Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Esmann, Gustav.
Titel | Title:	Samlede Værker.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendal, 1907
Fysiske størrelse | Physical extent:	3 bd. (219 s., 293 s., 355 s.).

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

10. HEFTE
PRIS 30 ØRE

GUSTAV ESMANN

SAMLEDE VÆRKER

ANDET BIND

GUSTAV ESMANN

SAMLEDE VÆRKER

ANDET BIND

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1907

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

I STIFTELSEN

PERSONERNE

DEN GAMLE DAME
HENDES DATTER MARTHA
FRK. VOLMERSEN
EN ENKEFRUE
} fra Stiftelsen

HENDES DATTER SOFIE
MAJOREN
EMIL
PETER } Studenter
} den gamle Dames Slægtninge

LAURITZ, den gamle Dames Søn

SCENEN

En ikke for stor, hyggelig, lidt gammeldags udstyret Stue. Mahognimøbler. Chatoller og Sekretærer. Skilderier i forgyldte Rammer paa Væggene. I Baggrunden til højre Udgang til Entréen. Til venstre Vindue med blomstrede Gardiner og indrettet Forhøjningsplads. Dør til venstre ind til Soveværelset. I Forgrunden til venstre Bord med Lænestole omkring. Lige over for til højre Sofa (Hestehaar, Mahogni). Over Sofaen Silhouetter og Daguerreotypier. Foran Sofaen Bord. Begge Borde dækket med Dug. Paa Bordet til venstre Chokoladeanretning med Kopper, Kande og Bagværk. Paa Bordet til højre to Potteplanter i kruset Papiromslag, et strikket Shawl, en Flaske med Eau de Cologne.

FØRSTE SCENE

DEN GAMLE. Se saa, min Pige, kom nu og se om jeg er pæn.

MARTHA gaar hen til hende. Ja, nu er Moder rigtig fin.

DEN GAMLE. Sidder Kappen?

MARTHA. Den ny Kappe klæder Moder udmærket.

DEN GAMLE. Sidder ogsaa Sløjfen, jeg skal sige dig, jeg har selv knyttet den?

MARTHA. Vent lidt, den skal bare trækkes lidt i Baandene. Saa nu sidder den. Nu kunde Moder saamænd godt gaa lige til Kongen.

DEN GAMLE. Kongen, Gud ved, hvad han vilde sige til saadan en gammel Kone som jeg.

MARTHA. Kom nu, Moder, og se, hvad jeg har til dig.

DEN GAMLE. Har Du noget til mig, min Pige?

MARTHA. Husker Moder ikke, hvad Dag det er i Dag? Den første April.

DEN GAMLE. Den første April. Saa er det jo min Fødselsdag. Ja, det husker jeg godt. Vi talte da om det i Gaar.

MARTHA. Ja, og i Dag er det.

DEN GAMLE. Hvor gammel er det saa jeg bliver?

MARTHA. Moder bliver firsindstyve Aar i Dag.

DEN GAMLE. Firsindstyve Aar. Herre Gud, saa skulde jeg dog naa den Geburtsdag. Jeg synes, det er saa urimeligt

længe siden, jeg sidst fyldte ... men Tiden gaar kanske ikke saa rask mere, naar man først er blevet saa gammel. Firsindstyve Aar, det er længe at leve ... Naa, giv mig nu et Kys, mit Barn. (De kysser hinanden) ... Og vis mig saa, hvad det er, Du har til mig.

MARTHA fører hende hen til Bordet til højre. Her skal Du se, Moder.

DEN GAMLE. Nej, se se, det var da nogle velsignede Blomster. Hvem er de fra?

MARTHA. De er fra Gartneren i Pilealléen.

DEN GAMLE. Jørgensen — er det ikke saadan, han hedder? Ja han har altid saadan kønne Urtepotter ... Men ellers er de nok fra dig, min Pige ... Se, se — Gyldenlak og Fuksier, det er bestemt de Blomster, jeg allerbedst holder af ... Se, hvor de har mange Knopper. — Du har da sørget for at give dem Vand, Martha.

MARTHA. Ja, de fik, da de kom.

DEN GAMLE. Dem maa vi da passe rigtig godt; saa kan de staa og holde sig hele Sommeren.

MARTHA hænger Shawlet om hende. Har Du set Shawlet, Moder?

DEN GAMLE. Nej, Shawlet; skal jeg ogsaa ha' det? (føler paa det). Det er nok holdne Varer, af det gode ægte Hamborgergarn, kan jeg føle. Det skal Du skam have mange Tak for, min Pige. Har Du selv strukket det?

MARTHA. Jeg har strikket det, mens Moder sov til Middag, og om Aftenen, naar Moder var i Seng.

DEN GAMLE. Ja, jeg har nok mærket, Du havde saa travlt med et eller andet. Men jeg kunde tænke, det var noget, jeg ikke skulde vide. Saa jeg har ladt som ingen Ting. Den gamle er slet ikke saa tosset endda. (Føler paa Shawlet). Det var dog et rart Stykke.

MARTHA. Det skal Moder have paa under Kaaben, naar vi gaar ud at spadsere.

DEN GAMLE. Skal vi snart ud at spadsere?

MARTHA. Saa snart det bare bliver lidt mildt, Moder. Det har været saa koldt i Vejret i den sidste Tid.

DEN GAMLE. Jeg synes, det er saa længe siden, jeg har været ude i Luften. Jeg mærker, mine Øjne bliver saa matte af al den Indesidden, Dag ud og Dag ind.

MARTHA rækker hende Flasken. Ja, saa har jeg blot en Ting til.

DEN GAMLE. Ved Du hvad, min Pige, det var snart det

allerbedste — Hovedvand — det har jeg grumme længe trængt til ... (ivrig) Tag Tolden af, Martha, lad mig mærke, om det er det ægte.

MARTHA tager Proppen af. Det tror jeg nok, det er, Moder.

Rækker hende Flasken.

DEN GAMLE lugter. Ja, Skam er det saa. Kom, giv mig lidt paa Lommetørklædet med det samme ... Ah, det dufter ... kom og lugt selv.

MARTHA. Ja, det er af den rigtige Slags.

DEN GAMLE. Nu maa jeg nok sige dig Tak igen, mit Barn. Det var rigtig nogle pæne Gaver, Du kom med til min Fødselsdag.

MARTHA. Vil Moder nu ikke sætte sig lidt i Sofaen og hvile, til de fremmede kommer?

DEN GAMLE sætter sig. Tror Du, her kommer nogen?

MARTHA. Ja, det plejer her jo altid paa denne Dag.

DEN GAMLE. Hvem tror Du kommer?

MARTHA. Frk. Volmersen og Fru Hejdemann, her fra Stiftelsen, det véd jeg da. Og saa Onkel Fritz.

DEN GAMLE. Fritz, ja han husker nok sin Kusine.

MARTHA. Og Emil og Peter.

DEN GAMLE. Hvem er nu det?

MARTHA. Emil og Peter. Tante Johannes Sønner.

DEN GAMLE. Pyt, de Fyre. De kommer saamænd ikke. De har glemt deres gamle Tante.

MARTHA. Aa, Du skal se, de kommer nok.

DEN GAMLE lidt efter. Martha, tror Du ikke Lauritz kommer?

MARTHA. Men søde lille Moder, hvor kan Du tænke paa det? Lauritz er jo saa langt borte.

DEN GAMLE. Jeg tror nu alligevel han kommer; jeg drømte om ham i Nat.

MARTHA. Det gør Moder jo hver Nat.

DEN GAMLE. Men ikke saa livagtig som i Nat. Jeg saa baade ham og dig for mig. I var ganske smaa begge to, og gik foran mig med hinanden i Haanden. Jeg skal sige dig, vi var ude at spadsere; det var vist i Frederiksberg Have. Og saa kan jeg huske, jeg blev saa træt, saa jeg maatte sætte mig ned paa en Bænk. Men Du og Lauritz blev ved at gaa længer og længer ned ad Gangen. I blev større og større, til sidst var I lige saa store som nu. Og saa vendte I om og kom tilbage imod mig. Men da vaagnede jeg lige i

det samme. Ser Du, jeg tror nu, at den Drøm faar sin Betydning.

MARTHA. Lauritz kommer ogsaa nok hjem en Gang, med Guds Hjælp.

DEN GAMLE. I sytten Aar har jeg ikke set min Søn. Han rejste fra mig som ganske ungt Menneske. Nu kunde han dog nok komme hjem, inden hans gamle Mo'r dør.

MARTHA. Stakkels Lauritz, han vilde vist gerne komme. Du har jo selv fortalt mig, at han rejste til Australien, den Gang Fader døde, for at gøre sin Lykke til Bedste for os allesammen.

DEN GAMLE. I sytten Aar har han nu været borte. Og vi to har siddet her og længtes og ventet. Men han kom ikke.

MARTHA. Men han skriver jo, det er, fordi han bestandig har Modgang. Han maa vente, til Heldet kommer.

DEN GAMLE. Ja, hvornaar kommer vel det? Hvor længe er det nu siden, han skrev?

MARTHA. Det var jo til Julen.

DEN GAMLE. Skrev han da ikke, om han kom?

MARTHA. Jeg tror, han vil overraske os, Moder. Derfor skriver han ikke om det. En Dag skal Du se, naar vi mindst venter det, kommer Lauritz ind ad Døren til os.

DEN GAMLE. Min egen gode Pige. Du trøster mig altid saa kærligt. — Det er for din Skyld, jeg er mest bedrøvet over, at din Broder bliver borte ... Sæt dig her hen hos mig, — lad mig tale lidt med dig. (Martha sætter sig over i Sofaen hos den gamle, som kærtegner hende). — Min lille Martha, hvad skal der blive af dig, naar jeg nu gaar bort?

MARTHA. Søde Moder, hvorfor vil Du nu tale om det. Moder er jo rask og kan leve mange Aar endnu.

DEN GAMLE. Naar man har naaet de firs, saa lever man ikke mange Aar.

MARTHA. Men har Direktionen saa ikke lovet, jeg skulde faa Pladsen her i Stiftelsen?

DEN GAMLE. Ikke før Du er fyldt de 50. Før kan det ikke lade sig gøre.

MARTHA. Men nu bliver jeg snart 45, Moder, saa er der ikke længe til 50.

DEN GAMLE. Du tror nok Du kan narre mig, min Pige. Der er da over 5 Aar. Og hvem siger, jeg lever 5 Aar endnu? Og hvis nu Vorherre kalder mig forinden, hvad skal der saa blive af dig, mit elskede Barn? Det tænker jeg paa hver

eneste Dag, naar jeg ligger vaagen tidlig om Morgenen, mens Du sover endnu. — Og saa tænker jeg paa, hvilken stille og glædeløs Ungdom Du i Grunden har haft. Hvilket kedeligt og ensomt Liv Du har levet her i Stiftelsen i alle de mange Aar, sammen med mig gamle Kone. Ja, lad mig sige dig det nu, mit Barn, i Dag, mens jeg kan ... jeg véd det godt, jeg er vanskelig og sær mangen Gang ... tidt véd jeg heller ikke rigtig af mig selv ... det er Alderen, jeg begynder at gaa i Barndom, tror jeg ... saa bilder jeg mig ind, Du er min Moder, og jeg din Datter ... det kommer af, Du passer og plejer mig saa kærligt og trofast, som jeg var et lille Barn ... men lad mig sige dig det nu i Dag, Martha ... Du har været en god og opofrende Datter mod din gamle Moder. Du har aldrig tænkt paa dig selv, men kun paa, hvordan Du skulde gøre det bedst for mig ... derfor giver jeg dig nu min Velsignelse, jeg er gammel nok til det, maa jeg tro. Og Vorherre lønne dig for den Datter, Du har været.

MARTHA omfavner hende. Aa, Moder, min egen søde Moder ... blot jeg maa faa Lov at beholde dig, saa bryder jeg mig heller ikke om noget andet.

DEN GAMLE. Tys, tys, mit Barn ... lad os nu ikke græde. Kys mig og tør saa dine Øjne ... Nu tror jeg, de fremmede kommer.

ANDEN SCENE

Frk. Volmersen og Fru Hejdemann fra Baggrundsdøren. I Munden paa hinanden.

God Dag, god Dag, og til Lykke, kære Fru Thorberg ... saa mange Gange til Lykke —, God Dag, Martha.

DEN GAMLE. God Dag, Frk. Volmersen. God Dag, Fru Hejdemann, det var rigtigt pænt af Dem at huske.

FRU HEJDEMANN. Maa jeg saa forære Dem min lille Blomst.

DEN GAMLE. Nej Tak, skal jeg have den? Den er vakker ... hvad er det for en?

FRU HEJDEMANN. Aa, det er saamænd kun et lille Nellikebarn — — ikke andet — ude fra min salig Joakims Grav ... det var hans Yndlingsblomst skal jeg sige Dem ... jeg tog den som en Smule Aflægger sidste Efteraar, og har opklækket den i min egen Stue, — men nu er den allerede i Knop, det lille Kryb.

DEN GAMLE. Ja, det er den skam ogsaa — Jeg siger saa

mange Tak ... Aa, Martha, sæt Fru Hejdemanns Nellike hen paa Bordet til de andre.

MARTHA tager Urtepotten og stiller den hen.

FRU HEJDEMANN. Nej sikke yndige Blomster, De har faaet, Fru Thorberg, dem maa jeg hen og beundre. Gaar hen til Martha ved Bordet.

FRK. VOLMERSEN Maa jeg ikke ogsaa overrække Dem min lille Present.

DEN GAMLE. En Kappestrimmel. Det var da nydeligt af Dem, at de saadan har tænkt paa mig. Tak, Frøken Volmersen ... den har De selv lavet ... det kan man da se.

FRK. VOLMERSEN. Nikker og smiler.

DEN GAMLE. Jeg siger, den har De da selv lavet, Frøken Volmersen ... er det ikke godt med Hørelsen i Dag?

FRK. VOLMERSEN. Nej, det er kun grumme daarligt ... det er den slemme Østenblæst, vi har ... den staar lige paa.

DEN GAMLE. Ja vi mærker den ogsaa hos os. ... Vil Damerne saa ikke tage Plads, og drikke en lille Kop Chokolade?

FRU HEJDEMANN. Tak, kære Fru Thorberg ... det er virkelig altfor meget ... vi kom bare her ned for at ønske til Lykke.

DEN GAMLE. Vist saa, ... naar man kommer til Fødselsdag, skal man drikke Chokolade — — det hører sig da til — — Vil Damerne saa ikke sidde ned ... Værsgod, Fru Hejdemann, værsgod, Frøken Volmersen ... Martha, vil Du saa skænke — — De tre sætter sig ved Bordet til venstre.

MARTHA. Nu skal jeg bringe Kanden, Moder — (henter Kanden fra Kakkelovnen og begynder at skænke).

FRU HEJDEMANN. Tak, kære Martha ... endelig ikke for meget.

DEN GAMLE. En Kage, Frøken Volmersen ... De maa endelig tage af Dem selv ... Det er Søsterkage fra Bageren i Strandstræde. (De spiser og drikker).

TREDJE SCENE

MAJOREN. I Baggrunden. Rømmer sig. Mine Damer!

MARTHA. Moder, det er Onkel Fritz.

DEN GAMLE vender sig paa Stolen. Nej, God Dag, Fritz, værsgod og kom nærmere ... Undskyld, jeg rejser mig ikke op ...

MAJOREN. Kusine, maa jeg gratulere ... i Dagens Anledning ... i Dagens store Anledning ... Kusine befinder sig vel?

DEN GAMLE. Jo Tak, jeg har det saa godt, som man kan forlange i min Alder ... Det var rigtig pænt af dig at komme her ud i det kolde Vejr.

MAJOREN. Jeg er en gammel Soldat ... En gammel Soldat spørger ikke om Vejret, naar det gælder Pligter imod Damerne.

DEN GAMLE. Ja, galant har Du altid været, det maa man lade dig. Du kender jo Selskabet fra før ... det er Fru Hejdemann.

MAJOREN bukker. Mine Damer ... jeg har den Ære.

DEN GAMLE. Vil Du ikke sidde ned og drikke en Kop Chokolade.

MARTHA. Onkel vil vist hellere have et Glas Madeira.

MAJOREN rømmer sig. Jeg takker ... jo et lille Glas Madeira.

DEN GAMLE. Se efter, om der ikke staar noget i Skabet, Martha.

MARTHA gaar hen til Chatollet.

MAJOREN til Frk. Volmersen. Det er en slem Østenvind i Dag.

FRK. VOLMERSEN nikker og smiler.

DEN GAMLE hvisker. Du maa tale højere. Frøken Volmersen hører ikke godt.

MAJOREN. Ah — (højere) — Det er en slem Østenvind i Dag.

FRK. VOLMERSEN. Ja, den er slem ... og saa staar den lige paa.

FRU HEJDEMANN. Er Majoren kørende her ud med Sporvognen?

MAJOREN. Nej, min Frue. Jeg kører ikke med Sporvognen. Jeg foretrækker at gaa. En gammel Soldat kører ikke med Sporvogn. Han marcherer, hvor han skal hen.

MARTHA med Karaffen. Vil Onkel selv skænke.

MAJOREN. Tak, mit Barn ... skænk Du ... kun ikke for fuldt.

FRU HEJDEMANN. Et Stykke Kage, Hr. Major.

MAJOREN. Tak, et lille Stykke ... (hæver sit Glas). Skaal, Kusine ... og Sundhed og Lykke i mange Aar endnu ... (rømmer sig) Skaal, mine Damer (drikker).

DEN GAMLE. Tak, Major ... ja, vi to har dog holdt os ganske godt.

MAJOREN. Kusine har holdt sig bedst.

DEN GAMLE. Nu snakker Du, Fritz — Du er dog meget yngre end jeg.

MAJOREN. Jeg er ganske vist yngre — — men Kusine er dog den, der har holdt sig bedst. Jeg har, som gammel Soldat, min Gigt ... den har Kusine ikke.

FRU HEJDEMANN. Ja, den Gigt, det er rigtignok en fæl Plage.

MAJOREN. Lider Fruen maaske ogsaa deraf?

FRU HEJDEMANN. Nej ikke selv — — — — men min Mand, min salig Joakim, han plagedes saa skrækkelig deraf — Det var sommetider saa galt, saa han kunde hverken staa eller gaa eller ligge eller sidde. — — — Og saa var han slet ikke til at stille tilpas saa længe det stod paa. — — han var dog ellers saadan en ejegod Sjæl — — — Ja, det er rigtignok slemt for hvem Gigten først faar fat i — — — Der er nu Frøken Volmersen, hos hende slaar det sig paa Hørelsen.

FRK. VOLMERSEN nikker og smiler.

FRU HEJDEMANN højere. Jeg fortalte lige Majoren, Frøken Volmersen, om Deres slemme Gigt.

FRK. VOLMERSEN. Ja, det er, naar vi har den stærke Østenblæst — — — den staar lige paa.

DEN GAMLE. Martha, spørg om Damerne ikke vil have mere Chokolade.

FRU HEJDEMANN. Tak, kære Fru Thorberg — Tak lille Martha — —— ikke mere denne Gang.

MARTHA der har rejst sig med Kanden. Blot en lille Kop endnu.

FRU HEJDEMANN. En ganske lille Draabe, en ren Ubetydelighed maa det være.

MARTHA. De ogsaa, Frøken Volmersen.

FRK. VOLMERSEN nikker og smiler.

MARTHA skænker rundt. Selskabet drikker og spiser.

FJERDE SCENE

Enkefruen aabner Døren i Baggrunden og kigger ind.

Nej, er det ikke? — — Jo, det ved Gud det er — — —
Nej Goddag, Fru Thorberg, — — Goddag.

(Kommer ind fulgt af Datteren, Sofie).

DEN GAMLE rejser sig. Goddag — — — jeg véd ikke rigtig.

ENKEFRUEN. Nej, kender De mig virkelig ikke igen, Fru Thorberg? —

DEN GAMLE. Jo, bi lidt, ... er det ikke ... er det ikke?

ENKEFRUEN. Fru Andersen ... jo saamænd er det saa. Ja det er rigtignok mange Aar siden, Fru Thorberg.

DEN GAMLE. Saa er det maaske Deres Datter Sofie?

ENKEFRUEN. Nej, hende kan De huske — Ja, er hun ikke blevet stor. — Nej, det var dog morsomt, De saadan kunde kende os igen. — — Hils paa Fru Thorberg, Sofie. — Ja vi gik saamænd nede paa Broen, og saa sagde jeg til Sofie — — nu skal vi gaa op og se til Fru Thorberg, om hun bor i Stiftelsen endnu — — — og ganske rigtig — — men nu ser jeg først, De har fremmede, kommer vi saa bare ikke og forstyrrer?

DEN GAMLE. Nej paa ingen Maade — — Det var just nysseligt af Dem at komme netop i Dag — — Det er min Fødselsdag, skal jeg fortælle Dem.

ENKEFRUEN. Nej, er det Deres Fødselsdag, ja saa maa jeg rigtignok gratulere. Hvor gammel bliver De saa, Fru Thorberg?

DEN GAMLE. Jeg fylder firsindstyve Aar.

ENKEFRUEN. Nej, gør De virkelig det ... det kan man sandelig ikke se paa Dem. — — Ja, jeg blev saamænd sidst 65 — hvem skulde nu tro det om os to! — Aa det var dog kosteligt, vi skulde komme netop paa den Dag — — Gratuler Fru Thorberg til hendes Fødselsdag, Sofie.

SOFIE gratulerer.

DEN GAMLE. Men vil De ikke have Tøjet af og sidde ned og faa en Kop Chokolade — — De kender vist alle dem, der er her.

ENKEFRUEN. Ja, nu ser jeg ... det er lutter gamle bekendte, — men jeg er saa nærsynet. — — Goddag, Martha. Goddag, Hr. Major ... Goddag, Frøken Volmersen — Goddag, Fru Hejdemann ... Sofie, hils paa Majoren og Damerne.

(De hilse og give Haanden).

DEN GAMLE. Martha, hjælp Fru Andersen og hendes Datter af med deres Tøj.

MARTHA hjælper.

ENKEFRUEN. Tak, søde Martha — blot løsne Knapperne — — Nej jeg kan ikke glemme, vi skulde komme netop i

Dag — — og lette lidt paa Hattebaandene — — vi skal lige straks af Sted igen.

(De sætter sig).

DEN GAMLE. Ja, jeg havde skam nær ikke kendt Dem, Fru Andersen.

ENKEFRUEN. Det er jo ogsaa længe siden. Jeg tror ikke siden vi rejste, da min Mand fik Embedet i Aalborg.

DEN GAMLE. Og nu er De flyttet her over?

ENKEFRUEN. Ja, da min Mand døde, (sukker) som De vel véd.

DEN GAMLE. Ja, vi læste det i Avisen.

ENKEFRUEN. Det var et tungt Slag, kan De tro, Fru Thorberg — — Naa, saa tog vi den Bestemmelse — — her ovre har man dog alle sine kære. — — — Tak, søde Martha, ikke for meget.

MARTHA. Fr. Sofie, en Kop Chokolade?

ENKEFRUEN. Sig Tak, Sofie. Ja lad hende bare faa en Kop — — og spis ogsaa, min Pige — — Du har saa godt af det — (til Majoren) — Hvad skal jeg gøre med det Pigebarn, Hr. Major, hun vil slet ingen Ting spise.

MAJOREN. Hun ser mig dog ikke ud til at lide nogen Nød.

ENKEFRUEN til den gamle. Men hvordan gaar det nu Deres Søn, Fru Thorberg — — ham der er derovre — — hvad er det nu, det hedder.

DEN GAMLE. Min Søn Lauritz — jo han er stadig i Australien — — det gaar ham rigtig godt.

ENKEFRUEN. Venter De ham da ikke snart hjem?

DEN GAMLE. Vist venter jeg, men derfor er det ikke afgjort, han kommer.

MAJOREN. Hvornaar hørte Kusine sidst fra sin Søn?

DEN GAMLE. Ja, hvornaar var det? Var det ikke i Julen, Martha?

MARTHA. Jo, Moder.

MAJOREN. Naa, hvad skrev han saa? Faar de snart Krig derovre?

DEN GAMLE. Ja det skrev han ikke noget om. For det var bare et Kort, vi fik, med kulørte Billeder paa ... og saa havde han skrevet sit Navn med mange kærlige Hilsner, og saa stod der med Tryk noget paa engelsk, som jeg ikke kunde læse, men som Martha sagde, skulde betyde glædelig Jul og et godt Nytaar.

MAJOREN. Ja saa — det var dog ellers lidt kort.

DEN GAMLE. Nej det maa Du ikke sige, Fritz — Lauritz har vist saa meget at tage Vare, at han ikke kan have Tid til at skrive — Og vi fik jo at vide, at han havde det godt. —

ENKEFRUEN til Fru Hejdemann. Ja, nu er ogsaa jeg blevet Enke, Fru Hejdemann.

FRU HEJDEMANN. Ja, nu har Vorherre ogsaa lagt den Prøvelse paa Dem, Fru Andersen.

ENKEFRUEN ryster paa Hovedet og sukker. Ja, det er en tung Sorg, — — at miste den, man elsker højest her paa Jorden. (livlig, efter en lille Pause) Men véd De hvad, Fru Hejdemann, naar det er overstaaet, saa er det alligevel ganske rart at være Enke. — — Se Andersen var jo Embedsmand, saa faar man altid Pensionen — — og vi har nu desforuden en lille Kapital.

FRU HEJDEMANN. Saa har De det?

ENKEFRUEN. Ja, den spiser vi nu op; jeg har sagt det til Børnene — — — Den Smule Penge er ikke noget at dele, og saa har I dog altid haft en glad Ungdom.

DEN GAMLE. Og nu Deres Børn, Fru Andersen, de har det vel ogsaa godt?

ENKEFRUEN. Tak, Fru Thorberg, saamænd har de saa, Sofie ser De jo her.

MAJOREN. Ja, hun ser da rigtig sund og blomstrende ud.

ENKEFRUEN. Det er hun Gud være lovet ogsaa. Bare jeg kunde faa hende til at spise. — Spis, lille Sofie.

MAJOREN. Men havde De ikke en Søn? Aage, var det ikke saadan han hed?

ENKEFRUEN. Aage ... ja ham er det jo rigtignok lidt tungt med ... ham har vi desværre maattet lade komme paa Bidstrup (livlig) men, Herre Gud, han skulde dog alligevel have været paa Landet i Sommer.

FRK. VOLMERSEN bøjer sig og leder under Bordet.

ENKEFRUEN. Men Gud, Frk. Volmersen, hvad er der? De er da ikke rigtig rask?

MARTHA. Er der noget i Vejen, Frk. Volmersen? Har De tabt noget?

FRK. VOLMERSEN rejser Hovedet. Det var ikke andet end min Kage — — Jeg kan ikke begribe, hvor den er blevet af — — — jeg tænkte, den var faldet paa Gulvet.

MARTHA. Men vil De ikke tage en anden — — lad den bare ligge.

SOFIE drævende. Det er vist den, jeg sidder og spiser. Den

laa ved Siden af mig — — — saa troede jeg, det var min.

ENKEFRUEN. Men Gud, Sofie, spiser Du Frøken Volmersens Kage — — — (undskyldende til de andre) Ja, hun er saa nærsynet, det stakkels Barn, det har hun efter mig.

SOFIE til Frk. Volmersen, drævende. Men vil De ikke have den igen. Jeg har kun lige bidt af den.

Rækker den til Frk. Volmersen.

MARTHA. Nej, behold den endelig, Frøken Sofie. Frøken Volmersen kan jo faa en anden. Værs'god, Frøken Volmersen.

ENKEFRUEN. Ja, saa behold Du Kagen, mit Barn. Frøken Volmersen faar en anden. Spis Du den saa kun, lille Sofie. — Du har saa godt af det.

Lille Pause.

DEN GAMLE, der begynder at blive lidt fortumlet af Støjen. Hvor længe er det egentlig siden, Deres Mand døde, Fru Andersen?

ENKEFRUEN. Det bliver i denne Maaned lige akkurat fem Fjerdingaar siden, jeg mistede ham. — — Det var en tung Sorg kan De tro.

DEN GAMLE. Er det saa nylig? Ja Martha og jeg talte saamænd om det, den Gang vi læste Avertissementet i Berlingske Tidende. — Han var ellers en rask Mand, da han var yngre ... Han og jeg har saamænd faaet os mangen en Svingom sammen.

ENKEFRUEN. Nej det tror jeg virkelig ikke, De har faaet, Fru Thorberg, — for Andersen dansede aldrig.

DEN GAMLE lidt fornærmet, med Eftertryk. Det maa jeg da bedst vide, — naar jeg selv har danset med ham.

ENKEFRUEN. Nej, det maa sandelig være en Fejltagelse, Fru Thorberg — — for det véd jeg — — Andersen dansede aldrig.

DEN GAMLE. Har De da haft to Mænd?

ENEFRUEN forfærdet. Nej Gud være lovet — — det har jeg ikke haft.

FEMTE SCENE

EMIL og PETER i Baggrunden. Goddag.

MAJOREN vender sig. Naa, der har vi nok de to Herrer Studiosi ... Goddag, mine Herrer.

MARTHA. Goddag, vil I ikke komme nærmere. Det er Emil og Peter, Moder.

DEN GAMLE. Naa, er det Jer to, — kom hen og lad mig se paa Jer.

EMIL og PETER kommer. Goddag, Tante, og gratulerer.

DEN GAMLE. Tak skal I ha'. Saa I kunde dog huske at komme ud og se til gamle Tante, I to. — — — Det er I ellers ikke slemme til ... Hvordan har saa Moder det?

EMIL. Godt, Tante, hun bad os hilse og gratulere Tante mange Gange.

DEN GAMLE. Naa sæt Jer saa hen og spis en Kage, — Skænk dem et Glas Vin, Martha.

De staar ved Bordet til højre og faar Vin og Kage.

MAJOREN til Peter. Naa, unge Mand, nu skal man nok snart ind og være Soldat, — hva'?

PETER. Jeg skal paa Session til Efteraaret. Men jeg haaber, jeg bliver kasseret.

MAJOREN. Kasseret? Hvad er det for noget? Vil De ikke gerne være Soldat?

PETER. Nej, det vil jeg rigtignok ikke gerne.

MAJOREN. Er De en ung Mand og vil ikke være Soldat? Da jeg var ung, vilde alle unge Mennesker være Soldater.

PETER. Ja, den Gang.

MAJOREN. Den Gang var det, min Sæl, meget værre end nu.

PETER. Ja, Majoren vilde nu være Officer, det er noget andet ... Det er Mandskabet, som skal lystre.

MAJOREN. De vilde maaske, at det var Mandskabet, som befalede, og Officererne, som skulde lystre — hva'?

PETER. Nej, men naar man nu faar Befaling til noget, som er galt, skal man saa ogsaa lystre?

MAJOREN. Naturligvis skal man lystre: Hvem siger det er galt?

PETER. Naar man nu kan tænke sig.

MAJOREN. Bah, Snak — En Soldat skal aldeles ikke tænke.

DEN GAMLE. Skal Du snart op til din Eksamen, Emil.

EMIL. Nej, endnu ikke, Tante.

DEN GAMLE. Hvad er det saa Du læser til?

EMIL. Jeg studerer Medicin, Tante.

DEN GAMLE. Bestiller Du noget?

EMIL. Ja, jeg er voldsom flittig, Tante.

DEN GAMLE. Kan man nu ogsaa stole paa det? Du var ellers en slem Dreng, da Du var lille. Kan Du huske den Gang Du krøb ind ad Spisekammervinduet og slikkede al Fløden af den opsatte Mælk?

EMIL. Nej det kan jeg ikke huske, Tante.

DEN GAMLE. Da gjorde Du saamænd det.

MARTHA. Lille Moder tager vist fejl. Det var ikke Emil. Det var hans Fader, Onkel Emil.

DEN GAMLE. Naa, var det ham. Ja, en af dem var det da.

EMIL til Peter. Det snurrer rundt for den gamle. Hun tror, jeg er min Fa'r.

PETER. Kan vi ikke snart stikke af?

EMIL. Nej, vi bliver sgu nødt til at blive lidt endnu. Gaa hen og snak med den unge Kæmpekvinde.

PETER. Ja, hvorfor ikke, nærmer sig Sofie. Jeg synes, jeg har haft den Fornøjelse at se Frøknen før!

ENKEFRUEN. Hører Du, Sofie. — Den unge Herre synes, han har set dig før.

SOFIE drævende. Ja, det kan saamænd gerne være.

PETER. Har Frøkenen ikke abonneret?

ENKEFRUEN. Sofie, der spørges, om Du har abonneret. Nej vi har saamænd ikke, Hr. Student. Vi kom først til Byen i Vinter, og saa syntes vi, det var for sent henne paa Sæsonen. Men til Efteraaret har vi tænkt at tage to halve Pladser.

PETER. Har Frøkenen været paa mange Baller i Aar?

ENKEFRUEN. Sofie, den unge Herre spørger, om Du har været paa mange Baller ... Nej hun har saamænd ikke, Hr. Student, vi kender ikke ret mange, skal jeg sige Dem, og vi har desforuden haft Sorg ... Men til næste Aar skal vi paa Studentermaskeraden.

PETER. Ja, der kommer jeg ogsaa. Saa ser jeg maaske Frøknen der.

ENKEFRUEN. Sofie, Hr. Studenten spørger, om han ser dig paa Studentermaskeraden.

SOFIE drævende. Ja, det kan saamænd gerne være.

PETER bukker og trækker sig tilbage.

ENKEFRUEN. Det var dog ret et forekommende ungt Menneske. — — — (Ser paa sit Uhr og staar op.) Men Gud, sidder jeg ikke her rent og glemmer Klokken. — — — Vi maa rigtignok skynde os af Sted. — Rejs dig op og sig Farvel, Sofie.

DEN GAMLE. Skal det allerede være, Fru Andersen?

ENKEFRUEN. Ja, kære Fru Thorberg, i Dag ikke længere ... men vi kommer snart igen ... Nu maa vi sige Dem Farvel, og Tak for den dejlige Chokolade ... Vi skal saa mange Steder endnu inden Middag. Husk endelig paa, vi kommer op og fornyer Lotterisedlen, Sofie ... Farvel, Fru Thorberg, hav det nu rigtig godt til vi snart ses. — Sig Farvel til Fru Thorberg, Sofie ... Farvel, søde Martha, Farvel, Fru Hejdemann ...

FRU HEJDEMANN, der har rejst sig tillige med Frk. Volmersen. Ja vi gaar saamænd selv nu ret med det samme. Frk. Volmersen og jeg har allerede længe siddet paa Springet. Vi syntes blot ikke, vi vilde være de allerførste.

DEN GAMLE. De, Fru Hejdemann, kan da sagtens bie lidt endnu. Har det saadan Hast. Vil De ikke drikke en lille Kop endnu, Frk. Volmersen?

FRU HEJDEMANN. Nej, tusinde Tak, kære Fru Thorberg, vi har virkelig faaet saa meget godt her hos Dem i Dag ... Farvel, Fru Thorberg, Farvel, Martha.

MAJOREN tømmer sit Glas — rejser sig. Maa jeg, som gammel Soldat, tillade mig at ledsage Damerne. — — — Adieu, Kusine ... paa Gensyn — — om jeg maa ønske.

EMIL til Peter. Lad os saa bare ogsaa se at forsvinde — — Farvel, Tante!

DEN GAMLE. Du ogsaa, Fritz, og I to med ... saa gaar I nok allesammen — — Det var ellers lidt hastigt, det kom over Jer ...; men saadan er det, naar en først begynder ... Ja, Farvel da, og Tak for det I kom ... Farvel — Farvel — — Kom snart igen — lad mig se det. —

Hele Selskabet siger Farvel og Tak. Den gamle og Martha følger dem til Døren.

SJETTE SCENE

DEN GAMLE kommer tilbage og sætter sig i Sofaen til højre. Naa, saa gik da den Geburtsdag.

MARTHA. Er Moder nu ikke blevet træt af at tale med de fremmede?

DEN GAMLE. Aa, ikke saa meget endda — en Smule træt bliver man jo altid af at have saa mange Mennesker omkring sig, naar man ikke er vant til det. — — Det var ellers morsomt at se Fru Andersen igen — — det var kønt af hende at komme her op, — — hun er da lige saa livlig til at snakke, som hun altid har været.

MARTHA. Vil Moder ikke lidt ind og ligge paa Sengen, mens jeg gør i Stand her?

DEN GAMLE. Aa nej — jeg bliver siddende her — — her sidder jeg saa godt. — — Tag Du kuns af Bordet, min Pige — — og luk saa et Vindue lidt paa Klem; jeg synes Luften er saa beklumret her inde. —

Lille Pause. Martha begynder at stille Kopper og Tallerkner sammen. Den gamle læner sig tilbage og lukker Øjnene.

DEN GAMLE sagte. Martha!

MARTHA. Ja, vil Moder mig noget?

DEN GAMLE. Nej, — jeg vilde blot høre ... jeg syntes ikke, Du var her.

MARTHA. Jo, jeg er her, Moder.

DEN GAMLE. Ja, ... saa er det godt, mit Barn.

Lukker Øjnene igen. Lille Pause.

DEN GAMLE. Martha! —

MARTHA. Ja, Moder.

DEN GAMLE. Sig mig — — er de nu allesammen gaaet?

MARTHA. De gik jo før, Moder —

DEN GAMLE. Er min Datter ogsaa gaaet?

MARTHA. Nej, jeg er her, Moder.

DEN GAMLE. Ja, Du; men Du er jo min Moder ... Jeg spurgte, om min Datter ogsaa var gaaet.

MARTHA gaar hen til hende, blødt. Vil Moder nu ikke hellere gaa ind og hvile sig lidt paa Sengen ... faa et lille Blund?

DEN GAMLE ser paa hende. Er det dig, mit Barn? Ja, saa kom da, lad mig komme ind — — men Du maa hjælpe mig op ... jeg kan ikke rigtig rejse mig ... det ligesom svimler for mig. Prøver paa at rejse sig.

MARTHA rejser hende. Lad mig, Moder. Saa, nu gik det ... Svimler det endnu?

DEN GAMLE. Aa ja — ... lidt endnu.

MARTHA. Det gaar nok over, naar Moder kommer ind og hviler sig paa Sengen.

De begynder at gaa hen over Gulvet.

DEN GAMLE standser. Martha.

MARTHA. Ja, — Moder.

DEN GAMLE. Er de nu allesammen gaaet?

MARTHA. Ja, de er gaaet, Moder.

DEN GAMLE. Saa lad os da ogsaa gaa — — Kom, mit Barn ... (vender sig halvt om) ... Farvel, allesammen — — nu gaar gamle Tante —

De gaar ind til venstre.

SYVENDE SCENE

MARTHA kommer lidt efter at hun har fulgt den gamle ind, baglænds frem i Døren til Sovekammeret, hvor hun bliver staaende med Ryggen ud til Scenen. — Ja vist saa ... nej, jeg gaar ikke ... jeg er her inde ... saa snart Du kalder, kommer jeg ... saa, sov nu ... god Nat saa længe ... god Nat. Gaar hen til Bordet til venstre og begynder stille at rydde op; lister sig lidt efter hen til Døren og ser ind; skyder den sagte til, saa den kommer til at staa paa Klem. Gaar tilbage til Bordet. Saa, nu tror jeg, hun sover ... hun hørte slet ikke, jeg var der henne ... (Det banker paa Entrédøren) Hvem kommer nu (Ser op; det banker igen) — Ja ja, nu skal jeg komme. Gaar hen og lukker Sovekammerdøren i og derfra hen og lukker op.

OTTENDE SCENE

POSTBUD. Brev til Frøkenen. Vær saa artig, Farvel.

MARTHA. Tak.

POSTBUD gaar.

MARTHA med Brevet, læsende Udskriften. Fra Lauritz! ... Er han da her? (Bryder det hurtigt og løber det ivrigt igennem) — Tør ikke overraske Eder, som jeg først havde tænkt, kommen hertil i Dag — haaber at være hos Eder i Morgen til Moders Fest ... Mange kærlige Hilsener forinden ... Blot jeg nu maa træffe Eder begge raske, nu, da vi endelig skal ses igen ...

Men saa er han kommen hjem. Saa havde Mor's Anelse dog Ret ... (vender sig hurtig og gør et Par Skridt hen imod Sovekammerdøren) Mo'r! (standser i det samme) — Nej, det gaar ikke an — — hun maa ikke faa det saa pludseligt at vide — — men hvordan skal jeg da bære mig ad — — — han kan jo komme — —. Gaar tøvende hen imod Sovekammerdøren, aabner den sagte, staar et Øjeblik, gaar med et svagt Udraab hurtig ind. Det banker paa Entrédøren. Kommer lidt efter tilbage i stærk Bevægelse med Hænderne for Ansigtet. Iler sagte jamrende hen over Scenen. Aa nej — Aa nej — — Aa Gud, hvad skal jeg dog gøre — — her er slet ingen — — (højere) til Hjælp ... Iler hen imod Entrédøren, som aabnes af Lauritz.

MARTHA fortumlet. Hvem er De?

LAURITZ. Undskyld — jeg bankede, men der blev ikke lukket op ... Bor ikke Enkefru Thorberg her?

MARTHA. Jo, men De kan ikke — — Undskyld mig ... Jeg maa gaa ... De maa komme igen. Vil forbi ham.

LAURITZ holder hende tilbage. Saa er De hendes Datter Martha?

MARTHA ser op. Ja — — (heftigt) Lauritz, er det muligt? Er det dig?

LAURITZ. Søster, saa kunde Du da kende mig. (Vil drage hende ind til sig) — Men Du er bedrøvet — hvad er der i Vejen? ... Og Mo'r! Véd hun, jeg kommer? ... Har I faaet mit Brev?

MARTHA. Jo — vi har faaet dit Brev — Mo'r er der inde — Du skal ikke gaa der ind — — hun sover — Du skal ikke gaa der ind.

LAURITZ. Men hvorfor græder Du da? — — Sig mig dog, hvad der er i Vejen — — — Mo'r er da ikke — —

MARTHA kaster sig ind til ham. Aa, Lauritz, Lauritz. Mo'r er død.

LAURITZ. Det er umuligt — lad mig — — vil ind i Værelset.

MARTHA holder ham tilbage. Nej, Du skal ikke gaa der ind — Du maa ikke gaa fra mig — — jeg er ... ikke rask.

LAURITZ fører hende hen til en Stol, spørger sagte. Var Mo'r da syg?

MARTHA. Aa nej — slet ikke — hun var blot lidt træt ... her havde været nogle fremmede i Dag — gamle Venner, for at hilse paa Mo'r — da de var gaaet, fik jeg hende til at lægge sig lidt paa Sengen. — Hun sov straks, — lidt efter kom dit Brev, og jeg blev saa glad og gik ind for at forberede hende lidt. — — — Da jeg aabnede Døren, syntes jeg, hun laa saa underligt med Hovedet — og saa gik jeg hen for at rette ved Puden, og saa mærkede jeg, at hun ikke længer trak Vejret, og følte, at hun allerede var kold. — Aa, jeg blev saa forfærdelig angst ...

LAURITZ. Mo'r død — — saa kom jeg dog for sent.

MARTHA. Aa — jeg har næsten anet det — — der har været ligesom et Tryk over mig hele Dagen — — — Moder har selv talt til mig om sin Død i Dag — — og saa takkede hun mig saa kærligt og gav mig sin Velsignelse og græd over mig ... Græd over, hvad der skulde blive af mig, naar hun gik bort, og jeg ingen havde — — og Du ikke kom (græder).

LAURITZ. Stakkels lille Martha — — ja, Mo'r havde Ret, hvad skulde der være blevet af dig — — saa var det dog godt — — — saa kom jeg dog i rette Tid. — — — (Drager hende op til sig) — — — Kom, Martha, kom, lille Søster, lad os gaa ind sammen og se Mo'r! De gaar med hinanden henover Gulvet og staar i Døren til Sovekammeret.

Tæppet falder.

PEBERSVENDE

PERSONERNE

DOKTOREN
FULDMÆGTIGEN
OPVARTEREN

SCENEN

Et Restaurationskabinet. I Baggrunden Udgang til Korridor. Til venstre midtfor Dør med Portière til det tilstødende Kabinet. Til højre midtfor Vindue med tiltrukne Gardiner. Tæppe over hele Gulvet. Krone i Loftet med tændte Blus.

Til højre og venstre for Døren i Baggrunden Skænkeborde med Pletopsatser. Over Skænkebordene Litografier.

Midt i Værelset under Lysekronen Bord, dækket med Dug og Servietter. Stole omkring.

I Forgrunden til venstre moderne Porcellæns-Kakkelovn med glødende Ild. Til højre i Forgrunden Klavér, hvorover der hænger et Spejl. Lænestole omkring i Værelset.

FØRSTE SCENE

OPVARTEREN aabner Døren fra Korridoren for *Doktoren*, som kommer ind med Pels og Hat paa.

DOKTOREN, mens Opvarteren hjælper ham Tøjet af. Min Ven er ikke kommen?

OPVARTEREN. Endnu ikke.

DOKTOREN, Naa, saa er han her straks.

OPVARTEREN. Naar ønsker Herrerne at spise?

DOKTOREN. Lad os sige om et Kvarter.

OPVARTEREN. Skal ske.

DOKTOREN. Vi faar vel, hvad jeg har bestilt: Suppe, Østers, Snæpper?

OPVARTEREN. Snæpper — skal ske.

DOKTOREN. Der er vel ikke kommen Asparges?

OPVARTEREN. Asparges — endnu ikke.

DOKTOREN. Saa giv os for Resten, hvad De synes. Lad det være en Overraskelse. Det er altid en Afveksling ikke at vide, hvad man skal ha'. Gaar hen imod Forgrunden.

OPVARTEREN. Der er ikke mere, Herren ønsker?

DOKTOREN, vender sig. Smiler. Ønsker — endnu ikke. Aa jo, flyt en af de Lænestole hen foran Kaminen. Saa tæt som muligt.

OPVARTEREN, skydende Stolen hen. Tæt som muligt — skal ske.

DOKTOREN, sættende sig. Stadig ikke forlovet, Jensen?

OPVARTEREN. Forlovet — endnu ikke. Gaar med Tøjet.

DOKTOREN, varmer Hænder og Fødder, tænder ved Ilden og sætter sig tilbage i Stolen.

ANDEN SCENE

FULDMÆGTIGEN kommer ind. Aabenstaaende Overfrakke, høj nystrøget Hat, Violbuket i Knaphullet. God Dag! Har Du ventet paa mig?

DOKTOREN. Aa —

FULDMÆGTIGEN stiller Hatten paa Bordet og begynder at trække Handskerne af. Ja, undskyld, jeg véd nok, jeg ikke er præcis. Men det var Vejret — jeg kunde ikke rive mig løs fra Gaden i Dag ... Har Du ikke været ude?

DOKTOREN. Da jeg gik her hen.

FULDMÆGTIGEN. Synes Du da ikke, det var brillant?

DOKTOREN. Hvilket?

FULDMÆGTIGEN. Hvilket! — Vejret naturligvis ... Luften — Solskinnet.

DOKTOREN. Jeg frøs.

FULDMÆGTIGEN. Frøs — det er jo komplet Foraar. Saa Du heller ikke alle de smukke Damer, der var ude i Dag? Jeg drev op og ned, jeg følte mig ung som en Student.

DOKTOREN. Jeg sad netop og tænkte paa, hvor man bliver gammel.

FULDMÆGTIGEN gaar hen til ham. Naa, jeg glemmer rent; maa jeg gratulere! Til Lykke med de fyrre.

DOKTOREN. Dem blev jeg sidst.

FULDMÆGTIGEN. Saa de en og fyrre da. Til Lykke med dem, min unge Ven, og gid ... nej jeg vil ikke holde nogen Tale før ved Bordet. Lægger Overfrakken, tager forsigtigt Violerne ud af Knaphullet.

DOKTOREN. Du har pyntet dig ... Er det Violer?

FULDMÆGTIGEN rækker dem hen imod ham. Lugt!

DOKTOREN. Ah! —

FULDMÆGTIGEN stikker dem i Knaphullet paa sin Bonjour. Alle Mennesker gik med Blomster i Dag. Gaar hen til Spejlet. Tager en Lommekam op og begynder at frisere sig.

DOKTOREN. Det kniber nok?

FULDMÆGTIGEN. Sludder!

DOKTOREN. Der er dog ikke saa mange.

FULDMÆGTIGEN spejler sig. Aa, endnu gaar det. (Dukker Hovedet hen mod Doktoren). Er jeg egentlig saa skaldet?

DOKTOREN. Hm!

FULDMÆGTIGEN. Jeg synes det s'gu ikke selv. Og ved Du hvad: Jeg tror, de begynder at komme igen.

DOKTOREN. Ja, det plejer de jo ... med Alderen.

FULDMÆGTIGEN. Gaa Fanden i Vold med din Alder ... Du er s'gu dygtig blank allerede, og Du er dog et Aar yngre end jeg.

DOKTOREN. Ja, ja ... Saa kan jeg jo ogsaa haabe, at mine kommer igen ... til næste Aar.

FULDMÆGTIGEN tager sin Hat paa. For Resten, med Hat paa anes det s'gu ikke. Vel?

DOKTOREN ler. Nej — ikke Spor!

FULDMÆGTIGEN sætter Hatten. Desuden Du — Kvinderne synes ikke saa fejl om Mænd med tyndt Haar.

DOKTOREN. Naa ikke.

FULDMÆGTIGEN tænder en Cigaret. Nej, ser Du. De fornuftige blandt dem tænker som saa: Selv om jeg ikke er den første ...

DOKTOREN ler. Saa har jeg des større Udsigt til at blive den sidste ... Det har Du Ret i ... det er vist tidt, de tænker saa fornuftigt.

FULDMÆGTIGEN sætter sig paa Klavérstolen. Naa, naar skal vi saa spise?

DOKTOREN. Jeg har sagt om et Kvarter —

FULDMÆGTIGEN trommer med Fingrene paa Knæet. Brillant.

DOKTOREN. Al Ting er nok brillant i Dag.

FULDMÆGTIGEN. Det har været en brillant Dag.

DOKTOREN. Er der sket noget?

FULDMÆGTIGEN. Behøver der at ske noget, for at man kan blive i godt Humør? Jeg aner ikke, hvad det er ... Foraaret maa det vel være. Rejser sig og strækker Armene. Aa, den Foraarsluft, den kan gøre en baade gal og glad ...

DOKTOREN gaber. Ja og søvnig.

FULDMÆGTIGEN ser paa ham. Tørvetriller! Vender sig og gaar op og ned ad Gulvet. Da jeg kom ud fra Kaféen efter Frokost og saa, hvilken Dag det var, lod jeg Kontor være Kontor ... jeg skulkede som en Dreng uden Gnist af ond Samvittighed ... Hele Formiddagen har jeg været ude ... sværmet omkring over alt. Allevegne, hvor der var Mennesker og Solskin, trængte jeg mig frem, og bestandig i det mest straalende Hu-

mør. Jeg gik og sang ved mig selv. (Gaar hen til Klaveret.) Kan Du huske den gamle Aprilvise, den har staaet mig i Hovedet hele Dagen. Sætter sig og synger:

Grøn er Vaarens Hæk,
Kaaben kastes væk,
Jomfruer sig alt paa Volden sole.
Luften er saa smuk,
Deres Længselssuk
Kendes let paa deres Silkekjole.

Hvad kommer saa? — Vent lidt.

DOKTOREN.

Hulde Piger smaa.

FULDMÆGTIGEN. Rigtig:

Hulde Piger smaa,
Røde, hvide, blaa,
Sender deres Blikke rundt som Pile.
— — — — — —
— — — — — —
— — — — — —

Nynner ef Par Takter til, vender sig om paa Stolen.

Nej, jeg kan ikke huske mer ... men Du skulde have set dem i Dag alle de smaa ... Pokker vide, hvor de kom fra, saa mange og saa søde, som de var. De mylrede i alle Gader. Og de gik alene og de gik med hinanden under Armen, og smilte og smiskede og var saa skinnende glade ... Som de traadte paa de smaa Pusselanker ... Om det saa var gamle Herrer Du, gamle Knægte i Pels og med Klapper for Ørerne, saa stod de stille og drejede sig langsomt omkring (rejser sig og viser det) og saa efter Pigebørnene ... Hvert Øjeblik tænkte jeg, at nu havde jeg mødt den smukkeste, og saa ti Skridt borte kom der en, som var mere henrivende endnu. Og allesammen lo de mig lige op under Hatten, de næsten nikkede til mig.

DOKTOREN. De har vel tænkt: Sikken en frisk ung Fyr!

FULDMÆGTIGEN. Du er saa bitter og melankolsk ... Hvad er der sket?

DOKTOREN. Behøver der at ske noget, for at man kan blive i daarligt Humør? Jeg er kommet i et graat Hjørne i Dag, som Du i et lyst.

FULDMÆGTIGEN. Er det, fordi Du er blevet det Aar ældre maaske?

DOKTOREN. Aa ikke det. Skønt det just heller ikke er noget at være glad over.

FULDMÆGTIGEN. Har Du haft kedelige Besøg?

DOKTOREN. Jeg har slet ikke haft Besøg. Da jeg havde besørget min Klinik i Morges, gik jeg hjem. Jeg var i Grunden glad. Jeg tænkte, der maatte ligge noget til mig der hjemme, et Brev, maaske to, en eller anden, der havde husket paa mig ... Det var dumt, for hvem skulde det være? Jeg fandt heller ingen; saa satte jeg mig hen og læste gamle Breve ... det var dummere endnu.

FULDMÆGTIGEN. Den Dumhed er jeg fri for at begaa. Jeg brænder alle Breve.

DOKTOREN. Men jeg har gemt mine, Aar for Aar bundet dem sammen og lagt dem hen. Der kan gaa Tider imellem, at jeg tager dem frem, men nu og da, som i Dag, er det faldet mig ind, og altid lige taabeligt er det, for der er intet, som gør mig saa ulidelig trist.

Gamle Breve, som man fordyber sig i og bliver ved at læse, det ene efter det andet, idet man gaar længer og længer tilbage. Breve fra alle dem, som har været noget for en her i Livet, som har tænkt paa en, og som man nu ikke mere har. Fra Forældre, som er borte, Søskende, som er hver sit Sted og har faaet andre at tænke paa og spørge om ... Fra Venner, som er døde eller ikke længer er Venner ...

Og tyndere og tyndere bliver Pakkerne. De sidste gemmer kun de Par Ord, jeg i Ny og Næ faar fra dig, naar Du sender Afbud til Middagen eller foreslaar at spise et andet Sted.

FULDMÆGTIGEN. Ja, vi to har dog holdt godt sammen ... lad os blive ved med det.

DOKTOREN. Vi er nok nødt til det. Hvem skulde vi ellers holde os til? Vender sig mod Fuldmægtigen. Har Du aldrig tænkt paa, hvis nu en af os døde?

FULDMÆGTIGEN. Det er i Grunden aldrig faldet mig ind.

DOKTOREN. Tænk, hvor den anden saa vilde komme til at staa alene! Saa gamle vi nu er blevet, slutter man sig ikke mere til nogen ny Ven. I al Fald ikke paa den Maade, med den Fortrolighed, det Fællesskab i Tanker og Vaner, som der bestaar mellem os. Husk dig en Gang om:

Taler Du i Grunden med nogen anden end mig? Kunde Du tænke at betro dig til nogen anden end mig? Jeg kunde

ikke. Mig staar det fuldkommen klart, at vi to kun har hinanden, Du kun mig og jeg kun dig. —

Og én Ting til. Maaske er det ikke gaaet op for dig endnu, men sikkert og pinligt vil Du komme til at forstaa det, at de Aar, vi nu skal til at leve, er de værste og vanskeligste at komme over for Mænd som os. Det er de Aar, i hvilke vi bliver gamle. Vores Tur er forbi, vi gaar nu ud af Spillet.

Pause.

FULDMÆGTIGEN. Jeg kan ikke lide det, Du der siger.

DOKTOREN. Jeg kan heller ikke lide det selv.

FULDMÆGTIGEN rejser sig. Ja, men det er Pinedød ogsaa noget Sludder. Der er noget galt i det. Du fortæller, vi bliver gamle. Lad os foreløbig nøjes med at sige, vi bliver ældre. Og det maa vi finde os i, det følger med ... det er vi født med. Det kommer bare an paa, om man mærker det. Gør vi to det? Du taler om at dø — vel, det er en Risiko, men har den stor Chance i Øjeblikket for nogen af os? Svar mig, Du Doktor Jeremias med dine syv Begrædelsesprofetier; føler Du dig skrantende eller svag? Har Du Fornemmelse af at gaa paa Gravens Rand? Jeg har det saa min Salighed ikke. Jeg er frisk og stærk, som da jeg var tyve Aar. Jeg staar her med en brillant Mave og er skrupsulten og skal om lidt ind og ha' en god Middag ... haaber jeg da. Det selvsamme skal Du ... Er det din Mening, vi skal sidde med Graaden i Halsen for det?

DOKTOREN. Nej, Du har Ret, hvis det ikke er andet, Du forlanger. Den gode Middag i hinandens gode Selskab, det er, hvad vi har tilbage. Vor Ven Jensen der inde, som serverer den for os, han er den tredje i Forbundet. Han er Pebersvend ligesom vi.

FULDMÆGTIGEN. Jeg er ikke Pebersvend. Ungkarl, om jeg maa be'.

DOKTOREN. Ungkarl har været, Pebersvend skal til at være!

FULDMÆGTIGEN. Det var noget nyt. Den Forandring har jeg ellers ikke mærket noget til. Jeg har nu gaaet og bildt mig ind, jeg var Ungkarl, og et ganske heldigt Eksemplar af en Ungkarl. Vil Du ikke være saa venlig, siden vi nu en Gang er kommet op at skænd's, at forklare mig Forskellen paa at være Pebersvend og være Ungkarl.

DOKTOREN. Ungkarl, det er man, saa længe man endnu

har Udsigt til at faa, hvad man har Lyst til. Pebersvend bliver man, naar man begynder at miste denne Udsigt, mens man — og det er det gale ved det — maaske endnu har Lyst. En Ungkarl er en Lykkens Fyr, hvem Livet staar aabent. Han har Entré allevegne og kan tage Plads, hvor han finder for godt. Der er i Navnet alene en Klang af Frihed, Trods og Triumf. En Pebersvend, det er en fattig og ensom Fugl, hvem ingen misunder og ingen regner for farlig.

FULDMÆGTIGEN. Pebersvend, mens man maaske endnu har Lyst ... Og naar man nu slet ikke mer har Lyst?

DOKTOREN. Saa har man det godt igen. Saa er man blevet en gammel Støder.

FULDMÆGTIGEN. Men jeg er sgu hverken Pebersvend eller gammel Støder. Jeg er Ungkarl og det har jeg Lyst til. Det eneste, jeg ikke har Lyst til, er at sidde her og beklage mig sammen med dig.

DOKTOREN. Vi har heller ikke noget at beklage os over, hverken Du eller jeg. Det er ikke det, jeg mener. Vi har faaet det, som vi har villet. Vi har ikke været daarligt stillet i Livet nogen af os. Vi har levet baade godt og flot og altid kunnet vælge, hvad vi nu syntes var bedst. Der er blot det, at det er forbi.

FULDMÆGTIGEN. Men sikke noget forbandet Snak. Hvad er forbi? Kan jeg ikke den Dag i Dag faa alt, hvad jeg vil? Er ikke Blomsten, jeg sætter i mit Knaphul, den samme som i Fjor og til næste Aar? Er ikke Kvinderne lige saa smukke i Dag som for 10 Aar siden? Er der ikke lige saa mange af dem? Synes Du maaske, de er blevet grimmere, fordi vi to er blevet ældre?

DOKTOREN. Kvinderne, Du kan være rolig for, med dem er det forbi. De er færdige med os. De ser os slet ikke mere. Følte Du det ikke i Dag, da Du sværmede mellem alle de smaa, Du var saa henrykt for før, at alle dem, de nu skal til at elske, drømme om, længes efter, smile til og græde for, de er allesammen tyve Aar yngre end Du? Slog det ikke ned i dig, at Du ikke for en eneste af dem vil blive Manden i hendes Liv?

FULDMÆGTIGEN. Naa, ja ... der var virkelig et Øjeblik, hvor jeg nær var blevet melankolsk ... saa oplevede jeg et Æventyr.

DOKTOREN. Sagde Du Æventyr?

FULDMÆGTIGEN. Ja, et ganske lille og ganske almindeligt. Men det gav mig alt mit Humør igen.

DOKTOREN. Fortæl det!

FULDMÆGTIGEN. Aa, nu synes jeg næsten, det har tabt sin Duft.

DOKTOREN. Det faar den nok igen, naar Du taler om det ... var der en Fé i Æventyret?

FULDMÆGTIGEN. Naturligvis.

DOKTOREN. Elskværdig?

FULDMÆGTIGEN. Lad mig saa heller fortælle. Det var lidt, før jeg skulde træffe dig. Jeg havde kastet min Cigar og drev en sidste Gang ned ad Fortovet. Jeg følte mig lidt træt og syntes ikke, jeg var saa glad som før. Gaden var pludselig blevet tom, der kørte ikke saa mange Vogne, og de Folk, der gik, skyndte sig allesammen af Sted. Som sagt, jeg følte mig lidt trist, lidt alene. Det er hændt mig før, naar jeg har gaaet og spadseret paa den Tid ... Saa kom hun mig i Møde.

DOKTOREN. Er det en Dame?

FULDMÆGTIGEN. Hun ser ud som en Dame. Hun er vist ansat i en Forretning eller paa et Magazin. Jeg har mødt hende flere Gange og altid til bestemt Tid. Hun gaar meget hurtigt, og skønt hun er temmelig lille, gaar hun ualmindelig elegant. Hun er fin og fyldig, blond efter min Smag, Fødder som en Alf. Vi har som sagt set hinanden før og set paa hinanden — hun har et Par lystige brune Øjne, som ikke kan se vredt til nogen Moders Sjæl — vi saa ogsaa paa hinanden nu, og jeg véd ikke, hvad det var, men da jeg var kommen et Par Skridt bort, vendte jeg mig om og fulgte efter. Det begyndte at mørknes, der var Lys hist og her i Butikerne, og da hun standsede ved et Guldsmedvindue, standsede jeg med. Saa saa' vi igen paa hinanden, én Gang, to Gange, tre Gange, og da der saa kom et lille Smil frem ved den ene Side af hendes Mund, syntes jeg, vi kendte hinanden godt nok til at begynde en Passiar.

DOKTOREN. Hvad sagde saa Du?

FULDMÆGTIGEN. Hvad man siger ved saadan Lejlighed. De første de bedste Dumheder, der faldt mig ind.

DOKTOREN. Og hvad svarede hun?

FULDMÆGTIGEN. Ikke mange Ord. Hun bare lo. Lo som hun vilde gøre Nar ad mig eller aldrig havde hørt noget saa morsomt.

DOKTOREN. Naa og Enden, hvad blev saa den?

FULDMÆGTIGEN. Enden blev den, at jeg inviterede hende til Middag sammen med os, og hun lovede at komme.

DOKTOREN. Det var ellers lidt rask.

FULDMÆGTIGEN. Var det dumt, mener Du? Er Du ked af det?

DOKTOREN. Paa ingen Maade. Jeg mener, sagde hun Ja straks?

FULDMÆGTIGEN. Da hun hørte, det var her, lo hun endnu galere end før. Aldeles ustyrligt. Jeg troede aldrig hun havde holdt inde. Men til sidst fik jeg dog ud af hende, at hun nok skulde komme her op.

DOKTOREN. Men naar sagde Du?

FULDMÆGTIGEN. Om et Kvarter. Ja, jeg forstaar godt, hvis Du synes, det var et tosset Indfald. Det var det maaske ogsaa. Men vent, til Du ser hende. Jeg tror alligevel, det vil more dig, hun er med. Hun er saa henrivende ung ... og hendes Øjne og hendes Humør ... Hun straaler og bruser som et Glas Champagne.

DOKTOREN. Ja blot hun nu er præcis. Hvorfor tog Du hende ikke med?

FULDMÆGTIGEN. Hun skulde et andet Sted først. Træffe en Veninde.

DOKTOREN. Ah —

FULDMÆGTIGEN. Ja, hun kommer saamænd nok.

Pause.

Der høres pludselig Latter og Stemmer fra Kabinettet ved Siden af.

DOKTOREN. Naa, nu faar vi nok Naboer.

FULDMÆGTIGEN. Det er lystige Folk.

DOKTOREN. Ja, de er glade. Der er Damer med.

FULDMÆGTIGEN rejser sig.

DOKTOREN. Hvad er der?

FULDMÆGTIGEN. Du, jeg tror, det er hende.

DOKTOREN. Hvem? Din?

FULDMÆGTIGEN gaar hen ved Døren til Kabinettet. Ja, det er hende, der ler.

DOKTOREN. Men saa gaa ind til hende.

FULDMÆGTIGEN. Du hører jo, der er nogen med. En Herrestemme.

DOKTOREN. Maaske Veninden!

FULDMÆGTIGEN bukker sig. Bare jeg ...

DOKTOREN. Det var ret. Kig gennem Nøglehullet.

FULDMÆGTIGEN rejser sig. Min Salighed. Det er et Mandfolk. Den lille Satan. Saa var det derfor, hun lo saadan, da hun lovede, hun nok skulde komme her op.

DOKTOREN. Det ser Du jo, hun ogsaa gør.

FULDMÆGTIGEN, der har kigget igen. Det er en ganske ung Fyr. Du skulde se hende kysse ham, da han hjalp hende Sløret af ... En ren Flødeskæg, siger jeg dig.

DOKTOREN. Ja de Flødeskæg, de har nu en Gang Lykken med sig. Da dit Flødeskæg blev kysset, laa han i Vuggen. Nu er Turen kommet til ham.

TREDJE SCENE

OPVARTEREN. Melder de Herrer, der er serveret.

DOKTOREN. Tak, nu skal vi komme.

OPVARTEREN. Det er vel rigtigt, to Kuverts?

DOKTOREN. Jo, det er knusende rigtigt.

OPVARTEREN trækker sig tilbage til Døren.

FULDMÆGTIGEN. Den lille Satan, hør, nu ler hun igen ...

DOKTOREN. Pebersvend!

FULDMÆGTIGEN vender sig om til ham. Aa, lad hende saa ha' det saa godt. Saa gaar vi to ind og trøster os med den bedre Del.

DOKTOREN. Ja, den er der ingen, der ta'r fra os.

De gaar ud med hinanden under Armen forbi Opvarteren, som holder Døren aaben for dem.

Tæppet falder.

I PROVINSEN

PERSONERNE

RITMESTER FØNS
RITMESTERINDEN
JUSTITSRAAD BUSSE
JUSTITSRAADINDEN
AGNES
PETRA
PREMIERLØJTNANT MOTH
FRØKEN JULIE BRUN
INTENDANT ELBEN
OBERSTEN
v. BLUHME
KØBMAND RASMUSSEN
RASMINE, HANS DATTER
FRØKEN BØGEGAARD
PASTOREN
ADJUNKT RØNNING
FARMACEUT LAMBERG
SEKONDLØJTNANT BLIX
GÆSTGIVER KNAPSTED
BLIKKENSLAGER BOLDRUP
KØBMAND SØRENSEN
FØRSTE BORGER
ANDEN BORGER
TREDJE BORGER
FJERDE BORGER
FEMTE BORGER
MADS PETER, OPPASSER
ANE, PIGE HOS RITMESTEREN
STINE, PIGE HOS JUSTITSRAADEN
EN BONDEMAND
EN RØGTERDRENG
LISE, KAGEKONE
EN OPVARTER
FØRSTE UNGE PIGE
ANDEN UNGE PIGE
TREDJE UNGE PIGE
FØRSTE DRENG
ANDEN DRENG

Handlingen foregaar i en mindre Provinsby i vore Dage.

FØRSTE AKT

Sommerdagligstue hos Ritmesteren. Let og lyst møbleret. I Baggrunden aabenstaaende Fløjdøre med Trappe ned til Haven.

FØRSTE SCENE

Ritmesterinden beskæftiget til venstre i Forgrunden ved et mindre Bord, hvorpaa Maskine og Kaffeanretning.

ANE kommer fra venstre. Nu er vores ny Hestepasser da kommen, Frue.

RITMESTERINDEN. Er han i Køkkenet?

ANE. Han sidder ude paa Køkkenbænken.

RITMESTERINDEN. Er det en pæn Karl?

ANE. Aa, det er saadan lige saadan en Grødbonde, som de andre, vi har haft før ham.

RITMESTERINDEN. Hvad hedder han?

ANE. Ja, det har jeg saamænd ikke spurgt ham om at faa at vide.

RITMESTERINDEN. Lad ham komme her ind.

ANE. Vil Fruen have ham her ind med det samme?

RITMESTERINDEN. Ja, jeg vil nok se ham. Saa kan jeg straks prøve, om han kan bruges.

ANE. Ja, saa skal jeg sende ham ind. Han lugter ellers fælt. Gaar.

ANDEN SCENE

Oppasseren kommer og staar ret lige indenfor Døren.

RITMESTERINDEN. Goddag! Saa De er den ny Oppasser!

OPPASSEREN.*) Ja vel.

RITMESTERINDEN. Hvad hedder De?

OPPASSEREN tier, stirrer paa hende.

---

*) taler Bondedialekt.

RITMESTERINDEN. Hvad er Deres Navn?

OPPASSEREN. Mads — Peter — Sørrensen — Bolshøj.

RITMESTERINDEN. Naa, men hvad kaldes De?

OPPASSEREN højere. Mads — Peter — Sørrensen — Bolshøj.

RITMESTERINDEN. Ja, ja, det har jeg hørt. Jeg mener til daglig. Hvad kalder de andre Dem?

OPPASSEREN. Syv!

RITMESTERINDEN. Hvad for noget.

OPPASSEREN. Syv — det er mit Nummer!

RITMESTERINDEN. Naa i Tjenesten. Men hjemme! Hjemme i Sognet?

OPPASSEREN med et optrækkende Grin. Der kalder de mig Mads Lusk.

RITMESTERINDEN. Lusk! — Det var da et besynderligt Tilnavn. Hvorfra har De det?

OPPASSEREN bredt grinende. Jeg har arvet det efter min Fa'r. Desformedelst der siges, han var saa slem i sine unge Dage til at rende og luske efter Pigerne.

RITMESTERINDEN strængt. Det er godt. Her i Huset vil De nu blive kaldet Mads Peter. Har De forstaaet det?

OPPASSEREN respektfuld. Ja vel!

RITMESTERINDEN. Altsaa Mads Peter: De er jo villig til at hjælpe til her i Huset.

OPPASSEREN. Ja vel!

RITMESTERINDEN. Jeg har blandt andet tænkt mig, De skulde varte op ved Bordet, her inde i Stuen.

OPPASSEREN. Ja vel!

RITMESTERINDEN. Har De vartet op før?

OPPASSEREN. Jeg véd ikke, hvad det er.

RITMESTERINDEN. Saa er det lige saa godt, De begynder at lære det med det samme. Jeg vil i Dag lære Dem at byde Kaffe rundt. Altsaa, giv Agt! De faar en Bakke i Haanden, hvorpaa staar Kopper, Sukkerskaal og Flødekande (stiller disse Ting paa Bakken). Hold fast paa, hvad De har (Oppasseren krammer Bakken ind til sig). Saa gaar De rundt til alle dem, der er i Stuen og byder hver især — Damerne først — og altid paa venstre Side af den, De byder. Husk, altid venstre Side.

OPPASSEREN. Jo vel!

RITMESTERINDEN. Lad os se, om De har forstaaet. Nu sætter jeg mig her (tager Plads paa en Stol i Forgrunden til højre) — kom saa hen og byd mig.

OPPASSEREN gaar et Par Skridt, standser.
RITMESTERINDEN. Naa, hvad er der?
OPPASSEREN. Der er ikke noget.
RITMESTERINDEN. Hvorfor kommer De saa ikke?
OPPASSEREN. Der er ikke noget — — i Kopperne.
RITMESTERINDEN. Det gør ingen Ting. Vi skal jo bare prøve. Kom nu — — march!
OPPASSEREN marcherer løs paa hende.
RITMESTERINDEN. Hys.
OPPASSEREN standser.
RITMESTERINDEN. De tramper altfor stærkt i Gulvet. De maa vænne Dem til at gaa sagte, naar De er her inde. Igen —
OPPASSEREN gaar paa Tæerne, stift og kejtet, byder hende som foreskrevet.
RITMESERINDEN. Det var ret — meget rigtig — sæt saa Bakken hen igen.
OPPASSEREN. Gør militært omkring. Tramper først løs, retter sig saa paa Tæerne og gaar hen med Bakken.
RITMESTERINDEN hen til ham. Ret ordentligt. Det kan være tilstrækkeligt for i Dag. Glem nu ikke, hvad De har lært og husk saa for Fremtiden nøje paa én Ting: Husk altid paa, at her i Huset er jeg Deres øverste Overordnede. Naturligvis skal De lystre Ritmesteren i, hvad der angaar Tjenesten og Hestene. Men i alt, hvad der angaar Tjenesten i Huset, er det m i g, der er Deres Chef — Har De forstaaet?
OPPASSEREN. Jo vel!
RITMESTERINDEN. Gaa saa ud i Køkkenet og faa noget at spise.
OPPASSEREN bliver staaende.
RITMESTERINDEN over Skulderen. Træd af!
OPPASSEREN gør militært omkring og marcherer ud.

TREDJE SCENE

Ritmesterinden tager en Eau de Cologne Douche og sprøjter rundt i Stuen. Vifter med sit Lommetørklæde for at sætte Luften i Bevægelse. Gaar hen til Havedøren og klapper i Hænderne.

RITMESTEREN kommer lidt efter op ad Havetrappen.
RITMESTERINDEN. Kom saa og faa Kaffe.
RITMESTEREN lægger Huen. Puh, i Dag er det s'gu varmt. (Vender sig mod Haven). Kommer Du, Oscar — her er Kaffe.
OSCAR op ad Trappen. Ja vel. — Jeg kommer. — God Dag igen, Deres Naade.

RITMESTERINDEN bydende dem Kaffe. Naa, forfløjne Intendant. Har Du saa været ude og iagttaget Stillingen?

OSCAR. Jo, strænge Ritmesterske. Jeg har været nede og recognosceret Staldene.

RITMESTEREN. Ja, nu skal Du høre, Charlotte. Kyrads, som Du véd, jeg havde bestemt for Oscar, synes han ikke om. Han har forelsket sig i Bella.

RITMESTERINDEN. Sikken en Laps, den Intendant, det er naturligvis, fordi der er Blod i Bella.

RITMESTEREN. Ja, der er fra min Side ikke noget i Vejen for, at Du kan faa hende. Men Du maa tage hende blødt, meget blødt i Begyndelsen.

OSCAR. Forstaar sig, man skal altid tage Damer blødt — i Begyndelsen.

RITMESTERINDEN. Men Oscar, hvad er det for et Sprog, Du tillader dig. Du glemmer nok, Du er i Provinsen og ikke længer i det fordærvede København.

OSCAR. Er det tilladt at ryge en Cigar i Provinsens rene Luft? Tager sit Etui frem.

RITMESTERINDEN. Du ryger vel ordentlige Cigarer?

OSCAR byder hende. Vil Du prøve? Hun afslaar spøgende.

RITMESTEREN snuser. Hvad er det, der lugter saa *finfin* af her inde?

RITMESTERINDEN. Aa, jeg har blot parfumeret lidt efter den ny Oppasser.

RITMESTEREN. Naa, har Du set paa ham? Kan han bruges?

RITMESTERINDEN. Jeg tænker, han kan blive ganske flink, naar jeg har haft ham tilstrækkeligt under Dressur. Foreløbig dufter han slemt af Stalden.

OSCAR. Har Du nu været gift med en Kavalerieofficer i 10 Aar og er ikke blevet vænnet til en Smule Staldparfume!

RITMESTERINDEN. Undskyld, ærede Fætter. Eugen har aldrig prøvet paa at vænne mig til noget, der var mig imod.

RITMESTEREN. Ja, Du hører vel, Oscar, hvem der er højstkommanderende her i Huset.

RITMESTERINDEN. Jeg skal sige dig, Oscar, den kære Eugen bestiller ikke andet end kommandere udenfor Huset. Hvad er saa rimeligere — —

RITMESTEREN tager hende om Livet. — end at Du som kærlig Kone —

RITMESTERINDEN lægger sit Hoved paa hans Skulder — deler dit Livs Byrde, min egen Mand.

RITMESTEREN. Naa, skal vi saa høre Musik i Anlæget i Dag. Jeg er dog egentlig nødt til at vise mig der ude, siden det er mig, der har givet Ordre til at blæse.

OSCAR. Det er sandt, Oberstløjtnanten er jo rejst til Karlsbad i Morges — saa er Du Regimentschef.

RITMESTERINDEN. Vi er Regimentschef.

OSCAR gør Honnør for hende.

RITMESTEREN. Moth og hans Kæreste kommer vel og henter os, Charlotte.

RITMESTERINDEN. Jeg har sendt Bud, om de vilde komme, saa snart de har spist til Middag. Jeg har ikke set Agnes i to Dage.

OSCAR. Hvem er Moth?

RITMESTERINDEN. Vores Adjutant.

RITMESTEREN. Det maa jeg for Resten sige, min gode Oscar. Det forbavser mig, Du ikke engang kender Navnet paa Officererne ved det Regiment, Du selv har den Ære at staa ved.

OSCAR. Jeg beder Hr. Regimentschefen undskylde. Som Hr. Regimentschefen vil vise mig den Godhed at erindre, er jeg først kommet til Byen i Gaar og har endnu ikke meldt mig ved Garnisonen. Saa snart jeg faar min Uniform, skal jeg skyndsomst aflægge de fornødne tjenstlige Visiter. (Til Ritmesterinden). For Resten tror jeg nok, jeg saa din Adjutant i Gaar paa Gaden. En Løjtnant med Distinktion paa Ærmet, mager, Næseklemmer og en Dame under Armen.

RITMESTERINDEN. Det er Kæresten.

OSCAR. De tog mig skarpt i Øjesyn begge to, gjorde omkring og fulgte klods efter mig op gennem Byen. De marcherede midt ad Gaden i rungende Trit. Jeg havde hele Tiden en Fornemmelse, som jeg havde en Patrulje i Hælene.

RITMESTERINDEN. De har villet se, hvem Du skulde til. De er Byens Nyhedspoliti, maa Du vide, de giver Møde ved alle Jernbanetog, Dampskibe og Deligencer, lige saa sikre som Toldassistenten og Gendarmerne. Tag dig i Agt for dem.

RITMESTEREN. Naa, naa, Charlotte, ikke for slem. Du véd, jeg holder ikke af, at der bliver sagt noget om mine Officerer. Moth er en brav Fyr, flink Soldat.

OSCAR. Hvem er Kæresten?

RITMESTERINDEN. Kendte Du hende ikke igen. Din gamle Veninde, Agnes Busse.

OSCAR. Herre Gud, er hun kommet til at se saa forbandet ud.

Det er rigtigt — Gamle Busse er jo stadig denne Bys velvise Borgmester.

RITMESTEREN. Ja, jeg kalder det nu halvt om halvt en Skandale, at den Mand bliver siddende i Embedet. Og saa oven i Købet udnævne ham til Justitsraad — He —, det manglede s'gu bare, de ogsaa skulde gøre ham til Ridder.

OSCAR. Det bliver han saamænd nok.

RITMESTEREN hidsig. Ja, saa kalder jeg det en komplet Skandale. Den Mand Ridder! Han forløber sig jo ved enhver Lejlighed, hvor han kan komme til. Det er ikke længer siden end ved en Fest, vi havde her i Forsommeren ... jeg husker ikke længer for hvad ...

RITMESTERINDEN. For Grundloven —

RITMESTEREN. Naa, for Grundloven — — det kan for Resten være ligegyldigt. Tillader han ikke der, at én staar op og udbringer hans egen Skaal, før der var udbragt nogen Skaal for Obersten. Jeg véd ikke, hvad Du gi'er mig. Garnisonens Kommandant. Følgen var, at Oberstens Skaal slet ikke blev drukket ved den Lejlighed. Det vilde jo have været ligefrem upassende, om den var kommet bagefter.

RITMESTERINDEN. Ja, det var rigtignok mageløs taktløst. Men hvem sætter det i ham? Ingen andre end Justitsraadinden.

RITMESTEREN. Nej, naturligvis. Fruentimmerne!

RITMESTERINDEN. Justitsraadinden kan nu ligefrem ikke taale de militære. Og især er hun saa misundelig paa os, fordi vi er saadan stillede, at vi kan føre noget Hus. Selv er de jo ludfattige. Jeg véd det fra Tjenestefolkene, hvordan hun raser, hver Gang hun har været her til Selskab. Sidste Vinter, da vi havde den store Middag, den Gang Generalen var her paa Inspektion, tudskraalede hun, da hun kom hjem, har Syjomfruen fortalt mig, af pure Misundelse og Arrighed over, at det var gaaet saa pænt til. Du skulde bare se hende, naar hun er her, hvordan hun sluger al Ting med Øjnene, de mindste Bagateller ved Dækketøjet og Anretningen. Og hver eneste Gang, jeg har fundet paa noget nyt, som hun ikke har set før, saa kan jeg være lige saa sikker paa, at næste Gang, vi kommer til dem, saa har hun lavet

akkurat Magen til eller i hvert Fald gjort Forsøg derpaa ... Saadan er hun ... Det er for Resten sandt, Oscar, mens vi nu taler om dem, Du maa endelig huske at gaa op og hilse paa Busses en af de første Dage. Det vilde se underligt ud ellers. De hører jo til vor allernærmeste Omgang.

RITMESTEREN. Ja, gør det, Oscar, det vil være det netteste. De har jo kendt din Fader godt i sin Tid.

OSCAR. Ja Gudbevares, jeg skal saamænd skynde mig der op, om I vil, i Morgen ... Det maa jo være nogle Fandens prægtige Mennesker.

RITMESTERINDEN. Vist er de saa. Fru Busse er virkelig en rigtig prægtig Kone. I Bunden er hun det. Hun er bare saa skrækkelig misundelig, og det lider hun saamænd værst under selv.

RITMESTEREN. Og Busse er en Hædersmand, med Hjertet paa det rette Sted, det maa enhver sige om ham. Han er for blød ... han mangler — han mangler *Kommando* ...

FJERDE SCENE

OBERSTEN kommer op ad Havetrappen under sidste Replik og standser i Døren med stærk Stemme. Hvad! Mangler nogen her Kommando? Dog vel ikke den fungerende Regimentschef.

RITMESTERINDEN. Nej, Obersten! ... Og jeg skulde lige til at sige, der kom vist nogen gennem Haven.

RITMESTEREN. Vil Obersten ikke træde nærmere?

OBERSTEN kommer og hilser. Tak, tak. Det kalder man nok at overraske Styrken midt i Stillingen. De var saa fordybet, at jeg maatte ordentlig *blæse Allarm* for ikke at komme til at høre alt, hvad de afhandlede.

RITMESTERINDEN. Det maatte Obersten nu gerne have hørt. Vi talte om Borgmesteren.

OBERSTEN. Ah, saa var det ham, der manglede Kommando. Det har De min Tro Ret i. Han er en Natvægter. Og hans egne Vægtere er ikke en Gang rigtige Natvægtere ... Kommer jeg ikke i Aftes ... jo det var netop i Aftes ... hjem fra Klubben. Det var blevet lidt sent ... vi havde siddet og disputeret Politik ... og da jeg saa kommer til Porten, finder jeg den lukket ... ja lukket, og jeg havde ikke min Nøgle. Der stod jeg. Til alt Held var der en af disse Kabylere i Nærheden, som jeg saa gav Ordre til at lukke Porten op, og jeg vil saa give ham en Drikkeskilling, idet jeg siger

til ham: Der, min gode Mand, har Du til at tage dig en Snaps for! ... Véd De hvad saa den Klodrian svarer mig. „Jeg siger Hr. Obersten saa mange Tak, men jeg nyder nu aldrig Spiritus.“ Jeg spørger, har man sandt for Dyden kendt Magen! En Vægter, en Natvægter, som ikke tager sig en Snaps! Hvordan kan han overhovedet være Vægter. Burde have sin Afsked paa Pletten ...

RITMESTEREN. Tillader Obersten, jeg præsenterer for Dem Intendant Elben, min Kones Fætter, som vi har faaet til Regimentet.

OBERSTEN til Oscar. Glæder mig at gøre Deres Bekendtskab. Læste Deres Navn i Kundgørelsen forleden. Elben, et godt gammelt militært Navn.

OSCAR. Obersten har maaske kendt min Fader, Oberst Elben af Rytteriet. Han laa i sin Tid i Garnison her i Byen.

OBERSTEN. Rigtig, Henrik Elben af Kavaleriet, smukke Elben, som de kaldte ham. Jo, ham kendte jeg godt ... De er altsaa en Søn af ham. Han hed smukke Elben, baade fordi han selv var en køn Mand, men ogsaa for at adskille ham fra den anden Elben — Antonius Elben af Fodfolket.

OSCAR. Ja, han var ikke af vor Familie.

OBERSTEN. Hørte til de høje Elbener. Antonius Elben var meget høj, men han havde ogsaa en anden Mærkelighed. Jeg véd ikke, om De kender den?

OSCAR. Nej ...

OBERSTEN. Jo, han skelede med begge Øjnene. Det var nu egentlig ikke saa mærkeligt. Men han skelede med dem hver til sin Side, saadan stik modsat, forstaar De ... De kaldte ham ogsaa derfor den dobbelte Vedet.

RITMESTEREN. Faldt han ikke paa Als?

OBERSTEN. Blev saaret og døde senere. (til Oscar). Som sagt, det glæder mig, at De er kommet til Regimentet ... Smuk Afdeling at staa ved.

OSCAR. Jeg takker Hr. Obersten mange Gange.

OBERSTEN. Men jeg glemmer den Anledning, hvori jeg er kommen. Jeg havde en Sag at tale med Dem om, Hr. Ritmester.

RITMESTEREN. Til Tjeneste, Hr. Oberst.

RITMESTERINDEN. Saa trækker min Fætter og jeg os tilbage, hvis Obersten vil tale med min Mand her.

OBERSTEN. Paa ingen Maade, Frue. Jeg kan ikke tillade, at De for min Skyld maa forlade Deres Stue (til Ritmesteren).

Drejer sig om dette Udstyrslegat til Løjtnant Moth og hans Kæreste.

RITMESTERINDEN. Moths faar vel Legatet.

OBERSTEN. Det er saa godt som i Orden. Mit Ærinde gælder kun nogle Formaliteter, hvorom jeg i Oberstløjtnant v. Mühlerts Fraværelse maa henvende mig til Deres Mand.

RITMESTERINDEN. Skynd dig saa bare, Eugen, med de Formaliteter. Moth og Agnes har saamænd ventet nok paa det Legat.

RITMESTEREN. Vi kan gaa ind til mig. Eller maaske Obersten foretrækker at ryge Cigaren i Lysthuset.

OBERSTEN. Tiltræder ubetinget den sidste Proposition.

RITMESTERINDEN. Er der nu ikke for varmt for Obersten ude i Haven?

OBERSTEN. Befinder mig prægtig i Varmen. Kun ét Sted, hvor jeg befinder mig bedre.

OSCAR. Hvor da, Hr. Oberst?

OBERSTEN. I Ilden, Højstærede!

RITMESTERINDEN. Ja, der er ikke mange, der har været en Officer som Obersten, en saadan Militær.

OBERSTEN. Aa, min kære Frue. Lad os ikke tale om det. Jeg har gjort min Pligt, saa længe man gav mig Lov til det. Andet ikke. Naar man har tre Saar og en Kugle siddende i Kroppen, tror jeg man tør sige, man har gjort sin Pligt ... Au revoir ... Kom saa, gode Føns. Gaar med Ritmesteren.

FEMTE SCENE

OSCAR. Rask Kegle, den gamle Oberst.

RITMESTERINDEN. Han er en brillant gammel Kegle, kan Du tro. Vi skylder ham stor Taknemmelighed. Han har gjort meget for Eugen, den Gang han endnu stod i Tjenesten.

OSCAR. Faldt han for Alderen?

RITMSTERINDEN. Han gik selv et Aarstid før; men han lever stadig for Regimentet og tager sig paa alle Maader af de unge Officerer.

OSCAR. Hvad er det for et Legat, han talte om?

RITMESTERINDEN. Det er et, han bestyrer. Det er stiftet af en tidligere Kommandant i Garnisonen og bestemt til Bryllupsudstyr for ubemidlede Officerer, der gifter sig med uformuende civile og militære Embedsmænds Døttre.

Men da Kapitalen ikke er stor, maa Renten opsamles i en Aarrække, før det kan forslaa noget. Moth og hans Kæreste har nu haft det paa Ekspektance i 8 Aar, al den Tid, de har været forlovet.

OSCAR. Uha, forlovet i 8 Aar.

RITMESTERINDEN. De maa saamænd være glade til, de ikke skal vente længer. Moth har syv for sig til Ritmester. Saa det er et rent Held med det Legat. Nu skal de giftes sidst i Maaneden. Saa kommer Du til Bryllup, lille Oscar.

OSCAR. Gid det var mit eget.

RITMESTERINDEN. Hvad siger Du?

OSCAR. Jeg siger, gid det var mig selv, der skulde have Bryllup. Det er ogsaa underligt, det kan være saa svært at blive gift.

RITMESTERINDEN. Du skulde snakke med, som kan gifte dig, hvad Dag det skal være. Du vil jo bare ikke.

OSCAR. Hvad véd Du om det?

RITMESTERINDEN. Saa skulde Du have forandret dig meget.

OSCAR. Jeg har virkelig ogsaa — i al Fald tænkt paa at forandre mig.

RITMESTERINDEN. Hør en Gang, Oscar, fortæl mig oprigtigt, hvorfor Du egentlig er taget fra København. For et Aar siden svor Du jo paa, Du aldrig vilde derfra.

OSCAR. Ja, det gjorde jeg nok. Maaske fordi jeg allerede var begyndt at blive ked af det. Hvad skulde jeg nemlig blive til i København? Rytterofficer, som jeg fra lille havde Lyst til, maatte jeg ikke, saa længe Fader levede, og siden var jeg blevet for gammel, saa jeg drev det kun til værnepligtig Sekondløjtnant i Fodfolket. Saa havde jeg jo lidt Penge og denne velsignede statsvidenskabelige Eksamen med anden Karakter, og jeg prøvede Postvæsenet et Aarstid og Toldvæsenet et andet og fandt begge lige utaalelige. Til sidst holdt jeg helt op at prøve noget, og drev bare omkring, som man saa dejligt kan det i København, naar man er uden Sorger for Udkommet, i godt og daarligt Selskab, som det traf sig, sagde Smaavitser og gjorde Smaadumheder. Omsider kom jeg dog saa vidt, at jeg følte, mit bedre Jeg trængte til lidt god Behandling.

RITMESTERINDEN. Det var vist ogsaa paa Tiden.

OSCAR. Aa, heller ikke for sent ... Det var for Resten en Dag nu i Foraaret, jeg besluttede at omvende mig. Jeg kom

til at tænke paa Sommeren, hvordan den vilde blive for mig — ganske ligesom Sommeren forrige Aar: d'Angleterre og à Porta om Formiddagen, Tivoli eller Klampenborg om Aftenen. Maaske en Maanedstid ud ved Kysten for at pjatte med unge Damer, gaa i Vandet og styrkes til Efteraarets Rummel forfra med Middage og Teatre og Restaurationskommers — ganske ligesom Vinteren forrige Aar. Jeg sagde til mig selv, at det ikke vilde blive til at holde ud. Og med den Smule Energi, der til Tider dukker op i mig, tog jeg saa den Beslutning, at bruge mit Løjtnantspatent, min Eksamen og min Faders gamle Venner til at skaffe mig en Reserveintendants beskedne og hæderlige Embede, og jeg havnede her i min Barndomsby ved min Families gamle Regiment, halv Militær og halv Civilist, som Du ser mig for dig.

Jeg er hverken ødelagt eller blaseret, men jeg er en sentimental Kavaler og en doven Dansker. Jeg har nu Lyst til at slaa mig ned her i mine Fædres Stad, faa mig en smuk Kone — helst saa snart som muligt ... et Par Børn med Tiden ... smaa Piger, jeg tror ikke, jeg vil kunne lide at have Sønner, og saa for Resten dyrke mine Intendantpligter, ride omkring paa min Hest, glæde mig over Naturen og omgaas Mennesker, jeg synes om. Her har Du min Fortids Skudsmaal og min Fremtids Planer. Kender Du saa et Parti til mig?

RITMESTERINDEN. Lad høre dine Fordringer.

OSCAR. Godt Humør, godt Udseende, god Forstand.

RITMESTERINDEN. Det kan blive vanskeligt her i Byen.

OSCAR. Jeg troede, der altid var nok af giftefærdig Pigeungdom i saadanne smaa Byer.

RITMESTERINDEN. Det er mest i Perioder. For et Par Aar siden var her en hel Flok nydelige unge Piger. De er nu gift og fløjet bort allesammen, og det vil vare en Tid, inden det næste Hold kommer. For Øjeblikket tror jeg virkelig ikke, der er andre end Distriktslægens fem Døtre, der er grimme som et Bed Asters, og saa Mine Rasmussen.

OSCAR. Hvem sagde Du?

RITMESTERINDEN. Rasmine Rasmussen.

OSCAR. Det var da et yndigt romantisk Navn.

RITMESTERINDEN. Ja, hun er nu ikke saadan at kimse ad. Hun er eneste Barn af vores eneste rige Mand, Dampmøller og Smørhandler Rasmus Rasmussen. Han er skam en Matador.

OSCAR. Saa var det maaske ikke saa galt at tænke lidt paa Arvingen Rasmussen.

RITMESTERINDEN. — Bange for det ikke nytter dig. Du er og bliver jo alligevel en Kræsenprins, Oscar. Naar det kommer til Stykket, gaar Du dog kun efter din egen forfængelige Smag. Og Jomfru Rasmussen har efter Papa noget „smørret“ over sig, som ikke er herregaardskærnet, det vil Du snart opdage. Desuden er det slet ikke saa sikkert, hun tog dig. For Øjeblikket er hun i al Fald forgabet i Adjunkt Rønning, Repræsentanten for vor æstetiske Intelligens.

OSCAR. Er der heller ingen i Omegnen blandt Honoratiores?

RITMESTERINDEN tænker sig om, ryster paa Hovedet. Nej, ingen jeg kan tænke mig. Men det er dog ogsaa en underlig sær Maade, Du taler om de Ting paa. Har Du da aldrig været forelsket?

OSCAR. Masser af Gange, men altid ganske kort og uden Spor af Resultat. Jeg har tidt truffet en Dame, om hvem jeg har sagt til mig selv: Hun vilde kunne blive en udmærket Kone for dig, hende skulde du se at vinde. Men der er altid kommet noget imellem. Enten har jeg slet ikke set hende mere, eller jeg har ikke været oplagt, eller jeg har rent glemt, hun skulde være min Kone.

RITMESTERINDEN. Og det kalder Du at være forelsket.

OSCAR. Herre Gud, efter mine Evner. Noget tror jeg nu ogsaa, det ligger i, at jeg i København aldrig havde nogen rigtig Ro. Derfor tænkte jeg mig, at naar jeg kom til Provinsen, vilde det gaa bedre. Her kom man mere sammen med de unge Piger, havde ikke saa mange Rivaler ... og saa stolede jeg for Resten paa dig.

RITMESTERINDEN ler. Ja, det gør mig ved Gud ondt, Oscar, at jeg ikke kan hjælpe dig.

OSCAR. Der kan Du selv se, det gaar ikke for mig. Mit allersidste Uheld det har jeg ikke en Gang fortalt dig. Det passerede mig i Gaar paa Rejsen. Jeg kom i Kupé sammen alene med den mest henrivende unge Pige. En Brunette, fin og spodsk, aa, en Prinsesse siger jeg dig. Det forekom mig, jeg tydelig hørte Konduktøren nævne Byens Navn her, da han klippede hendes Billet, og min Fantasi tog øjeblikkelig Fart. Hun skulde hertil, jeg skulde træffe hende, gøre Kur, blive forlovet ... jeg drømte mig allerede langt hen i Hvedebrødsdagene.

RITMESTERINDEN. Og saa?

OSCAR. Ja, saa staar jeg ud ved Roskilde for at købe Bladene.

RITMESTERINDEN. Og da Du kom tilbage, var hun borte.

OSCAR. Naturligvis. Jeg gik langs med alle Vognene for at se, om hun var gaaet et andet Sted ind. Men jeg kunde ikke opdage hende. Saa gik jeg tilbage og satte mig op i min ensomme Kupé, der hvor hun havde siddet ...

RITMESTERINDEN. Og græd.

OSCAR. Nej, læste Aviserne. Men er det nu alligevel ikke at være uheldig.

RITMESTERINDEN rejser sig. Jo, Du er dybt at beklage, stakkels Fætter.

OSCAR rejser sig. Ja, giftes vil jeg min Sandten (ser ud i Haven.) Saa nu kommer der Visitter.

SJETTE SCENE

Agnes, Moth og Julie kommer ad Hovedtrappen.

RITMESTERINDEN gaar dem i Møde. Endelig!

AGNES. Undskyld, kæreste Charlotte, men Du kan ikke tænke dig, hvor vi har faaet travlt.

RITMESTERINDEN. Er Bryllupsdagen bestemt?

AGNES. I Dag 10 Dage. Onsdagen den 27de.

MOTH. Torsdag, min søde Pige, den 27de er skam en Torsdag.

AGNES. Naa saa Torsdag da — jeg siger hele Tiden Onsdag — den 27de, Klokken halvfire.

MOTH. Fire, min søde Pige.

AGNES. Men saa lad dog vær! Theodor, Du skal hele Tiden afbryde mig. Klokken fire skal Theodor og jeg giftes, og bagefter voldsomt (breder Armene) stort Knald paa Raadhuset. Aa, jeg er saa glad, saa glad, min sødeste Charlotte (omfavner Ritmesterinden og svinger hende rundt) ... saa jeg rent glemmer (peger paa Julie) undskyld, søde Julie — min Kusine, Frk. Brun fra København, min tilkommende første Brudepige, som Du endelig maa hjælpe mig at more.

RITMESTERINDEN. Hvis Frøken Brun vil tage til Takke med Provinsfornøjelser; det er ikke meget, vi kan byde en Københavnerinde.

JULIE. Aa, jeg er slet ikke forvænt — jeg synes allerede her er dejligt, saa fuldkommen landligt.

RITMESTERINDEN. En københavnsk Kavaler er jeg saa heldig straks at kunne præsentere Dem ... min Fætter, Intendant Elben.

OSCAR bukker for Frk. Brun.

RITMESTERINDEN. Løjtnant Moth — Oscar!

MOTH. 'kommen til Regimentet, Hr. Intendant.

RITMESTERINDEN. Ja, Du kender ham jo, Agnes, fra Barnsben af.

OSCAR. Kan Frøkenen kende mig!

AGNES gaar ham lidt paa Livet. Jo, nu kan jeg huske Dem — nær ved. Men i Gaar — vi mødte Dem i Aftes paa Søndergade, da vi gik Thetur, Tiddemand og jeg — var det mig ikke muligt at komme paa — — men De har ved Gud ogsaa forandret Dem. Den Gang tegnede De slet ikke til at blive køn.

OSCAR. Maa jeg takke.

AGNES. Men hvorfor er De ikke blevet rigtig Officer, det vilde have klædt Dem meget bedre. Gud, hvad jeg vilde give til, at Theodor havde Deres flotte Knebelsbart. Det er ogsaa en Skam, Theodor, Du ikke kan faa noget rigtigt Overskæg. Du gør heller ikke noget for det.

MOTH. Ja, min søde Pige, hvad skal jeg gøre.

AGNES ryger hen i ham. Aa, Du skulde rigtig rykkes og ruskes — det skulde Du (kysser ham) men vent nu bare, til vi bliver gift, Tiddemand (kysser ham. Til Oscar) Fy, det er slet ikke pænt af Dem, De staar og ler af mig. Men nu kan jeg for Resten godt huske, De var en rigtig ækel Dreng den Gang til at drille og gøre Nar ad os Piger.

OSCAR. Desværre, Frøken, nu er det ganske omvendt. Nu er det de unge Damer, som driller mig.

(Ritmesterinden, Agnes og Moth taler sammen i Mellemgrunden, Oscar nærmer sig Julie.)

OSCAR. Frøkenen er kommen hertil for nylig.

JULIE. Det er ikke saa grumme længe siden.

OSCAR byder hende en Stol. Det er mærkeligt, saa Frøkenen ligner en ung Dame ...

JULIE sætter sig. Tak ... Er det egentlig saa mærkeligt?

OSCAR. ... En ung Dame, som jeg havde den Fornøjelse at køre i Kupé med et Stykke forleden Dag —

JULIE. Saa, ja nu, jeg ser Intendanten, er det mig virkelig ogsaa paafaldende.

OSCAR. Saa han maaske ligner en ung Herre, De har rejst paa Jernbane med en eller anden Gang.

JULIE. Maaske —

OSCAR. Hvad havde jeg egentlig gjort Dem, siden De forlod Kupéen?

JULIE. Jeg? Det var jo Dem, der stod ud ved Roskilde.

OSCAR. Ja, men da jeg kom tilbage.

JULIE. Men De kom jo ikke tilbage.

OSCAR. Jeg kom jo et Øjeblik efter.

JULIE. Ja og gik ind i Kupéen ved Siden af. Lige for Næsen af mig. Med Favnen fuld af Aviser. De stod lidt og kiggede først, saa gik De ganske rolig ind.

OSCAR. Ved Siden af! Aa, jeg distræte Asen.

JULIE. De saa virkelig ganske aandsfraværende ud. Som om De spekulerede paa noget meget vigtigt.

OSCAR. Det gjorde jeg skam ogsaa. Jeg spekulerede paa, hvordan jeg skulde underholde Dem.

JULIE. De kendte mig jo ikke.

OSCAR. Jeg vilde have tilbudt Dem af mine Aviser og senere maaske bedt om Lov til at præsentere mig.

JULIE. Ja, jeg vidste nu godt, hvem De var.

OSCAR. Saa, hvorfra det?

JULIE. For det første kendte jeg Dem fra København, og for det andet fik jeg det at vide af Deres Venner, som sagde Farvel til Dem paa Banegaarden. Det var mig umuligt ikke at høre det. De fortalte mig saamænd baade, hvad De hed til Fornavn og Efternavn, hvor De skulde hen og hvad De skulde være ... Ja, og saa om *hende*.

OSCAR. Hvad for en hende?

JULIE. Det maa De vel selv vide. Jeg hørte kun „hende". „Lad os nu se, Elben, Du snart finder hende! Du telegraferer vel, saa snart Du har hende. — Du skal se, hun staar og venter dig paa Perronen. Oscar ... Pas paa, maaske er hun med her i Toget" ... og saadan hele Tiden.

OSCAR. Naa, nu forstaar jeg — de mente min Kone —

JULIE. Er De gift?

OSCAR. Nej, jeg skal, jeg ...

JULIE. Aa, forlovet!

OSCAR. Nej, heller ikke ... det var Spøg ... det ... Nej, det er for Resten Alvor. Jeg skal giftes ... det vil sige, jeg *vil* gifte mig, saa snart som muligt, saa snart jeg kan finde en hende, som jeg synes om, og som vil synes om mig. Det

er derfor, jeg er taget her til. I København kunde jeg ikke finde hende.

JULIE. Det er derfor, De er taget til Provinsen. Og det fortæller De saadan uden videre ... til alle.

OSCAR. Naar man spørger mig ... hvorfor ikke. Det er jo en ærlig Hensigt.

AGNES. Julie, kom lidt her hen, hvis Intendanten tillader.

JULIE rejser sig. Det er ligefrem romantisk. Og det var maaske det, De vilde have underholdt mig med, hvis De ikke var gaaet fejl.

OSCAR. Maaske!

JULIE. Det maa jeg virkelig have til Gode (gør et lille Kniks for ham og gaar hen til Agnes og Ritmesterinden).

AGNES. Det er din Kjole, søde Julie, vi skal se paa (til Charlotte) Se saadan bruger man nu. De ser paa Julies Dragt.

MOTH nærmer sig Oscar. Naa, hvad synes Intendanten saa om Byen. Har De været oppe i Klubben?

OSCAR. Nej, jeg har endnu ikke haft Lejlighed.

MOTH. Saa har De ikke læst Bladene for i Dag?

OSCAR. Næh!

MOTH. Der staar ellers i et af dem en udmærket skrevet Artikel: Rigsdagen og de militære Lønningslove. Det kan nok være Rigsdagen faar rent paa.

OSCAR. Saa!

MOTH. ... Men hvad hjælper det!

OSCAR. Næh!

(Lille Pause.)

MOTH. Som det er for Øjeblikket, er det jo næsten komisk. Vil De tænke Dem, nu har jeg staaet som Premierløjtnant i 11 Aar og kom først i Fjor paa ældst Gage ... Jeg har syv foran mig til Ritmester ... syv til Ritmester og i Gaar holdt jeg mit 71de Foredrag.

OSCAR. Saa!

MOTH. Og hvad hjælper det?

OSCAR. Næh!

(Lille Pause.)

MOTH. Og forlovet har jeg været i 8 Aar.

OSCAR. Og skal have Bryllup en af Dagene, hører jeg.

MOTH. Haaber De gør os den Ære (Oscar bukker) Men det er skam drøjt ... 8 Aar, naar man har en Satans sød Pige.

AGNES kommer hen og lægger Armen om hans Hals. Er det mig, Du staar og fortæller om, Tiddemand.

MOTH. Jeg fortalte Intendant Elben, hvor længe vi har været forlovet, min søde Pige!

AGNES. Fy, Tiddemand ... det skal Du ogsaa altid tale om. Nu skal vi jo være Mand og Kone.

MOTH kysser hende. Ja, min søde Pige, nu hjælper det.

SYVENDE SCENE

Obersten og Ritmesteren kommer under de sidste Repliker op ad Hovedtrappen og bliver staaende hos Ritmesterinden og Julie, som præsenteres. Obersten har nogle Papirer i Haanden, som han viser Ritmesterinden.

RITMESTERINDEN. Agnes, Obersten er her med noget til dig.

AGNES vender sig. Obersten? Goddag, Oberst! Har De noget til mig?

OBERSTEN hen til dem. Hvad tror De, jeg bringer? (til Moth) Meget belejligt jeg her træffer Dem, min kære Moth. Skulde just herfra til Dem. (Rækker ham Papirerne.) Vær saa god, Dokumenterne i Orden.

AGNES. Aa, maa jeg se med. Nej, hvor det er morsomt, saa faar Theodor og jeg da endelig Pengene.

OBERSTEN. Pengene kan De nu faa den Dag i Morgen. Der er, som De vil se, Anvisning med paa Beløbet.

RITMESTERINDEN. Nu er Du da rigtig glad, Agnes, nu har I det sort paa hvidt.

JULIE. Maa jeg gratulere til Velhavenheden.

AGNES. Ja, det er rigtignok dejligt at være sikker. Skade kun Velhavenheden varer saa kort. Vi har jo næsten købt for alle Pengene.

RITMESTEREN. Det, jeg navnlig sætter Pris paa ved denne Sag, er, at det er et militært Legat, Moths har opnaaet. Det er Regimentet, som bortskænker og ejer Legatet, og det bliver for mig derved ligesom et Familielegat.

RITMESTERINDEN. Egentlig burde der af Staten ved alle Regimenter oprettes saadanne Legater for uformuende giftefærdige Officerer. Jeg tror, det vilde styrke Aanden indenfor Afdelingerne.

OSCAR. Og hjælpe paa Tilgangen i Løjtnantsklasserne.

AGNES. Men,Tiddemand, Du glemmer jo rent at sige Tak til Obersten.

MOTH. Jeg skulde lige til det, min søde Pige. Maa jeg tillade mig, Hr. Oberst, paa min tilkommende Hustrus og

mine Vegne at bringe Hr. Obersten min ærbødigste og taknemligste ... vor taknemligste og ærb... (stammer lidt i det.)

AGNES afbryder ham. Nej, hold op, Tiddemand, Du duer slet ikke til at holde Tale ... lad mig takke Obersten (gaar hen og lægger sine Hænder paa Oberstens Skuldre) ... Tak, kære gamle rare Oberst, fordi De har hjulpet to arme fattige Kærestefolk til at faa Bryllup med hinanden (kysser ham.) Rigtig mange Tak fra Theodor og mig.

OBERSTEN let bevæget. Bah, ingen Ting at takke for ... det er jo, min Sæl, da mig, der skal takke, fordi I giver mig noget at bestille, lidt at tænke paa. Hvad skulde ellers saadan en gammel afskediget Oberst gaa omkring og tage sig til, naar han ikke en Gang imellem kunde tjene en Kammerat. (Tager dem begge i Haanden.) Naa, hold nu et lystigt Løjtnantsbryllup, bed den gamle Oberst med, og glem saa ikke at indkalde ham til Eftertjeneste ved Lejlighed ... en lille Udrustning med Ske, Kniv og Gaffel ... hva' ...

AGNES river sin Haand løs. Fy, skam Dem, stygge Oberst.

OBERSTEN. Ha, ha, hvad siger De til det, Moth ...

MOTH. Jeg siger paa min og min tilkommende Hustrus Vegne ...

OTTENDE SCENE

KØBMAND RASMUSSEN fra Havetrappen. Goddag!

RITMESTERINDEN. Købmand Rasmussen, Eugen.

RITMESTEREN. Nej Goddag, bedste Rasmussen, værs'god og kom nærmere.

RASMUSSEN. Jeg kommer da ikke til Ubelejlighed?

RITMESTERINDEN. Paa ingen Maade, Hr. Rasmussen,

RASMUSSEN. Saa Goddag igen da, Goddag i Stuen (løber fra den ene til den anden og giver dem Haanden) ... Dag, Ritmester ... Fru Ritmesterinde ... Hr. Oberst ... Frøken Agnes, Hr. Løjtnant (standser ved Julie).

RITMESTERINDEN. Frøken Brun, Justitsraadens Niece.

RASMUSSEN. Fra København ... kan jeg se paa Embalsomeringen ... Goddag, bitte Frøken!

RITMESTEREN forestillende Oscar. Vores ny Intendant, Kandidat Elben.

RASMUSSEN. Aaja — saa det er Dem, der nu skal passe paa det militære Sølvtøj ... Velkommen her til Byen, Hr. Intendant. (Standser midt i Kredsen og tørrer Panden.) Det er dog en rædselsfuld Hede, der grasserer over det danske Land i Dag.

RITMESTEREN. Ja, hvad siger Deres Smør til den Varme, Rasmussen!

RASMUSSEN. Aa, Smørret, det er ikke til at beklage. Det staar sig brillant i Kælderen. Det er værre for vi Mennesker, som maa gaa og slide med det i vores Ansigts smæltende Sved.

OBERSTEN. Saa kan man næsten sige om Dem, min gode Hr. Rasmussen, at De smelter i Deres eget Smør!

RASMUSSEN. Det er næsten, hvad man kan, som Hr. Obersten siger. Ja, nu har jeg siden i Middags smagt paa over to Hundrede Fjerdinger.

RITMESTERINDEN. Over to Hundrede!

RITMESTEREN. Men, maa De nu selv gaa og smage paa alt det Smør, Rasmussen! Har De ingen Assistance?

RASMUSSEN. Nej, jeg kan ikke stole paa andres Tunge end min egen, Hr. Ritmester — og saa Rasmines.

AGNES. Forstaar Rasmine virkelig at smage paa Smør?

RASMUSSEN. Ja, det kan De glæde Dem til, hun gør, lille Frøken. Det er Synd og skammeligt, det Pigebarn ikke kan blive ved Forretningen. Hun har den lindeste Tunge til at tage Kende paa en Prøve, jeg har set Mage til i mine Dage ... Jeg var ellers saa næsvis at være kommen for at tale med Ritmesteren om denne her Fugleskydning.

RITMESTEREN. Saa, Fugleskydningen, hvad er der med den?

RASMUSSEN. Jo, det er med den, Hr. Ritmester, at jeg hører af Rasmine, hun har faaet at vide, at Frøken Agnes Bryllup med Løjtnanten er ansat til at være den 27de, som er om Torsdagen, og Fugleskydningen den er jo ansat til at afholdes den 28de, Dagen efter, som er om Fredagen.

RITMESTEREN. Ja, det har De Ret i. Det var i Grunden uheldigt, Rasmussen!

RASMUSSEN. Det mente jeg ogsaa, det vilde være, Hr. Ritmester, for os allesammen, som skal med til begge Fornøjelser ... Der staar nu for Eksempel Adjutanten, som er en af vores bedste Skydere. Men naar han nu har skudt Papegøjen, jeg mener Frøkenen der, allerede om Torsdagen, er det jo ikke sikkert, han vil have præcis saa let ved at gøre det om igen om Fredagen.

OBERSTEN ler. Hvad er det De siger, min gode Rasmussen?

RASMUSSEN forskrækket. Er der noget i det jeg siger, Hr. Oberst?

RITMESTERINDEN. Nej, bryd Dem bare ikke om Obersten, Hr. Rasmussen ... Obersten er saa lystig i Dag. (Truer ad Obersten, de ler alle.)

RASMUSSEN. Derfor tænkte jeg, jeg vilde gaa først til Ritmesteren og siden til de andre Medlemmer af Bestyrelsen og foreslaa, om vi ikke skulde udsætte Fugleskydningen paa en Uges Tid.

RITMESTEREN. Ja, naturligvis.

RASMUSSEN. Saa det blev saadan, at vi holder Bryllup den 27de, som om Torsdagen, og Fugleskydning i Ugen derefter, som om Fredagen.

AGNES. Aa, saa kommer vi til at danse to Uger efter hinanden.

RASMUSSEN. Der bliver ligesom mere Forslag i Glæden for os allesammen, lille Frøken!

RITMESTEREN. Ja, lad det saa blive derved. De kan sige til de andre, at vi to er enige om det saadan, Rasmussen.

RASMUSSEN. Mange Tak, Hr. Ritmester. Ja, andet var det ikke, jeg var saa næsvis at være kommen for ... Saa triller jeg af Sted igen. Farvel, Hr. Ritmester ... Farvel (løber rundt og siger dem alle Farvel.)

RITMESTERINDEN. Farvel og hils Frøken Rasmine.

AGNES. Glæder Rasmine sig?

RASMUSSEN. Hun er saa glad, saa hun er ikke til at styre paa en Skæppe Land ... Farvel, Farvel.

RITMESTEREN. Ikke en Cigar, Rasmussen?

RASMUSSEN. Nej, mange Tak, jeg tør ikke for Tungen, Hr. Ritmester. Jeg skal hjem og smage paa over to Hundrede til ... Farvel, Farvel ... Løber ned ad Havetrappen.

NIENDE SCENE.

OBERSTEN. Se, hvor han kan tage Benene med sig ... den Smørslikker!

RITMESTEREN. Ja, véd Obersten hvad, det er s'gu det, der betaler sig. Jeg er vis paa, den Karl tjener tidt mere paa en enkelt Dag, end en Løjtnant paa ældst Gage har at leve af en hel Maaned.

OBERSTEN. Ja, en Løjtnant paa ældst Gage, hvad har ogsaa han? Jeg husker den Gang, jeg var Løjtnant, naar Maaneden kom og jeg havde betalt ud til højre og venstre ... saa havde jeg som Regel, det var ikke altid, saa meget tilbage,

at jeg kunde gaa ind paa Fønix og spise mig en Middag ... og saa knytte Hænderne i Bukselommerne for Resten.

RITMESTEREN ser paa sit Uhr. Død og Pine, vi maa af Sted ud i Anlæget ... De er allerede begyndt at blæse ... De gaar jo med, Løjtnant Moth. Jeg synes, det vil være mest passende.

RITMESTERINDEN. Og Du, Agnes, og Frøken Brun ... Der faar De Lejlighed til at se hele Stadens Beaumonde.

RITMESTEREN har sin Uniformshue i Haanden. Er Du færdig, Charlotte?

RITMESTERINDEN. Paa et Øjeblik. Vil Selskabet ikke gaa i Forvejen — ud i Haven. Jeg kommer straks efter.

Ud til venstre. De gaar alle hen imod Trappen.

JULIE til Oscar. Skal Intendanten ikke med?

OSCAR. Tillader Frøkenen, jeg slaar Følge med Dem.

JULIE. Ikke, hvis De har i Sinde at gaa uden Hat paa.

OSCAR tager til Hovedet Uden Hat? Saa, er jeg nu distræt igen.

JULIE ned ad Trappen. Stadig i Giftetanker, Hr. Intendant.

OSCAR. Det bliver værre og værre, Frøken! Gaar ud til højre, kommer straks tilbage og møder Ritmesterinden, som kommer fra venstre med Hat og Overstykke. Kusine, det er hende!

RITMESTERINDEN. Hvem?

OSCAR. Den unge Dame fra Kupéen, jeg fortalte om, hende jeg saa, da jeg rejste hertil.

RITMESTERINDEN lader ham knappe sin Handske. Frøken Brun ... Nej hør nu Oscar, det er virkelig som et Vink af Skæbnen. Og hun er jo nydelig og et udmærket Parti, véd jeg. Vil Du nu se, Du strænger dig an.

OSCAR. Du kan være rolig. Denne Gang skal jeg være energisk. Men lov mig blot, hvis jeg ...

RITMESTERINDEN. Hvis Du falder i Søvn, skal jeg vække dig.

OSCAR. Tak!

RITMESTEREN paa Trappen. Men Charlotte og Oscar, hvor bliver I af. De er allerede begyndt at blæse!

DE TO. Vi kommer, vi kommer. Ud.

Tæppet falder.

ANDEN AKT

Dagligstue hos Justitsraadens. Gammeldags og noget medtaget Møblement. Døre til højre og venstre. I Baggrunden Udgang til Entré. I Forgrunden til højre et tarveligt dækket Frokostbord. Justitsraadinden staar bag Maskinen. Justitsraaden læser „Dagbladet".

FØRSTE SCENE

JUSTITSRAADEN. Faar jeg min The eller faar jeg den ikke?

JUSTITSRAADINDEN. Bare Vandet koger.

JUSTITSRAADEN. Du ved, jeg skal i Retten.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg begriber heller ikke, hvad der gaar af Maskinen i Dag.

JUSTITSRAADEN. Hvorfor anskaffer Du ikke en Samowar.

JUSTITSRAADINDEN. En Savoyard? Men Gud, hvad skulde vi med ham?

JUSTITSRAADEN. Ikke en Savoyard, men en Sa-mowar ... en russisk Themaskine, som jeg saa tidt har sagt dig. Findes i ethvert, selv det fattigste Bondehus i Rusland.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, denne her er nu fra Blikkenslager Boldrup i Kirkegade. Han sagde, det var den allernyeste og praktiske Konstruktion.

JUSTITSRAADEN. Hæ! ... det véd Blikkenslager Boldrup vist god Besked om.

JUSTITSRAADINDEN. Det maa han vel gøre, siden det er Mandens Profession.

JUSTITSRAADEN. Blikkenslager Boldrup er, som jeg saa tidt har sagt dig, en Idiot, et Fæhoved, som ikke véd Besked om nogen som helst Ting ... Basta. (Efter en Pause). Hvor er Agnes?

JUSTITSRAADINDEN. Men Gud, hun gik jo for et Øjeblik siden med sin Kæreste. Moth var her og hentede hende. De skulde hænge Gardiner op i Lejligheden.

JUSTITSRAADEN. Hun kunde ellers gerne sige Farvel, Mamsellen.

JUSTITSRAADINDEN. De var saamænd begge to henne og sagde Farvel til dig. Men Du var saa optaget af at læse. Du svarede slet ikke.

JUSTITSRAADEN. Saa kan hun tale, saa man kan høre det. Hun behøver vel ikke at liste sig ud af Dørene. ... Og Petra og Frøken Julie?

JUSTITSRAADINDEN. Børnene gik allerede i Morges.

De vilde til Carolinelund ... først bade og bagefter spise Frokost nede ved Stranden. De havde selv Mad med i en lille Kurv, som de skulde skiftes til at bære. Jeg havde givet dem hver et haardkogt Æg og to Stykker med Sildesalat, og en lille Flaske med Saft og Vand og halvanden Pot Stikkelsbær.

JUSTITSRAADEN. Til hver?

JUSTITSRAADINDEN. Nej, det skulde de rigtig enes om.

JUSTITSRAADEN. Ja, mig er det for Resten ligegyldigt; det er ikke min Mave.

JUSTITSRAADINDEN bringer ham The. Her er din The, Elias. Drik nu, det vil berolige dig. Du er saa nervøs i Dag. Er det noget, som staar i Avisen, der har gjort dig i daarligt Humør?

JUSTITSRAADEN. Ja, hvad læser man andet i denne Tid ... Kævlerier ... Splid allevegne. Og hvad kommer det af andet end disse parlamentariske Hokus-Pokus, dette demokratiske Nonsens ... Man ser det jo over alt, England, Frankrig, Amerika, hvad det fører til ... Ufred mellem Landets Borgere, Opsætsighed mod Autoriteterne ... Foragt for Embedsstanden ... Nej, saa maa man prise Rusland, trods al Skraalen op om Underkuelse og barbariske Tilstande ... Der taaler man ingen Vrøvl ... der gør man kort Proces med Kanaljerne ... Aa, hvem der bare var russisk Embedsmand, russisk Politimester ... saa skulde de faa noget andet at føle, saa skulde det blive noget andet, end at sidde og lade sig spille paa Næsen af den første den bedste Bondetamp eller rejsende Haandværkssvend med vores humane Straffelov, vores humane Narrestreger.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, jeg begriber nu ikke, Du vil tage dig det saa nær, Busse ... Du har slet ikke godt af det. Naar det nu dog en Gang ikke er anderledes, hvorfor vil du saa bestandig lade dig ophidse.

JUSTITSRAADEN. Du forstaar det ikke, fordi Du er Kvinde. Du mangler Embedsfølelse, som kun en Mand kan have. Hvis Du var Embedsmand, Mariane, vilde Du forstaa, hvor det maa ærgre mig at blive grinet lige op i Øjnene af saadan en Slubbert, uden at kunne faa ham ordentlig klapset af ... Nej, vi skulde bare have Pryglestraffen igen, som de har den i Rusland, og som vi har været saa vanvittige at afskaffe her hjemme. Det er det eneste, bogstavelig det eneste de Folk har Respekt for ... Heldigvis er den da ogsaa af-

skaffet i Militæretaten, saa har de ikke længer det at blære sig af overfor os andre.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det manglede da ved Gud ogsaa, de skulde have Lov til at slaa Soldaterne ...

JUSTITSRAADEN. He ... lagde Du Mærke til Ritmesteren forleden ude i Anlægget? Han var ikke til at komme nær, fordi han havde faaet Musiken der ud ... han fortalte vist over tyve Gange, at det var ham, der lod dem bl—æ—se. Til sidst var han s'gu selv ganske opblæst af Vigtighed.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg gad egentlig vide, om det er med Regeringens Billigelse, at det Musikvæsen finder Sted. Det er jo dog at berøve de Mennesker deres Fritid. Men det er dog ingen Ting mod Ritmesterinden, hvad hun finder paa.

JUSTITSRAADEN. Saa?

JUSTITSRAADINDEN. Har Du hørt hendes nyeste?

JUSTITSRAADEN. Nej.

JUSTITSRAADINDEN. Saa har jeg glemt at fortælle dig det. Vil Du tænke dig, hun har dresseret *Hestepasseren* til at varte op, naar de har fremmede. Hvad gi'er Du mig? Forleden, da vi holdt Møde hos hende i Asylforeningen, kommer Pigen som sædvanlig ind med Kaffebakken, og i Hælene paa hende tramper en stor Bondeklods af en Soldat med Sukkerskaal og Flødekande og begynder at byde rundt. Og nu maa Du bare ikke tro, han kunde! Nej, hun maatte hele Tiden sidde og eksercere ham: „Venstre Side, Mads Peter, altid venstre Side ... Pas paa at dreje Bakken rigtig ... Træd ikke i Damernes Kjoler" ... aldeles som en Sergent, der herser med en Rekrut ... Alle Købmandsmadammerne med Konsulinden i Spidsen skreg op af Henrykkelse: „Hvor det var en mageløs Idé, hvor det maatte være bekvemt og yndigt" ... Jeg mælede ikke et Ord.

JUSTITSRAADEN. Virkelig?

JUSTITSRAADINDEN. Ikke en Stavelse ... sad som jeg var himmelfalden ... lige til Konsulinden henvendte sig til mig: „Ikke sandt, Fru Justitsraadinde, synes De ikke ogsaa det maa være ganske ligesom at holde Tjener ..." saa kunde jeg ikke længer dy mig.

JUSTITSRAADEN. Hvad sagde Du saa?

JUSTITSRAADINDEN. Jeg svarede ganske roligt med den naturligste Stemme af Verden: „Ja, véd De hvad, Fru

Konsulinde, jeg for mit Vedkommende kunde nu ikke finde noget rart ved at holde *Slaver.*"

JUSTITSRAADEN. Og Ritmesterinden?

JUSTITSRAADINDEN. Hun svarede med sit elskeligste Smil, det hun sætter op, naar hun er allermest rasende: Kaffen er da tilstrækkelig sød, kære Fru Busse, jeg syntes De tog saa lidt Sukker før — og saa kommanderede hun Trampeldyret løs paa mig.

JUSTITSRAADEN. Hm!

JUSTITSRAADINDEN. Hun skal bare vide, det ikke er alle og enhver, hun kan imponere. — Bagefter vidste hun saamænd ikke, hvor lækker hun vilde gøre sig. Hun fulgte mig helt ud gennem Havelaagen og tilbød mig, uden at jeg havde nævnt det med et Ord, baade Sølvtøj og Porcellæn til Bryllupet, hvis det var, jeg kom til at mangle ... Saa laante jeg Skeer og Gafler til 24 og hele hendes Dessertstel med Stedmoderblomsterne til Isen ... Ja, nu er der kun 4 Dage til, saa har vi ikke vor lille Agnes mere ... Saa flyver hun bort fra Reden ... saa har vi kun Barnet tilbage.

JUSTITSRAADEN der igen var begyndt at læse. Hvad ... hvem er det, Du taler om?

JUSTITSRAADINDEN. Jeg taler om paa Torsdag, Elias, naar lille Agnes bliver taget fra os ... Saa har vi kun Barnet tilbage.

JUSTITSRAADEN. Er det Petra? — En Gang for alle, gør mig den Tjeneste, naar jeg hører paa det, at lade være med at kalde hende „Barnet". Hun er 27 Aar.

JUSTITSRAADINDEN. Derfor er hun da lige godt vort Barn ... Der er saamænd heller ingen, der tror, hun har den Alder, saa frisk og barnlig hun er i alle Maader.

JUSTITSRAADEN. Frisk og barnlig ... he, hun er en gammel Fjante.

JUSTITSRAADINDEN. Men Vorherre bevares og skam dig dog, Busse, hvordan er det Du taler om din egen Datter?

JUSTITSRAADEN. Ja, saadan taler jeg, fordi jeg ærgrer mig, ærgrer mig hver eneste Gang jeg tænker paa hende ... Hvad skal hun blive til?

JUSTITSRAADINDEN. Blive til? Du spør', som hun var en Dreng og ikke en ung Pige ... Hun faar sig vel nok en Mand.

JUSTITSRAADEN. Hun! Vil Du bare nævne mig, hvem der skulde tage hende, og hvorfor nogen skulde tage hende.

Ung er hun ikke. Køn vil Du vel heller ikke paastaa ... Penge hverken har eller faar hun ... ingen Ting kan hun! Hverken med Haand eller Hoved er hun i Stand til at fortjene to danske Skilling. Vil Du sige mig, hvad det skal føre til, naar vi to en Gang falder fra? Til at ligge sine Slægtninge til Byrde eller til at tigge?

JUSTITSRAADINDEN. Men Gud, Busse!

JUSTITSRAADEN. Hun har i elleve Aar, siden den Dag hun blev konfirmeret, ikke taget sig til det Gud lader skabe. Ikke tænkt paa nogen Verdens Ting, uden paa at blive ... (haanlig) forlovet.

JUSTITSRAADINDEN. Men det er da ved Gud saa rimeligt, at en ung Pige tænker paa at faa sig en Mand.

JUSTITSRAADEN. Her er ikke Tale om at faa sig en Mand. Det er paa at faa sig en Kæreste, de tænker, hun og hendes Lige, én at rende med ... Hvis Petra et Øjeblik havde tænkt paa at faa sig en Mand, saa havde hun tænkt noget mere paa selv at blive en Kone. Saa havde hun bestilt noget, min Bedste, arbejdet, lært sig noget. Saa havde hun tænkt paa, at det maaske ogsaa kunde hænde, hun ikke fik nogen Mand.

JUSTITSRAADINDEN. Men Busse, jeg forstaar dig virkelig slet ikke i Dag. Du som ellers altid taler saa ivrigt mod alt dette moderne Opdragelsesvæsen, og hvad det nu hedder, af de unge Piger ... Jeg har jo selv hørt dig, naar der har været Fest i Klubben, og Du har talt saa smukt for Kvinden, hvordan Du har sagt, at den Kvinde, Du vilde løfte dit Glas for, det var Hjemmets Kvinde, den stille, ægte, beskedne Kvinde ... og ikke den moderne Kvinde, som vilde være 'lærd og gribe ind paa Mandens Omraade, hende, Du kaldte de andres Kvinde.

JUSTITSRAADEN. Tror Du da virkelig, jeg er saadan et Ærkefæ, at jeg ikke kan se, det er de andre, der har Ret? Kan Du ikke forstaa, det ærgrer mig? Hvorfor skal det være de andre, i dette som i andet? Hvorfor er det ikke os, der har Ret, vi som har Magt? ... Kan Du begribe det kreperer mig ... Saa, ja, saa jeg faar Lyst til at være i Rusland ... der er der ingen, der har Ret, og den, som siger, han har det, bliver hængt!

JUSTITSRAADINDEN. Nej, jeg begriber dig ved Gud i Himlen ikke!

JUSTITSRAADEN rejser sig. Det véd jeg s'gu nok.

JUSTITSRAADINDEN. Men Du taler virkelig ogsaa saa mærkværdig ... Du er da ikke syg?

JUSTITSRAADEN. Sludder! Drikker den sidste Slurk af sin The og laver sig til at gaa.

JUSTITSRAADINDEN. Lille Busse, et Ord inden Du gaar.

JUSTITSRAADEN. Ja, hvad er det?

JUSTITSRAADINDEN. Hvad vil Du have til Middag i Dag?

JUSTITSRAADEN. Spørger Du nu, hvad jeg vil have til Middag. Giv mig, hvad Du har.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg vil have, Du skal vælge. Formaden er nu bestemt ... det er Sagovælling, men Du kan faa to af dine Livretter til Eftermad: Klipfisk med Vandsennop eller Frikadeller med Syrer.

JUSTITSRAADEN. Ja, saa giv mig ... saa giv mig Frikadeller.

JUSTITSRAADINDEN. Saa bliver det altsaa Frikadeller ... hvorfor vil Du nu egentlig helst have Frikadeller?

JUSTITSRAADEN. Fordi jeg har mest Lyst til Frikadeller.

JUSTITSRAADINDEN. Men jeg tænkte paa, om det egentlig ikke var bedre, vi spiste Klipfisken i Dag, saa kunde vi gemme Farcen til i Morgen.

JUSTITSRAADEN rasende. Er Du nu ikke skabt til at gøre en Mand forstyrret! Først plager Du mig om at vælge, og naar jeg saa har sagt Frikadeller, saa siger Du et Øjeblik efter: (efter hende) Hvorfor vil Du nu egentlig helst have Frikadeller! (heftigt og højt) Hvorfor Pokker spør' Du mig saa? Svar mig, hvad skal de Narrestreger betyde?

JUSTITSRAADINDEN tager sig til Hovedet. Aa, Busse ... mit Hoved ...

JUSTITSRAADEN med stigende Heftighed, til sidst højt brølende. Vil Du da med Vold og Magt gøre mig gal! Klipfisk og Frikadeller! Frikadeller og Klipfisk ... Giv mig i Djævelens Skind og Ben, hvad Du vil! Farer ud.

JUSTITSRAADINDEN klynkende, som en Afmagt nær. Aa, mit Hoved, mit arme stakkels ulykkelige Hoved. Rejser sig som intet i Vejen.

JUSTITSRAADEN stikker Hovedet med Uniformshue paa ind. Brøler: Farvel! Smækker Døren i.

JUSTITSRAADINDEN falder tilbage, men retter sig straks, da hun hører ham borte, ganske uangreben. Ringer.

ANDEN SCENE.

Pigen kommer.

JUSTITSRAADINDEN. Vil Du tage af Bordet, Stine, og bagefter bringer Du alt Dækketøjet ind i Spisestuen. Vi maa have al Ting set efter i Dag ... Hvor mange er Klokken?

PIGEN. Den er vel snart et, Frue!

JUSTITSRAADINDEN. Et siger Du, det er umuligt ... (tager sit Uhr op). ... Jo, Du taler Sandhed ... og Sølvtøjet, som skulde poleres og Lysestagerne ... Aa, jeg arme Menneske, den rædsomste Hovedpine har jeg, hvordan skal jeg da naa det altsammen. Hør, Stine, *skulde* der finde paa at komme Visitter, man kan jo aldrig være sikker her i dette Hul, saa understaar Du dig ikke i at sige, jeg er hjemme.

PIGEN. Nej, jeg siger bare, Fruen er gaaet ud.

JUSTITSRAADINDEN. Hvem der saa kommer, hører Du, Du vover ikke ... (mat) skynd dig saa at tage af Bordet.

PIGEN tager ud, gaar med Bakken.

TREDJE SCENE

PETRA ungdommelig klædt, med mange Baand og Sløjfer. Temmelig kort Kjole, smaa Sko. Stor Buket af Aks og Straa i Haanden, Blomsterkrans om Hatten. Skuldrer Parasollen, svinger Buketten og nynner med spæd Stemme. Her har I mig igen, her har I mig igen — Hurra — Hurra. (Afbryder.)

G'da, lille Ma'! — aa, jeg har moret mig ...

JUSTITSRAADINDEN. Er Du der, mit Lam, allerede.

PETRA farer hende om Halsen. ... aldeles bedaarende henruskende dejligt ...

JUSTITSRAADINDEN. Aa, nej, mit Barn, ikke saa voldsomt ... det virrer lidt i mit Hoved i Dag ... jeg har saa meget at tænke paa.

PETRA slipper hende, tager sin Hat af, spejler sig, ryster Haaret ud. Vi mødte to af Distriktslægens og Købmand Sørensens Tvillinger. Vi var i Vandet allesammen paa en Gang, vist næsten en hel Time ... og vi holdt et Styr, saa Du ikke kan tænke dig ... se, mit Haar er ganske vaadt endnu. Ryster Haaret.

JUSTITSRAADINDEN. Men Gud, Barn ...

PETRA. Aa, det tørrer nok, ... og bagefter spiste vi sammen i Græsset under et stort Bøgetræ og byttede Smørrebrød og drak Skaaler.

JUSTITSRAADINDEN. Var der ingen unge Herrer?

PETRA. Ikke en eneste. Aa, det er allermorsomst saadan

en Gang imellem at være lutter unge Piger ... helt fri for Herrerne.

JUSTITSRAADINDEN. Hvor er Julie?

PETRA. Hun gik op for at klæde sig om og skrive Breve. Hun var lidt træt, sagde hun ... Julie var den eneste, som ikke var rigtig vild ... hun holdt sig hele Tiden tilbage.

JUSTITSRAADINDEN. Det kommer vel af, at hun følte sig som den fremmede.

PETRA. Jeg tror snarere, det er fordi hun ikke føler sig rigtig ung mellem os andre, Mo'r. Disse Københavnerinder bliver saa tidlig gamle, og saa er de saa lede og kede af al Ting ... uf, saadan vil jeg rigtignok aldrig ønske, jeg maa blive ... saa længe man er ung, skal man være glad.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det har Du Ret i, mit Barn. Og hvorledes morede Du dig saa i Aftes hos Ritmesterens. Det har jeg endnu ikke faaet at høre. Var Ritmesterinden rar?

PETRA. Voldsom rar, Mo'r.

JUSTITSRAADINDEN. Og den ny Intendant?

PETRA. Aa, guddommelig ... det er noget andet, kan Du tro, end Provisoren og Løjtnanterne ... en født Kavaler ... han dufter saa fint ... um ... ikke af nogen bestemt Slags, men saadan ... det hele. Og saa gaar han med Manchetknapper af Rævetænder.

JUSTITSRAADINDEN. Af Rævetænder?

PETRA. Ja, som han selv har skudt ... det vil sige Rævene ... Han talte næsten hele Tiden med Julie og mig ... mest med mig. De siger, han er saa slem til at gøre Nar, men det er slet ikke sandt ... han var tværtimod saa elskværdig. Han sagde, han kunde godt huske mig fra den Gang, vi var Børn ... jeg havde næsten slet ikke forandret mig, sagde han. Og ved Bordet sad han ved Siden af mig og var saa morsom. Han spurgte mig, hvad der var mine Livretter.

JUSTITSRAADINDEN. Og hvad svarede Du ham saa, det var, mit Barn.

PETRA. Jeg sagde, at naar jeg selv maatte vælge, saa vilde jeg helst hver Dag have Jordbær med Fløde til Formad og Vanillieis til Eftermad ... Saa lo de allesammen.

JUSTITSRAADINDEN. Det blev Du saamænd ogsaa snart ked af, min Pige. Men hør nu, lille Petra, nu Du har moret dig saa godt i Gaar og i Dag, kunde Du ikke i Efter-

middag hjælpe din Mo'r lidt. Jeg skulde have alt Dækketøjet set efter, og jeg er ganske ene om det.

PETRA. I Dag kan jeg virkelig umulig, søde Mo'r. Du véd selv, Rasmine kommer og henter mig, vi skal holde Prøve paa Sangen i Kirken til Brylluppet.

JUSTITSRAADINDEN. Kunde det nu ikke være for en Gang?

PETRA. Alle de andre unge Piger kommer, saa kan jeg da ikke blive borte ... Desuden er der ikke den Ting i Verden, der keder mig saadan som Dækketøj.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, ja, saa maa jeg da selv se at overkomme det. Bare man vil lade mig i Ro.

PETRA. Mo'r — Intendant Elben sagde, han kom her en af de allerførste Dage og gjorde Visit.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg vil da ikke haabe, han skulde finde paa at komme her i Dag. Det ringer. Nej ... Du skal se det er ham, lige som vi taler om det.

PETRA. Jeg tror ogsaa, det er ham ... saadan er det altid ... jeg løber op og sætter mit Haar. Farer ud.

JUSTITSRAADINDEN. Petra ... Petra ... nej, det nytter ikke ... aldrig et Øjebliks Fred i sit eget Hus (hen til Nøglehullet ved Døren til Entréen). Jeg skulde da ikke tro, Stine vover ...

FJERDE SCENE

PIGEN. Frue, der er en Herre.

JUSTITSRAADINDEN hviskende arrigt. Hvem, ... Du har da sagt, jeg ikke var hjemme ... har Du ikke sagt det?

PIGEN. Jeg kunde ikke komme til det, Frue, han spurgte om Fruen eller Frøknerne, og i det samme løb Frøken Petra op ad Trappen. Han hørte hende synge.

JUSTITSRAADINDEN. Hvad sagde Du da, skynd dig!

PIGEN. At jeg troede det nok —jeg skulde se ad.

JUSTITSRAADINDEN. Fortjente din Tøs nu ikke at blive mørbanket ... Havde jeg ikke ... svar ... ti stille ... gaa ... lad ham saa komme, siden han absolut vil trænge sig ind i Huset.

PIGEN gaar.

JUSTITSRAADINDEN farende hen foran Spejlet. Aa, jeg kunde myrde ham.

FEMTE SCENE

Oscar kommer.

JUSTITSRAADINDEN vendende sig huldsalig imod ham. Nej ... Kandidat Elben, hvor det var venligt af Dem (byder ham Plads, de sætter sig) ... Det er dog morsomt, saa man kan have det med Anelser ... Min Datter og jeg havde talt om Dem i Formiddag og nu da det ringede, udbrød vi straks med én Mund, at det var Dem.

OSCAR. Jeg kommer med Undskyldninger, det havde vist været min Pligt for længe siden at gøre Visit ... ogsaa til Tak for Deres venlige Indbydelse.

JUSTITSRAADINDEN. Aa, tænk bare ikke paa det ... her i Provinsen tager man det ikke saa nøje ... maaske i de militære Kredse er man lidt strængere ... men her i mit Hus i al Fald har vi kun den Regel, at enhver, vi sætter Pris paa, er hjærtelig velkommen, naar han selv synes. Det er nu, hvad vi forstaar ved Gæstfrihed ... Men jeg vil dog sende Bud efter min Mand.

OSCAR. Jeg haaber da ikke, der er Tale om for min Skyld at forstyrre Justitsraaden.

JUSTITSRAADINDEN. Aa, ikke det bitterste ... han er bare i Retten, og der bestiller han ikke andet end ærgre sig. Han har saamænd godt af at holde et lille Pust. (Gaar hen til Døren, kalder.) Aa, Stine, vil Du gaa ned paa Kontoret og bede Justitsraaden komme op et Øjeblik ... Du kan bare sige, her er nogen, det vil glæde ham at hilse paa ... (tilbage til Oscar) ... det skal være ham en Overraskelse ... (sættende sig.) ... Og De har nu pludselig svigtet København og for Alvor slaaet Dem ned i Provinsen ...

OSCAR. Der er jo gammelt Provinsblod i mig ... det bliver aldrig saa tyndt.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det er sandt ... aa ja, jeg husker Dem saamænd saa godt, den Gang De løb her omkring paa Gaderne som Dreng (synker Ordet) ... som ungt Menneske ... ja, jeg forstaar saa godt, man kan blive ked af København ... det er nu, lad mig se, det var den sidste Sommer vi boede paa Torvet ..., ja, saa bliver det lige 14 Aar siden jeg var der ovre ... jeg besøgte min Svoger i Kronprinsessegade, en dejlig Lejlighed, men altfor megen Sol ... jeg længtes virkelig hurtig efter at komme hjem til min Mand og Pigebørnene ... Og, véd De hvad, saa har jeg nu ogsaa hørt, at Køben-

havn skal være bleven rigtig saadan en grim By i de senere Aar ... jeg mener ikke Bygningerne. Gudbevares, dem kan vi jo ikke sammenligne os med, men rent ud Menneskene ... al den Politik og alle de Socialister, man véd jo aldrig, hvad de kan finde paa ... Alene den Mængde Mennesker, man hver Dag ser bliver kørt over i Aviserne, det er jo ligefrem græsseligt at læse om ... Der er for Resten en anden Ting, man læser om i den senere Tid, og som jeg ikke rigtig forstaar, men det maa De kunne fortælle mig, som kommer lige der inde fra ... hvad er det egentlig med denne Sædelighedssag, de har saa travlt med? Ja, det forstaar sig, jeg véd nok, hvad Ordet i sig selv betyder, men hvad er det de Mennesker er saa uenige om, hvorfra stammer selve Ulykken? ... Jeg har spurgt min Mand, han siger nu, det kommer altsammen af det militære?

OSCAR betænkende sig. Ja — a — —

SJETTE SCENE

Petra i det samme, højtnynnende, lader som hun ikke ved, der er Visit —

JUSTITSRAADINDEN. Tys, der er Barnet, ... ja, saa er det bedre en anden Gang.

OSCAR rejser sig.

PETRA. Aa, Gud, Hr. Elben, jeg glemte ganske, her var nogen. Goddag og Velkommen. De sætter sig.

JUSTITSRAADINDEN. Vi sidder og taler om alle de Venstremænd og Socialister inde i København, mit Barn.

PETRA. Mo'r véd jo ikke, om Hr. Elben selv er Venstremand.

JUSTITSRAADINDEN med et Ryk. Det haaber jeg da bestemt ikke, Kandidat Elben er.

OSCAR. Jeg er Embedsmand, Fru Justitsraadinde.

JUSTITSRAADINDEN. Naa ja, det kunde jeg da nok begribe. Nej, her i Byen har vi Gudskelov ikke nogen af den Slags, i alt Fald da ikke mellem den dannede Klasse.

PETRA. Adjunkt Rønning er Venstremand.

JUSTITSRAADINDEN. Vist saa, om han er. Han lader kun saadan, for at gøre sig interessant for de unge Damer. (Bestemt.) Du kan være overbevist om, at hvis han mente det for Alvor, saa taalte din Fader ikke, han kom her i Huset.

PETRA. Er det sandt, Hr. Elben, at der er saa mange unge Damer, der er Venstre inde i København?

OSCAR betænkende sig. Ja — a —

JUSTITSRAADINDEN. Skal vi nu ikke holde op at tale om det, mit Barn. Jeg tror, det trætter Kandidaten. Det passer sig virkelig ikke for dig at interessere dig saa meget for den Slags.

PETRA. Aa, det interesserer mig netop saa voldsomt. Jeg vilde saa uhyre gerne til København og bare se det hele, se alle de Mennesker, som de andre hver Dag er saa rasende paa i Aviserne ... Julie kender dem allesammen ... jeg tror Julie er lidt Venstre, Mo'r.

JUSTITSRAADINDEN. Snik, Snak, Petra, en Konferentsraads Datter.

PETRA. Ja Fritænker er hun da, det er jeg sikker paa ... (undseligt.) Hun beder aldrig sin Aftenbøn, hverken højt eller sagte. Jeg har selv ligget og hørt efter.

Lille Pause. Justitsraadinden ryster paa Hovedet ad Petra.

OSCAR. De har Deres Niece i Besøg —

JUSTITSRAADINDEN. Ja, en vakker Pige, finder De ikke. Datter af min kære afdøde Broder, Konferentsraad Brun ... Ham har De da vist tidt hørt omtale i København ... Hun er jo kommet for at være Agnes' Brudepige. Konferentsraadinden er desværre for svag til at rejse, saa hende ser vi ikke ... Ak ja, nu har vi snart den store Dag ... De kan tro, Kandidat Elben, det er med bevægede Følelser, en Moder, Time for Time, rykker en saadan Begivenhed nærmere ... Det er dog paa en Maade at skulle miste sit Barn, som man har set vokse op for sine Øjne og ikke et Minut før sluppet af Syne ... Saa har jeg kun hende dér igen, min yngste, Barnet, som vi kalder hende. Hende maa De ikke lige straks tage fra mig, ... det maa De love mig, Kandidat Elben ...

PETRA. Aa, Mo'r dog.

OSCAR. Naar De saa strængt forbyder mig det ...

JUSTITSRAADINDEN truer ad ham. Aa, De er bestemt en stor Skælm er De ... (lille Pause, det ringer.) ... Men ... jeg syntes, det ringede. Gaa ud og se efter, lille Petra ... Maaske Stine ikke har hørt det.

PETRA gaar ud i Entréen.

JUSTITSRAADINDEN. Kan være det er min Mand, som har glemt sin Nøgle ... Nej ... (der høres Latter.) Hvem ...?

FRK. BØGEGAARD kommer. Goddag

SYVENDE SCENE

JUSTITSRAADINDEN springer op med et glad Udraab, de farer hinanden om Halsen og kysses. Nej, Bøgegaard, det maa jeg sige, De kommer som en Engel fra Himlen.

FRK. BØGEGAARD. Med Nattoget 9^{35}. Har rullet paa Jernbane hele Natten og lige blundet et Par Timer i Formiddag.

JUSTITSRAADINDEN. Undskyld, Kandidat Elben, jeg haaber, De tilgiver mig; det er Frøken Bøgegaard, en trofast Veninde af vort Hus — Kandidat Elben, den ny Intendant.

FRK. BØGEGAARD. I Stedet for Frederiksen. Ja, undskyld, Hr. Intendant, jeg vil saamænd ikke en Gang række Dem Haanden, saadan transpirerer jeg ... endda jeg kun gaar med Halvhandsker, af de allerletteste.

Strækker Hænderne frem og viser.

JUSTITSRAADINDEN. Det er ogsaa en skrækkelig Hede, vi bliver ved at have.

PETRA. Vil Frøken Bøgegaard ikke have noget at læske sig paa?

FRK. BØGEGAARD. Tak, søde Petra, hvis Du havde en Draabe Sodavand, vilde jeg rigtignok ikke sige Nej.

JUSTITSRAADINDEN. Der staar nede i Buffeten, Petra.

PETRA gaar og kommer med Sifon og Glas.

JUSTITSRAADINDEN byder Oscar. De ikke, Kandidat Elben?

OSCAR. Nej, mange Tak. Jeg tror ogsaa nu, jeg maa sige Dem Farvel (vil rejse sig).

JUSTITSRAADINDEN. Nej, paa ingen Maade, Kandidat Elben, det faar De ikke Lov til ...; nu maa min Mand ogsaa være her om et Øjeblik. Vær saa god at sætte Dem ned igen, ... Naa, Frøken Bøgegaard, lad os saa høre lidt om Deres Rejse. De har vel haft en dejlig Tur?

FRK. BØGEGAARD. Mageløs, min kære, mageløs.

JUSTITSRAADINDEN til Oscar. Frøken Bøgegaard har været paa Besøg hos sin Niece ovre i Jylland.

FRK. BØGEGAARD. Gift med Proprietær Andersen, jeg véd ikke, om De kender ham, Lyngkloster, en halv Mil fra Silkeborg (til Justitsraadinden). Ja, da jeg kom der over, var det jo rigtignok lidt trist med det hele, i Grunden den bare Elendighed ... Min Niece, det Skind, laa endnu efter den sidste lille ... og her, kan jeg godt sige det rent ud, nu da det er over-

staaet ... hun var oprigtig talt saadan her (peger paa Panden) lidt ... De forstaar mig ...

JUSTITSRAADINDEN. Besynderlig?

FRK. BØGEGAARD. Netop ... Vil De tænke Dem, hun havde faaet den fikse Idé, at hun laa med Hat paa i Sengen baade Nat og Dag ... der var ingen Ting at stille op ... hun sagde, ellers regnede det paa hende ... og udenfor var det det dejligste Vejr fra Morgen til Aften ... Naa, med Manden var det næsten lige saa galt ... han gik og hang med Næbet, saa ikke til nogen Ting ... og alle Børnene var fulde af Kertler og løb om ... aa ... og saa ud ...

JUSTITSRAADINDEN. Det maa jo have været forskrækkeligt. De stakkels Mennesker.

FRK. BØGEGAARD. Saa sagde jeg til mig selv: Her maa tages fat med Kraft. Til min Niece sagde jeg: Louise, lig ikke og spekuler! Giv mig Nøglerne, saa skal jeg sørge for Huset. Til hendes Mand sagde jeg: Stram Dem op, Andersen! Det sømmer sig ikke for en Mand med Deres Ansvar og Bedrift at gaa omkring og pylre, naar Deres Kone ligger i den Tilstand ... Og saa jog jeg ham ud i Marken ... Til Børnene sagde jeg ... Levertran, sagde jeg. Og paa fjorten Dage gik det hele som det var smurt. Men da jeg saa fik Brevet om, at lille Agnes skulde giftes, og De trængte til mig, saa sagde jeg: Nu kan I ikke beholde mig længere. Agnes Busse skal giftes og Justitsraadinden kalder mig ... Og saa rejste jeg, med Nattoget. Proprietæren kørte selv for mig og mit sidste Ord var: Stram Dem op, Andersen! ... Og her er jeg ... lige parat til at tage fat.

PETRA. Bliver der megen Frugt hos Andersens i Aar, Frøken Bøgegaard? (Til Oscar.) Frøken Bøgegaard plejer at faa saadan dejlige Æbler og Pærer fra sin Niece.

FRK. BØGEGAARD. Ja, jeg véd skam ikke, mit Puds. Foreløbig tegnede det ikke videre. For først spiste Sneglene Jordbærrene ... og saa tog Kragerne Kirsebærrene ... og nu tror jeg nok, Spurvene var i Lag med Grønærterne ... men, Herregud, de skal jo ogsaa leve.

Det ringer.

JUSTITSRAADINDEN. Det ringede. Du kommer til at gaa ud igen, Petra (til Oscar). Denne Gang skal De se, er det bestemt min Mand.

PETRA gaar ud i Entréen og lader Døren staa aaben. Kommer til Syne med Ryggen mod Tilskuerne, trækkende Rasmine efter sig. Nej, hvad er det for

noget, Rasmine, kom nu bare ... Det er Rasmine, Mo'r ... hun generer sig, hun vil ikke ind.

OTTENDE SCENE

JUSTITSRAADINDEN. Vist saa, Frøken Rasmussen, kom De nu kun nærmere. Petra trækker Rasmine ind.

RASMINE undselig. Jeg kom bare for at hente Petra til Prøven ... jeg tænkte ikke her skulde være fremmede.

JUSTITSRAADINDEN. Da er her virkelig ingen De behøver at frygte ... det er Kandidat Elben.

OSCAR bukker. Et fredeligt Forplejningsmenneske, Frøken.

FRK. BØGEGAARD. Og mig er Du vel ikke forskrækket for, lille Minemo'r. Kom hen til mig og lad mig se, om Du har tabt dig, mens jeg har været borte (Rasmine hen til hende) ... Naa, hulkindet er Du da ikke blevet, Stump (kniber hende i Kinden).

JUSTITSRAADINDEN. Vær saa god og tag Plads, Frøken Rasmussen!

RASMINE. Tak, jeg kan godt staa ... der bliver vist heller ikke Tid ... skal Du ikke have dit Tøj paa, Petra.

PETRA. Det er gruligt, saa Du har Hastværk ... ja, saa løber jeg op og gør mig i Stand. Sæt dig bare ned et Øjeblik. (Rasmine sætter sig paa Kanten af en Stol. ... Kandidat Elben vil underholde dig saa længe.

OSCAR mod Rasmine. Hvis Frøkenen tillader ... jeg tror, jeg har den Fornøjelse at kende Frøkenens Hr. Fader ... er det ikke Købmand Rasmussen?

RASMINE. Jo —

OSCAR. Han fortalte mig, at Frøkenen skulde være saa ualmindelig dygtig til at smage paa Smør.

RASMINE sagte. Saa?

FRK. BØGEGAARD. Ja, det kan De stole paa, hun er, saa kan hun faa Munden paa Gled ... Den har Du nok ellers glemt hjemme i Dag, lille Mine.

OSCAR. Det er en Sang, de unge Damer skal synge ved Frøken Busses Bryllup, der holdes Prøve paa i Dag, har man fortalt mig ... Vilde det være indiskret at spørge om, hvem der er Forfatteren.

RASMINE lavmælt. Den er digtet af Adjunkt Rønning.

OSCAR. Er det ... en yngre Mand?

RASMINE tier, vender og drejer sig paa Stolen.

FRK. BØGEGAARD. Naa, svar Kandidaten, lille Mine ... det er da ikke noget at blive rød i Hovedet for.

RASMINE rejser sig pludselig, næsten grædefærdig. Jeg tror ikke, jeg kan bie længere, jeg tror, jeg maa gaa nu ... jeg tror, jeg vil løbe op og se efter Petra ... Farvel. Løber ud.

JUSTITSRAADINDEN. En højst besyndelig Maade at opføre sig paa, maa jeg virkelig sige.

FRK. BØGEGAARD. Aa, Herregud, hun blev jo flov, det lille Asen, fordi vi snakkede om Adjunkten ... det var ogsaa Synd at drille hende (til Oscar). Synes De ellers ikke, hun er en sød lille en?

OSCAR. Jo, hun gjorde et ualmindelig ... frisk Indtryk.

FRK. BØGEGAARD. Ak ja ... saadan var jeg saamænd selv, kan jeg huske, da jeg var 17 Aar og gik omkring og var forlibt. Bare nogen nævnte Genstandens Navn, kunde jeg gerne sprungen lige ud ad Vinduet med det samme ... Og saa blev der endda ingen Ting af. Jeg var nu ikke bestemt for de Glæder.

JUSTITSRAADINDEN. Det var maaske det bedste for Dem, Bøgegaard.

FRK. BØGEGAARD. Jeg siger heller ikke Nej ... hvem véd, hvordan han var blevet at trækkes med ... det var ellers et nydeligt Menneske den Gang, ansat ved Postvæsenet ... siden skal det være gaaet ham forkert har jeg hørt.

JUSTITSRAADINDEN deltagende nysgerrig. Saa ...

FRK. BØGEGAARD nikker. Kommet for Skade ... grebet for dybt i Kassen ... Aa ja (Hikker højt).

JUSTITSRAADINDEN. Men Gud, Frk. Bøgegaard, tag Dem dog ikke det nær nu.

FRK. BØGEGAARD. Vist ej ... den gamle Historie ... Det var bare saadan Sodavandet, der vendte sig i mig.

PETRA (stikker Hovedet ind ad Døren). Ja, saa gaar jeg, lille Ma'. Rasmine er allerede nede ad Trapperne. Farvel, Hr. Intendant.

OSCAR. Farvel, Frøken, god Fornøjelse.

JUSTITSRAADINDEN. Svip indenfor paa Kontoret, naar I gaar forbi og sig til Fa'r, at han snart kommer.

PETRA. Det skal jeg ... Farvel, Bøgegaard.

FRK. BØGEGAARD. Adjøs, mit Puds.

PETRA ud.

FRK. BØGEGAARD. Se saa, nu skulde vi vel egentlig til

at tale om Brylluppet ... lille Fru Busse! Lad mig nu først høre, hvad har De saa tænkt at gi' dem.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det hele skal jo være i al Tarvelighed ... De véd Busse hader ...

FRK. BØGEGAARD. Forstaar sig, uden Pral ... paa Raadhuset ... det har De jo gratis ... Saa skal de naturligvis begynde med en god Suppe ... men saa Stegen, det er det vigtigste ... hvad har De tænkt Dem for Steg?

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det er jo det vanskeligste her i Byen. Jeg havde spekuleret lidt paa, om jeg ikke kunde bevæge Busse til at telegrafere efter et Dyr.

FRK. BØGEGAARD. Uf, Dyr ... hvor vil De hen ... forpeste hele Stemningen! Nej, véd De, hvad *jeg* synes ... En rigtig god Kalvesteg ... hvad siger De til det?

JUSTITSRAADINDEN. Men er det ikke?

FRK. BØGEGAARD. For tarveligt mener De ... nej, det ved Gud i Himlen, De ikke maa sige ... En Fedekalveryg ... spækket ... med brunede Kartofler og Geléer ... og saa en rigtig lækker Sauce, det maa der til. Det er i Grunden det, det kommer an paa. Med en delikat Sauce kan man saamænd spise sin egen Oldemoder (til Oscar) Ikke sandt De?

OSCAR. Det maa i al Fald være ganske pikant.

FRK. BØGEGAARD. Pikant ... aa, han er mageløs (til Justitsraadinden) ... Saa kom vi jo over det ... Hvad kan der nu mere være? Opdækningen ... den har De vel i Orden?

JUSTITSRAADINDEN. Nej, alt Dækketøjet ligger saamænd inde paa Spisebordet ... Jeg skulde have det set efter i Dag, men jeg er jo ganske ene om det.

FRK. BØGEGAARD. I Gudbevares, men lad mig saa straks komme ind og tage fat (rejser sig). Det er sandelig paa høje Tid ... Ja, saa Farvel, min Herre (rækker ham Haanden) ... denne Gang tør jeg nok ... nu tror jeg, Varmen har sat sig. (Ud til høire).

OSCAR. Men skal Justitsraadinden ikke med. Det er dog urimeligt, at jeg ... (vil tage Afsked).

JUSTITSRAADINDEN. Nej, paa ingen Maade, ikke før De har hilst paa min Mand ... (Julie kommer) han maa være her øjeblikkelig ... og dér er min Niece til at underholde Dem ... saa tør jeg maaske forsvinde blot et Par Sekunder ... undskyld saa længe ... Julie, vil Du tage dig af Kandidat Elben, til din Onkel kommer. Ud.

NIENDE SCENE

JULIE OG OSCAR hilser Goddag og sætter sig.

OSCAR tager sig til Hovedet. Aa — ja.

JULIE. Er De syg?

OSCAR. Bare saadan lidt overvældet. Man har taget saa venligt imod mig. Jeg er ikke vant til at blive talt saa meget med. Før var her fire Damer.

JULIE. Stakkels Herre.

Pause.

OSCAR. Hvordan har De det egentlig her ovre?

JULIE. Rigtig rart.

OSCAR. Keder Dem slet ikke?

JULIE. Hvorfor skulde jeg det? Vejret er jo dejligt og her er smukt alle Vegne. Mere forlanger jeg ikke.

OSCAR. Men hvad bestiller De da? Hvordan faar De Livet af Tiden?

JULIE. Læser, spadserer, bader. Jeg nyder hver Dag, der gaar. Det bliver desuden hele mit Landophold i Aar. Moder bruger Kur i København og kan ikke flytte ud. Og jeg kan daarligt undvære Landet om Sommeren, jeg synes man føler sig yngre, naturligere.

OSCAR. Yngre, det har De Ret i. Jeg føler mig ogsaa yngre. Undertiden lige saa ung, som da jeg laa i Vuggen. Jeg tror i alt Fald ikke, jeg har sovet saa meget siden da.

JULIE. Bestiller De da slet ikke noget?

OSCAR. Bevares, passer mit hellige Embede. Hvorfor rynker De Øjenbrynene?

JULIE. Rynkede jeg Øjenbrynene.

OSCAR. Ja, eller trak dem i Vejret. De gjorde den ganske lille Bevægelse, saadan, med Panden, som kommer hver Gang De ser eller hører noget, De ikke synes om. Hvad var det nu? Mig?

JULIE. Det var det vel.

OSCAR. Fordi jeg sagde hellig?

JULIE. De taler saa dovent om al Ting, om Dem selv, om Deres Arbejde. Er De virkelig saa doven?

OSCAR. Jeg er næppe, hvad man kalder en Slider.

JULIE. Jeg har saamænd en Gang gaaet og troet, der skulde være blevet noget stort af Dem.

OSCAR. Har De da kendt mig før?

JULIE. Nej, det var længe, før jeg kendte Dem.

OSCAR. Aa.

JULIE uforstyrret. Det er allerede en 6—7 Aar siden. Det var lige omkring, da jeg blev voksen. De maa vide, jeg har en Fætter, som var en ivrig Ven og Beundrer af Dem —

OSCAR. Erik!

JULIE. Ja, Erik. Naar vi havde hinanden til Bords ved Familiemiddagene om Søndagen, underholdt han mig aldrig med andet end Dem. I Begyndelsen kedede det mig tidt altid at skulle høre Tale om et Menneske, jeg slet ikke kendte, men om det nu har været Eriks glødende Veltalenhed eller...

OSCAR. Kvindelig Omskiftelighed.

JULIE. Hvad det nu var, saa endte det med, at jeg blev næsten lige saa opfyldt som han, og til sidst var det mig, der var nær ved at kede Erik, fordi jeg bestandig vilde have at vide om Dem. Han havde vist mig Dem paa en Koncert, og jeg mødte Dem undertiden med Deres Kammerater, naar jeg om Formiddagen gik i Butikerne med Mama ... Deres sikre Holdning ... Deres satiriske Blik ...

OSCAR. Jeg haaber ogsaa, De lagde Mærke til mit begyndende Overskæg!

JULIE. Og Deres stilfulde Dress ... det imponerede mig altsammen. De mindede mig om de elegante og dristige unge Mænd i de engelske Dameromaner. De blev ligefrem min Helt, mit seksten Aars Ideal.

OSCAR. Det var kedeligt, vi ikke traf hinanden — den Gang.

JULIE. Aa, Moder holdt mig længe borte fra Selskabelighed — vi søgte maaske heller ikke samme Kreds.

OSCAR. Men hvad var det da for Trolddomsord, Erik talte om mig?

JULIE. Han fortalte om Deres Begavelse, Deres sprudlende Vid, hvor beundret De var af Kammeraterne. Især udbredte han sig over de Taler, De holdt i Foreningen, Deres Triumfer som Debattør. Det hørte jeg ogsaa fra andre Studenter. De ventede alle, De vilde kaste Dem over Politiken, saa snart De havde taget Deres Eksamen, og jeg saa' Dem allerede i Aanden som Rigsdagens første Taler, som Fører ...

OSCAR fortsættende. Som Minister.

JULIE. Hvorfor ikke ... som Krigsminister for Eksempel.

OSCAR. Og saa mødte De en uselig Intendant.

JULIE. Jeg var heldigvis forberedt ... Lidt efter lidt ...

OSCAR. ... Begyndte maaske min politiske Fremtidskarriére at tegne mindre lovende ...

JULIE ... Folkets Tillid at svinde.

OSCAR. Og Folkets Røst, hvad sagde saa den?

JULIE. At De ingen Ting kunde.

OSCAR. Herre Gud!

JULIE. Eller ingen Ting vilde.

OSCAR. Det var slemt ...

JULIE. Brød Dem kun om at slaa Tiden ihjel og slide Stenbro og Kaféfløjl ...

OSCAR. *Det* var værre.

JULIE. Ja, det skuffede virkelig ogsaa mig. Lidt, véd De nok, bliver der gerne tilbage af Glansen over gamle Fantasier. Og man holder ikke af, den helt skal gaa bort. Se derfor var det maaske, jeg rynkede Øjenbrynene.

OSCAR. Kære Frøken, det er overordentlig nydeligt alt, hvad De har sagt til mig. Det er altid kønt og overraskende, naar en ung Dame taler som De (spydig galant) klogt og filosoferende. Men tillad mig dog: naar De uden at kende mig har gjort mig til Deres Helt og nu vil gøre mig lidt ansvarlig for Deres skuffede Forventninger, saa er De en Smule uretfærdig. Jeg skal saamænd gerne indrømme Dem, at jeg vistnok en Gang gik omkring og var, hvad man kalder et haabefuldt ungt Menneske, velbegavet, Taler, skrev Viser, afholdt af Kammerater, tilsmilet af de ældre. Jeg var maaske ogsaa selv min egen Helt ... Men Herregud, naar jeg saa omsider opdagede, at jeg i Virkeligheden slet ikke duede til at gaa Heltevejen, at jeg hverken kunde digte Tragedier eller havde Tenorstemme, synes De saa dog ikke, at det var ret fornuftigt af mig at prøve paa at blive, hvad jeg kunde, og leve som et ganske almindeligt skikkeligt og honnet Menneske f. Eks. en net og beskeden Intendant?

JULIE. Men jeg begriber alligevel ikke. Er Deres Beskedenhed saa ægte, som De giver den ud for? De tilstaar dog, De har haft Forventninger til Dem selv ... næppe helt med Urette. Hvorfor har De saa ikke drevet det til mere?

OSCAR. Kammerjunker?

JULIE. De forstaar jo godt, hvad jeg mener. Har De ikke Gnist af Ærgerrighed?

OSCAR. Gnist, jo ... Saa meget Gnist, at jeg ikke gad gaa omkring og være Selskabsspottefugl og Kaféræsonnør og noget i et Ministerium inde i København. (Rejser sig). Men hvad

vil De for Resten have mig til? Skrive Afhandlinger eller holde Foredrag? Hvad vilde De selv i mit Sted? Skønt for Guds Skyld, svar mig ikke, gaa endelig ikke hen og bliv en af de Damer, som evig og altid forsikrer: Jeg skulde bare være en Mand. De siger, jeg véd noget, saa meget tror jeg i alt Fald jeg véd, at man skal leve efter sin Karakter og sin Natur, blot man kan, og være glad til og hverken lægge den ene eller den anden Alen til sin Vækst. De dømmer ogsaa galt om det, jeg har valgt, om Intendanturen. Den er paa ingen Maade noget intetsigende ... Spørgsmaalet om Hærens Forplejning og Forsyning rummer i det moderne Arméväsen Opgaver. Der er meget at forbedre, Opfindelser at gøre, De ser, jeg har næsten en Videnskab for mig ... Det er for Resten noget, jeg ikke har tænkt stort over før — jeg fandt paa det nu, jeg blev lidt gal i Hovedet ... undskyld mig. Og endelig, hvem véd, jeg er jo slet ikke i min Ærgerrighedsperiode endnu. Den kommer, siger man, først hos Manden, naar han er over 30 Aar, og jeg er kun 28.

JULIE. I hvilken Periode af Mandens Liv behager Hr. Kandidaten da for Tiden at befinde sig?

OSCAR. I den, som tilhører Kvinden.

JULIE. Det er sandt, det har De vist før talt noget til mig om. Og De lovede nok at fortælle mig mere. Det ringer.

OSCAR smiler. Det ringer. Det er maaske Deres Onkel, Justitsraaden.

JULIE. Jeg maa vist lukke ham op.

OSCAR. Saa Tak for Passiaren. Det er dog rart en Gang imellem at tale med et andet Menneske.

JULIE vendende sig i Døren. Man faar altid lidt at vide om hinanden. Det var morsomt, jeg fik Dem i Kulør. Gaar ud og kommer tilbage, fulgt af Ritmesteren. Jo, Deres Fætter er her.

RITMESTEREN. God Dag, Højstærede. Du er mig en net Herre.

OSCAR. Hvad behager?

RITMESTEREN. Har Du glemt, vi skal til Middag paa Julstrup. Vognen holder for Døren.

OSCAR slaar Knips med Fingrene. Av —!

JULIE. Stadig distræt, Hr. Intendant.

RITMESTEREN. Ja, Du har 10 Minutter til at gøre dig færdig ... (Til Julie): Naturligvis forstaar jeg, da jeg ser i hvis Selskab ...

JULIE. Hr. Ritmester, et Galanteri som Deres træffer man nu om Stunder kun ...

RITMESTEREN bøjer sig. I Kavaleriet ...

JUSTITSRAADINDEN fra højre, affaireret, med Polérhandsker paa. Nej, god Dag, Hr. Ritmester, hvor venligt af Dem. Jeg troede saamænd det var Busse, som var kommen. Vil De ikke tage Plads.

RITMESTEREN. Ærbødigst Tak, Frue, men vi maa straks af Sted. Min ærede Fætter havde glemt, vi skulde køre ud i Dag, saa jeg maatte op at hente ham. Han har endnu ikke tilegnet sig den militære Egenskab, som hedder at være præcis.

JUSTITSRAADINDEN. Aa, han er jo saa ung i det endnu. Det kommer nok.

OSCAR. Saa maa jeg bede Fruen hilse Justitsraaden.

JUSTITSRAADINDEN. Det vil gøre ham ret ondt, at han ikke traf Dem ... Han maa for Resten lige straks være her ... Men en anden Gang, naar De selv har Lyst ... paa Torsdag ses vi jo ... Farvel ... Farvel, Hr. Ritmester ... det er rigtignok et forstyrret Hus, De kommer i i Dag, men De véd jo, hvad der staar for ... o. s. v. følgende dem til Døren, Julie gaar med ud.

JUSTITSRAADINDEN alene. Saa, det var vel de kom ud af Døren. Bare jeg nu kunde huske, hvad jeg skulde her ind efter ... Aa ... Hen til Buffeten, paa Knæ foran den og leder.

JULIE kommer.

JUSTITSRAADINDEN klynkende. Nej, naturligvis ... ikke til at finde ... og heller ikke her ... Aa, det er til at fortvivle over ...

JULIE. Hvad er det, Tante?

JUSTITSRAADINDEN rejser sig. Wienerkalken, mit Barn. Frk. Bøgegaard skulde bruge den til Stagerne ... Og Pigen er i Kælderen. Lille Julie, vil Du gøre din Tante en Tjeneste, og gaa for mig hen til Købmand Sørensen ...

JULIE. Med Glæde, jeg gaar med det samme.

JUSTITSRAADINDEN. Vent lidt, her er Penge ... (kysser hende) Du er den sødeste velsignede Pige, og saa er der saadan en yndig Ro over dig ... det er saa velgørende (Julie gaar). ... Aa, mit ulykkelige Hoved ... Ud til højre.

TIENDE SCENE.

JUSTITSRAADEN fra venstre. Ikke en Sjæl ... hvad skal det sige ... Mariane ... Mariane!

JUSTITSRAADINDEN i Døren. Ja ... ja ... naa, er det dig.

JUSTITSRAADEN. Hvad er paa Færde?

JUSTITSRAADINDEN. Paa Færde?

JUSTITSRAADEN. Ja, hvad skal det betyde. Der har to Gange været Bud paa Kontoret, om jeg vilde komme hjem.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, nu er det rigtignok bag efter Du kommer. Han er lige gaaet ud af Døren.

JUSTITSRAADEN. Maa jeg ikke bede dig om at forklare dig lidt mere. Hvem er lige gaaet ud af Døren?

JUSTITSRAADINDEN. Har Petra ikke sagt dig det. Det var Intendant Elben, som var her første Gang for at hilse paa os. Saa syntes jeg, det vilde være opmærksomt, om han ogsaa traf dig ... Saa sendte jeg Bud ind, om Du ikke havde Tid at se hjem et Øjeblik ... Det var saamænd det hele.

JUSTITSRAADEN. Det hele! Og derfor forstyrrer Du mig i Retten, gør mig latterlig overfor Personalet, lader mig rende som Nar. Det ender med, Du gør mig konfus, Mariane!

JUSTITSRAADINDEN. Tys, tys ... der er nogen inde i Spisestuen.

JUSTITSRAADEN dæmpet rasende. Vil Du svare mig paa én Ting, Mariane, bare paa én Ting. Er Du ved dine fulde fem, eller er Du det ikke?

JUSTITSRAADINDEN. Nej, hør nu, Busse, naar Du tager saadan paa Veje, vil jeg slet ikke svare dig. Det vil jeg sige dig, Busse, jeg finder mig ikke mere i den Behandling, Du somme Tider viser mig. Ingen Kone i Verden vilde finde sig deri. Her gaar jeg den hele udslagne Dag med Hovedet fuldt af alt muligt og véd hverken ud eller ind, hvordan jeg skal faa en Ende paa det. Og saa kommer oven i Købet Du og overfuser mig. Du overfuser mig, naar Du gaar og overfuser mig, naar Du kommer. Jeg finder mig ikke deri ... jeg gør det ikke.

FRK. BØGEGAARD viser sig i Døren. Lille Fru Busse ...

JUSTITSRAADINDEN til Bøgegaard. Nu kommer jeg (Bøgegaard ud igen) ... ikke om Du saa gør dig desperat, Busse. (Ud, med Døren i efter sig.)

ELLEVTE SCENE

JUSTITSRAADEN snapper efter Vejret, farer et Øjeblik hen efter hende, tilbage, griber sin Hue og vil ud af Entrédøren. Løber paa Oppasseren.

OPPASSEREN rettende sig. Hestepasser Nr. 7 melder sig

fra Ritmesterinde Føns med en Kurv Postelinstøj til Justitsraadinden.

JUSTITSRAADEN faar Luft, brølende. Justitsraadinden ...dér!

Peger paa Døren til Spisestuen farer ud.

Tæppet falder.

TREDIE AKT

I.

Festsalen paa Raadhuset. Anselig og højloftet, i gotisk Stil. Gamle Lysekroner og Portræter. I Baggrunden, gennem lange spidsbuede Vinduer, Udsigt over Byens Torv.

Bryllupsbordet er dækket, parallelt med Rampen, henimod Forgrunden. Gæsternes Antal c. 40. De vigtigste af de rollehavende anbringes mod Tilskuerne.

Bagved til venstre et Anretterbord, til højre Orkester. Det er hen i Maaltidet. Sommereftermiddagslys.

PRÆSTEN er ved Slutningen af sin lange Tale. Det er en gammel Mand, hans Stemme noget svag og enstonig. Selskabet sidder hensunken i træt Andagt. Agnes og Justitsraadinden græder. ... Lader os da til Slutning ønske disse tvende, som nys paa et andet Sted have lovet hinanden trofast at vandre Livet tilsammen, hun med ham og han med hende, ønske dem, at denne deres Livs Vandring maa vorde lys og lykkelig til deres Dages salige Ende. (Hæver Stemmen). Og til dette vort Ønske give da Forsynet sin Tilslutning og naadige Velsignelse.

Øjebliks Pause.

OBERSTEN vaagnende op, dæmpet men lydelig Bravo!

Almindelig og tavs Hilsen til Brudeparret.

JUSTITSRAADINDEN omfavnende Agnes længe, snøftende: Mit eget elskede Barn! derpaa med bevæget Stemme vendende sig til Overopvarteren. Byd saa Isen om, Kaspersen!

Raslen med Gafler og Skeer. Serveringen og Konversationenen begynder. Musiken spiller „Det er saa yndigt at følges ad“, hvorpaa

RITMESTEREN rejser sig og slaar paa Glasset. Mine Damer og Herrer. Min Nabo, vor ærværdige Pastor, talte nys i smukke Ord for Brudeparret ud fra det store almindelige Standpunkt, der omslutter os alle. Jeg vil tage mit Udgangspunkt fra et snævrere Omraade, men som dog omslutter en Del af de tilstedeværende, specielt min Ven, Brudgommen ... Tillad mig i en Paranthes at forklare, at naar jeg ikke udtrykkelig medtager den væne Brud, saa er det fordi min ærede Genbo*) har

*) Adjunkt Rønning.

hvisket mig i Øret, at der om lidt vil blive bragt hende en Hyldest fra Poesiens Verden og med saa sarte Former tør en plump Krigsmand som jeg ikke tænke paa at ... rivalisere ...

Jeg vil da tale til Moth som Kammerat ... fra Hæren.

Moth er Soldat. Jeg véd ikke om Navnet Moth har nogen bestemt Betydning, om der er noget specielt Udtryk i Sproget, hvorfra det stammer, men naar man hører det udtale, saa leder det Tanken hen paa det gode danske Ord „Mod". Og for saa vidt er Moth jo et meget godt Navn for en Soldat.

Naar jeg imidlertid skal ytre mig om, hvorvidt den ærede Brudgom har gjort sig fortjent til dette Navn ved sit Forhold overfor Fjenden, saa maa jeg til min Beklagelse som hans mangeaarige overordnede afgive den pinlige Erklæring, at dette ingenlunde er Tilfældet.

Det er, hvis jeg ikke husker fejl, vel 8 Aar siden, jeg første Gang saa Moth møde Fjenden, og han veg lige straks for ham. Begyndende Munterhed. Og siden har jeg set ham vige Skridt for Skridt og Dag for Dag, indtil han endelig for faa Timer siden har, som De alle var Vidne til, fuldstændig kapituleret og overgivet sig for Resten af sit Liv uden Naade eller Pardon. Stigende Munterhed. Og det uagtet han har været udstyret baade med Hjælm og Sabel, ja saagar Omdrejningspistol af Model 1876, og den Fjende, han har haft at gøre med, kun har været udstyret med Bue og Pil, en højst primitiv Armatur. Stor Munterhed. Jeg vil oprigtig haabe, min gode Moth, at næste Gang, jeg ser Dem overfor en Fjende, De da maa vise en bedre Opførsel, at det da maa blive Fjenden, som viger for Dem, selv om han er bevæbnet med Magasingeværer og riflede Kanoner ...

Et Glas paa, mine Damer og Herrer, at *næste Gang,* saa viger Fjenden for ham. Lad os tømme for det, Skaal Løjtnant Moth!

Ritmesteren og Moth hæver Glasset, seende hinanden fast i Øjnene, drikker ud, hilser og sætter Glasset fra sig med militær Appel. Almindelig Hilsen til Moth. Kraftig Fanfare (eller kort militær Melodi) fra Orkestret.

ADJUNKT RØNNING rejser sig. Mine Damer og Herrer! Der vil nu blive omdelt en Sang: „Til Bruden", som jeg vil bede Dem istemme. Melodien er saa kendt, at Musiken vist ikke behøver først at spille den. Det er: „Vort Modersmaal er dejligt", den husker vi sikkert alle, i det mindste fra vor Skoletid. Sætter sig.

Sangen omdeles. Hele Selskabet synger:

Vi som har kendt dig, Agnes, fra dine spæde Aar,
Vi tror, at Du hos Theodor kun idel Lykke faar.
Se, al Ting smiler til dig, se blot ad Vindv'et ud,
Hvor smilende staar ej selv Naturen klædt som Brud.

Farvel vi dig da hilse, Du væne unge Viv,
Gid Sommersol maa lyse for dig det ganske Liv,
Gid Lykken Eder følge dig og din Theodor
Og Storken bygge Rede paa Huset, hvor I bor.

For dig, Du gæve Brudgom, som fører Agnes hjem,
Der spirer ogsaa Ønsker i alle Hjærters Gem.
Og dog behøves Ønsker vel for En, som faar en Brud,
Der er som hun saa ung og ser saa yndig ud?

MOTH slaar til Lyd. Jeg er af Naturen ikke nogen Selskabstaler ... Min Kæreste, jeg mener min søde Pige, min Kone har derfor sagt til mig, at jeg i Dag ikke skulde bringe Dem ..., ikke skulde holde nogen Tale, men kun bringe Dem alle, mine kære Svigerforældre, min højtærede Chef og Dem allesammen en hjærtelig Tak for alle Deres venlige Ord, den smukke Sang og alle ..... Venligheder ... En Tak fra min tilkommende ... jeg mener fra min Kone og mig!

AGNES rejser sig ved Siden af ham, løfter Glasset. Hjærtelig Tak, allesammen! (Kysser Moth og hvisker.) Du glemte Gaverne, Tiddemand.

MOTH. Og alle de smukke Gaver. Tak!

Alle rejser sig for at hilse paa Brudeparret. Nogle forlader Pladsen og gaar hen til dem. I Trængselen vælter en Opvarter en Sauceskaal ned over Rasmine.

RASMINE. Men Menneske dog!

OBERSTEN. Klodrian, hvordan er det, han ser sig for!

FRK. BØGEGAARD tililende. Lad mig se paa det, mit Barn ... det var dog harmeligt ... (til Rønning, som kommer med et Saltkar.) Nej, Salt, hvor vil De hen, det er til Rødvinspletter ... kom med koldt Vand, skynd Dem. (Faar Vand, gnider paa Pletten.) Se saa, nu gik det værste, lad nu blot Resten sidde til i Morgen.

RASMINE. Men tror De, det gaar helt af i Morgen.

FRK. BØGEGAARD. Nej, mit søde Barn, ... Hindbærcrême paa lyseblaa Silke, det gaar aldrig af ... Men Du var jo alligevel vokset fra den i Livet. — Sæt dig nu hen, mit Puds, og lad ikke det forspilde din Fornøjelse.

De tager begge Plads igen.

Musikken spiller en kort Operamelodi, f. Eks. af „Den hvide Dame“ eller „Postillonen fra Longjumeau“, hvorpaa

JUSTITSRAADEN tager Ordet. Den Dag, en dansk Embedsmand holder sin Datters Bryllup, er han vel i Reglen selv bleven gammel. Og naar han, som Tilfældet var med mig, har maattet vente længe, inden han fik noget at gifte sig paa, gælder Reglen sikkert nok. Nogen Udsigt til Forandring til det bedre ser ikke jeg, og er der vist ikke mange af Statens nuværende Tjenere, som ser. Af det Folketing, som for Tiden sidder, véd vi Embedsmænd jo nok, hvad vi har at vente os.

Efter Naturens Orden skulde jeg altsaa for længe siden have været Bedstefader. At jeg til Dato ikke har opnaaet det Avancement, kan jeg dog, vil jeg tilstaa, ikke føle som Forbigaaelse, der i særlig Grad er i Stand til at ærgre mig. Imidlertid Alderen har jeg opnaaet, og med den følger jo almindeligvis én Fordel, maaske den eneste virkelige og paalidelige, Alderen bringer — den, at kunne tale af Erfaring om Livet og give dem, som skal til at begynde det, Raad.

Og naar jeg da i Anledning af det Ægteskab, som er stiftet her i Dag, som Følge af min særegne Stilling til den ene af Parterne, nemlig min Datter, Bruden, skal sige et Par Ord, saa kommer de i Kraft af ovennævnte min Erfaring til at lyde saaledes:

Gør Eder ingen Forventninger, Børn! Tro endelig ikke, det gaar saa smukt som det staar i Visen, der blev sunget før, med Sommersol og Naturen, som smiler, og Storken, som bygger Rede, og hvad det nu var. Det kan lyde meget tiltalende og lyrisk altsammen, men bild Jer bare ikke ind, det gaar saa smilende til. For Eder, som I nu én Gang er stillede, en uformuende Embedsmands Datter, der gifter sig med en Officer, der kun har sin Gage, er det ikke svært at profetere, hvordan Fremtiden vil gestalte sig. I vil komme til at slide den her i denne lille By eller i en anden Ravnekrog, og naar I passer paa som Smede og suger pænt paa Labben, vil I akkurat have Dagen og Vejen, til I en Gang bliver gamle og graa. Skulde min Spaadom slaa fejl, skal det glæde mig, og jeg skal gratulere, men i Dag kan jeg kun henholde mig til, hvad jeg sagde før: Vær beskedne, og gør Eder ikke store Forventninger. Saa vil I maaske slippe med de smaa Skuffelser. Og saa for Resten Vorherre være med Eder og kom nu og klink med Mo'r og mig.

Agnes og Moth drikker med Forældrene. Kort bevæget Tavshed.

EN TJENER til Agnes. To Telegrammer til Fruen.

AGNES. Her er Telegrammer (brækker det første.) Det er fra din Moder, Julie: Hjærtelig Hilsen og Lykønskning til Brudeparret fra Tante Brun ...

Agnes og Julie drikker Glas med hinanden.

JUSTITSRAADINDEN. Ja, det var rigtignok trist, hun ikke kunde være med her i Dag. Hvem er det andet fra, mit Barn.

AGNES. Nu skal jeg se ... nej, det er paa Vers ... nu skal I høre:

Sundhed og Held udi Ægtestand
Og én Ting til ad Aare.
O, Agneslil og Tiddemand,
Det ønskes Jer saa saare.

Onkel Hans.

Det er fra Onkel Hans. Det var morsomt.

JUSTITSRAADINDEN. Lad det gaa Bordet rundt, saa alle selv kan læse det.

Telegrammet gaar fra Haand til Haand og gennemlæses under dæmpet Munterhed.

KØBMAND RASMUSSEN slaar til Lyd. Jeg plejer ellers ikke at forholde mig i Opposition til min Øvrighed og ærede Formand i Byraadet, Hr. Justitsraaden, men i Dag maa jeg dog, saa nødig jeg vil, tage bestemt Afstand fra ham.

Det forekom mig nemlig, den højtærede sidste Taler altfor stærkt, om jeg saa maa sige, slog paa de sorte Strænge. Naar man hørte Justitsraadens Ord, skulde man næstendels tro, at et Bryllup var noget af det sørgeligste, der var til i denne Verden. Deri kan jeg nu slet ikke erklære mig enig med den ærede Formand. Jeg formener tværtimod, at et Bryllup er en grumme herlig Ting for de to, som bliver gift og faar hinanden, og en grumme gemytlig Ting for os andre, som er inviteret med til Kransekagen. Og jeg har været med til mange Bryllupper og spist megen Kransekage i mine Dage, saa De kan redelig tro mig paa mit Ord.

Der er imidlertid en Ting, som forekommer mig at mangle her ved dette Bryllup. Jeg siger ikke, det vil blive ved at mangle, det kommer nok, skal De se, men endnu mangler det. Og skal jeg sige Dem, hvad det er, det som mangler? Nej, jeg vil hellere fortælle Dem en lille Historie.

Den Gang jeg var i Tjenesten, saa kom jeg en Sommer oppe i Lejren ved Hald til at ligge sammen med saadan en Københavner. Det var en af de rigtige gemytlige Københavnere;

som han kunde sætte Liv i os! Især havde han nu en Talemaade, som han kom stikkende med ved alle mulige Lejligheder, og den lød saaledes paa hans københavnsk: Man kan lige saa godt være glad som fornøjet.

Se, det samme mener nu akkurat jeg, og det gør De vist ogsaa, alle som her er til Stede. Skal vi ikke lige saa godt være glade som fornøjede? (Tilslutning.) Naa, der kan De se! Men lad os saa skynde os at begynde med én Ting, som vi ogsaa har forsømt endnu: Dér sidder nu Brud og Brudgom, og ingen har tænkt paa at give dem et Leve, et rigtigt gammelt dansk Hurra. Skal vi ikke være enige om at give dem det? Et Hurra for Brud og Brudgom! De længe, længe leve, Hurra!

Høje Hurraraab fra hele Selskabet; almindelig Lystighed og animeret Stemning.

JUSTITSRAADINDEN rejser sig og slaar paa Glasset flere Gange, rød i Hovedet og smilende. Stemmer: Justitsraadinden vil tale ... Tys ... Ja, siden De nu næsten allesammen har talt, saa vil jeg ogsaa holde en Tale. Men det er kun en ganske kort én. Jeg vil nemlig bare bede Dem tage til Takke, for nu er der ikke mere ... Velbekomme allesammen. Velbekomme!

Selskabet rejser sig under muntert Spektakel og Herrerne fører deres Damer ud i Procession, mens Musikken spiller Bryllupspolonaisen af en Skærsommernatsdrøm.

Tæppet falder.

II

Herrernes Samlingsværelse, oplyst. Til højre Indgang til Damernes Værelse, til venstre Udgang. I Baggrunden stor Fløjdør til Salen, hvorfra Selskabet, idet Tæppet gaar op (saa hurtigt Dekorationsforandringen tillader) kommer ind i samme Orden, som det gik fra Bordet og til førnævnte Melodi.

Justitsraaden og Frue, Moth og Agnes stiller sig i Midtergrunden og udveksler Velbekomme med Gæsterne, som trænger sig omkring dem for siden at fordele sig i livligt samtalende Grupper, mens Kaffen bydes rundt.

RITMESTERINDEN med Ritmesteren ind i Forgrunden til højre. Er jeg meget rød, se en Gang?

RITMESTEREN galant. Kan ikke nægtes, Madame est un peu échauffée.

RITMESTERINDEN meget hurtigt, viftende sig stærkt. Der var ogsaa en skrækkelig Hede ... ikke et Vindu kunde de finde paa at lukke op. Hvordan sidder mit Haar? Synes Du om den Frisure? (Drejer Nakken; hun har hele Hovedet i smaa Krøller og bærer en højrød Fjerponpon.

RITMESTEREN. Krøllerne charmante ... den der (peger paa Fjeren) ... i Farven en Smule for ... revolutionær.

RITMESTERINDEN. Har Du ingen Begreb om ... allernyeste Mode ... se om én af de andre har det.

RITMESTEREN. Hvad synes Du om min Tale ... naar jeg selv skal sige det ...

RITMESTERINDEN afbrydende. Udmærket ... hvad gi'er Du mig for Suppen? Henkogte Ærter paa denne Aarstid. Jeg begriber blot ikke, hvor de faar dem fra. Tys, der er Justitsraadinden. Kys mig saa — paa Kinden, pas paa Haaret.

JUSTITSRAADINDEN ør og henrykt. Ah — man gør Kur til sin Kone, Hr. Ritmester. Ja, hun *er* ogsaa nydelig i Dag, den kære Frue ... Men skal Ritmesteren ikke have Kaffe ... der henne er Tjeneren hos min Mand og Provsten.

JUSTITSRAADEN med Provsten i Forgrunden mod venstre. Kom herhen og faa Kaffe, Ritmester, og en Cigar ... vær saa artig, har Pastoren faaet Fløde?

PASTOREN. Jo, jeg takker.

De konverserer.

JUSTITSRAADINDEN til Ritmesterinden. Og sig mig, hvad synes De om Agnes ... Var hun ikke sød som Brud?

RITMESTERINDEN. Allerkæreste —

JUSTITSRAADINDEN. Ja, ikke sandt, og saa havde hun, fandt De ikke, da hun stod for Alteret, ret et yndigt Udtryk ... saa ubeskriveligt vemodigt og dog lykkeligt ... lykkeligt ... Og naar man saa tænker paa, at Syjomfruen, det Uhyre, i sidste Øjeblik havde gjort Kjolen for snæver i Ærmegabene, saa hun ligefrem stod og pintes, det arme Barn ...

De konverserer.

PASTOREN. De nævnede Krigen i Deres Tale, Hr. Ritmester. Mener De virkelig, at der for Øjeblikket kan være nogen alvorlig Udsigt til Krig?

RITMESTEREN. Jeg skal sige Dem, hvad jeg mener, Hr. Pastor. Enten maa vi faa en fornuftig Krig, eller ogsaa en fornuftig Fred. Som det nu er, kan det ikke blive ved at gaa.

PASTOREN eftertænksom. Nej, det kan det vel ikke godt.

JUSTITSRAADINDEN til Ritmesterinden. Men lad os to nu gaa ind til Damerne og faa vores Kaffe (gaar med Ritmesterinden efter sig, i Forbigaaende til Oscar). Jeg haaber, Hr. Elben, De i Dag maa finde Dem til Rette. De vil her kunne gøre Bekendtskab med saa omtrent hele vort lille Samfund. Vimser af.

RITMESTERINDEN sagte til Oscar. Hele Menageriet. Efter Justitsraadinden.

ADJUNKT RØNNING nærmer sig med Koppen i Haanden Justitsraadens Gruppe. Tør man i al Ærbødighed nærme sig de her forsamlede tre Samfundsstøtter.

JUSTITSRAADEN oprømt. Ja, kom De kun nærmere, Adjunkt, og prøv paa at rokke ved Samfundsstøtterne. Skal vi tage ham under Behandling, Ritmester?

RITMESTEREN. Ja, lad os faa fat paa Venstremanden.

De ler begge og tager Adjunkten gemytligt ved Skuldrene. Pastoren ser blidt smilende til.

OBERSTEN dygtig oplivet, til Oscar. Naa, min kære Intendant, fik vi to drukket et Glas med hinanden ved Bordet?

OSCAR. Jo, Obersten gjorde mig den Ære.

OBERSTEN. Saa, gjorde jeg det ... ja, nu husker jeg, det var Portvin ... meget ordentlig Portvin ... dog ikke som min egen, jeg har hjemme ... De maa komme en Dag hjem til mig ... saa skal De smage en Portvin (modtager Oscars Cigar og tænder.) Tak ... Portvin ... Naa, hvordan befinder De Dem ellers her i Byen?

OSCAR. Fortræffeligt.

OBERSTEN. Jeg med. Fortræffelig By ... fortræffelig By ... fortræffelige Mennesker. Har aldeles opgivet at rejse til København ... Tidligere tog man jo derover en Gang imellem for at hilse paa de gamle Kammerater ... men siden jeg traadte ud af Tjenesten ...

OSCAR. Obersten tog selv sin Afsked?

OBERSTEN. Ja, jeg tog den selv ... Ellers tror jeg s'gu, jeg havde faaet den.

OSCAR. Aa ...

OBERSTEN. Nej ... jeg skal sige Dem, min bedste, jeg saa jo, hvordan det begyndte at gaa ... de ny Principper, deroppe i den røde ... Anstalt — som gjorde sig gældende. Det var ikke mere de gamle Troppeførere fra Felten, som var i Kridthuset ... det var Folk, som kunde skrive, der blev spurgt om, og holde Taler ... ikke Folk, som havde været med at slaas ... Og vi andre, vi fik jo ikke Tid til at skrive saa meget i Felten, ... nej vi gjorde ikke ... Vi havde andet at tænke paa ... Saa beviste jeg dem den Tjeneste og skrev om min Afsked. Kort Pause.

Naa, anstændig Pension kunde de ikke nægte mig efter 43 Aars Tjeneste, saa den fik jeg ... det gik mig ikke som

en af mine gamle Underofficerer, jeg kan huske ... drak som en Svamp, men en ypperlig Soldat ... Fik sin Afsked kort efter Krigen, saa møder jeg ham en Dag paa Gaden og siger til ham: Naa, Lustig, — han var en Holstener — hvordan gik det saa med Pensionen? Til Tjenest', Hr. Oberst ... Hundert und dre und dreissig Thaler und vier og tive Schilling ... Det var ikke meget, min gode Lustig! Nej, Hr. Oberst, det er akkurat vier og tive Schilling til Brod und Hundert und tre und dreissig Thaler til Brændtvin ... men hvordan skal man denn so fede Kone und Kinder! ... Ja — haha, hvad skal man sige, i noget havde dog Manden Ret.

Vender sig til Løjtnant Blix og Farmaceut Lamberg, som er kommet til under Slutningen af Repliken.

Naa, mine unge Venner, De foretrækker ogsaa Cigaren fremfor Damerne.

LAMBERG. En lille Cigar efter Bordet, Hr. Oberst, maa man da have Lov til.

OBERSTEN. Og bagefter komme ind og lugte af Tobak, naar man skal danse ... Saadan var det ikke i min Tid. Man gjorde Kur til de unge Damer.

BLIX. Det gør man ogsaa nu til Dags, Hr. Oberst.

OBERSTEN. Bah, de unge Herrer nu véd slet ikke at gøre Kur, at vise sin Dame denne fine og bestandige Opmærksomhed, at udmærke hende, uden at det dog blev paafaldende, men saadan at hun alene forstod ... ah, den Gang, man sværmede, man intrigerede ... charmant (ser sig om) ... Sig mig for Resten, hvem er hun, den lille derhenne i den lilla Kjole ... ser godt ud ... mindes ikke, jeg kender hende.

De vender sig alle tre mod en Gruppe Damer i Baggrunden og fortsætter Samtalen.

v. BLUHME meget gammel, til Oscar, forestillende sig selv. v. Bluhme.

OSCAR bukker.

v. BLUHME. Jeg sad lige over for Dem ved Bordet. Kunde straks se, De var en Elben. Jeg har kendt Deres Fader og Deres Fru Moder, ogsaa Deres Bedstemoder paa mødrene Side ... en sjælden smuk Dame ... (Oscar bukker.) Sig mig, min unge Ven, tillad, jeg gør Dem et Spørgsmaal, sig mig, smagte De paa Gaasebrystet?

OSCAR. Undskyld?

v. BLUHME. Jeg mener, det vi spiste ved Middagen, til Gemyserne.

OSCAR. Ah.

v. BLUHME. Sig mig, var det saadan ...?

OSCAR. Godt?

v. BLUHME. Ja.

OSCAR. Jo!

v. BLUHME. Tak skal De ha'! ... Saa det var godt, det glæder mig virkelig. Jeg tilstaar, jeg havde en lille Mistanke. Jeg skal sige Dem, jeg har en Svaghed.

OSCAR. Saa?

v. BLUHME. Ja, jeg lugter ikke godt. Det er ubehageligt, naar man skal spise.

OSCAR. Vist saa —

v. BLUHME. Sig mig, De er jo fra København. Hvor plejede De at spise i København?

OSCAR. Hos Seekamp.

v. BLUHME. Spiser man godt der? Jeg havde hørt, man skulde spise godt der; jeg gik derind en Gang, jeg var i København, og spiste. Véd De, hvordan det var?

OSCAR. Nej.

v. BLUHME. Uspiseligt!

OSCAR. Hvad spiste De da?

v. BLUHME. Erindrer ikke mere, hvad jeg spiste. Jeg husker kun, det var uspiseligt ... Glæder mig særdeles at have gjort Deres Bekendtskab. Gaar.

OSCAR vender sig til Obersten og de unge Herrer, der leende omgiver ham.

BLIX til Oscar. Obersten fortæller fra sine Løjtnantsdage.

OBERSTEN. Om en Oppasser, jeg en Gang havde, den største Skurk til altid at finde paa Undskyldninger. Jeg husker en Gang, han havde ikke vækket mig i rette Tid, og da jeg saa skælder ham Huden fuld, undskylder han sig med, han troede, jeg vilde sove, jeg var kommet saa sent hjem.

Hvad for en Sludder, Karl, siger jeg, hvor véd han, om jeg er kommet sent hjem.

Véd De, hvad saa Slubberten svarer? „Jeg kunde mærke" — her er vel ingen Damer — (dæmper Stemmen.) „Jeg kunde føle det paa Løjtnantens Klæder, de var ganske varme endnu, da jeg børstede dem" ... Ha-ha-ha — man brændte løs den Gang ja!

Munterhed.

ADJUNKTEN nærmer sig Oscar. Jeg véd ikke, om De kender mig: Adjunkt Rønning.

OSCAR. Jo bevares ... Forfatteren!

ADJUNKTEN. De mener?

OSCAR. Ih, til Sangen før ved Bordet.

ADJUNKTEN. Aa, den Bagatel ... ja, der bliver jo stillet

Fordringer til En; de véd, man sysler med Litteraturen; saa maa man synge for de Fugle ... Tænker De paa at forblive her?

OSCAR. Foreløbig ... jeg har jo taget Ansættelse.

ADJUNKTEN. Det er ellers et fælt Hul, vil jeg sige Dem. Rent ud infamt, De skulde vide, hvad for Mennesker, et Hykleri, en Snæverhed ... De er Venstre ... Fritænker naturligvis — jeg med selvfølgeligt ... ethvert aandeligt oplyst Menneske. Men det er maaske ikke værd her ... en anden Dag, naar vi træffes alene, skal jeg sætte Dem ind i Forholdene. De er lærerige, kan De stole paa.

Kom De meget i Teatret i København, det kongelige forstaar sig? Hver Gang der gik noget nyt, kan jeg tænke. Sig mig, har De noget Begreb om, hvilken Retning der i Øjeblikket er den raadende ved Teatret?

OSCAR. Jeg tror ikke, der er nogen bestemt Retning.

ADJUNKTEN. Naa, ikke det ... men véd De da ikke, hvem der er de egentlige ledende for Tiden ... hvem man saadan skulde henvende sig til?

OSCAR. Ah, De har maaske skrevet noget for Teatret — De sagde før, De syslede med Litteraturen.

ADJUNKTEN. De gætter det ... jeg har skrevet en Tragedie.

OSCAR. Død og Pine.

ADJUNKTEN. De tror maaske ikke paa Tragedien? Jeg gør det. Romantiken vender tilbage ... lutret af Realismen forstaar sig. Det har jeg ogsaa haft for Øje ved Formen.

OSCAR. Deres Tragedie er maaske ikke paa Vers.

ADJUNKTEN. Jo — dog, til Dels ... den er skrevet paa, hvad man kunde kalde, kontinuerlige Jamber.

OSCAR. Kontinuerlige?

ADJUNKTEN. De forstaar maaske ikke — jo ser De, naar Personerne snakker ganske dagligdags, f. Eks. siger: „Goddag, hvordan har De det“, eller: „Gør os den Fornøjelse at spise til Middag her i Dag“ — saa taler de Prosa. Men naar de udtrykker ophøjede Følelser, Kærlighed, Had, Forbandelse, saa taler de paa Vers.

OSCAR. Fortræffeligt.

ADJUNKTEN. Indholdet er naturligvis ogsaa moderne, aktuelt. Det er Jødespørgsmaalet.

OSCAR. Ah.

ADJUNKTEN. Handlingen foregaar i Tyskland. Helten

en adelig preussisk Gardeofficer. Heltinden en ung fattig Jødepige.

OSCAR. Hvorfor skal hun være fattig?

ADJUNKTEN. Nej, De har Ret — maaske er det ogsaa bedre, at lade hende være rig. De siger noget . . . Men De ser jo iøvrigt Konflikten? Hvad synes De om Idéen, fiks ikke sandt?

OSCAR. Vist saa . . . fiks Idé.

ADJUNKTEN. Bravo, haha . . . Naa, kom hjem en Dag, skal jeg læse for Dem . . .

RASMINE og PETRA Arm i Arm hen til dem —

ADJUNKTEN. Der har vi de unge Damer.

PETRA. Ja, naar Herrerne ikke vil komme til os . . . det er rigtignok ikke pænt af Dem, Intendant Elben — slet ikke at komme ind til os Damer.

OSCAR. Havde jeg anet, man savnede mig, Frøken.

PETRA. Uf, De er væmmelig.

ADJUNKTEN. Hvordan gaar det med Pletten, Frøken Rasmine?

RASMINE. Hvad angaar det Dem, Rønning?

PETRA. Rigtig, Rasmine . . . Adjunkten har for Resten selv en Plet — der paa Vesten.

ADJUNKTEN. Nu, saa passer vi jo sammen, Frk. Rasmine —

RASMINE. Pas De Dem selv, Rønning.

PETRA. Om lidt skal vi til at danse. De danser maaske ikke, Hr. Elben?

OSCAR. Jeg elsker det, Frøken.

PETRA. Aa, De elske . . .

OSCAR. Vil De danse med mig?

PETRA. Naar De indrømmer, De ikke har fortjent det.

ADJUNKTEN. Og Frøken Rasmine, vil De danse med mig?

RASMINE. Nej, jeg vil ikke, Rønning.

ADJUNKTEN. Men har jeg da gjort Dem noget?

RASMINE. Det maa De selv bedst vide, om De har.

PETRA. Jo, De har rigtignok baaret Dem stygt ad imod hende. De har sagt noget.

ADJUNKTEN. Hvad har jeg sagt?

PETRA. Det siger vi ikke, vel Rasmine?

RASMINE. Aldrig.

PETRA ved at gaa, til Oscar. Glem saa ikke, vi skal danse sammen.

OSCAR lægger Haanden paa Hjærtet.

PETRA slaar ham med Viften. Aa, det mener De slet ikke — jeg er vis paa De er saa . . . rigtig gennemblaseret . . . (koket) Men jeg kan godt lide Dem alligevel. Kom saa Rasmine.

De gaar Arm i Arm.

OSCAR. Aufforderung zum Tanze!

ADJUNKTEN. Jeg maa virkelig høre, hvormed jeg har fortørnet den smaa Rasmine.

Efter dem.

RASMUSSEN slaar Oscar paa Skulderen, tørrer sig med Lommetørklædet bag i Nakken. Den er varm, hvad?

OSCAR. Lader til det.

RASMUSSEN. Se her en Gang, se min Flip.

OSCAR. Har De leget Tagfat?

RASMUSSEN. Nej, jeg har spillet Komedie inde hos Damerne. De Tyvepigebørn vil altid have mig til at fortælle Historier . . . Saa gav jeg dem den om den regederlige Balberkniv. Kender De den?

OSCAR. Nej.

RASMUSSEN. Aa, den er gevaldig . . . Jeg gi'er den ligesom han Skuespilleren fra Kjøbenhavn, der læste i Klubben i Vinter . . . Jeg skulde ellers bede Dem . . .

EN FLOK UNGE PIGER kommer inde fra Damernes Værelse. Hr. Rasmussen, Hr. Rasmussen!

RASMUSSEN. Der skal De se, nu vil de have mig til det igen.

EN UNG PIGE. Ja, det nytter ikke, De vil smutte fra os, De har lovet en Historie til.

RASMUSSEN. Har jeg det? Saa skal det vel være den om Eriksens Begravelse.

DE UNGE PIGER. Ja, Ja.

RASMUSSEN. Her er vi med Eriksen — Gør en komisk Gebærde. De unge Piger jubler og trækker ham med sig, idet han vender sig til Oscar. Jeg skulde ellers bede Dem, men der er Ritmesterinden selv . . .

RITMESTERINDEN. Tak Hr. Rasmussen . . . Det var Dig, jeg vilde tale med, Oscar (trækker ham til en Side). Hvorfor bliver Du herinde hele Tiden?

OSCAR. Det har været mig umuligt at slippe fri. Den ene efter den anden kommer og hager sig fast i mig. De

gamle fortæller, de har kendt mine Forældre. De unge betroer mig deres Hemmeligheder og spørger mig ud. Det er overordentligt venligt altsammen, jeg er bare lige ved at blive gal.

RITMESTERINDEN. Det maa Du finde Dig i, saalænge Du er ny. Naar de kan Dig, faar Du Fred. Men fortæl mig nu, hvordan gaar det? I var jo til Bords med hinanden. Men jeg syntes ikke, Du talte ret meget med hende —

OSCAR. Nej det gjorde jeg heller ikke. Jeg var adspredt og kejtet. Ordene hang fast i Halsen paa mig, og naar jeg sagde noget, var det Flovser.

RITMESTERINDEN. Men Herregud, Oscar, det gaar jo ikke paa den Maade. Og nu skal hun snart rejse.

OSCAR. Ja —

RITMESTERINDEN. Men saa maa Du virkelig tage Dig sammen. Sig mig oprigtigt, er Du forelsket?

OSCAR. Jeg tror det, Kusine —

RITMESTERINDEN. Saa fri min Dreng, endnu i Aften. Der er ingen Lejlighed som et Bryllup. Luk Øjnene og sig til Dig selv: Jeg vil. Det er akkurat som at tage Medicin.

AGNES ved Moths Arm. Intendanten i tête à tête med sin skønne Kusine.

OSCAR. Haaber den naadige Frue behager at befinde sig vel.

AGNES. Se De husker at sige Frue. Hvert Øjeblik kalder nogen mig Frøken. Og Tak for den storartede Buket.

MOTH. Takker ogsaa.

RITMESTERINDEN. Jeg synes, den lykkelige Brudgom ser lidt fortrædelig ud.

AGNES. Stakkels — Tiddemand, han har for smaa Støvler. Klapper ham paa Kinden.

MOTH. De er ikke for smaa, min søde Pige. Det er kun, fordi de er ny. Hvorfor kunde jeg ikke ogsaa faa Lov til at gaa med de gamle?

AGNES. Kæreste Theodor, man kan da virkelig ikke holde Bryllup i gamle Støvler. Tænk blot ikke paa det, min elskede Mand, nu skal vi straks begynde at danse.

MOTH sukker. Danse!

AGNES. Vi maa videre. Vi gaar rundt og giver Kur. Hr. Intendant — Fru Ritmesterinde. (Bøjer sig dybt.)

RITMESTERINDEN ser Julie komme. Jeg gaar med som Hofdame, hvis De tillader. Vender sig og gør en energisk opmuntrende Gebærde til Oscar i Retning af Julie.

JULIE. Hr. Elben, gemmer De ikke mine Handsker?

OSCAR. Jo jeg tror det — her er de Frøken.

JULIE. Tak — (vifter sig) — her er dog lidt friskere ... Der er frygteligt varmt inde hos Damerne ...

OSCAR. Saa bliv her lidt og lad os passiare sammen. Byder hende Plads.

JULIE sætter sig. Har De noget at sige mig?

OSCAR. Naar skal De rejse?

JULIE. De er høflig, maa jeg sige; det er tredje Gang i Dag, De gør mig det Spørgsmaal.

OSCAR. Det er saamænd ikke, fordi Svaret glæder mig. Hvad vil De ogsaa saa tidligt hjem. Der er jo utaaleligt endnu i Byen.

JULIE. Véd De, hvad jeg har en lille Anelse om?

OSCAR. Naa!

JULIE. At De allerede er begyndt at længes efter Kjøbenhavn.

OSCAR. Fordi jeg taler ondt om det?

JULIE. Eller i al Fald fortryder, De har bundet Dem til at blive her. De er af og til gnaven.

OSCAR. Aa, det er næppe hverken Længsel eller Fortrydelse. Maaske en Fornemmelse, man kunde kalde Forandrings-Spleen, som plejer at følger efter Forandringens Fryd.

JULIE. Hvor dybsindigt; men er det ikke ogsaa en Fornemmelse, som plejer at plage vanekære og lunefulde Mennesker?

OSCAR. Ja, De kan nu let være spydig. Men for mig bliver det just ikke saa dejligt at skulle være her, om en Tid. Naar De er rejst, og der er gaaet et Par Uger til, saa er ogsaa med det samme de skønne Dage herovre forbi. Efteraaret er ikke lysteligt i en lille Provinsby. I Kjøbenhavn er det en ganske rar Tid. Alle vender tilbage, Humøret er frisket op, alt har en vis ny Interesse. De rejser hjem til en hyggelig Begyndelse, jeg bliver tilbage ved en trist Afslutning, hvor man halvfryser, kukkelurer og belaver sig til at krybe i Hi.

JULIE. Hvad vilde De ogsaa Hr. Kjøbenhavner paa den Galej.

OSCAR. Hvad jeg vilde? Det har jeg vel en Gang fortalt Dem. Søge at slutte mig til noget andet end det, som havde tabt min Interesse, til andre end dem, som var gledet

fra mig, eller jeg selv havde forladt, helst kunne slutte mig til En. Jeg syntes, jeg havde en Følelse af, at Manden i mig stod Fare for at blive gammel og alene, og at der for en Drømmer og Spidsborger som jeg kun var ét at vinde og søge: en borgerlig Lykke.

JULIE venligt drillende. Og nu har De allerede søgt i fjorten Dage og endnu ikke fundet.

OSCAR halv leende. De skulde dog trøste mig. Jeg kom virkelig hertil med en sommerlig Forhaabning og skal nu sidde tilbage med Efteraarets Skuffelse, naar den sidste Svale rejser bort.

Orkestret begynder at spille Brudevalsen af „Et Folkesagn".

JULIE. Hør, Musiken begynder . . . det er Brudevalsen . . . engagerer De mig ikke? . . . Men De hører jo slet ikke, hvad jeg siger, skønt De sidder og ser paa mig. Hvad tænker De paa?

OSCAR. Jeg tænker, hvor det er blevet svært at sige sine naturligste Tanker. Hvor Talen nuomstunder er blevet fattig og trang paa alle gode, ømme og naive Ord. Jeg læste forleden, hvordan en Elsker fordum talte til sin udkaarede: Min skønne Jomfru, hver Gang jeg Eder ser, da tager mit Hjærte til saa sødeligt at banke og jeg betrænges af en Længsel . . .

JULIE. Hvorfor holder De inde?

OSCAR. Vil De, jeg skal blive ved?

JULIE. I sagde dem kønt, de gamle Ord; det lysted mig at lytte derpaa.

LIEUTENANT BLIX hurtigt ind fra Salen. Ballet er begyndt . . . Bruden danser . . . alle maa paa Gulvet . . . Frøken Brun bukker for Julie.

JULIE. Ja, jeg véd ikke, (til Oscar) blev jeg engageret?

BLIX. Naar Frøkenen ikke véd det saa . . . først til Mølle, Hr. Intendant. Bortfører hende.

JULIE bagud til Oscar, rækker ham sin Vifte. Jeg kommer tilbage til Dem.

I Baggrunden ses hele Selskabet danse ind i Salen. Obersten og Frøken Bøgegaard kommer valsende over Dørtrinet ned mod Forgrunden.

FRK. BØGEGAARD. Nej, Oberst, nej . . . jeg kan ikke mere . . . det snurrer for mig. River sig løs. De synker om, hver paa sin Stol, ler og puster. I Salen fortsættes Valsen, mens

Tæppet falder.

FJERDE AKT

Aaben Plads i Byens Lystskov. I Baggrunden en større Træpavillon. Bænke i Forgrunden og ved Siderne. Udenfor i Baggrunden tilvenstre et Stykke borte tænkes Stedet, hvor Fugleskydningen foregaar. Sen Sommereftermiddag.

FØRSTE SCENE

Deltagere i Fugleskydningen, hvoriblandt Ritmesteren, Obersten, Moth og Rasmussen strømmer højrøstede ud fra Pavillonen. Nogle begive sig straks til Skydepladsen, andre blive foreløbig staaende i livlig Samtale.

RITMESTEREN. Det var skam en lang Kaffekommers, Rasmussen.

RASMUSSEN. Ja—ha, vi drak jo ogsaa andet end Kaffe, Hr. Ritmester.

RITMESTEREN. Hvad er Klokken blevet? (Ser paa Uhret.) Død og Pine — om et Øjeblik kan vi vente Damerne.

RASMUSSEN. Saa maa vi se at skynde os. Det er jo kun Pladen, vi skal have ned. Den napper De eller jeg, Ritmester.

RITMESTEREN. Mig bliver det næppe. Jeg er for langt nede i Rækken. Det bliver Dem eller maaske Lieutenant Moth.

RASMUSSEN højt til de andre. Hvem er det saa, der staar for Skud? Hvis Nummer skal skyde?

MOTH. Nu skal jeg se efter paa Listen. (Læser.) Det er . . . Nummer 22 skød sidst, . . . saa er det altsaa Nr. 23 . . . Kjøbmand Sørensen.

RASMUSSEN. Hej . . . Sørensen, det er Din Tur. Hvor er Sørensen?

EN BORGER. Han er allerede derhenne. Han lader selv Kanonen.

MOTH. Nr. 23, Købmand Sørensen afgiver Skud. Nr. 24, Blikkenslager Boldrup holder sig færdig.

BOLDRUP omtaaget. Nr. 24, her. Blinkenslager Boldrup holder sig færdig. Henimod venstre.

EN ANDEN BORGER. Kan Du ogsaa holde Sigtelinjen, Boldrup?

TREDJE BORGER. Luk nu ikke det forkerte Øje, gamle Blinkfyr.

BOLDRUP vender sig. Hvad er det, I si'er, hva'! Er det mig Du griner af, Hansen? Vil I spille Bajads . . . Saa kom an. Rasende henimod dem.

RASMUSSEN standser ham. Tag den med Ro, Boldrup . . . det er jo bare Gemytlighed.

BOLDRUP. Jeg tager den ogsaa med Ro, Hr. Formand . . . Jeg gaar hen og holder mig færdig . . . Saadan to . . . he . . . (Vendende sig til dem.) Skvadderho'der. Ud.

ANDEN BORGER. Han sagde Skvadderho'der.

TREDJE BORGER. Vi maa efter ham. Ud.

RITMESTEREN. Ja, lad os saa komme hen til Skytset.

RASMUSSEN. Jeg bliver et Øjeblik, Hr. Ritmester. Jeg skal have fat paa Knapsted. Mod Pavillonen.

RITMESTEREN. Saa gaar vi to, Moth.

OBERSTEN i Samtale med en Borger. Naa, og hvad gjorde saa han, Slubberten, der snød Dem for Pengene?

BORGEREN. Han hængte sig, Hr. Oberst. Hvad skulde han gøre andet? Han rejste til Kjøbenhavn og hængte sig, det var nok paa et Sted, de kalder Smedelinien.

OBERSTEN. Paa Smedelinien! Han har formodentlig ikke engang haft Tegn, den Laban.

BORGEREN. Rimeligvis ikke, Hr. Oberst. Begge ud.

ANDEN SCENE

RASMUSSEN fra Pavillonen med Værten. Saa bliver det, som jeg har sagt, Knapsted. De reserverer mig 20 Kuverter ved den ene Ende aparte og sørger for, der kommer noget ekstra deroppe. Og nu ingen Fiksfakserier med Vinen, lille Knapsted.

VÆRTEN. Bevares, Hr. Grosserer. Folk som Grossereren . . .

RASMUSSEN. Ja, jeg kender Dem, men De kender jo ogsaa mig, Knapsted . . .

VÆRTEN. Hr. Grosserer.

RASMUSSEN. Naa, hvordan gaar det ellers, kommer her nogen?

VÆRTEN. Smaat nok i Sommer.

RASMUSSEN. De havde jo stort Selskab herude forleden. Hvad var det for Folk?

VÆRTEN. Det maa Grossereren nok spørge mig om. Jeg kendte dem saamænd ikke. De var rejsende med Banen. Der havde været to af dem et Par Dage forinden og spurgt, om de kunde spise til Middag her. De var 70 og de vilde have 3 Retter Mad og Dessert for 1 Kr. 25 pr. Kuverten.

RASMUSSEN. Gik De paa den, Knapsted?

VÆRTEN. Man kan jo ikke saadan afvise Gjæsterne. Saa jeg svarede, det kan De saa godt faa; men jeg tænkte rigtignok ved mig selv: paa den Betingelse, at I selv spiser den.

RASMUSSEN. Hvad gav De dem saa, Knapsted?

VÆRTEN. Ja, vi har jo paa denne Aarstid disse store Hanekyllinger . . . én kan godt forslaa til fire. Det var Stegen. Suppen kogte jeg paa Halsene og Fødderne. Den smagte lidt af Fjer; men hvem smager paa Suppen . . . Fisken var en Helleflynder, som var drevet ind heroppe paa Stranden. Den var nok bleven kvasket af Skruen paa et Dampskib, og Fiskerne turde ikke lade den gaa til Kjøbenhavn. Og saa fik de Rødgrød. Jeg tjente dog 50 paa hver.

RASMUSSEN. Men Drikkevarerne, Knapsted.

VÆRTEN. De drak Sodavander og Lemonader. Det var en Totalafholdsforening. Ork, de var saamænd himmelglade. De kom og takkede mig. Jeg tænkte rigtignok: Ja, Velbekomme.

RASMUSSEN. De er en Skurk, Knapsted!

VÆRTEN. Det er somme Tider det, man skal leve af, Hr. Grosserer. Bukker og gaar.

TREDIE SCENE

Ritmesterinden og Oscar fra højre.

RASMUSSEN. Nej, se, god Dag og velkommen til Fugleskydning. Vil Ritmesterinden ikke hen og se paa os?

RITMESTERINDEN. Tak, vi venter paa de andre. Vi er kommet i Forvejen. Har De langt tilbage?

RASMUSSEN. Nej, vi skyder blot om, hvem der skal være Fuglekonge.

RITMESTERINDEN. Den store Gevinst . . . Har min Mand faaet noget?

RASMUSSEN. Endnu ikke, Fru Ritmesterinde. Men nu bliver det nok ham eller mig . . . Adjudanten har skudt 12 Spiseskeer.

RITMESTERINDEN. Det vil glæde Agnes. Hils derhenne.

RASMUSSEN. Tak! Tak! Løber ud.

FJERDE SCENE

RITMESTERINDEN tager Plads paa en Bænk. Kort og godt, Oscar, Du maa betragtes som komplet umulig!

OSCAR. Jeg vil ikke alvorligt bestride det, Kusine.

RITMESTERINDEN. Imorgen rejser hun.

OSCAR. Ja.

RITMESTERINDEN. Jeg maa tilstaa, jeg begriber Dig ikke.

OSCAR. Jeg forstaar det saamænd meget godt. Det er ikke gaaet mig en Smule anderledes, end det plejer. Fortalte jeg Dig ikke den første Gang, vi talte sammen, hvordan jeg altid havde haft Uheld med mig.

RITMESTERINDEN. Ja, den Gang lo jeg ad Dig. Nu gør det mig ondt. Jeg er ingen Giftekniv, men naar to passer for hinanden, som Du og hun, kan jeg ikke lade være at synes, det er Synd, I ikke bliver et Par. Det gør mig ondt for Dig. Du trænger virkelig til at blive godt gift, og hun er i alle Henseender en udmærket Kone for Dig, smuk, fin og forstandig. Jeg er selv kommet til at holde af hende, det vilde ogsaa gøre mig ondt for hende, om hun skulde tage skuffet bort. Hvad maa hun tænke om Dig? Du har nærmet Dig til hende. Hun har taget imod Din Opmærksomhed, og nu lader Du hende ligegyldig rejse.

OSCAR. Hvad skal jeg gøre . . . Ved Brylluppet, véd Du, gik det lykkelige Øjeblik tabt, og den rigtige Stemning kom ikke mere tilbage imellem os. De Gange jeg har truffet hende siden, synes jeg ogsaa, hun ligesom har lukket sig for mig.

RITMESTERINDEN. Det finder jeg ganske naturligt af *hende* . . . Men det glæder mig dog at høre, Du ikke mener Din Ligegyldighed.

OSCAR. Jeg tilstaar, jeg oven i Købet har et lille Haab endnu.

RITMESTERINDEN. Du vil tale med hende i Aften?

OSCAR ryster paa Hovedet.

RITMESTERINDEN. Hvad da! Rejse til Kjøbenhavn om nogen Tid?

OSCAR. Heller ikke.

RITMESTERINDEN. Men hvad er da Dit Haab?

OSCAR. Du!

RITMESTERINDEN. Maa jeg spørge, er det maaske Din Mening, jeg skal fri for Dig?

OSCAR. Om ikke ligefrem fri . . .

RITMESTERINDEN. Nej, Du er storartet . . . Hvor det ligner Dig, . . . hvor det ligner Din uforskammede Magelighed.

OSCAR. Kæreste Charlotte, nu véd Du, hvad jeg mener, hjælp mig saa. Du har jo ogsaa fra først af været min fortrolige . . . Du véd ogsaa, det ikke er Magelighed, men Svaghed . . . Mangel paa Selvtillid . . .

RITMESTERINDEN. Ja vist.

OSCAR. Desuden er det jo slet ikke noget saa mærkværdigt, at Du optræder for mig. Du kender mig ud og ind gennem mange Aar . . . Og i gamle Dage, Du, var det højst almindeligt, at den Slags Sager indlededes gennem Familien, især ældre kvindelige Slægtninge.

RITMESTERINDEN. Ellers Tak.

OSCAR spøgende. Om Forladelse (tager hendes Haand), men vil Du saa ikke nok tale med hende?

RITMESTERINDEN. Du er en forkælet Herre, jeg faar vel hjælpe Dig.

OSCAR. Tak! Kysser hendes Haand.

FEMTE SCENE

OBERSTEN. Jeg hørte, De var kommen, kære Frue, vilde dog hen og hilse paa Dem.

RITMESTERINDEN. Tak, Hr. Oberst . . . Hvordan gaar det med Skydningen . . . Har Obersten skudt noget af Fuglen?

OBERSTEN. Ikke saa meget som en Fjer af Halen engang. Sigtet glipper mig i Dag.

RITMESTERINDEN. Og Eugen heller ikke, hører jeg.

OBERSTEN. Han heller ikke, nej. Det gaar ham ligesom mig. Vi Kavallerister duer ikke til at haandtere Bøssen. Vort Ildvaaben er Pistolen, den dobbeltløbede Pistol . . . Men vil De ikke se Kampen paa nært Hold.

RITMESTERINDEN. Nej tak, jeg tror, jeg vil gaa Justitsraadens i Møde . . . Min Fætter og jeg er kommet i Forvejen . . . Men, gaa Du med Obersten, Oscar.

OBERSTEN. Ja, kom De med, Intendant, og forsøg et Skud . . . De kan skyde næste Gang for mig.

OSCAR til Ritmesterinden. Mødes vi saa her igen?

RITMESTERINDEN. Jeg skal lade Dig kalde.

Obersten og Oscar hilse og gaa.

SJETTE SCENE

RITMESTERINDEN ud mod højre; møder Petra og Rasmine. Petra har en lille Hund med en Snor. Naa er I der . . . Hvor er de andre?

PETRA. Nede paa Udsigtsbænken . . .

RITMESTERINDEN. Er Din Kusine med?

PETRA. Ja, Julie og Fa'r og Mo'r og Agnes og Bøgegaard.

RITMESTERINDEN. Farvel saa længe. Jeg gaar ned og henter dem. Ud.

PETRA og RASMINE. Farvel!

SYVENDE SCENE

PETRA ved en af Bænkene. Skal vi sætte os lidt? (Tager Hunden op.) Kom Du her, lille Ami. Du skal ikke være bange for Skuddene . . . Hvorfor staar Du op, Rasmine?

RASMINE. Jeg stod og tænkte.

PETRA. Du er nok dygtig benauet min Pige.

RASMINE. Aldeles ikke.

PETRA. Aa, tilstaa bare. Det er, fordi Du skal møde Din Adjunkt. — Søde Rasmine, fortæl mig, hvad han skriver?

RASMINE. Han anmoder mig om en Samtale iaften før Ballet, for af mine egne Læber at erfare sin Dom.

PETRA. Staar der saadan? Er Brevet paa Vers?

RASMINE. Det er skrevet i et ophøiet Sprog.

PETRA. Nu er Du da lykkelig, Rasmine, Du har vist længe sukket for Adjunkten; hvornaar begyndte det i Grunden?

RASMINE. Det var Paaskedag for et Aar siden. Jeg gik en Tur i Anlæget om Morgenen, mens alle de andre var i Kirke; der mødte jeg ham. Vi to var de eneste i hele Anlæget. Han hilste og sagde: „Glædelig Paaske!“ og jeg sagde: „Tak i lige Maade!“ og da vi vare komne lidt forbi hinanden, vendte vi os om begge to paa samme Tid . . . Ved Udgangen mødte jeg ham igen, og saa kom han hen til mig med en Viol i Haanden og sagde, at det var den første Viol, han havde fundet i Aar, og han havde besluttet at give den til den første unge Pige, han mødte, og om jeg vilde modtage den til Erindring om vort lille Møde.

PETRA. Og det har Du gaaet og aldrig fortalt mig noget om før?

RASMINE. Nej.

PETRA spidst. Du har ellers været tidligt om Dig, min Snut. 16 Aar, det maa man sige.

RASMINE. 17, undskyld!

PETRA. Du kan da ikke have været mere end 16, da Du mødte ham der i Anlæget? . . . Er han Din første Kærlighed?

RASMINE. Da jeg var 11 Aar, elskede jeg en Dreng, Materialist Jacobsens Søn.

PETRA. Uf, ham Fedtelapsen! hvor kunde Du, Rasmine?

RASMINE. Det var paa Sergeant Kruses Danseskole. Vi kunde Hopsa saa godt sammen; og saa syntes jeg, han lugtede saa godt . . . af Dessert.

PETRA. Hvad for Dessert?

RASMINE. Aa, kan Du ikke forstaa, af Budding, den vi fik paa Børneballerne, det var naturligvis Mandelsæbe . . . Hvem kommer derhenne? . . . Skynd Dig at se, Petra.

PETRA. Det er Distriktslægens og Tvillingerne. Vi taler ikke med dem, vel Rasmine?

RASMINE. Nej.

PETRA. Vi hilser koldt.

RASMINE. Vi lader, som vi ikke ser dem. Der er de . . .

(I Positur.)

PETRA. Arm i Arm, ligesom Bønderpiger.

OTTENDE SCENE

Seks—otte unge Piger, med hinanden under Armen, i lyse Kjoler, Balsko og Straahatte, kommer fra højre. Halvt standsende.

FØRSTE PIGE. Der sidder Petra og Rasmine. God Aften.

(De andre.) God Aften Petra. God Aften Rasmine.

PETRA og RASMINE afmaalt. God Aften.

ANDEN PIGE. Hvorfor sidder I her?

PETRA. Vi taler.

FØRSTE PIGE. Vil I ikke med ned til Stranden? Der er alle de unge.

RASMINE. Nej, vel Petra?

PETRA. Nej.

ANDEN PIGE. Glæder I Jer ikke voldsomt til i Aften?

PETRA og RASMINE tier, ser til Siden.

FØRSTE PIGE. I er nok fornemme. (Til sine Veninder.) Maa jeg præsentere deres kongelige Højheder, Prinsesserne paa Ærten! (Nejer dybt). Farvel Deres kongelige Højheder!

De andre nejer. — Ud.

PETRA. Dumme Tøse.

RASMINE. Simple.

Lille Pause.

PETRA. Ja, Du har rigtignok været heldig, Mine! Naar ,eg tænker paa alle dem, jeg har troet syntes om mig og hver Gang gaaet og ventet saa sikkert, de vilde erklære sig

. . . Nej! man skal saamænd ikke tro paa noget i denne Verden, allermindst da paa Mændene.

RASMINE. Du giver Dig for meget hen til dem; man skal lade kold og frastødende.

PETRA. Aa, det er vist ligemeget, hvordan man lader, naar man en Gang er bestemt til at blive gammel Jomfru. Og det bliver jeg, det er jeg vis paa, det drømmer jeg altid. Saadan en med Briller og Moppe. Moppen har jeg da allerede! Hvad er der, hvorfor knurrer Du, dumme Dyr!

RASMINE. Kommer der ikke nogen?

PETRA. Jo, det er Adjunkten. Naa Rasmine.

RASMINE. Kom lad os gaa, inden han ser os.

PETRA. Nej, hvorfor dog!

RASMINE. Saa løber jeg, Farvel!

PETRA. Men Rasmine dog, er Du rigtig klog Pige?

RASMINE. Nej! jeg vil ikke tale med ham. Jeg kommer straks tilbage. Du siger ingenting, Petra. Hurtig ud til venstre.

NIENDE SCENE

RØNNING lidt efter fra højre, faar Øje paa Petra. God Aften, Frøken Busse! Sidder De her alene?

PETRA. Som De ser. Hvem troede De, jeg skulde sidde med?

RØNNING. Aa, jeg ved ikke. Det var kun saadan et Spørgsmaal.

PETRA. For lidt siden sad her for Resten nogen; lige før De kom.

RØNNING. Saa . . . hvem var det?

PETRA. Ja—a . . . kan De gætte?

RØNNING. Kunde De ikke hellere sige mig det?

PETRA. Nej, aldeles ikke, Hr. Rønning. Jeg har lovet højt og helligt . . . og allermindst til Dem . . . Kan De saa ikke gætte?

Pause.

RØNNING forlegen. Det er et dejligt Vejr i Aften.

PETRA. Bedaarende.

RØNNING. Bliver De siddende her, Frøken Busse?

PETRA. Ja, jeg venter. De vil maaske holde mig med Deres behagelige Selskab?

RØNNING. Nej, jeg tror, jeg maa videre. Jeg vil gaa mig en lille Tur i Skoven før Dansen. Farvel Frøken!

PETRA. Lykke paa Turen. Hvis De møder nogen, saa hils.

RØNNING gaar.

TIENDE SCENE

PETRA. Pyt, den Tørrepind. Ham er der da ingen Stads ved. Hverken eje eller have ham vilde jeg. Sidder og kradser med Parasollen og leger med Hunden. En Borgerfamilie passerer fra højre.

KONEN hviskende ved Udgangen. Det var nok Justitsraadens Frøken, der sad. Hvad mon hun sidder der for?

MANDEN. Hun venter naturligvis paa sin Kæreste.

DATTEREN. Hun, hun har saamænd ingen. Endda hun er forlegen nok, efter hvad de siger. Ud.

PETRA. Uf, saa mange simple Mennesker, der trækker herud i Dag. Og saa skal de altid glo paa En; nu venter jeg ved Gud ikke længer. Det er ogsaa uforskammet af Rasmine. Rejser sig.

ELLEVTE SCENE

LIEUTENANT BLIX hurtigt fra venstre. . . . 'Aften Frøken Busse, . . . jeg . . .

PETRA. Nej! God Aften Lieutenant Blix.

BLIX. Der er stort Spørgsmaal om Dem, Frøken. Jeg skulde hilse fra Frøken Rasmussen og bede Dem mange Gange undskylde, hun ikke kunde komme tilbage. Det var hende ganske umuligt. Hun skulde nok siden fortælle Dem Grunden.

PETRA. Var hun sammen med Adjunkten.

BLIX. Adjunkt Rønning, ja . . . De lod til at have Hemmeligheder sammen, hvis man ellers kan kalde det nogen Hemmelighed . . . ha . . . ha. Men gaar Frøkenen ikke med ned til Stranden? Der er hele Ungdommen.

PETRA. Jo, hvis De kan sige mig, hvad jeg skal gøre med Dyret her.

BLIX. Ah — Frøkenen er med Perle paa Volden . . . Sauvegarde . . . ha . . ha . . . Jo vi sætter den ind hos Værten, Knapsted. Han har et tomt Hundehus, har jeg set. Tillad mig . . . Tager Snoren.

PETRA. Det var en glimrende Idé. Ja . . . der kan den udmærket staa. Jeg syntes nu, det var Synd, den skulde være ganske alene hjemme. De gaar mod Pavillonen.

BLIX. Saa haaber jeg som Belønning, at Frøkenen skænker mig en Dans.

PETRA. Jo, med Fornøjelse. Vil De have Bordet? Aa, det var rigtig pænt af Dem at komme herhen. Jeg sad og kedede mig saa gyseligt alene. Ud.

TOLVTE SCENE

En Kagekone med Kurve kommer ind — sætter sig paa Bænken i Midten af Scenen — (Bænk rundt om Stammen af et stort Træ) og stiller Kurvene foran sig. Lidt efter Justitsraaden og Justitsraadinden.

JUSTITSRAADEN. Ikke et Menneske! Altsaa er de ikke færdige endnu! (Skud.) Der kan Du høre! Hvad sagde jeg, vi kunde være blevet, hvor vi var.

JUSTITSRAADINDEN. Vi kan jo ogsaa vente lidt her. Jeg synes, de andre Aar har de plejet at holde op ved denne Tid. De kan da heller ikke se at skyde, naar det bliver mørkt.

JUSTITSRAADEN. Det kan de s'gu heller ikke, fordi det er lyst. De drikker sig jo plakat, før de begynder. Hæ . . . man skulde bare have Myndighed til at forbyde de Narrestreger.

JUSTITSRAADINDEN. Det maa Du ikke sige, Busse. Det er jo en Fornøjelse for alle Byens Folk. Du har da ogsaa selv moret Dig før, naar vi har været til Fugleskydning.

JUSTITSRAADEN. Aldrig. Jeg har ærgret mig. At man skal lade sig trække med, sætte sig i Udgifter.

JUSTITSRAADINDEN. Du ved, vi er nødt til at deltage, Busse, baade for Barnets Skyld, som virkelig en Gang imellem maa ud blandt Folk, og for Din egen Skyld. Af Hensyn til Din Stilling.

JUSTITSRAADEN. Gad s'gu vidst, hvad det vedkommer min Stilling? Høre paa Vrøvl og spolere min Mave. Naar man endda kunde faa sig et Parti. Hvor er Agnes og de andre?

JUSTITSRAADINDEN. De maa straks være her. (Vender sig.) Men der sidder jo Lise Kagekone. Godaften Lise.

LISE hen og kysser Justitsraadindens Haand. Gud velsigne Fru Justitsraadinden i det smukke Vejr.

JUSTITSRAADINDEN. Hvordan gaar det, Lise?

LISE. Aa jo mange Tak, — jeg klager ikke. Og Justitsraaden har det vel ogsaa godt?

JUSTITSRAADINDEN. Det er Lise Kagekone, Busse, ser Du hende ikke?

JUSTITSRAADEN. Jo vist ser jeg hende. God Aften Lise . . . naa, sælger hun godt i Dag?

LISE. Endnu ikke, Hr. Justitsraad. Men Folk skal jo ogsaa først nu begynde at komme.

JUSTITSRAADEN. Lad os se, hvad hun har i sine Kurve. Har hun Sukkerpleskner?

LISE. Jøsses . . . ja, Hr. Justitsraad.

JUSTITSRAADEN. Hm . . . jeg føler mig virkelig flov . . . (Ser i Kurven) . . . og der kan jo gaa længe, inden vi kommer til Bords. De ser godt ud.

LISE. Lige friske, Hr. Justitsraad.

JUSTITSRAADEN. Lad gaa! (Tager en.) Skal Du ikke, Mariane?

JUSTITSRAADINDEN. Det skulde da være en Butterdejgs.

LISE. Dejlige Butterdejgs, Frue.

JUSTITSRAADINDEN tager en Kage.

JUSTITSRAADEN. Den Sukkerplesken er upaaklagelig. — Jeg tager en til eller maaske en Makron . . . Og hør Lise, har hun ikke noget at drikke?

LISE. Nej, jeg har ikke, Hr. Justitsraad. Det er os jo forbudt at skænke søde Snapse.

JUSTITSRAADEN. Det er sandt, jeg har selv forbudt det . . . Men kan hun ikke skaffe mig et Glas Vand, Lise?

LISE. Jo—o . . . det kunde jeg nok, jeg kan vist faa det inde i Beværtningen. Maaske Justitsraaden vil se efter Kurvene saa længe. Løber til Pavillonen, mens Justitsraaden og Justitsraadinden spise videre.

JUSTITSRAADINDEN. I Aar maa det da tilkomme Dig at udbringe Skaalen for Hans Majestæt.

JUSTITSRAADEN. Saa, hvem siger det?

JUSTITSRAADINDEN. Det følger da af sig selv, naar Regimentschefen er borte.

JUSTITSRAADEN. Saa skal vel Ritmesteren. Han gaar jo og spiller Regimentschef.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg haaber da ikke, Du lader Dig *det* byde, Elias.

JUSTITSRAADEN. Hm . . . hvem taler om at lade mig byde. Sagen er slet ikke faldet mig ind.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg skulde ikke finde mig i det, hvis jeg var i Dit Sted.

JUSTITSRAADEN. Du ved godt, jeg finder mig ikke i nogetsomhelst.

JUSTITSRAADINDEN. Det er for Din Skyld, jeg taler om det. Mig kan det være det samme, skønt det naturligvis heller ikke er mig behageligt i *min* Stilling overfor Byens Damer, at Du Gang efter Gang lader Dig skubbe til Side — af de militære.

JUSTITSRAADEN. Jeg ved, hvad jeg har at gøre, Mariane. Du behøver aldeles ikke at puffe mig frem.

JUSTITSRAADINDEN. Jo, Du maa puffes, Elias . . . en Gang imellem. Du er for beskeden, det er Din Fejl, det tror de altid, de kan benytte sig af.

JUSTITSRAADEN børster Krummerne af sig med sit Lommetørklæde. Ja, saa tager de Pinedød fejl — denne Gang. (Tager Cigar frem og tænder.) Det er bedst, vi straks . . . men hvor bliver hun af med Vandet . . . Lise?

JUSTITSRAADINDEN. Der kommer hun.

LISE hen imod dem. Aa Herre Gud, aa Herre Gud!

JUSTITSRAADEN. Hvad er der, hvad gaar der af hende?

LISE. Aa Herregud!

JUSTITSRAADEN. Hvad er der for Fanden, saa tal!

LISE. Aa, de siger, de har skudt en Dreng.

JUSTITSRAADINDEN forfærdet.

JUSTITSRAADEN. Har de skudt en Dreng . . . hvem . . . hvor?

LISE. Aa, ude paa Marken, siger de . . . Der kommer de vist med ham.

TRETTENDE SCENE

En stor Skare Folk og Børn, i Spidsen for hvilken en Bondemand og en Røgterdreng, der gaar paa en Træsko og en Hosesok, med den anden Træsko i Haanden, kommer fra Baggrunden til venstre hen til Justitsraaden.

JUSTITSRAADEN. Hvad er dette her? Er nogen kommen til Skade?

BONDEMANDEN. Er det kanske Justitsraaden?

JUSTITSRAADEN. Ja, det er mig. Hvad er der i Vejen?

BONDEMANDEN. Der er det i Vejen, Hr. Justitsraad, at de har skudt min Røgterdreng, ham der staar.

JUSTITSRAADEN. Ham der? Hvor er han skudt? Er det i Foden?

BONDEMANDEN. Nej, det er i hans ene Træsko. Vis Justitsraaden Træskoen, Hans! — Dér kan Justitsraaden se,

der er Projektilen gaaet igennem. Det maa vel være en af de Kugler fra Fugleskydningen, der er slaaet ned herude paa Marken.

JUSTITSRAADEN lægger Cigaren fra sig paa Bænken og tager Træskoen. Ja, jeg ser nok, den er gaaet igennem. Men er Foden da ikke saaret?

BONDEMANDEN. Nej, han havde jo sat Træskoerne fra sig, da han skulde løbe efter et af Faarene. Saa hørte han Kuglen slaa ned!

JUSTITSRAADINDEN. Det er jo uforsvarligt at skyde saaledes . . .

JUSTITSRAADEN. Ja vist maa det paatales. (Til Bonden.) Har De nogen Formodning om, hvem der har afgivet det paagældende Skud?

BONDEMANDEN. Nej, jeg har ikke, men det kan vel være en halv Times Tid siden. Ikke Hans?

DRENGEN. Jo.

JUSTITSRAADINDEN. Jeg finder, det er en Skandale, at sligt kan passere. Tænk, hvis nu Barnet havde haft sine Træsko paa. Blev Du ikke bange lille Ven?

BONDEMANDEN. Det forekommer mig, her maa kunne gøres Fordring paa lovlig Erstatning. Det var et Par ny Træsko og Bunden er helt slaaet ud.

JUSTITSRAADEN. Ja, vist saa. Jeg skal straks anstille en foreløbig Undersøgelse. Vil De følge med mig. Mod venstre.

JUSTITSRAADINDEN trækker ham afsides. Husk saa ogsaa det andet, Elias, Skaalen for Kongen.

JUSTITSRAADEN. Du har Ret. Jeg skal tale med Ritmesteren.

JUSTITSRAADINDEN. Blot ikke hidsig, Elias.

JUSTITSRAADEN. Jeg bliver aldrig hidsig. Ser sig om.

JUSTITSRAADINDEN. Hvad søger Du?

JUSTITSRAADEN. Det er min Cigar, jeg kan ikke begribe . . . jeg lagde den fra mig paa Bænken. Naa det kan være det samme . . . Kom saa De der . . . (Til Hoben) Behag at gaa til Side. Vil De være saa god at give Plads. Passér Stedet . . . her er ikke noget at staa stille efter. Ud fulgt af Bondemanden, Røgterdrengen og Hoben.

Agnes og Frøken Bøgegaard og Ritmesterinden (lidt efter) alle fra højre.

FJORTENDE SCENE

AGNES. Men hvad er der paa Færde! Hvor skal Fader hen med alle de Mennesker?

JUSTITSRAADINDEN. Din Fader skal anstille en Undersøgelse paa Embedsvegne, lille Agnes. En Røgterdreng er ude paa Marken nys for en halv Time siden blevet ramt af en Kugle i sin ene Træsko. Kuglen maa være kommet her fra Fugleskydningen.

AGNES. Er Røgterdrengen saaret?

JUSTITSRAADINDEN. Som ved et Mirakel lader han til at være undgaaet Faren. Men Sagen maa naturligvis nøje undersøges, og den skyldige udfindes. Jeg vil nu gaa til Fader. I kan senere følge efter. Ud.

FRK. BØGEGAARD til Ritmesterinden. Vil De saa ikke give mig Ret. Hvad sagde jeg? Det Skyderi er noget uhyggeligt noget at være i Nærheden af. Man ved jo aldrig, hvor de Kugler falder ned, som ikke rammer. Oppe i Luften kan de da ikke blive.

RITMESTERINDEN. Det er jo umuligt. De skyder ud over Søen. Alle Kuglerne falder i Stranden.

FRK. BØGEGAARD. Da falder de saamænd ogsaa paa Landjorden. Nu hører De jo selv . . . saa De behøver da ikke at trætte mig imod.

RITMESTERINDEN. Ja, ja — Frøken Bøgegaard, bliv blot ikke nervøs. (Til Agnes.) Det er sandt, jeg har glemt at fortælle Dig, at Din Mand har skudt Gevinst . . . Tolv Spiseskeer.

FRK. BØGEGAARD. Aa, det er magesløst.

AGNES. Nej, det er storartet.

FRK. BØGEGAARD. De kommer da tilpas, som de var bestilt. For de, Du fik til Brylluppet, er dog mere saadan til lettere Brug.

AGNES. Aa, den kære Tiddemand, jeg vil straks hen til ham. Gaar I ikke med?

RITMESTERINDEN. Nej, jeg venter paa Frøken Brun.

AGNES. Det er sandt, Julie.

RITMESTERINDEN. Hun løb tilbage efter sit Lommetørklæde. Hun havde glemt det paa Bænken.

AGNES. Saa vi to, Bøgegaard.

FRK. BØGEGAARD. Jeg gaar med Dig. — Men jeg vil dog for alle Tilfældes Skyld . . . (Slaar sin Parasol op) Det skulde Du saamænd ogsaa gøre, min Pige. Begge ud.

RITMESTERINDEN sætter sig paa en Bænk til højre.

FEMTENDE SCENE

To Drenge kommer farende ind fra venstre.

FØRSTE DRENG viser en Cigarstump frem. Saa Du, jeg snuppede den, da han lagde den fra sig paa Bænken.

ANDEN DRENG. Naa da, er Du ikke tosset. Hvis han opdager det!

FØRSTE DRENG. Hvad saa?

ANDEN DRENG. Prøv om der er Fyr endnu!

FØRSTE DRENG bakkende Vel er der det!

ANDEN DRENG. Lad saa mig.

FØRSTE DRENG. Først jeg.

ANDEN DRENG. Nej, lad mig nu. Jeg kan faa den ud gennem Næsen. (Ser sig om.) Naada, der sidder nogen, Kristian.

FØRSTE DRENG. Fa'en gør det. Kom med den.

ANDEN DRENG. Nej, lad os stikke om bag Pavillonen.

De løber ud.

SEKSTENDE SCENE

Mads Peter og Stine kommer forbi fra højre, først han, saa hun.
Begge har Bøgeblade, som de fløjter i.

STINE. Nej, jeg kan ikke rigtig faa det til at gi'e Lyd, Mads Peter.

MADS PETER. Du er et Fjols, Stine. Kom her, skal jeg lære Dig det. Se saadan. Vil kysse hende.

STINE. Nej, Jøsses Mads! der sidder nogen.

MADS PETER skrækslagen. Fruen! Gør stram Honnør. Stine retter sig ved Siden af ham.

RITMESTERINDEN ser paa dem gennem Lorgnetten. God Aften Mads Peter, god Aften Stine. Naa I er kommet ud at more Jer?

MADS PETER. Ja vel.

RITMESTERINDEN. Ja god Fornøjelse. I skal vel ned til Skydepladsen.

MADS PETER. Ja vel.

RITMESTERINDEN. Vil De saa, Mads Peter, gaa hen til Intendant Elben og bede ham fra mig komme herhen om et Kvarter.

MADS PETER. Ja vel.

RITMESTERINDEN nikker affærdigende. De træder af og gaar tavse ud.

SYTTENDE SCENE

JULIE fra højre.

RITMESTERINDEN. Naa fandt De det?

JULIE. Jo, det laa ganske taalmodigt under Bænken. Det begynder for Resten at skumre. Er de andre gaaet.

RITMESTERINDEN. Ja hen til Herrerne.

JULIE. Det var elskværdigt af Dem at vente paa mig.

RITMESTERINDEN. Aa, jeg følte mig en Smule træt. Jeg fik Lyst til at sidde et Øjeblik her i Ro, inden vi skal sammen med de mange Mennesker. Bliver De og gjør mig Selskab?

JULIE. Gerne.

RITMESTERINDEN. Det gør mig ondt, De nu skal forlade os. En ung Dame, som De, er virkelig en sjælden Fugl her. Jeg haaber ogsaa, De har følt Dem paaskønnet.

JULIE. Jeg har fundet mig rigtig vel her.

RITMESTERINDEN. Men er dog glad ved at skulle tilbage til Deres Kjøbenhavn. Det er saa naturligt. De kunde vist ikke tænke Dem at leve i en stille Provinsby.

JULIE. Hvorfor ikke? Forandringen vilde ikke være saa stor, som De maaske tænker. Moder og jeg lever meget stille hjemme paa Lindevej.

RITMESTERINDEN. Deres Moder er svag?

JULIE. Faders Død tog meget paa Moder. Hun har siden faaet mere og mere imod at komme iblandt Folk. Derved er vi gledet bort fra næsten hele vor Omgang. Vi ser kun Familiens allernærmeste og et Par enkelte gamle Venner. Ellers har Moder sit Hus og mig, og jeg min Musik og hende. Min Rejse hertil var en Begivenhed. Jeg frygter kun, jeg har været lidt sær og gammeldags.

RITMESTERINDEN. De har været rigtig fin og sød, netop som De skulde være.

JULIE. De har nu taget Dem saa venligt af mig.

Pause.

RITMESTERINDEN. Sig mig engang og bliv ikke vred. Tænker De ikke paa at blive gift?

Lille Pause.

JULIE. Baade tænker og ikke tænker. Hvad nytter det egentlig at tænke?

RITMESTERINDEN. Aa jo det kan undertiden ganske

godt nytte. Da jeg var i Deres Alder, jeg er vist en 7—8 Aar ældre.

JULIE. Jeg er 23.

RITMESTERINDEN. Og jeg snart 32 . . . endnu ung Kone . . . Den Gang jeg var et Par og Tyve, havde jeg aldrig brudt mig om nogen. Jeg var saadan en Istap, at jeg sommetider var lige ved at blive urolig ved mig selv. Da jeg saa begyndte at komme sammen med min Mand, havde han slet ingen Anelse om, at han skulde synes om mig, før jeg rigtig for Alvor tænkte, at *ham* vilde jeg gifte mig med. Saa gik det som et Lys op for ham.

JULIE smilende. Ja, naar man var sikker paa at tænke saa rigtigt.

RITMESTERINDEN alvorligere. Har De da nogensinde taget fejl?

JULIE. Nej, . . . jeg har ikke. Men det er ogsaa det, jeg for al Ting ikke vil. Jeg vilde føle mig saa bitter paa mig selv, hvis jeg lod mig skuffe. Hvis jeg var kommet nogen i Møde, eller havde tilladt nogen at nærme sig til *mig* fortroligt, som det maaske kun var en Vane at ville behage alle.

RITMESTERINDEN. Hvor forelskede dog kan være forfængelige mod hinanden. Jeg har en Barndomsven, som jeg holder meget af. En Gang betroede han sig til mig. Han havde søgt længe og til sidst fundet en Pige, smuk, fin og klog, helt efter hans Hjærte. Lidt efter lidt, gennem smaa Samtaler og Møder var de kommet hinanden saa nær, at kun det sidste Ord manglede at siges imellem dem. Men hver Gang, han skulde sige det, hviskede Forfængeligheden til ham og gjorde ham kejtet og forlegen. Og da hun mærkede det, blev ogsaa hun forfængelig og afvisende og gjorde ham det endnu vanskeligere at tale ud. Saa kom han en Dag til mig og bad, om jeg vilde tale hans Sag. Synes De, jeg skulde have gjort det?

JULIE. Nej.

RITMESTERINDEN dæmpet. Og hvorfor ikke?

JULIE. Fordi han vist ikke har holdt nok af hende, naar han ikke kunde betro sig til hende selv. Rejser sig.

ATTENDE SCENE

RITMESTEREN fra venstre. Er Du her, Charlotte. (Hilser paa Julie.) Maa jeg tale et Øjeblik med Dig . . .

RITMESTERINDEN. Alene?

RITMESTEREN. Ja, — De er saa elskværdig at undskylde min Kone et Øjeblik, Frøken Brun.

RITMESTERINDEN hen med ham til venstre. Er der noget i Vejen?

RITMESTEREN. Nej, man har blot i Sinde at ville spille mig en Streg.

RITMESTERINDEN. Hvordan, er det Justitsraaden?

De gaa samtalende op mod Baggrunden, hvor lidt efter Justitsraaden og Frue viser sig. Der er efterhaanden kommet flere Folk og man er begyndt at hænge kulørte Lamper op foran Pavillonen og mellem Træerne. Justitsraaden og Ritmesteren gaa hinanden i Møde, tale og gestikulere. Ritmesterinden kommer tilbage for at gaa hen til Julie, der imidlertid, efter at have staaet et Øjeblik, ubemærket er gaaet ud til højre. Ritmesterinden gaar da over mod venstre Forgrund og møder der Oscar.

NITTENDE SCENE

OSCAR. Du har bedt mig komme? har Du truffet hende?

RITMESTERINDEN. Ja . . .

OSCAR. Naa?

RITMESTERINDEN. Nej.

OSCAR hurtigt. Hvad betyder det Nej?

RITMESTERINDEN. At hun i al Fald ikke vilde høre *mig*. Nu *maa* Du selv tale med hende, Oscar. Jeg kunde mærke, hun tror ikke rigtig paa Dig mere, hun er urolig og forstemt.

OSCAR. Hvor er hun da?

RITMESTERINDEN. Ja, jeg forstaar ikke. Hun maa være gaaet herfra i dette Øjeblik. Du finder hende vist lige i Nærheden.

OSCAR. Er der noget i Vejen med Dig? Du ser lidt alteret ud. Og de to? Peger paa Ritmesteren og Justitsraaden.

RITMESTERINDEN. Aa, Bagateller . . . En Etikettestrid, om hvem der skal holde Festtalen.

OSCAR. Ah!

RITMESTERINDEN. Gaa nu. Vinker ham ud til venstre.

TYVENDE SCENE

Ritmesteren og Justitsraaden ned mod Forgrunden, fulgt af flere Herrer, hvoriblandt Obersten, v. Bluhme, Købmand Sørensen — senere Ritmesterinden, Justitsraadinden Moth, Agnes, Frøken Bøgegaard — Boldrup o. s. v.

JUSTITSRAADEN. Det forekommer mig dog at maatte betragtes som en Selvfølge, at jeg i Egenskab af Byens øverste civile Myndighed, og naar Hr. Regimentschefen er borte . . .

RITMESTEREN. Komplet uden Forskel, højstærede! Som jeg allerede har haft den Ære at sige Dem: Naar en By

har en Garnison, saa er det denne Garnisons Chef, som ved alle officielle Lejligheder, hvor han er til Stede, udbringer Skaalen for Hans Majestæt. Jeg er i Øjeblikket Garnisonens Chef, følgelig tilkommer det mig . . . Giver De mig ikke Ret her i Kredsen. Maa jeg spørge Dem, Hr. Oberst?

OBERSTEN. Jeg kan ikke udtale mig til Gunst for nogen af Parterne . . . Havde det været i min Tid, et saadant Spørgsmaal var kommet frem, saa havde det været noget andet. Eller den Gang var et saadant Spørgsmaal overhovedet næppe kommet frem. Den Gang stod Arméen . . . hvor Arméen nu ikke staar længer . . . Maaske er det til Held for Arméen . . . maaske det modsatte . . . Jeg skal her ikke udtale mig . . .

JUSTITSRAADEN. Dér hører De, at selv Obersten indrømmer, at Militæretaten ikke længer i vore Dage . . .

KØBMAND SØRENSEN. Nej, helt Militarister er vi da heller ikke blevet endnu.

RITMESTEREN. En smuk Assistance De faar, Hr. Justitsraad. Ja, jeg har længe haft en Anelse om, at De spillede under Dække med de andre og nu ser jeg, at Venstremanden Købmand Sørensen aabenlyst tager Deres Parti . . . Jeg formoder, vi har den Glæde at se Dem som Oppositionens Kandidat ved næste Valg her i Byen.

JUSTITSRAADEN. De drister Dem til at komme med Insinuationer. De blander Politik ind i Spørgsmaalet!

JUSTITSRAADINDEN. Nej, det er for galt!

BLIKKENSLAGER BOLDRUP fuld — trængende sig frem. Ritmesteren har Ret, han skal tale . . .

JUSTITSRAADEN. Maa jeg i lige Maade komplimentere Dem for Deres Hjælpetropper . . . Hr. Boldrup . . . en stolt Herre . . . Det var efter alt, hvad der foreligger oplyst, nok Dem, Blikkenslager Boldrup, der affyrede det Skud før ud paa Marken. Det kunde let blive Dem en slem Historie, min gode Boldrup.

BOLDRUP. Kommer ikke Sagen ved, Hr. Justitsraad . . . Træsko for sig og . . . og . . . for sig. Jeg holder med Ritmesteren. Han har immer været en flink Mand . . . immer.

v. BLUHME til Bøgegaard. Det er højst ubehageligt med denne Disput . . . det trækker ud med, at vi kommer til at spise . . . De kan jo holde Talen begge to . . .

FRK. BØGEGAARD. Jeg synes nu, de skulde trække Lod, da de begge er lige nær.

OBERSTEN. Ja, hvorfor ikke . . . eller løbe om Kap.

FRK. BØGEGAARD. Nej, — det er jo ældre Mænd; men man kunde tage to Straa . . .

JUSTITSRAADINDEN strængt. Det er ikke af den Slags Ting, man afgør ved Lodtrækning, Frøken Bøgegaard.

RITMESTEREN til Købmand Sørensen. De skulde dog være lidt varsom, min bedste, af Hensyn til Deres Bys Interesser. Det vilde vist ikke være nogen Spøg, om Regimentet en skøn Dag blev forflyttet. Garnisonen kan undvære Byen, Byen kan næppe undvære Garnisonen.

JUSTITSRAADEN. Det er altsaa Deres sidste Ord, Hr. Ritmester.

RITMESTEREN. Mit sidste Ord.

JUSTITSRAADEN. Ja, saa véd jeg, hvad jeg har at gøre . . . Jeg forlader Selskabet. Kom her, Mariane, kald paa Børnene, Agnes, Petra, Moth.

RITMESTEREN. Hvor jeg bliver, der bliver ogsaa Lieutenant Moth.

AGNES ulykkelig. Hvad skal jeg da gøre?

MOTH. Blive, min søde Pige. Du er gift med en Soldat og en Soldat følger sin Chef.

RITMESTEREN. Vel talt, Lieutenant Moth, som jeg havde ventet af Dem.

PETRA. Ja, jeg vil virkelig heller ikke hjem. Jeg er engageret til flere Danse . . .

JUSTITSRAADINDEN. At tænke sig, Ens egne Børn . . . Ser I da ikke den Krænkelse, der her tilføjes Eders Fader . . . Aa, Agnes, Du skulde aldrig have haft Lov til at faa en Militær.

JUSTITSRAADEN. Kom, Mariane . . . Farvel, mine Herrer. Men de skal dog ikke være saa sikre paa, at jeg ikke finder mig foranlediget til at nedlægge Forbud mod at afholde Dansen.

Der høres Hurraraab fra Skydepladsen. Omringet af en Skare kommer Købmand Rasmussen ind fra Baggrunden.

RITMESTERINDEN træder til. Men, Herregud, skal det virkelig gaa saadan af . . . Jeg synes dog Herrerne maa kunne blive enige . . . Kan ikke en Trediemand afgøre Spørgsmaalet?

RITMESTEREN. Jeg bøjer mig ikke for nogen Afgørelse —

RITMESTERINDEN dæmpet. Vist saa.

JUSTITSRAADEN. Hvem skulde det ogsaa være?

RITMESTERINDEN ser sig om. For Eksempel Købmand Rasmussen.

JUSTITSRAADEN. Købmand Rasmussen!

RITMESTERINDEN. Ja, han staar da udenfor begge Partier.

EN OG TYVENDE SCENE

RASMUSSEN nærmer sig. Jeg syntes, der blev kaldt paa mig?

RITMESTERINDEN. Vi ønskede gerne at høre Deres Mening. Vil Justitsraaden forelægge Spørgsmaalet . . .

JUSTITSRAADEN. Det drejer sig om, hvem der ved Festmaaltidet i Aften, Ritmesteren eller jeg, skal udbringe Skaalen for Hans Majestæt Kongen.

RITMESTEREN. Med Forlov, plejer det ikke altid at være den fornemste af de tilstedeværende, som udbringer den Skaal?

JUSTITSRAADEN. Netop . . . det er et simpelt Rangspørgsmaal, og da jeg . . .

RASMUSSEN afbrydende. Ja, saa skal ingen af de to ærede Herrer udbringe den.

RITMESTEREN. Ingen af os?

JUSTITSRAADEN. Hvem da?

RASMUSSEN. Med Tilladelse, det skal underdanigst jeg.

BEGGE. De! —

RASMUSSEN. Det er jo mig, som er blevet Fuglekonge. Hørte De ikke før, de raabte Hurra, da Pladen faldt? Følgelig er jeg efter god gammel Skik den fornemste Mand her i Aften . . . Følgelig er det simpelthen noget, som jeg bestemmer.

RITMESTERINDEN. Bravo! Købmand Rasmussen har fuldstændig Ret. — Det maa Du da indrømme, Eugen.

RITMESTEREN. Det forekommer mig dog en noget legèr Maade at tage den Sag paa.

JUSTITSRAADEN. Jeg agter under alle Omstændigheder at forelægge Spørgsmaalet til Amtets Afgørelse.

RITMESTEREN. Og jeg i lige Maade til Generalkommandoen.

RASMUSSEN fra dem. Se saadan kom vi ud over det. Men hvor er Rasmine . . . Rasmine, min Tøs, Du er blevet Prinsesse!

RASMINE trækker ham lidt til Side. Jeg er blevet forlovet, Fa'r.

RASMUSSSEN. Hvad er Du blevet forlovet?

RASMINE fremstiller Adjunkten. Med Rønning!

RASMUSSEN. Med Adjunkten, se se!

RØNNING. Jeg haaber ikke, Hr. Rasmussen, De har noget imod vor lille Forbindelse.

RASMUSSEN. Nej, hvorfor skulde jeg det? De er jo en pæn Mand i alle Maader. Men at Du saadan har kunnet gaa og beluske Din Fa'r.

FRK. BØGEGAARD. Ja, hvad siger De til det; magesløst, ikke sandt . . . Men Mine, Mine, hvordan skal det gaa med Smagen, naar Du nu begynder at kysse Kæresten?

RASMINE. Aa . . .

RASMUSSEN til Obersten. Fuglekonge og Bedstefader — nej, det er jeg da ikke endnu — men Svigerfa'r paa en Gang, hvad Hr. Oberst.

OBERSTEN. De er en lykkelig Mand, Hr. Rasmussen.

RASMUSSEN. Jeg er ikke fri for selv at mene det samme . . . Men det er vel Obersten ogsaa?

OBERSTEN. Ungdommens Tid er forbi — den er forbi.

RASMUSSEN. Saa har man Børnene, Hr. Oberst. Ja, det er sandt, det har Obersten nu ikke . . . Det har jeg for Resten tidt tænkt paa, hvordan det kunde være, at en Mand som Obersten ikke har giftet sig.

OBERSTEN. Har s'gu ogsaa tænkt paa det selv. Hvad skal man sige . . . Lieutenant, man er ung, man sværmer for alle smukke Piger . . . men man *har* ingenting . . . Ritmester, man er endnu ung . . . man er et Parti . . . man ser sig for . . . ved ikke, hvem man skal vælge, . . . kort, man *vil* ingenting . . . Oberst, man er ikke længer ung og . . . man faar ingenting . . .

RASMUSSEN. Ja, nu skal vi pinedød ind og faa noget at leve af . . . Dér er Knapsted.

VÆRTEN. Bordet er færdigt, Hr. Grosserer!

RASMUSSEN. Det var vel. (Hen til Ritmesteren og Justitsraaden.) Men nu maa de gode Herrer sandelig ikke længere staa overfor hinanden i bevæbnet Neutralitet . . . Det kan paa ingen Maade blive ved at gaa an. Hvordan skulde det ellers gaa os andre her i vort rare lille Danmark, naar vore ærede Autoriteter ikke gav os Eksemplet paa Enighed og skøn Forstaaelse? Og hvad var vi uden dem til at lede os og holde sammen paa os. Naar vi ikke havde vore Officerer til at forsvare os og vore Embedsmænd til at regere os . . . og . . .

EN STEMME med Vægt. Og saa vort gode danske Smør.

Bravo fra Kredsen.

RASMUSSEN. Rigtig, — hvem kom med den? (Latter . . . Afbrydelse . . . Udbrud: Til at ernære os! Den var s'gu god . . .) Skal vi saa ikke (hæver Stemmen) skal vi saa ikke gaa ind og spise og drikke og lige saa godt være glade som fornøjede! (Tilslutning) . . . Hej, spil op Musikanter . . . Lad os faa den allernyeste inde fra Kjøbenhavn!

Almindelig Munterhed. Musiken spiller „Les volontaires" (eller en anden noget af Mode gaaet Melodi.) Hele Forsamlingen ordner sig i Procession. Rasmussen i Spidsen med Ritmesterinden under den ene og Justitsraadinden under den anden Arm. Ritmesteren og Justitsraaden veksle et Par forbindtlige Repliker og følge Arm i Arm efter. Obersten med Frk. Bøgegaard, Moth og Agnes o. s. v.

PETRA til Rasmine, der er med Rønning. Lad os sidde sammen, Rasmine, jeg skal have Lieutenant Blix til Bords, (hvisker) er han ikke bedaarende (Til Blix, der søger hende.) Lieutenant Blix, Lieutenant Blix, her er jeg. De følge efter.

BLIX med Haanden til Huen ved paagældende Takt i Melodien:

„Og han var Lieutenant ved Dragonerne . . ."

Derefter Borgere med Koner og Børn, sluttende Toget.

TO OG TYVENDE SCENE

Omtrent naar de sidste ere ved at gaa ind i Pavillonen, kommer fra højre

JULIE tager Plads paa Bænken i Midten, fører sit Lommetørklæde let til Øjnene.

OSCAR lidt efter fra modsatte Side, gaar hurtigt mod Pavillonen, men faar, da han netop er ved at gaa hende forbi, Øje paa Julie og standser. Frøken Brun! Jeg har søgt efter Dem. Vi skal til Bords.

JULIE. Saa er det min Skyld, De kommer for sent. Jeg var gaaet vild i Skoven (rejser sig.) . . . Skal vi ind?

OSCAR. Nej et Øjeblik, lad os vente, før vi begiver os ind i Vrøvlet. Maaske bliver vi ikke igen alene i Aften . . . og jeg havde noget at sige Dem, alene . . . (Ser paa hende.) Har De haft daarlige Tanker om mig?

JULIE. Hvorfor?

OSCAR. Fordi jeg maaske har fortjent det. Men tro mig alligevel og stol paa mig. Det, jeg havde bedt min Kusine sige til Dem, det mener jeg af mit Hjærte.

JULIE. Men De kunde ikke sige mig det selv?

OSCAR. Lad mig skrifte for Dem. Jeg har altid været en doven Fyr, som holdt af at opsætte til det sidste . . . men jeg har dog altid haft Lykken med mig . . . og nu herovre har jeg truffet *Dem*. Jeg fortalte Dem straks, hvorfor jeg var

taget hertil, hvad jeg søgte . . . jeg kunde vist have føjet til med det samme, at blev det ikke Dem, saa fandt jeg ingen efter det Billede, jeg gik med hos mig selv. Jeg tror, vi passer for hinanden. Vi har samme Smag og samme Kritik . . .

JULIE. Vi hører jo til dem i Landet . . .

OSCAR. I Provinsen Danmark . . .

JULIE. Som alle kender og bærer over med hinanden . . .

OSCAR. Skal vi da prøve *sammen* at gøre os bedre, end vi er . . .

JULIE rækker ham Haanden. Lad os.

OSCAR. Tak Du (drager hende med sig.) Og kom saa lidt . . . lidt herhen i Lyset.

JULIE. Hvorfor?

OSCAR. Jeg vil se paa Dig . . . saa fandt jeg da hende.

JULIE. Du fandt mig jo slet ikke.

OSCAR. Ikke?

JULIE. Du var allerede gaaet forbi Bænken, hvor jeg sad. Havde jeg ikke rørt mig . . . men jeg kom til at le . . . jeg kunde ikke lade være.

OSCAR. Skønt Du lige havde grædt.

JULIE. Det mindede mig aldeles om den Dag, vi rejste herover, paa Perronen i Roskilde.

OSCAR. Da jeg gik forbi Kupéen . . .

JULIE. Du havde akkurat det samme komisk fortvivlede, distræt Udtryk.

OSCAR. Og Du vilde ikke igen lade mig gaa forbi.

JULIE. Jeg syntes, det var Synd, Du skulde blive ved at lede.

TRE OG TYVENDE SCENE

RITMESTERINDEN fra Pavillonen. Helt i Baggrunden. Oscar, er Du her . . .

OSCAR. Her, nu kommer jeg.

RITMESTERINDEN. Har Du Frøken Brun med?

OSCAR. Ja, vi kommer sammen. (Mod Baggrunden, standser.) Det er sandt, naar vi nu gifter os, vil Du saa bo her, eller skal jeg se at blive forsat til Kjøbenhavn?

JULIE. Hvorfor straks . . . jeg synes, det vilde være utaknemligt af os. Lad os blive en Tid. Her er dog ganske rart . . . i Provinsen.

Tæppet falder.

SKUESPIL

FØR BRYLLUPPET

Opført paa Dagmartheatret den 26de September 1891.

HENRY	Hr. Martinius Nielsen.
HELENE	Fru Gjørling.
KØRNER	Hr. Benj. Petersen.
PIGEN	Frk. Jørgensen.
ET BYBUD	Hr. Schmidt.

SCENEN

HENRY's Atelier, indrettet i makartsk Manér. Lave Møbler, kinesiske Skærmbrædte, Væggene stærkt behængte med brogede Tæpper, gamle Vaaben og Messingfade, japanesiske Vifter, Fjerbuketter; hist og her paa Hylder Opstillinger af tvivlsomme Antikviteter og koloreret Porcellæn; det hele gør et noget overlæsset og banalt Indtryk. I Forgrunden Staffeli, hvorpaa et stort Billed i prægtig Ramme. Til højre mægtigt Vindu med Forhæng. I Baggrunden noget til højre Udgang til Entréen, til venstre Trappeudgang (til Dels skjult af Planter) til HELENE's Lejlighed.

FØRSTE AKT

Henry foran Staffeliet; han har Pensel og Palet i Haanden, maler lidt hist og her paa Billedet, træder tilbage, ryster paa Hovedet og maler igen. Det banker paa Døren fra Helenes Lejlighed.

HENRY. Kom ind.

PIGEN kommer.

HENRY. Er der noget, Karoline?

PIGEN. Jeg skulde blot se, om Hr. Smith var kommen.

HENRY. Jo, jeg er kommen. Er Fruen staaet op?

PIGEN. Fruen har været oppe længe. Jeg skulde spørge, om Hr. Smith ikke kom ned til Fruen?

HENRY. Vil De sige, jeg arbejder. Hvis Fruen vil tale med mig, saa bed hende komme herop.

PIGEN. Ja. Gaar.

Helene i Morgendragt kommer fra venstre.

HELENE. God Morgen, min Ven!

HENRY uden at vende sig. God Dag.

HELENE. Er Maleren ikke fornøjet?

HENRY stadig adspredt. Vist saa, jeg har bare travlt.

HELENE. Man var ventet til Frokost . . . kom ikke ned.

HENRY. Jeg havde ikke Tid. Jeg spiste, før jeg gik herhen. Billedet skal jo indleveres i Dag.

HELENE tager Plads i Sofaen. Jeg troede ogsaa, det var færdigt.

HENRY. Aa, der er altid et og andet. Man synes i Grunden aldrig, man er færdig. Hvad synes Du saa om Rammen?

HELENE. Dejlig! Og hvordan er Du tilfreds med Billedet selv?

HENRY. Det ærgrer mig.

HELENE. Det forstaar jeg ikke, Henry. Jeg synes nu, den er saa køn, den grønne Skov. Man ønsker straks, gid man var der.

HENRY. Ja og havde Smørrebrød med i Lommen.

HELENE. Aa, Du skal jo altid drille mig, naar jeg taler om Malerier.

HENRY. Nej, omvendt, det er Dig, der driller mig.

HELENE. Ja, jeg ved nok, jeg forstaar mig vist ikke derpaa. Jeg holder nu af Billedet, fordi det er Dig, der har malet det. Det er jo det, der giver det Værdi for mig.

HENRY. Men det er pinegalt, Du. Det skulde ha' Værdi, hvem Pokker der saa havde malet det. Nóta bene, hvis det duede noget; hvad dette her ikke gør.

HELENE. Men hvad er der da egentlig i Vejen?

HENRY. Aa, det kan Du ikke forstaa, det er langtfra lykkedes mig nok. — Men det er ørkesløst at tale derom, det bliver nu den Gang ikke bedre. Lægger Pensel og Palet. Gaar hen og kysser hende paa Panden.

HELENE trækker ham ned ved Siden af sig. Det var godt; nu tænker Du ikke mer paa Billedet, vel? . . . Hvor vil Du ogsaa pine Dig, Du har jo malet det, saa godt Du kan.

HENRY. Nej, havde jeg det, saa det først rigtig galt ud. Det er allerede slemt nok at skulle møde op med saadan noget, naar man har været død og borte saa længe.

HELENE. Aa, Du skal se, naar det først er antaget og hænger deroppe, bliver Du ogsaa nok glad. Jeg skal gaa op og se paa det hver Dag.

HENRY. Nej, for Guds Skyld! Sæt andre fik Lyst.

HELENE holder ham for Munden. Nu skal Du holde op med at være gnaven. Tal nu lidt med mig, Du. Jeg har jo næsten ikke haft Dig de sidste Dage. Sig mig først: Er Du rigtig glad, fordi vi er kommet hjem?

HENRY. Jeg bliver det nok . . . naar jeg kommer i Ro og begynder at arbejde. Jeg *maa* være flittig nu, Helene, før faar Du mig ikke i Humør.

HELENE lader sig glide ned og lægger sig paa Knæ foran ham med Armene i hans Skød. Det skal Du ogsaa — her hos mig. Du skal komme

tidligt om Morgenen og faa Lov at arbejde hele Dagen, blot komme ned og spise . . . Og saa en Gang imellem, naar jeg ikke kan lade det være, lister jeg mig op til Dig og sidder og ser paa Dig og tier ganske stille . . . Maa jeg ikke nok det, jeg skal ikke komme saa tidt.

HENRY bøjer sig ned og kysser hende. Vist maa Du saa, — Du maa komme, saa tidt Du vil.

HELENE. Nej, jeg vil ikke forstyrre Dig; blot jeg ved, jeg har Dig i Huset, er jeg tilfreds. Du aner ikke, hvor jeg har spekuleret, lige til jeg fik den Idé at leje Villaen her og indrette Dit Atelier hos mig. Jeg tænkte først og sidst paa det, og det var færdigt længe før der var begyndt paa nogen af de andre Stuer . . . Saa var jeg bange, Du ikke vilde tage imod det, ikke synes om det, som det var.

HENRY. Det er kun altfor fint til mig. Jeg var saamænd ikke saa forvænt før.

HELENE. Men Du skal netop ha' det fint. Saa fint, jeg blot kan give Dig det. Alt hvad der er mit, tilhører jo ogsaa Dig. Saa om Aftenen, naar Du ikke mere kan se at male, er Du sammen med mig. Aftenen er min, helt og holdent min. Saa gaar vi ud sammen, i Teatret, eller hvorhen vi har Lyst, ganske som da vi rejste. Jeg er ogsaa glad, det er i Grunden morsomt at være kommet hjem. Lige straks syntes jeg ikke om det. Jeg holdt ikke af at gaa ud. Det var underligt, syntes jeg, jeg var bange.

HENRY. Du tænkte paa, hvis Du mødte ham . . . Din Mand?

HELENE. Han vedkommer ikke mere mig. Jeg har ingen anden Mand end Dig. Nej, men Folk, Du, Mennesker, jeg den Gang kendte og nu skulde se igen. Men jeg indrømmer, det var tosset af mig; hvad behøver jeg at bryde mig om dem. — Og jeg har nu heller ingen set. I Gaar for Eksempel, jeg kørte ind gennem Byen, ingen kendte mig, ingen hilste mig, jeg følte mig saa tryg ved saadan at mærke mig fremmed og glemt . . . Og dog, om jeg *kunde* vælge, ønskede jeg vist, at vi endnu var der ude, hvor vi var helt alene . . . Hvor de er fløjet, de to sidste Aar, og hvor meget dejligt har de dog ikke bragt! Nu er de forbi, de er borte af mit Liv, og det har været to saa lykkelige Aar. Fra den Aften, Du stod paa Perronen i Köln og løftede mig ud af Kupéen, til vi for en Maaned siden kom tilbage, har jeg ikke grædt en eneste Taare, ikke lidt blot den ringeste Sorg.

HENRY tager hendes Hoved mellem sine Hænder. Tror Du da ikke, vi ogsaa kan være lykkelige her?

HELENE. Jo nok, men det er alligevel ikke det. Du bliver ikke mere saa fuldstændig min. — Kan Du huske den første Tid i Paris, vi veg ikke fra hinandens Side, vi klyngede os til hinanden, naar vi gik ud, og sad paa den samme Stol, naar vi var hjemme . . . Og bagefter Sommeren i Bretagne: de lange, dejlige Dage, hvor vi spadserede ved Stranden og sejlede og dovnede i Skyggen og sad om Aftenen foran Huset og saa Køerne komme hjem og vaagnede om Morgenen i Solskinnet i hinandens Arme . . . Og siden, hvor vi saa var, der var dejligt allevegne . . . Aa, alle de tusind lykkelige Stunder, som jeg har elsket og nydt, tænker Du, de nogensinde kommer igen?

HENRY. Til Vinter kommer de igen. Naar vi gifter os. Saa rejser vi Bryllupstur paany.

HELENE. Den *har* vi rejst. Det bliver dog ikke det samme. Og inden Vinter, hvor meget vil der saa ikke være, som skiller os fra hinanden? Du har Dine Bekymringer, Dit Arbejde, Din Fremtid i Verden, jeg alle mine egne Bryderier: Ordningen af min Formue, den endelige Skilsmisse fra min egen Mand, alt det, jeg nu saa længe har skudt til Side.

HENRY. Jeg tænkte, Du lod Din Sagfører om det?

HELENE. Ikke alt, det kan jeg ikke. Der er meget, jeg er nødt til at tænke paa selv, meget, som det piner mig at skulle beskæftige mig med . . . Men bort med det, til Tiden kommer; allerede nu har vi Sorger nok.

HENRY. Hvilke Sorger er det Du har? Slet ikke noget, jeg kan hjælpe? — Betro dem til mig?

HELENE. Jeg ser Dig jo saa lidt, troer Du ikke, det er nok? I to Aar undværede jeg Dig ikke et Kvarter om Dagen, nu siden vi er kommet hjem, i Gaar, i Forgaars, begge de sidste Uger, har Du allerede tidt været længe borte. Du har forvænt mig, Du ved ikke, hvor jeg pines, naar Du gaar fra mig. Saa snart jeg ikke længer ser Dig, blot Du er ude af Døren, tænker jeg straks: Hvor gaar han hen? Naar kommer han igen? Og naar Du saa kommer: Hvor har han været, hvem har han talt med, hvem har han set paa, hvem har trykket hans Haand! Og undertiden, naar jeg er alene, bliver jeg saa grusom angst: Jeg synes Dagene flyver, og jeg bliver gammel, og hvert Minut, jeg ikke har Dig, er spildt. Og saa tænker jeg paa, at Du maaske en Dag, naar Du saa-

dan er gaaet, ikke mere vil komme tilbage, fordi Du har truffet en anden, som er yngre og smukkere end jeg, og som Du saa vil holde af. Og saa tænker jeg, at det vil blive Straffen for mig, for hvad jeg har gjort.

HENRY. Hvor kan Du tænke saaledes! Hvad Straf har Du forskyldt? Og hvor skulde jeg kunne forlade Dig? Jeg elsker Dig, Du er jo selv ung og smuk.

HELENE. Du har gjort mit Liv rigt. Hvad skulde der blevet af mig, om jeg aldrig havde fundet Dig. — Derfor har jeg ogsaa kun haft et eneste Ønske, at jeg var ung som Du, og Du den første Mand, jeg havde mødt. Saa gammel jeg var bleven, inden jeg begyndte at leve. Vi maa skynde os at være lykkelige Du, — —

HENRY. Jeg *er* lykkelig.

HELENE. Er Du ikke bange for mig, min elskede? Tynger min Kærlighed ikke Dit Liv? Klynger jeg mig for stærkt til Din Ungdom.

HENRY bøjer sig ned over hende. Sagte og inderligt. Jeg er lykkelig.

HELENE omfavner ham. Hvor jeg holder af Dig, naar Du taler saadan kærligt til mig. Din Stemme, Dine Øjne, som ser paa mig, og din Nakke og din solbrændte Hals, naar Du bøjer Dig ned over mig. Skyder ham lidt fra sig uden dog at slippe ham. Hvor Du er ung og straalende, hvor jeg elsker og misunder Dig. Aa Du — — Det banker paa Entrédøren.

HENRY løfter Hovedet. Rejs Dig, Helene, der er nogen ved Døren.

HELENE rejser sig, forskrækket. Venter Du nogen? Skal jeg gaa?

HENRY rejser sig, gaar hen mod Døren. Nej, det er vist kun Budet, som skal bringe mit Billede op. Lukker op.

KØRNER i Entréen. Bor her Maleren Henry Smith?

HENRY. Jo, vær saa god, det er mig . . . Nej, Kørner, det var en Overraskelse, naar er Du kommen? Kom dog indenfor.

Helene, der først var gaaet hen til Trappen for at gaa ned, bliver under de følgende Replikker staaende der, halvt skjult af Planterne.

KØRNER. Jeg kom i Gaar. Jeg havde nær aldrig fundet Dig. Meget berømt er Du ikke blevet, min Dreng; der var ikke en Sjæl, som vidste, hvor Du boede.

HENRY. Jeg er først nylig selv kommet hjem.

KØRNER gaar længere ind i Atelieret, stadig vendt om mod Henry, der følger ham. Saa hørte jeg tilfældigt paa Kaféen, hvor jeg spiste

Frokost, en anden Malersnude snakke om, at Du nok havde Atelier herud ad denne Kant i en Villa hos Fru — — —
Standser, da han faar Øje paa Helene.

HENRY. — Holten, har det vist været. Fuldkommen rigtigt, som Du ser. Maa jeg forestille Dig, Helene, min Ven, Dr. Kørner.

KØRNER bukker. Undskyld, jeg saa ikke Fruen.

HELENE. Jeg var ogsaa lige ved at forsvinde, men saa blev jeg nysgerrig, da Henry nævnede Deres Navn. Han taler altid om Dem. De har nok taget Dem saa meget af ham, da han var yngre.

KØRNER. Jeg var skam nødt til det; Fyren havde hverken Far eller Mor og ikke Begreb om at staa paa egne Ben. (Til Henry.) Saa Du har forlovet Dig? Det kunde Du ellers gerne skrevet mig til.

HENRY. Aa, det var paa Rejsen, det skete, og jeg anede for Resten ikke, hvor Du var. Kommer Du fra Ægypten?

KØRNER. Nej, fra Spanien denne Gang.

HENRY. Kørner er Koleratilbeder. Han følger den i Hælene allevegne. Det er en komplet Forelskelse.

KØRNER. Ja, blot den ikke bliver dødelig.

HELENE. Hr. Doktoren bringer vel ikke sin tilbedte med?

KØRNER. Jo paa Flasker, hjemme i min Kuffert. De allerkæreste smaa Baciller.

HELENE i Færd med at gaa ned. Du bliver vel foreløbig, Henry?

HENRY. Ja, Kørner og jeg bliver og faar os en Passiar.

HELENE. Smit ham nu ikke for mig, Hr. Doktor.

KØRNER. Fruen kan være rolig. Han er vist ganske uimodtagelig. Bukker. Helene gaar ad Trappen til venstre.

KØRNER. Gratulerer!

HENRY. Tak!

KØRNER. Hun er jo henrivende.

HENRY. Det synes jeg næsten selv.

KØRNER. Lidt ældre end Du?

HENRY. Hun er tredive Aar.

KØRNER. Hun har jo en Figur som en Alf. Hvem skulde have troet, Du var saadan en Henrik Fuglefænger.

Pause.

HENRY. Naa, Gamle, nu slaar Du Dig vel til Ro herhjemme.

KØRNER. Ja, til i næste Uge.

HENRY. Saa kort?

KØRNER. Jeg skal til England. Jeg skal anstille Forsøg sammen med en Ven af mig, en engelsk Læge, der har et stort Laboratorium en halv Snes Mil fra London.

HENRY. Og jeg, som allerede glædede mig til, vi skulde være sammen i Sommer.

KØRNER. Du kan jo tage med. Jeg indestaar, Du bliver modtaget som en Lord. Det er den smukkeste Del af Sydengland, rigtig noget for Dig. Det vrimler med Ruiner fra Normannernes Tid. Du kan tage en Masse Studier derovre. Rejs med.

HENRY. Gaar ikke, jeg er — — bunden her.

KØRNER. Det er sandt.

Kort Pause.

HENRY. Sig mig, har Du for Resten ingen Ting vidst?

KØRNER. Ikke vidst — —· hørt.

HENRY. Hvad da?

KØRNER. Aa, ikke noget. Der var en herhjemme fra, som skrev —

HENRY. Naa —?

KØRNER. Ja, ikke andet end, at Du aldrig lod høre fra Dig; men der gik det Rygte, at Du paa Rejsen var bleven temmelig engageret. — Jeg tilstaar, jeg tænkte ikke paa Forlovelse, snarere noget . . . hvad skal jeg sige . . .

HENRY. Ja, spar mig kun for, hvad Du har tænkt.

KØRNER. Bevares . . .

HENRY skyder ham hen mod Sofaen. Sæt Dig nu ned og lad mig høre lidt nyt. Har Du truffet nogen af de gamle?

KØRNER. Ja, Dreyer og Bramsen har jeg ikke undgaaet.

HENRY. Naa, hvad sagde de?

KØRNER. De inviterede sig til Middag hos mig i Dag. Har Du Lyst at tage til Takke?

HENRY. Heller end gerne. Hvor og hvornaar?

KØRNER. Kl. 5 paa d'Angleterre i den bekendte tarvelige Stil og bagefter en hyggelig lang Passiar om gammelt og nyt.

HENRY. Jeg skal ikke svigte. Det skal formelig gøre godt at faa en rigtig Mandfolkepassiar igen . . . Men lad mig nu beholde Dig lidt alene. Stræk Benene fra Dig, saa skal Du faa en Cigar.

KØRNER lægger sig. Tak skal Du ha' . . . dejlig Sofa . . . pragtfuldt Atelier.

HENRY skyder en Stol hen til Sofaen. Det er hende, som har ladet

det indrette. Det var en Overraskelse, da vi kom hjem. Sætter sig.

KØRNER. Kan næsten se, det er en Dame, der har været Mester; det er saadan saa smagfuldt gjort.

HENRY ler. Kan vi Mandfolk da ikke ha' Smag?

KØRNER. Snarest Passioner. Saadan mere i det enkelte. Men her er saa fuldendt og saa mangfoldigt. Her fattes ikke det mindste; baade Vifter og gamle Spyde (vender Hovedet, nikker til Henry). Det er et *rigtigt* Atelier.

HENRY. Ja, jeg hører nok, Du er ondskabsfuld. Men jeg tænker, jeg skal faa Skik paa det efterhaanden. Foreløbig har jeg ikke nænnet at gøre Forandring. Vil Du saa ha' en Cigar? (Byder ham sit Futteral. De tænder begge; et Øjebliks Pause.) Naa, hvad skal vi saa snakke om?

KØRNER magelig. Lad os tale om Damerne, Du. De er og bliver dog Livets Salt. Din . . . Saa, hvem er nu det? Rejser sig.

HELENE fra venstre. Hun har Hat og Overtøj paa. Undskyld jeg kommer igen og forstyrrer. Bliv endelig siddende, Hr. Doktor. — Men jeg glemte før . . . . Jeg har vel Fornøjelsen at se begge Herrerne til Middag hos mig i Dag?

KØRNER. Det gør mig ondt, Frue, at maatte sige Nej, men jeg har lige truffet Aftale med Henry. Vi skal spise sammen med et Par gamle Venner inde i Byen.

HELENE. Og Du, Henry?

HENRY. Ja, Du hører jo, jeg skal sammen med Kørner.

HELENE. Jeg troede, det var en Aftale, Du spiste her?

HENRY. Det anede jeg ikke noget om, men i Morgen, hvis Du saa vil ha' mig.

HELENE. Ses vi da ikke mere i Dag?

HENRY. Du skal jo ud. Men jeg er her for Resten nok, naar Du kommer tilbage. Jeg skal jo have Billedet af Sted.

HELENE. Farvel da!

KØRNER. Farvel, Frue, jeg beklager endnu en Gang.

HELENE. Farvel, Henry. Gaar.

HENRY. Adieu saa længe.

KØRNER lægger sig igen. Hun er nok ellers vant til at faa sin Vilje. Hvem var *Hr.* Holten?

HENRY. Han hed Fernow og var Konsul. Helene har antaget sit Pigenavn igen.

KØRNER. Fernow, stop lidt! En Fyr med mange Penge, stor Kabyler for Resten. Var hun ikke en Del i Vælten en Gang?

HENRY. Nok muligt.

KØRNER. Jo, jeg maa vist have set hende før. Jeg kender de Øjne . . . Saa hun er blevet Enke.

HENRY. Hun er ikke Enke.

KØRNER. Hvad? Skilt fra Manden?

HENRY nikker. Efter en Pause. De levede komplet ulykkelig med hinanden, eller rettere, de levede slet ikke med hinanden. Han gik aldeles op i en anden, et Fruentimmer, som . . . Hun —

KØRNER. Ja, hun havde vel Dig.

HENRY. Jeg kom meget der i Huset. Helene og jeg var ofte sammen, meget alene, og kom til at holde af hinanden. Saa brød hun overtvært med Manden, sagde ham rent ud, der var en anden, hun holdt af, og tog bort.

KØRNER. Tog bort? Hvorhen?

HENRY. Jeg ventede hende i Kølln. Jeg havde netop den Gang bestemt mig til at rejse til Paris for længere Tid. Derhen tog vi saa først.

KØRNER. Ja saa, I rejste sammen.

HENRY. Vi skal giftes til Vinter, naar de tre Aar er forbi.

KØRNER. Ja, misforstaa mig ikke. Jeg er ikke Moralist. Men hendes lovlige Mand, hvad sagde han?

HENRY. Ja, hvad skulde han sige?

KØRNER smiler. Nej, saamænd. Men det maa da have gjort Opsigt. Fernow førte jo et stort Hus.

HENRY. Aa, ikke de senere Aar. Helene havde sat sig derimod. Men naturligvis er der blevet snakket en Del. — Siden vi er inde paa det, saa sig mig ganske ærligt, hvad Du har hørt.

KØRNER. Paa Ære, kun hvad jeg sagde Dig før. En Hentydning i et Brev, jeg husker ikke engang, fra hvem det var. — Nej, for saa vidt kan Du være rolig. Har det ringet for Dine syndige Øren, er det ikke mig, der har trykket paa Knappen.

HENRY. Ja, nu kan det s'gu ogsaa være ganske det samme.

Kort Pause.

KØRNER. Naa, blev I saa i Paris?

HENRY. Nej, kun et halvt Aarstid. Vi har boet paa forskellige Steder, Italien, Schweitz og sidst i Wien. Det har været en prægtig Tur.

KØRNER. Ja, det vil jeg tro. Rejse med en smuk Dame

i smukke Lande og saa være Kunstner som Du. Det maa have været brillant. Og nu har Du Bryllup i Vente.

HENRY. Til Vinter, som sagt.

KØRNER. Og Hvedebrødsdagene i 2det Oplag. Ja, saadan gaar det til.

Pause.

HENRY. Men nu Du. Du har jo ogsaa været viden om. Har Du ikke oplevet nogen Ting?

KØRNER. Aa, oplevet. Jeg har arbejdet, hængt i, Hospitalerne om Dagen, Mikroskopet om Aftenen. En Gang imellem op i Bjergene og drikke frisk Luft en 14 Dages Tid ... Nej, synderlig Tid til at føre Problemerne ud i Verden har jeg ikke haft og Anledning ikke heller for den Sags Skyld. Det har været to alvorlige Arbejdsaar, det er det hele.

HENRY. Og de har bragt Dig frem.

KØRNER. Ja, jeg tør sige det. Jeg mærker Bund under Fødderne nu —

HENRY. Og Kvinderne?

KØRNER. Har jeg glemt. Spørg mig ikke, hvordan de ser ud. Ja, Du tror maaske ikke, men jeg forsikrer Dig, saadan er det. Det har været Arbejde og ikke andet end Arbejde; jeg har levet som en Munk og er længere fra Brudesengen end Sankt Antonius. — Naa, det haster jo ikke heller .... som sagt, jeg beklager mig ikke over min Tid.

HENRY. Hvem der kunde sige det samme.

KØRNER. Misunder Du mig mit asketiske Liv?

HENRY. Jeg misunder Dig, at Du har faaet noget bestilt.

KØRNER. Men det har Du vel med. Lad mig høre, med hvilke Værker Du har beriget Dit Fædrelands Kunst.

HENRY. Desværre Du. Det Billede dér er alt, hvad jeg har malet i de to Aar, jeg har været borte.

KØRNER. Det var noget lidt. (Rejser sig og gaar hen til Staffeliet.) Jeg synes ogsaa, Du har malet bedre Ting før.

HENRY. Det synes jeg med.

KØRNER. Men hvoraf kommer det da?

HENRY. Billedet *kunde* være blevet godt, men jeg har sløset med det. Jeg har ikke været *god* ved mit Arbejde. Det er blevet pakket ind og pakket ud, og der var lange Tider, hvor jeg ikke rørte en Pensel. Saa, da jeg kom hjem, tog jeg fat paa det og lappede det færdigt i en Hast. Men Farverne var brustne og min egen Stemning flygtet bort. Der-

for blev det, som det blev. Heldigvis skal det nu i Dag ud af Huset.

KØRNER. Er det solgt?

HENRY. Nej, jeg har i Sinde at sende det til Udstillingen.

KØRNER. Jeg forstaar ikke, Du vil udstille et Billede, Du selv synes er slet. Sæt ogsaa, det blev forkastet.

HENRY. Aa, saa galt er det nu heller ikke. Jeg faar nok mit Navn i Katalogen. Og hellere møde op med de andre, selv om jeg staar tilbage, end gaa omkring som en afdød herhjemme.

KØRNER. Men hvorfor blev du saa ikke derude, slog Dig til Ro et eller andet Sted og malede noget, Du kunde være bekendt? I skal jo først giftes til Vinter, saa længe kunde I da have ventet. Synes Du ikke, der var Anledning nok?

HENRY. Vi *maatte* hjem. Helenes Nærværelse var nødvendig, som Du nok kan tænke; jeg skyndede desuden selv paa. Derude, Dag ud og Dag ind sammen med hende, forstaar Du, havde jeg en Gang for alle opgivet at faa noget gjort. Saa var ogsaa mine Penge næsten sluppet op. Vi har rejst dyrt, jeg har omtrent brugt alt, hvad jeg ejede. Naa, med Pengene kan det være det samme . . . (bittert) jeg gør jo et godt Parti. — Det er værre med Kunsten. Jeg véd ikke, hvordan det gaar; Dagene drysser bort for mig. Jeg vaagner om Morgenen med store Planer og gaar i Seng om Aftenen uden at have malet et eneste Strøg. Vejret har været godt, netop som jeg vilde ha' det; jeg skulde været ude og tage Studier; tror Du, jeg har kunnet drive mig selv af Sted? Jeg har ingen Kræfter, ingen Lyst, min Hjerne er tom . . .

KØRNER. Hvorfor stopper Du? Bliv ved.

HENRY. Hvad mener Du?

KØRNER. Det er opmuntrende at høre paa. Du taler saa mandigt om Dig selv. — Ja, synes Du ikke?

HENRY. Giv mig heller et Raad.

KØRNER. Hør nu, Henry, siden vi skal tale fornuftigt. Jeg synes, Du er lidt træt af det hele. — I har vist været lidt for meget *henvist* til hinanden.

HENRY. Maaske . . .

KØRNER. I har naturligvis ikke omgaaedes nogen?

HENRY. Som man omgaas Folk, man træffer paa Rejser.

KØRNER. Og nu herhjemme?

HENRY. Jeg har været hos et Par gamle Kammerater,

men de er naaet videre end jeg. — Desuden, man bliver spurgt, og saa længe dette her staar paa, til vi bliver gifte, og . . .

KØRNER. Ja, jeg forstaar saa godt. Det er en stikken Affære.

HENRY. Og saa er der det, *hun* har kun mig.

KØRNER. Ja, hun har kun Dig . . . Men alligevel, nu I er kommet hjem, og hun bor her, har indrettet sig for sig selv, der er gaaet saa lang Tid . . . tror Du ikke, det gik an, Du tog en Tid bort, luftede Dig lidt? Det er dog vist det, Du trænger til, min Ven.

HENRY. Kan være.

KØRNER. Tænk paa, hvor frit Du havde det før, hvor tilfreds Du var, og hvor al Ting gik for Dig. Du er blevet mig saa ufrisk nu, farveløs, gammel lige med ét.

HENRY. Aa, nu taler Du vist for stærkt. Jeg fejler da ikke noget. Maaske lidt træt i Dag. Jeg har staaet ved Staffeliet lige fra i Morges og plaget mig med det Stads.

KØRNER. Men alligevel, har Du ikke Lyst til at rejse? Hvor gider Du være i København i Sommer? Tag med mig til England, som jeg foreslog Dig før. Mal derovre, tal med ny Mennesker, omgaas Mandfolk. Mangler Du Penge, kan Du faa hos mig.

HENRY. Jeg havde nok Lyst; men Helene gik aldrig ind paa, jeg forlod hende nu.

KØRNER. Vist saa, tal med hende. Sig rent ud, hvordan det staar, at Du er træt og utilfreds og trænger til anden Luft.

HENRY. Hun vil ikke forstaa mig.

KØRNER. Du tror daarligt om hende. Holder hun af Dig, vil hun netop forstaa . . .

HENRY. Du kender hende ikke, det er unyttigt at tale derom.

KØRNER. Hør nu, Henry, jeg har ikke villet trænge mig ind paa Dig, men hvordan er det egentlig fat med Din Forlovelse?

HENRY. Fat?

KØRNER. Du tager saa slapt paa det. *Er* I noget for hinanden? Deler hun Dine Interesser? Har hun Sans for Kunst?

HENRY. Ikke et Gran. Hun holder af mig. Dermed er det hele sagt.

KØRNER ubetænksomt. Og Du?

HENRY. Jeg? — Ja, jeg holder vel ogsaa af hende. Hvorfor skulde jeg ikke det? Hun er smuk, god, hun har ofret *alt* for mig. Den Dag, jeg bad om hendes Kærlighed, fulgte hun mig straks. Hendes Rygte er uden Plet. Hvad Ret har jeg til at forlange mer? Og hvad er der i det hele taget at holde Taler om? Du har truffet mig i et mørkt Hjørne i Dag, — jeg har maaske set lidt trist paa et og andet. Det er Skygger, der glide bort, skal Du mærke. Lykken ønsker man sig vanskeligt éns; jeg naar den vel nok paa min Boug, som Du paa Din.

KØRNER. Ja, ja . . . Er Du tilfreds, kan jeg jo sagtens. Men kan jeg saa alligevel ikke faa Dig lidt ud at rejse?

HENRY. Lad os hellere holde op at tale om det, det bliver der ikke noget af. — Og nu, Du bliver jo ikke vred, naar jeg beder Dig om at gaa. Jeg vil gerne være lidt alene.

KØRNER. Jeg haaber da ikke . . . det gør mig ondt . . .

HENRY. Nej, nej . . . Du har intet gjort. Jeg er kun lidt træt af at tale og tænke. Vi ses jo siden.

KØRNER. Ja, Du kommer vel til Middag?

HENRY. Jeg kommer . . . men gaa blot nu.

KØRNER. Farvel da.

HENRY. Farvel, min Ven. Han følger i Tavshed Kørner ud, gaar tilbage gennem Atelieret, standser foran Billedet, piller adspredt ved Rammen og sætter sig træt hen i Sofaen med Haanden under Kinden.

HELENE kommer hurtigt fra venstre. Hun har Hat paa og er varm af at have skyndt sig. Aa, Henry, Du er ikke gaaet endnu? Hvor jeg har skyndt mig! Gud være lovet, jeg traf Dig!

HENRY ser op forbavset. Hvor Du er varm. Hvad er der paa Færde? Er der tilstødt Dig noget?

HELENE løser Hatten af, sætter sig ved Siden af ham. Nej, det er ikke det. Men jeg var saa bange, Du skulde være borte, saa jeg ikke havde faaet talt med Dig.

HENRY. Men saa sig mig det. Hvad vil Du mig da?

HELENE lægger Haanden paa hans Skulder. Jeg har en Bøn til Dig, Du maa ikke blive vred.

HENRY. Og det er?

HELENE. Gaa ikke fra mig i Dag, bliv her og spis hos mig.

HENRY. Men hvor kan det falde Dig ind? Du hørte jo selv, jeg lovede Kørner —

HELENE. Hvad bryder jeg mig om ham? Og det gør Du heller ikke. Ikke sandt, jeg behøver blot at bede Dig om det, saa gaar Du ikke?

HENRY. Men Du er jo ganske urimelig. Jeg forstaar slet ikke; det gør mig ondt, at Du for et rent Lunes Skyld vil have mig til at bryde mit Ord.

HELENE. Det er ikke noget Lune. Jeg har glædet mig dertil i flere Dage og været saa sikker paa Dig. Det er første Dag, Huset er helt i Orden. Jeg havde arrangeret alt til en lille Fest for os to.

HENRY. Ja, ja, det vidste jeg ikke. Saa forstaar jeg, det kan være kedeligt nok. Men i Morgen, kan vi saa ikke holde Fest?

HELENE. I Morgen, det bliver ikke det samme. Ja, jeg véd nok, jeg taler som et Barn, men jeg kan ikke gøre for det; saadanne Skuffelser, som andre kalder smaa, piner mig netop allerværst. Og saa forstaar jeg heller ikke . . .

HENRY. Hvad er det, Du ikke forstaar?

HELENE. Jeg forstaar ikke, at naar der er en, man holder af, man saa kan bryde sig om at være sammen med nogen som helst anden. Ingen skulde faa mig til at gaa fra Dig.

HENRY lægger Armen om hendes Liv. Men saa husk dog paa, jeg er Mand, jeg maa dog tale med andre, omgaas mine Venner og Kammerater. Hvordan tror Du, det vil gaa i Fremtiden, hvis vi saadan bestandig skal mure os inde med hinanden? Det kan hverken Du eller jeg holde ud. Det banker paa Entrédøren. Henry slipper hende. Saa, der er Budet efter Billedet. Det var ogsaa paa høje Tid. Gaar hen og lukker op. Helene bliver siddende i Sofaen, krammer sit Lommetørklæde mellem Hænderne.

ET BYBUD. Jeg skulde hente et Maleri fra Hr. Smith.

HENRY. Det er her. Vil De vente et Øjeblik, saa skal jeg pakke det ind. Tager Billedet ned fra Staffeliet, henter fra Baggrunden et stort grønt Klæde og indhyller Maleriet heri. Til Budet, som er bleven staaende ved Døren. De er nok lidt varsom, naar De bærer det. Billedet er ikke ganske tørt.

BYBUDET. Det skal ikke komme til nogen Skade. Herren kan stole paa *mig*.

HENRY lægger Laaget paa Kassen, ser sig spørgende om. Saa, nu mangler jeg Skruerne. (Til Bybudet.) Aa De, vær saa god at gaa ud i Entréen, der hvor De kom. Der staar i Vindueskarmen, tror jeg, en lille Kasse med Hyssing. Vil De bringe mig den?

BYBUDET. Lille Kasse med Hyssing; det skal jeg. Gaar ud.

HELENE henne ved Vinduet. Dæmpet. Henry, bliver Du saa?

HENRY stadig ved Billedet. Jeg troede, vi var færdig med at tale om det.

HELENE. Du har endnu ikke sagt Nej.

HENRY. Saa siger jeg det nu. Det vilde være taabeligt af mig at give efter for Dig og latterligt overfor Kørner, som har mit Ord.

HELENE rejser sig. Hvor jeg hader denne Kørner! Hvorfor skal han komme her og tage Dig fra mig? Det er første Gang, Du gør mig noget imod, betænk Dig paa det! Og husk, jeg er ene. Jeg ser kun Dig, taler kun med Dig. Det er uridderligt af Dig at forlade mig. Og det ligner Dig heller ikke. Henry, Du maa ikke; jeg fortvivler, hvis Du gaar fra mig i Dag. Hvis Du holder den mindste Smule af mig, saa opfyld min Bøn.

HENRY svarer ikke, men rejser sig og gaar Bybudet i Møde, som kommer ind med Kassen.

BYBUDET. Værs'artig, Herre. Jeg kunde ikke faa Øje paa den straks.

HENRY. Tak, det er godt. Han slaar hurtig en Snor om Klædet og bærer Billedet hen til Bybudet. Gaa nu forsigtig. De véd jo, hvor det skal hen?

BYBUDET. Ja vel, jeg véd Besked.

HENRY. Naar De saa har afleveret det, skal De gaa hen paa Hotel d'Angleterre og spørge efter Dr. Kørner —

BYBUDET. Dr. Kørner, ja vel.

HENRY rækker ham et Kort. Og giv ham dette Kort, og hils fra mig, at det gør mig ondt, jeg ikke kan spise sammen med ham i Dag.

BYBUDET. At Herren ikke kan spise med ham i Dag, det skal jeg, Herre.

HENRY. Her er for Deres Ulejlighed.

BYBUDET. Mange Tak, Herre, det skal blive godt besørget. Gaar.

HELENE iler, saa snart Bybudet er ude af Døren, hen til Henry og kaster sig om hans Hals. Aa, Tak, Henry, hvor Du er god, hvor Du gør mig glad. Jeg vidste jo nok, Du ikke gik. Jeg *har* ladet dække til Dig; Du skal se, der er Blomster paa Bordet. Aa, vi skal ha' det saa godt med hinanden.

HENRY frigør sig lempelig. Ja, ja, lad os nu blot gaa ind.

HELENE. Nu maa Du ikke være forstemt. Du skal være lige saa fornøjet som jeg.

HENRY. Du faar tage mig, som jeg er. Som den, Du selv gør mig til. De gaar ud til venstre.

Tæppet falder.

ANDEN AKT

Der er forløbet nogle Dage.

Helene med en Stuevandkande i Færd med at vande Planterne i Atelieret. Pigen kommer nede fra Lejligheden.

HELENE. Hvem var det, der ringede, Karoline?

PIGEN. Det var en Regning til Hr. Smith.

HELENE. Hvad for en Regning?

PIGEN. Det er vist for Rammen til Hr. Smiths Maleri.

HELENE. Naa, fra Forgylderen.

PIGEN. Budet var her ogsaa i Gaar. Skal jeg lade ham vente?

HELENE. Ja, det er bedst. — Nej for Resten, jeg kan jo betale den. (Tager Penge op af Lommen.) Lad ham give igen.

PIGEN gaar; kommer straks tilbage. Jeg lægger Regningen og Pengene her, Frue.

HELENE. Tak, det er godt.

PIGEN. Er det for tidlig at dække til Frokost?

HELENE. Hvor mange er Klokken?

PIGEN. Den er snart tolv.

HELENE. Saa maa Hr. Smith straks komme. Ja, De kan gerne begynde.

PIGEN. I Spisestuen?

HELENE. Nej, vi spiser i Atelieret. Dæk det lille Bord færdigt dernede og bær det saa med hele Anretningen paa herop. — Aa, inden De gaar, saa træk Gardinet lidt mere for Vinduet. Her er saa stærkt Lys i Dag.

PIGEN der gaar hen til Vinduet. Nu kommer Hr. Smith.

HELENE. Hvor?

PIGEN. Nede paa Vejen. Han drejede lige om Hjørnet fra Alléen.

HELENE. Skynd Dem saa ned og dæk Bord. Lad mig selv gøre Gardinet i Stand. (Pigen gaar. Helene bringer Gardinet i Orden

og gaar derpaa hen og lukker Døren til Entréen op. Lytter ud. Da hun hører ham paa Trappen:) Naa, kommer man saa! En, to, en, to (stamper i Takt med Fødderne.) Det er nok en træt Herre, der kommer op ad Trapperne. God Dag, trætte Mand.

HENRY. God Dag! Hvor her er mørkt. Har Du trukket Gardinet for?

HELENE. Vi trækker det fra igen, vi trækker det fra. Jeg syntes nu, her var for lyst. Gaar hen til Gardinet.

HENRY. Nej, vist ikke, lad det bare være.

HELENE. Naa, hvor kommer Du saa fra?

HENRY. Fra Byen. Hvorfra ellers?

HELENE. Saadan Du svarer. Jeg mente, fortæl mig, om Du har oplevet noget.

HENRY. Jo, jeg har oplevet at have været inde paa en Kafé og læst Aviserne. Og henne at blive barberet. Er Du saa tilfreds? . . . Har Kørner været her?

HELENE. Nej, venter Du ham?

HENRY. Jeg søgte ham paa Hotellet, og tænkte, han maaske var gaaet her ud. — Men for Resten, efter min Opførsel mod ham forleden, er det ikke saa underligt, han ikke viser sig. (Pigen kommer op fra Lejligheden med det dækkede Bord.) Hvad er det for Anstalter?

HELENE. Det er ikke Anstalter. Det er Frokost. Jeg syntes, det kunde være morsomt at spise her, om jeg en Gang var Gæst hos Dig. Men synes Du ikke om det, kan Karoline jo bære det ned igen. Du skal maaske male?

HENRY. Nej, for mig gerne. Jeg skal ikke *male*. Pigen sætter Bordet og gaar.

HELENE. Skal vi saa gaa til Bords? Du er vist *meget* sulten.

HENRY. Nej, tværtimod. (Faar Øje paa Regningen.) Hvad er det dér?

HELENE. Aa, det er en Regning, som kom til Dig før.

HENRY. Fra hvem?

HELENE. Fra Forgylderen. Paa Rammen til Dit Maleri. Jeg har betalt den.

HENRY. Hvor falder det Dig ind? Du véd, jeg hader, Du lægger Penge ud for mig.

HELENE. Er det nu noget at blive vred for, det er lige saa godt Dine Penge.

HENRY. Endnu er vi da ikke gift.

HELENE. Henry, hvad er det for et Humør? Hvad er der gaaet Dig imod?

HENRY. Intet.

HELENE koldt. Hvorfor taler Du saadan til mig? Hvad har jeg gjort?

HENRY. Du! Ingen Verdens Ting. — Skal vi saa ikke spise?

HELENE kærlig. Vær nu god imod mig, Henry, og sig mig, hvad der er i Vejen. Noget maa der jo være, som trykker Dig. Jeg har aldrig set Dig saadan før.

HENRY. Det er til ingen Nytte, jeg fortæller Dig det. Men vil Du endelig vide det, saa er det med mit Billede, der er noget i Vejen.

HELENE. Dit Billede. Er det kommet noget til?

HENRY irriteret. Hvad skulde det komme til?

HELENE. Ja, for det er jo da antaget? . . . Ikke?

HENRY. Det er det, jeg ikke véd, jeg har ikke hørt fra Komitéen endnu. Men noget *galt* er der. Jeg kunde mærke det paa Kammeraterne inde paa Kaféen. De vidste noget, men der var ingen, der vilde ud med Sproget.

HELENE. Aa, Du skal se, det er noget, Du bilder Dig ind. De forkaster ikke Dit Billede, Du har jo haft udstillet før.

HENRY. Men jeg er gaaet tilbage, Helene, ynkeligt tilbage i de to sidste Aar — Det banker.

HELENE. Det bankede, Henry.

HENRY. — Det gaar først rigtig op for mig nu . . . (Gaar hen mod Døren.) Kom ind!

KØRNER. God Dag! Jeg forstyrrer vel ikke?

HENRY. Paa ingen Maade . . . God Dag, Gamle! Det var venligt af Dig . . . Læg Hatten.

KØRNER. Ja, jeg hørte, Du havde søgt mig i Morges. Saa tog jeg herud for at træffe Dig.

HENRY. Aa, jeg vilde for Resten blot hilse paa Dig, men Tak alligevel, for Du kom. (Til Helene, som er blevet staaende henne til venstre.) Det er Kørner, Helene!

HELENE kommer hen imod dem. Ja, jeg har allerede set det. God Dag, Hr. Doktor!

KØRNER. God Dag, Fruen befinder sig vel? (Da han ser det dækkede Bord og Pigen, der i det samme kommer med Kaffeservice.) Men saa kommer jeg jo alligevel til Ulejlighed. De skal spise Frokost.

HENRY. Spis med.

HELENE. Ja, vil De ikke drikke en Kop Kaffe? Bring en Kuvert til, Karoline.

KØRNER. Tak, en lille Kop. Jeg har skam en Gang spist Frokost.

HENRY. Aa, Du har nok samlet Appetit igen paa Vejen herud . . . Ja, maa jeg saa bede Jer tage til Takke. Som Du ser, er det mig, der er Vært i Dag. Skyder en Stol hen til Kørner. De sætter sig.

HELENE til Pigen, som kommer. Det er til Doktoren. Pigen sætter Kuverten og gaar.

HENRY. En lille Cognac?

KØRNER. Tak, ikke paa Formiddagen.

HELENE. Det var dejligt, De kom, Hr. Kørner. De kan maaske opmuntre Henry lidt. Han er i et skrækkeligt Humør.

KØRNER. Saa . . . (ser paa ham.) Ja, Du ser bister ud. Er der noget i Vejen?

HENRY. Indbildninger af Helene. Jeg var lidt pirrelig før, da jeg kom.

HELENE. Pirrelig! Du var lige ved at blive dygtig uartig.

KØRNER. Hvad maa jeg høre!

HELENE. Ja, han har godt af at faa det at vide. — Og vil De tænke Dem, saa gaar han og bilder sig ind, hans Billede vil blive forkastet.

KØRNER. Ja, det er da ikke noget at være indbildsk af.

HELENE. Men De tror da ikke, der kan være Tale om det?

KØRNER. Jeg maa tilstaa, jeg savner al Indsigt i de Forhold, og har kun set Henrys Billede ganske flygtigt. Men skulde Ulykken ske, véd jeg ikke bedre, end at han maler et nyt.

HENRY. Vil Du ikke have en Sardin?

KØRNER. Tak, hvis Du vil række mig Brødet.

HELENE. Naa, De morer Dem naturligvis godt i København.

HENRY. Ja, du er vel dygtig paa Farten?

KØRNER. Paa Farten ikke. Jeg spadserer stille omkring. Føler mig for. Kigger efter gamle Ansigter, besøger de gamle Steder, slaar en Passiar af med gamle Venner. Som en Skipper, der er kommet hjem fra en lang Tur.

HENRY. Og gaar rundt og fortæller Skipperhistorier?

KØRNER. Nej, omvendt. Det er de andre, der fortæller. Det er utroligt, hvad man faar at vide, naar man saadan har været borte. Alle Mennesker er ligefrem opsat paa at betro En deres intimeste Ting. Alle brænder efter at faa fat i et nyt Øre.

HENRY. Hvilken Tillid Du maa indgyde.

HELENE. De maa jo formelig strutte af Hemmeligheder.

KØRNER. Hemmeligheder, Frue, er en Læges daglige Brød. Vi lever af Hemmeligheder.

HENRY. Naa, det er Patienter, Du gaar omkring og samler paa. Vil Du nedsætte Dig her?

KØRNER. Aa nej, Du. Jeg doktorerer kun som Amatør, naar jeg holder Ferie. Og mine Patienter faar hverken Piller eller Mikstur.

HELENE. Hvilken Kurmetode anvender Hr. Doktoren da?

KØRNER. Højst forskellig, Frue. Snart aabner jeg Øjnene, saa bringer jeg en Tunge paa Gled, eller jeg drejer Næsen den rette Vej. For Resten kurerer Folk bedst sig selv. Det er nu min Teori.

HENRY. Ja, den skaber neppe Praksis.

KØRNER. Jeg er ogsaa kun en beskeden Forsker.

HELENE. Vil Forskeren ikke have mere Kaffe?

KØRNER. Tak, Frue, ikke denne Gang.

PIGEN kommer ind med et Brev. Her er et Brev til Hr. Smith. Det er bragt hjemme fra Herren selv. Gaar.

HENRY. Det er Svaret fra Komitéen. Jeg gav Ordre til at sende det herud. Nu skal vi se.

HELENE. Skynd Dig og læs, Henry.

KØRNER. Tør vi gratulere?

HENRY rejser sig. Mit Billede er forkastet. Det gik, som jeg havde tænkt.

KØRNER rejser sig ogsaa. Stakkels Dreng, det gør mig ondt for Dig.

HELENE. Det er en stor Skam, er det.

HENRY. Det er ærlig fortjent.

HELENE. Aa, det er skammeligt. Det er naturligvis kun, fordi Du har været i Udlandet. Saa er de misundelige. Saadan er det jo altid herhjemme.

HENRY. Tror Du? Jeg tænker, det kommer ganske simpelt af, at jeg har levet som en Nar og spildt min Tid som en Pjalt.

HELENE. Tal dog ikke saadan, Henry. Du véd ikke, hvor det gør mig ondt.

KØRNER. Man bliver ganske hysterisk.

HENRY afbrydende. Aa, Du forstaar det ikke. Ingen af Jer forstaar det. I véd slet ikke, hvad det vil sige. Hvilken Skændsel og Ydmygelse det er for en Kunstner, saaledes at have svigtet sin Kunst . . . At tænke sig denne Rejse, disse Aar, som skulde været de betydningsfuldeste i mit Liv, løfte mig frem blandt de bedste . . . Og se saa, hvad de har bragt. Kaster Brevet fra sig.

HELENE. Henry, hold dog op. Du gør mig fortvivlet. Hvert Ord, Du siger, rammer jo mig!

HENRY. Dig! Hvordan kan det ramme Dig? Det er jo mig, der er Maleren, jeg har vel Ansvaret selv.

HELENE. Men tænker Du da slet ikke paa, at just de Aar, Du taler saadan om, er al den Tid, Du har været min.

HENRY. Ja, Du har Ret . . . Jeg har været *Din*.

HELENE lavt. Hvad mener Du?

HENRY. Aa, ingenting. Jeg beder Dig, Helene, lad os ikke tale sammen nu . . . Jeg forlanger ikke, Du skal forstaa mig. Lad mig blot være i Ro. — Gaa ned til Dig selv. Jeg vil gerne tale med Kørner.

HELENE. Henry, Du maa ikke være saa bedrøvet. Jeg skal gøre alt for at trøste Dig, for at . . .

HENRY. Du kan ikke være mig til nogen Trøst. Gaa nu blot, som jeg beder Dig.

HELENE. Henry! . . .

HENRY. Naa, saa gaa dog. — Eller vil Du tvinge mig til at gaa? Vender sig fra hende.

HELENE ser et Øjeblik paa ham og gaar derpaa ud til venstre med Lommetørklædet for Øjnene.

KØRNER. Skal jeg nu ha' mit Fedt?

HENRY. Sæt Dig ned, lad os tale sammen.

KØRNER sætter sig. Tag det nu en Smule koldblodigt. For Pokker, det er kedsommeligt nok lige straks, men det staar jo da til at oprette.

HENRY. Det *skal* ogsaa blive oprettet.

Pause. Henry gaar under de følgende Replikker op og ned ad Gulvet, standser nu og da.

KØRNER. Hvad tænker Du egentlig paa?

HENRY. Jeg vil bort, snarest muligt herfra.

KØRNER. Rejse?

HENRY. For enhver Pris. Staar Du endnu ved dit Tilbud, tager jeg derimod.

KØRNER. Der er intet, jeg heller vil. Jeg er klar, naar det skal være. Skal vi gøre en lille Tur sammen først? — Berlin, Paris?

HENRY. Nej, ingen Ture. Jeg vil tage fat straks. Maaske er det ogsaa bedst at tage bort alene og begrave sig et eller andet Sted.

KØRNER. Nej, det er bedst, Du tager med mig. Det er usundt at være begravet.

HENRY. Ja, ja, som Du vil. Jeg er ganske raadløs nu. Jeg har kun én Tanke: dykke mig ned i mit Arbejde og ikke komme op igen, før jeg har gjort godt, hvad jeg har forbrudt.

Kort Pause.

KØRNER. Men, hvad siger vel — hun?

HENRY. Du tror da ikke, hun kan holde mig tilbage?

KØRNER. Nej, jeg tænkte . . . efter hvad Du selv mente forleden —

HENRY. Men nu mener jeg ikke mer som forleden. Havde de taget mit Billede, — ja, saa maaske var alt blevet i den gamle Døs, og jeg blevet ved med Dag for Dag her i denne — Nipsbasar at kvæle mit Talent. Men hvad der er sket, har gjort min Ærgerrighed hensynsløs og vaagen. Nu *vil* jeg betale den Gæld, jeg skylder min Kunst.

KØRNER. Men Du er dog nødt til at tale med hende, forklare hende, Du vil rejse.

HENRY. Naturligvis taler jeg med hende. Senere. Jeg skal nok tale med hende. Foreløbig (gaar hen mod Døren) vil jeg nu gaa.

KØRNER. Hvorhen?

HENRY. Ud at have fat i et Bud, der kan bringe mig mit Billede tilbage. Jeg vil have det brændt.

KØRNER. Før Du skrider til den Offerhandling, gak og rens Din Sjæl.

HENRY. Du mener?

KØRNER. Bed Din Kæreste om Forladelse, derfor Du syndede før.

HENRY. Jeg talte haardt til hende. Det gør mig ondt.

KØRNER. Men saa gaa ned. Hun græd . . .

HENRY efter et Øjebliks Betænkning. Nej, jeg kan ikke nu. Jeg

føler ikke det, jeg skulde sige hende. Ordene vilde smage mig ilde paa Tungen.

KØRNER. Du taler som en Apoteker. Ilde paa Tungen.

HENRY. Hør efter en Gang, hvis Du er min Ven og bryder Dig om mig. Kan Du huske, Du sagde forleden, Du syntes, jeg var lidt træt af det hele? Jeg slog det hen, men Du gættede rigtig alligevel. Jeg *er* træt. Træt, som man kan blive af at følge Tanker, som ikke er Ens egne, svare paa Spørgsmaal, som irriterer Ens Hjerne, af bestandig at føle sig ensom og dog aldrig et Øjeblik tilhøre sig selv. Jeg er saa træt, at jeg ikke længer er sikker paa mig selv. Du saa nylig hvordan. Jeg tør ikke lade det vare ved. Det ender med, jeg bliver ond og brutal til sidst. Det er ogsaa, siden det endelig er sagt, en Grund til, hvorfor jeg vil bort.

KØRNER. Meget vel. Og *hvor længe* vil Du være borte?

HENRY. Til vi skal giftes; før kommer jeg ikke hjem.

KØRNER. Og Du tror saa, Du vil være — mindre træt?

HENRY. Det faar Tiden vise. Jeg kan jo haabe det, om jeg vil. Vil gaa.

KØRNER. Nej, stop lidt, min Ven, vi er ikke færdige endnu. Nu tror Du da ikke, jeg har gaaet her og prikket ved Dig med Fare for at blive kastet ned ad Trappen, for slet ingen Ting. Lad os faa Klarhed paa Tingene. Du kaldte det, Du betroede mig før — Din Træthed, lad os sige saa — en Grund til, hvorfor Du vilde bort. Tilstaa lige saa godt, det er den eneste Grund.

HENRY. Kommer det ikke ud paa det samme?

KØRNER. Du kniber uden om. Overfor mig er det det samme. Men Du véd saa vel som jeg, der er en anden, hvem Du ikke slipper fra med en tynd Forklaring.

HENRY. Sig mig, Kørner, tror Du altid, man fra Begyndelsen tænker sig, det vil gaa, som det her er gaaet mig?

KØRNER. Jeg tror slet ikke, man tænker — i Begyndelsen.

HENRY. Maaske, men man bruger kun én Moral, hvis man er en honnet Mand. Hende, vi taler om, hendes Liv har jeg forstyrret, det er min Pligt at bringe det paa den rette Køl igen. Og den Pligt opfylder jeg ikke ved blot at give hende mit Navn, som man skænker en Almisse eller tvungen betaler en Gæld. Men hun bør aldrig faa at mærke, at jeg ikke lige saa lykkelig har givet, som hun taget imod.

KØRNER. Din Moral gør Dig Ære, men Din Taktik er gal. Et maa Du gøre Dig klart: hun lader sig ikke narre. Længe før Du har talt, vil hun læse Uraad i Dit Blik, og angst og mistænksom ved Dit første Ord vil hun lynsnart trænge Dig op mod Væggen. Tør Du saa, vil Du saa sige hende, Du er træt?

HENRY efter nogen Betænkning. Ja . . . jeg vil —

KØRNER. Det var blot det. Det glæder mig, Du nu ser lige paa Din Sag.

HENRY. Tak, fordi Du prikkede mig dertil. Vender op mod Døren. Gaar Du med?

KØRNER. Kommer Du her tilbage?

HENRY. Ja, om et Kvarters Tid.

KØRNER. Saa venter jeg hellere. Jeg er skam ogsaa — blevet træt.

HENRY. Saa taler vi videre, naar jeg kommer igen. Gaar.

KØRNER. Adieu. Sætter sig i Sofaen og tager en Avis.

HELENE kommer fra venstre. Om Forladelse. Jeg troede, ingen var her.

KØRNER. Jo, jeg venter paa Henry, han kommer tilbage om lidt.

HELENE. Jeg vilde blot lade Pigen tage Frokosten ud. Vender sig mod Døren. Værsgod, Karoline. Pigen kommer og bærer Bordet bort.

HELENE tager Brevet op fra Gulvet og læser i det, mens hun tager Plads. Stakkels Henry! Det er forfærdeligt for ham, ikke sandt?

KØRNER. Aa, jeg tror, han har forvundet det værste.

HELENE. Hvor gik han hen nu?

KØRNER. Han vilde sende Bud efter sit Maleri. Det skulde brændes, sagde han.

HELENE. Det faar han ikke Lov til, det Billede vil jeg eje. Sagde han ellers noget?

KØRNER. Han talte om, han vilde rejse.

HELENE. Han er jo lige kommet hjem.

KØRNER. Da forstod jeg ham dog, som han vilde af Sted igen.

HELENE. Det kan aldrig have været hans Mening. Henry rejser ikke fra mig.

KØRNER. Ja, er det hans Plan, vil han naturligvis først tale med Dem.

HELENE. Det tror jeg ikke engang, han gør, naar han først faar tænkt sig om. Han véd altfor vel, jeg ikke kunde

finde mig i, han tog bort. Hvad skulde han desuden bestille paa en Rejse?

KØRNER. Arbejde.

HELENE. Han kan jo arbejde her.

KØRNER. Ja, det mener han nok, han ikke kan.

Kort Pause.

HELENE. Det skulde altsaa være mig, der afholdt ham.

KØRNER. Det har han ikke sagt.

Pause.

HELENE. Og hvis han nu kom til at rejse, hvor skulde han saa hen?

KØRNER. Maaske tog han lidt til England med mig.

HELENE. Saa han skulde rejse med Dem? — Det anede mig; det anede mig fra den første Dag, De kom, at De vilde tage ham fra mig.

KØRNER. Var det ikke bedre, Frue, vi to holdt op at tale om disse Ting?

HELENE hurtig og indsmigrende. Aa nej, bliv ikke vred, bær over med mig, jeg er nervøs, jeg har haft en ond Dag. Fortæl mig alt, hvad han har sagt om sin Rejse, lad mig vide det rent ud.

KØRNER. Derom tror jeg, det er bedst, han taler med Dem selv. Jeg vil heller fortælle Dem, hvordan jeg tænker mig, hans Følelser er. Sagen er, at Henry til i Dag har haft Medgang som faa. Han var heldig, da han traadte frem, han vandt straks et Navn. Man fandt hans Talent fint, ham selv nobel og elskværdig; han fik Venner og Tilbedere fler end nok. — Saa døde hans Onkel. Det var Held igen. Han kom til Penge og kunde rejse, som det altid havde været hans Lyst. Han rejste med glade Planer. Han vilde sole og bade sig i Livet, svælge i stor Kunst og skøn Natur, modne og skole sit Talent. — Og derude var det jo saa, som han har fortalt mig, at han paany var heldig, lykkelig mener jeg, han mødte Dem. De var den første Kvinde, som greb ind i hans Liv. De fyldte og betog ham helt. Jeg fejler næppe, naar jeg gætter, at De og han var meget, overordentlig meget sammen.

HELENE. I mer end to Aar hver eneste Dag.

KØRNER. Og Følgen blev, naar vi skal være lige ærlige, at han intet fik bestilt.

HELENE. Det var ikke min Skyld.

KØRNER. Unyttigt at diskutere hvis Skyld. Resultatet

har Ordet. Og Resultatet blev ikke det gyldne Skind, men et Stykke spoleret Lærred. — Kunstnere er i Reglen sensible Folk. Vor fælles Ven hører afgjort til de mindst sejge. Det er hans første alvorlige Modgang, og den lader til at være kras nok for ham. — Skal jeg give et Raad, saa lad ham nu raade sig selv. Han er pirrelig og nervøs som efter en Sygdom. — Ønsker han bestemt at tage en Tid bort, skulde De ikke sætte Dem derimod. Det vil ikke være rigtig forsvarligt og næppe heller videre klogt.

HELENE. De overbeviser mig om intet. Alt, hvad De har sagt, viser mig kun truende, hvad der staar paa Spil, om han nu tog bort. Ogsaa jeg har noget at oprette, alt hvad disse sidste ulykkelige Dage har forbitret mellem ham og mig. — I to Aar har ikke et Sekunds Forstemthed faaet os til at vende os bort fra hinanden, og saa skulde vi skilles med Brodden i Hjertet af det første onde Ord. — Aa, De véd slet ikke — — — De taler — — — De kender ikke til Bunds Forholdet mellem Henry og mig, ellers kunde De ikke forlange af mig, hvad De gør. De aner ikke, hvad han har været for mig, og hvordan mit Liv var, før jeg lærte ham at kende. Snæret inde i et Ægteskab, hvor hvert Haab om Lykke var slaaet fejl, saa jeg angst Aar efter Aar af min Ungdom smuldre bort. Saa mødte jeg *ham* og vandt det, hvorom enhver Kvinde drømmer, en ung Mands første uberørte Kærlighed. Jeg greb min vidunderlige Lykke, jeg sprængte mig fri, svimmel af Feber efter at forlade alt og flyve bort med ham. — — Vi gjorde den dejligste Rejse! — — Hvor han var god og omhyggelig — — han sørgede for alt, de mindste Ting — — jeg lukkede blot mine Øjne. — Hver Morgen kom han ind i Stuen, smilte til mig: Hvad har Du saa Lyst til? Hvad skal vi gøre i Dag? Alt hvad Du vil. Skal vi tage der eller der hen? Som Du synes, jeg følger. — Saa gik han ud for at give Besked, og aldrig gik han forbi, hvor jeg sad, uden han bøjede sig og gav mig et Kys. — Men siden vi er kommet tilbage, er det, som han Dag for Dag glider længere bort fra mig. Jeg ved ikke mere noget om ham, han taler ikke med mig som før, jeg er ikke mere med i hans Liv. Maaske har jeg mishaget ham, fordret for meget, jeg ved det ikke. Jeg ved kun, jeg tør ikke lade ham rejse nu, min Angst, mit Instinkt raaber til mig, det vilde være at miste ham helt. Jeg maa selv vinde ham tilbage; her hos mig maa han blive den gamle igen. Trænger

han til Ro, skal han finde den her hos mig. Han skal arbejde og blive lykkelig som før her hos mig; er han træt og bedrøvet, hvem skulde helbrede og trøste ham, naar det ikke var mig?

KØRNER. Vi bliver næppe enige, Frue, vi taler om forskellige Ting — — De —

HELENE afbrydende. Nu kommer han!

KØRNER. Henry? Jeg hører ingen.

HELENE hen for sig med lukkede Øjne. Men jeg hører ham.

KØRNER. De har Ret, der kommer nogen op ad Trappen. Det var maaske bedst — — rejser sig.

HELENE. Aa, Tak! Jeg turde ikke bede Dem. — Ja, lad ham træffe mig alene.

KØRNER. Men naar han nu spørger? Jeg sagde, jeg vilde vente.

HELENE. Gaa den Vej der. Saa faar han Dem slet ikke at se — — — her igennem hos mig. — Skynd Dem, vær ikke vred — — han kommer nu — —

Kørner gaar hurtig ud til venstre. Henry kommer ind ad den anden Dør et Øjeblik efter.

HENRY. Her sidder Du? Er Kørner gaaet?

HELENE. Ja.

HENRY. Talte Du med ham? Han havde for Resten lovet at vente.

HELENE. Jeg bad ham om at gaa.

HENRY. Hvad vil det sige?

HELENE. Han fortalte, Du havde i Sinde at rejse. Er *det* sandt?

HENRY. Ja.

HELENE. Med ham?

HENRY. Maaske.

HELENE. Og hvornaar kommer Du igen?

HENRY. Til Vinter, har jeg tænkt.

HELENE rejser sig. Du lyver, Henry! Du kommer ikke igen!

HENRY betragter hende uden at svare.

HELENE. Henry, elsker Du mig ikke mere?

HENRY. Hvorfor spørger Du om det?

HELENE. Svar!

HENRY. Jeg véd det ikke, Helene.

HELENE vender sig fra ham. Forlad mig! Gaa!

HENRY ser et Øjeblik paa hende. Gaar henimod Døren.

HELENE ser efter ham. Henry!
HENRY standser og vender sig. Ja.
HELENE iler hen til ham. Hvor vil Du hen?
HENRY. Du sagde, jeg skulde gaa.
HELENE. Og Du var glad ved at slippe. Nu skal Du blive. Drager ham med sig hen til Sofaen og tvinger ham ned ved Siden af sig. Tager hans Haand og søger at møde hans Blik.

HENRY. Hvad mener Du med at bære Dig saaledes ad?
HELENE. Tilgiv mig, Henry, jeg vidste ikke, hvad jeg sagde. — Bryd Dig ikke om det, — lad det være borte, — lad Ordene være borte, — — jeg har ikke spurgt, Du har intet svaret — — lad det være slettet ud — — Stryger med Haanden henover hans Mund.

HENRY. Jeg har glemt det.
HELENE. Tal saa til mig, jeg er saa angst.
HENRY. Hvad vil Du, jeg skal sige Dig?
HELENE. At det ikke er sandt — — at Du ikke rejser bort.
HENRY. Men det er sandt, Helene.
HELENE. Den Dag, Henry, jeg kom til Dig og slyngede Armene om Din Hals, og sagde Dig, nu var jeg Din, tilhørte Dig helt og alene, den Dag, hvad tænkte Du saa?
HENRY. Jeg tror, jeg tænkte, det var den lykkeligste Dag i mit Liv.
HELENE. Og husker Du saa, den første Aften paa Rejsen, vi stod ved Vinduet i Hotellet og saa udover den fremmede By. Jeg var forsagt og ulykkelig, bange Tanker trængte sig ind paa mig, saa bøjede Du Dig ned over mig og kyssede Taarerne bort fra mine Øje og lovede, Du aldrig vilde forlade mig, at jeg aldrig skulde komme til at græde, fordi Du havde gjort mig noget, som ikke var godt — — Husker Du det?
HENRY. Jeg vil heller ikke forlade Dig, Helene, jeg har jo sagt, jeg kommer igen. Hvorfor tror Du da, jeg vil bryde mit Ord?
HELENE. Saa tag mig med, naar Du rejser! Lad mig følge Dig og være, hvor Du er. Forstaar Du da ikke, at naar Du er borte, er der ikke det Menneske, der er alene som jeg? Familie! Jeg har ingen, den kender mig ikke. — Venner! En bortløben Hustru har ingen Venner — ingen i i alt Fald, som vil hende vel. Hvor skal jeg vende mig hen, hvem har jeg, hvem kan jeg tale med? Mand, Venner og

Slægt, alt har Du været for mig, og alt tager Du fra mig, naar Du gaar — — — jeg kan ikke blive her tilbage. Jeg bliver ude af mig selv, blot jeg tænker derpaa. — Lad mig følge Dig, naar Du rejser — — tag mig med — —

HENRY. Jeg kan ikke, Helene. Det er for at blive alene, jeg vil bort. —

HELENE. Var det da sandt, mente Du det, Henry, det før, det vi skyndte os at love, skulde være glemt?

HENRY. Hvilket?

HELENE. Aa, nar mig ikke. Vær ærlig imod mig. Sig det, hvis det er sandt! Er Du ikke mere min?

HENRY. Min Fremtid er Din, Helene, den samme som Din. Skiltes vi, vilde det være en Ulykke for Dig, en Brøde af mig. Vi er knyttet til hinanden, vi skal dele Livet, Du og jeg, men netop saa maa vi vogte os for at gøre hinanden Fortræd. Vi har-været paa Veje til det i den sidste Tid.

HELENE. Fortræd, Henry, har jeg — — —

HENRY. Du har ikke vidst det, det véd jeg godt, for Du har aldrig forstaaet, hvad Mand en Kunstner er. Og Du har glemt, eller Du har aldrig tænkt, at før vi mødte hinanden, levede jeg et Liv for mig selv, ikke et, der var mørkt og tomt som Dit, men et Liv i fuldt Solskin, et stolt, fribaarent Liv. Saa blev jeg Din, og vi rejste bort med hinanden. Mine Venner mistede jeg, men jeg ønskede selv mig til Lykke med Rejsen, jeg havde jo mit Arbejde og Dig; men Du blev mit Arbejdes Fjende. Intet kunde ramt mig værre end Din skinsyge Uforstand, den fattige Følelse, Du nærede for min Kunst. For Dig var den kun en taalt Passion, en fremmed Interesse, som Du køligt fandt Dig i, og som hemmeligt var Dig imod. Jeg søgte at lære Dig, vække Agtelse hos Dig for mit Kald, men Du forstod ikke. Jeg maatte stjæle mig til et Øjebliks Fred for at tegne en Skitse, strides med Dig om en Times Ensomhed paa et Galleri. Saa gav jeg efter, jeg var træt. Jeg lod Dig ganske raade, og vi rejste fra Sted til Sted, vi nød vore Dage, vi var lykkelige Folk. Men tidt, naar Du troede, Du ejede mig mest alene, længtes jeg efter de stille Arbejdstimer i mit Atelier, de muntre Aftener sammen med Kammeraterne, og mine ensomme Ture paa Landet, hvorfra jeg vendte hjem med friske Kræfter og nye Idéer. Saa lovede jeg mig selv, at naar vi kom her tilbage, skulde jeg faa det altsammen igen, jeg vilde slaa en Streg over de Aar, jeg havde skænket Dig, og igen leve trofast for min

Kunst. — Om det lykkedes mig, véd bedst Du; hvad jeg naaede, har Du set i Dag. Saa tænker jeg da ogsaa, Du forstaar, hvorfor jeg vil rejse ene bort. —

HELENE. Ikke rigtig forstaar jeg Dig, Henry, ikke endnu. Kommer Du da aldrig til at holde af mig som før?

HENRY. Du skal være min Hustru, Helene, vi skal leve et helt langt Liv med hinanden. Lad os love — —

HELENE stille og fast. Nok... Du behøver ikke at sige mere ... jeg *har* forstaaet ... (kæmper nogle Øjeblikke med sin Bevægelse) ... naar Du nu — rejser, og nu er det mig, som vil det ... naar vi nu ... for første Gang skilles, saa skal Du intet love.

HENRY. Men jeg kommer jo igen, Helene.

HELENE. Nej, lad mig sige, hvad jeg vil ... Du skal intet love mig. Rejs fri og uafhængig, som om der intet Baand var mellem Dig og mig ... (giver et Øjeblik efter for sin Fortvivlelse) ... Aa, Henry — jeg er kun en stakkels enfoldig Kvinde — jeg har vist ikke Forstand nok for Dig ... men jeg gav Dig straks mit Hjerte og jeg giver Dig gerne mit Liv —

HENRY. Helene, Du — —

HELENE. Nej — hør nu efter — jeg har lidt at sige Dig endnu. Mens Du er borte, vil jeg ordne alt ... men kommer Du ikke til den Tid, det var bestemt, med Fasthed og husk vel paa, Du er ikke længer bunden, kommer Du saa ikke, saa skal Du ikke frygte for at finde mig her ... hvis Du en Gang faar Lyst til at vende hjem ... tager ham med begge Hænder om Hovedet og nærmer hans Ansigt til sit ... Aa Du min Lykke ... hvor kunde jeg vente, du skulde tilhøre mig bestandig kysser ham paa Panden. Farvel og Tak for den Tid, Du lod mig leve.

HENRY. Nej, Helene, tal dog ikke ...

HELENE med et Blik paa det tomme Staffeli. Hør nu min sidste Bøn ... den er kun ganske lille. Dit Billede, det ulykkelige Billede ... Du har sagt, Du vilde brænde det, det maa ikke ... Du skal lade mig faa Lov til at beholde det ... det vil Du nok —

HENRY stormende og bevæget. Ja, til jeg bringer Dig et bedre.

HELENE skyder ham lempeligt fra sig. Og gaa saa ... lev vel. Sagte. Nu skal Du gaa, Henry.

Han gaar sørgmodig ud. Hun staar et Øjeblik, brister heftigt i Graad, men bekæmper den med det samme. Vender sig saa hurtigt og gaar hen til Vinduet, hvor hun lænet til Ruden staar og ser efter ham, mens

Tæppet falder.

ENKEMÆND

Opført ved Studentersamfundets fri Theaters Aabningsforestilling den 25de April 1891.

FOGHT.	Hr. Jacob Jacobsen.
HEYDE.	Hr. Jacques Wiehe.
PIGEN	Fru Wandahl.
EN HERRE	Hr. Wandahl.

Hos Foght. — Vintereftermiddage.

I

Foghts Dagligstue. Ved Tæppets Opgang Mørke.
Foght aabner Døren fra den oplyste Entré i Baggrunden, hvor Heyde ses bagved ham i Færd med at tage sin Pels af.

FOGHT. Anna, er Du her? Dæmpet. Mon hun sover? Højere Anna, har Du lagt Dig til at sove — — — Det lader ikke til til Heyde. Nu skal jeg kalde paa hende, gaa ind og sæt Dig.

HEYDE. Alvorlig talt, Du, jeg har i Grunden slet ikke Tid. Lad mig faa Lov til at gaa igen. Standser med at hænge Pelsen som for atter at tage den paa.

FOGHT tager den ud af Haanden paa ham og hænger den op. Nej, vist ej. Der er ikke Tale om, Du slipper, før hun har set, jeg endelig en Gang har fanget Dig. Hun maa være i en af de andre Stuer. Find en Stol. Undskyld her er mørkt, men Du kender jo Hulen. Har herunder aabnet Døren til venstre, kalder. Anna!

PIGEN fra højre med en Lampe.

FOGHT vender sig. Naa, der er . . . hvor er Fruen, Johanne?

PIGEN. Fruen er gaaet ud.

FOGHT. Naar?

PIGEN. Det er vel en halv Times Tid siden.

FOGHT. Hvor skulde hun hen?

PIGEN. Jeg syntes, Fruen talte om, hun vilde gaa til sin Moder. Ud.

FOGHT. Det var ellers underligt at gaa ud i det afskye-

lige Vejr. Hun har formodentlig troet, jeg blev i Foreningen; men jeg kunde ikke faa noget Parti . . . Naa, ja ja Du . . . en Cigar?

HEYDE. Nej Tak . . . og nu, det viser sig, at Din Kone ikke er hjemme, saa tager Du mig vel ikke ilde op, at jeg gaar.

FOGHT. Men Herregud, Menneske, hvad er det dog for et Hastværk! Hun kommer hjem til The, inden en Time . . . Slaa Dig til Ro.

HEYDE. Mange Tak, men jeg kan ikke.

FOGHT. Og hvorfor kan Du ikke?

HEYDE. Jeg har sagt Dig, jeg venter en Patient.

FOGHT. Passiar, naar venter Du den Patient?

HEYDE. Jeg har lovet at være hjemme Klokken syv.

FOGHT ser paa sit Uhr. Den mangler et Kvarter. Derfra hjem til Dig bruger Du fem Minutter. Bliv her nu i ti Minutter og lad os snakke sammen.

HEYDE sætter sig tavs.

FOGHT. Er der noget i Vejen imellem os?

HEYDE. Kære Ven, hvad skulde der være i Vejen? Det hele er da saa naturligt.

FOGHT. Ja, jeg synes nu ikke, det er saa naturligt.

HEYDE. Jeg véd ikke, hvordan Du mener.

FOGHT. Hør nu, lad os være ærlige. Du maa indrømme, din Optræden er lidt besynderlig. Du er min bedste Ven, i Grunden min eneste. Du er kommet her, jeg kan næsten sige, dagligt i de Par Aar, jeg har været gift. Du kommer godt ud af det med min Kone. Vi boer saa godt som Dør om Dør. Saa lige med et bliver Du borte. I over en Maaned har Du været som forsvunden for os. Vi kan ikke begribe, hvad der gaar af Dig. Jeg søger Dig i Din Lejlighed, der bliver sagt, Du ikke er hjemme. Jeg skriver, Du svarer og undskylder Dig. Et Par Gange mødes vi paa Gaden. Du er adspredt, tilbageholdende, jeg har det Indtryk, Du søger at slippe fra mig saa hurtigt som muligt . . . Du lover at komme, men holder det ikke. Hvad betyder det altsammen?

HEYDE. Det betyder slet ikke noget. Jeg har været en Del melankolsk i den sidste Tid og overmaade optaget.

FOGHT. Saa endelig i Aften kommer jeg bag paa Dig her lige udenfor. Jeg blev et Øjeblik virkelig glad. Jeg troede, Du vilde besøge os. Jeg skyndte mig efter Dig, men Du gik hurtigt videre og saa' ikke til Vinduerne. Det gjorde mig

bittert ondt. Det viste hele Forholdet imellem os, som det er blevet. Saa var det, jeg raabte Dig an og næsten med Vold og Magt fik Dig herind. Og nu sidder Du kun og tænker paa, hvordan Du skal komme af Sted. Er det da saa underligt, jeg spørger, hvad er der i Vejen?

HEYDE. Der er intet i Vejen. Det er, som jeg siger Dig.

FOGHT. Har jeg gjort Dig noget?

HEYDE. Bedste Du, hvad skulde det være?

FOGHT. Krænket Dig, uden at vide det?

HEYDE. Nej . . . Nej. Tværtimod.

FOGHT. Heller ingen Misforstaaelse mellem Dig og Anna?

HEYDE ryster paa Hovedet. Ikke den fjerneste.

FOGHT. Nej, saa havde hun naturligvis selv fortalt mig det; men hvad er det da, som har skilt os?

HEYDE. Bedste Ven, der kan da komme Perioder — — det kender Du vist ogsaa selv, hvor man ikke har Lyst til Selskab med andre, selv dem, man holder mest af. Man kan blive grebet af et eller andet, komme ind i Tilstande og Forhold . . . enhver lever jo dog til syvende og sidst kun sit eget Liv.

FOGHT. Har Du Kærlighedssorger?

HEYDE tier, betragter ham.

FOGHT. Undskyld mig, jeg var indiskret . . . det var ikke min Mening. Men det har pint mig saa længe, og det piner mig i dette Øjeblik, at jeg ikke forstaar Dig mere. Jeg har savnet Dig. Vi har savnet Dig, baade Anna og jeg. Vi trænger til Dig. Du var mere for os, end Du maaske véd.

Jeg skal sige Dig, det er lidt vanskeligt at være gift, især vistnok i de første Aar, inden man har vænnet sig til hinanden. Maaske skulde man aldrig saadan lade sig snøre sammen med den, man holder af. Det baade slapper og gør trodsig. Man fristes til ikke at stole paa, at hvad man modtager, det skænkes En i fuld Frihed, og det kan ske, man undlader at tage Hensyn, fordi man véd, man alligevel er bunden til hinanden. Man slider og strider hver til sin Side og er skinsyg for at give mer, end man faar igen. Saadan har det været mellem Anna og mig, intet alvorligt i Vejen, men — *det* i Vejen. En Ulykke er det naturligvis ogsaa, at vi ikke har faaet Børn. Pause.

Men Du hjalp os saa godt. Vi har jo ellers ikke Raad til at se Venner, men Du tog saa kammeratlig til Takke. Og

naar Du kom her om Aftenen og sad og passiarede imellem os, saa blev vi begge rolige. Det, at vi mærkede, Du fuldt og fast troede, vi var lykkelige, at vi kunde indbilde os, Du i Grunden var en Smule misundelig paa os . . . det styrkede os . . . det ligesom holdt sammen paa os. Nu, siden Du ikke kommer mere, gaar det ikke saa godt. Vi er blevet saa . . . saa forbistret nervøse mod hinanden, begge to. Jeg har sommetider en Fornemmelse, som det skulde briste imellem os af lutter Nervøsitet . . . Du mærker jo ogsaa nok selv, hvor nervøs jeg er eller har været, lige fra jeg traf Dig før, ikke sandt?

HEYDE nikker. Jo, jeg har nok mærket det.

FOGHT. Nu, det har netop i Øjeblikket sin særlige Grund . . . jeg kan gerne tilstaa det med for Dig. Der har været en Strid mellem os i Dag ved Bordet . . . over en Bagatel, heller ikke særlig heftig . . . men alligevel for første Gang en Scene, et Par modbydelige Sekunder, hvor vi saa' hinanden ondt i Øjnene og ledte efter hadske Ord. Lykkeligvis beherskede jeg mig og gik . . . jeg gik ud i Militærforeningen . . . det var min Hensigt at blive der hele Aftenen, men jeg kunde naturligvis ikke . . . og nu, ser Du jo, er hun ogsaa gaaet, heldigvis til sin Moder. Ja, saadan staar det til, nu har jeg betroet mig til Dig.

HEYDE. Kære Ven, tro mig, jeg forstaar, jeg beklager Dig hjerteligt . . .

FOGHT. Naturligvis betyder det ingen Ting. Om en Time kommer hun hjem, og vi bliver forsonede. — Men alligevel . . . det er første Gang, vi er skiltes i bitter Vrede fra hinanden, og Du forstaar nok, hvorfor jeg har været lidt ophidset. Tilgiv mig ogsaa, at jeg maaske noget heftigt bebrejdede Dig før, at Du straks vilde gaa.

HEYDE. Saa undskylder Du ogsaa mig, at jeg nu siger Farvel. Hvor gærne jeg vilde, kan jeg ikke blive, jeg maa hjem. Rejser sig.

FOGHT. Ja, ja, da, gaa saa . . . det har i al Fald lettet mig at tale ud. Jeg skal ikke trænge ind paa Dig.

HEYDE. Farvel da. Mod Døren.

FOGHT. Men nu ser vi Dig vel snart. Lov mig det for Alvor.

HEYDE. Jeg skal komme saa snart . . . nej, jeg vil hellere intet love. Du bliver ikke vred?

FOGHT tager hans Haand. Slet ikke. — Jeg haaber blot, det

ikke er noget ubehageligt, der optager Dig; det *er* naturligvis . . . naa, lad mig nu ikke blive indiskret igen. Adieu da.

HEYDE. Lev vel.

FOGHT ved Døren. Jeg forstaar for Resten ikke, Du saadan helt har kunnet undvære os. Jeg synes, vi tre tidt og mangen Gang havde det saa hyggeligt sammen. Hvad Du Huslæge! Men Du har sagtens faaet anden Praksis, mere indbringende?

HEYDE. Jeg har i al Fald nu en Patient, som venter.

FOGHT. Stik af til Din Patient. Og Tak, fordi Du gad høre paa mig. Jeg er helt glad nu, om lidt kommer hun hjem, og saa er Himlen atter klar. Jeg skal vel hilse . . . Pas nu paa i Taagen . . . Der var dygtig glat paa Gaden før. Farvel.

HEYDE gennem Entréen. Farvel.

FOGHT lukker Døren, ser paa sit Uhr, gaar lidt op og ned. Ringer.

PIGEN ind.

FOGHT. Sagde Fruen noget om, naar hun kom hjem?

PIGEN. Nej, men Fruen kommer vel til The.

FOGHT. Ja, det gør hun naturligvis. Dæk kun Bord til sædvanlig Tid. Sig mig, hjalp De Fruen Tøj paa, da hun gik. Hun pakkede sig vel ordentlig ind? Det er en forbistret raakold Taage i Aften.

PIGEN. Jo, Fruen havde sit store Foerværksslag paa og et tykt Slør.

FOGHT. Det er godt.

PIGEN ud.

FOGHT gaar atter op og ned; lidt efter ind til højre og kommer tilbage med et Par Dametøfler. Gaar hen foran Ovnen, varmer dem og klapper dem mellem sine Hænder. Det ringer heftigt. Der er hun! Gaar for at lukke op, men standser og kalder paa Pigen. Det ringer igen.

PIGEN ind.

FOGHT. Luk op, Johanne, men hvis det er andre end Fruen, saa er vi ikke hjemme.

PIGEN ud i Entréen. Det ringer igen.

FOGHT. Hvem Pokker kan det være?

PIGEN ind. Aa, Herre!

FOGHT. Hvad er der?

PIGEN. Der er Fruen, Herre. Fruen er kommet til Skade paa Gaden.

FOGHT. Til Skade — — hvor er hun?

PIGEN. De kommer med hende — — græder.

FOGHT mod Døren.

EN HERRE ind.
FOGHT. Hvad er der sket?
EN HERRE. Deres Frue er blevet kørt over.
FOGHT. Anna! Ud.

II

En Ugestid senere. Samme Scene. Skumring i Stuen. Døren aaben til den oplyste Entré, hvor Foght og Heyde staar og tager Overtøjet af. De er helt sortklædte, sorte Handsker, Flor om Hatten.

FOGHT lader Heyde gaa først ind og lukker efter dem. Sæt Dig ned.
HEYDE frem i Stuen. Her er dejlig varmt.
FOGHT. Det var en kold Tur derude. Fryser Du ikke endnu?
HEYDE. Om Fødderne.
FOGHT. Mine er som Is. Sæt Dig hen i Lænestolen ved Ovnen. Er der ikke noget, Du vil have?
HEYDE. Aa jo — maaske.
FOGHT. Glas Vin.
HEYDE. Ja Tak.
FOGHT. Glas Madeira! Vi skal for Resten snart spise. Ringer.
PIGEN sortklædt. Var det Herren, der ringede?
FOGHT. Bring Madeirakaraflen og Glas.
PIGEN ud.
FOGHT. Noget at ryge?
HEYDE. Nej Tak.
FOGHT. Det er heller ikke værd før Bordet.
PIGEN bringer Vinen, sætter den paa et lille Bord ved Stolen, hvor Heyde sidder.
FOGHT. Skal vi snart spise, Johanne?
PIGEN. Om et Kvarter er Maden færdig. Skal jeg bringe Lampen?
FOGHT. Nej, det behøves ikke . . . eller vil Du have Lys?
HEYDE. Nej, lad os blive siddende, som her er.
PIGEN ud.
FOGHT sætter sig i en Stol lige overfor Heyde. Aa ja . . . rejser sig frem igen — — Naa, jeg glemmer nok at skænke — — Værs'god.
HEYDE. Tak.
FOGHT tager Glasset. Ja, tak Du for al Din Hjælp og Elskværdighed i disse Dage.

HEYDE. Naa, tal dog ikke om det.

FOGHT efter en Pause. Det har været nogle modbydelige, afskyelige Dage. Vel, det nu paa en Maade er overstaaet. Jeg føler mig først nogenlunde som mig selv i Dag. Hendes stakkels Moder, Gud véd, hvordan hun skal komme over det. Saa Du hende i Kirken, hun var helt ude af det.

HEYDE. Aa, det behøver ikke at betyde noget altfor alvorligt . . . Kvinder har jo deres egen Maade at tage den Slags paa.

FOGHT. Ja vist saa. — Hvad syntes Du om Præstens Tale?

HEYDE. Aa jo, hverken det ene eller det andet.

FOGHT. Jeg syntes i Grunden, det var ganske kønt, noget af det. Det slog mig for Eksempel, det han sagde, at hun var trofast. Det var hun netop. Det var hendes Karakter.

HEYDE. Han kendte hende jo slet ikke.

FOGHT. Nej, det gjorde han for Resten heller ikke. Det vil sige, han havde konfirmeret hende, og det var jo ogsaa ham, der viede os . . . For saa vidt kendte han hende.

HEYDE. Der skal dog mere til.

FOGHT. Ja, forstaar sig. Du har ganske Ret.

HEYDE. Ja, jeg mener naturligvis ikke særlig i dette Tilfælde.

Pause.

FOGHT skænker. Et Glas til!

HEYDE. Tak, en Draabe — ikke mer.

FOGHT efter at have tømt Glasset. Nej, Du har ganske Ret, som Du sagde. Han kendte hende ikke. Men kendte da Du eller jeg hende? Hvem kender i det hele hinanden?

HEYDE. Det er i al Fald saare lidt, man egentlig véd om hinanden?

FOGHT. Netop, det har jeg ogsaa selv tænkt, nu hun er borte . . . Naar jeg har prøvet paa at danne mig et Billede af hende, et jeg kunde blive ved at bevare, og sige til mig selv: saadan var hun, Din Hustru — det har aldrig rigtig villet lykkes mig. Jeg kan se hende saadan og saadan, med det eller det Ansigt. Jeg kan huske mangfoldige Ting, hun har sagt eller gjort ved mange forskellige Lejligheder — men det vil ikke rigtig samle sig . . .

HEYDE. Tror Du ikke, det er, fordi det er saa kort siden endnu. Med Tiden vil det nok samle sig.

FOGHT. Du mener, jeg tager for meget med nu . . . at

jeg vil kommme til at glemme det overflødige . . . og det væsentlige, det inderste blive tilbage . . . Maaske, det har jeg ogsaa tænkt selv, men alligevel, vil det saa blive det egentlige, det ejendommelige, som jeg beholder? Hvor kan jeg være sikker paa det . . . det er jeg jo slet ikke Herre over! Bliver det ikke ligesom med de Fotografier, jeg har af hende. De ligner nok, men Udtrykket, er det hendes eget, eller er det et, Fotografen har lavet? Kommer jeg ikke selv til at lave Udtrykket? Men hvordan var Mennesket i hende? Hvordan var hun inde i sine egne Tanker! Det er det, jeg ikke véd.

HEYDE. Kan Du ikke huske nogle af hendes Vaner?

FOGHT. Ja, havde hun egentlig Vaner, ejendommelige? Mig forekommer det, hun var som andre.

HEYDE. Jeg kan huske en Vane, hun havde, eller snarere en Maade at være paa.

FOGHT. Hvilken var det?

HEYDE. Jo, naar man kom til hende efter en Adskillelse . . . den behøvede ikke at være lang, blot fra den ene Dag til den anden, saa var der altid straks i de første Øjeblikke over hende noget fremmed, noget, som om hun ikke genkendte En, som hun frøs eller blev vækket . . .

. . . Det omgav hende som en Rimtaage . . . ligesom hang hende i Haaret og Klæderne. Det aandede ud af hendes Miner . . . man havde en Fornemmelse, som hun holdt Hænderne ud for sig imod En. — Først naar man havde talt lidt med hende . . . naar der var kommen Varme i Luften imellem hende og En selv, fortog det sig. Jeg husker, jeg sagde det en Gang til hende. Hun lo og indrømmede det. Ja, jeg véd nok, sagde hun, jeg stritter altid straks mod Folk.

FOGHT med et halvt Smil. Saa, sagde hun det?

HEYDE. Mod Dig var hun naturligvis ikke saadan.

FOGHT. Jo netop, nu Du siger det, slaar det mig saa fuldstændigt. Du har vist i Grunden kendt hende bedre end jeg.

HEYDE. Jeg har maaske lagt mere Mærke til hende.

FOGHT. Det, Du fortalte, bringer mig til at huske paa en anden Vane hos hende. Det gør mig i Grunden saa bedrøvet at tænke paa den. Du véd, jeg var nødt til at lade hende være meget alene . . . jeg havde Tjenesten og Skolerne, hvor jeg læser . . . jeg maatte jo arbejde, det kunde ikke være anderledes. Og hun forstod slet ikke at beskæf-

tige sig selv. Naar jeg saa kom hjem til hende i Skumringen efter at have været borte hele Dagen, saa' jeg hende næsten altid sidde henne ved Vinduet med Haanden under Hovedet, grublende og sørgmodig. Det gjorde mig tit saa ondt om Hjertet. Jeg kom til at tænke paa en Skovdue, jeg en Gang havde som Dreng og holdt indespærret paa et Loftskammer. Naar jeg om Aftenen gik op for at se til den, sad den bestandig i Vindueskarmen, og idet jeg aabnede Døren, fór den sammen om imod mig. Saadan fór hun ogsaa sammen, naar jeg kom. Hvad har hun tænkt paa de lange Timer, hun sad der alene . . . mon hun ofte har grædt? Mon jeg i det hele nogensinde har gjort hende rigtig lykkelig — det vil jeg aldrig faa at vide.

HEYDE. Hun holdt dog af Dig.

FOGHT. Maaske, den første Tid — frivillig — det tror jeg . . . Men siden — har det saa ikke været noget, fordi hun syntes, hun skulde . . . fordi hun var min Kone. Hun levede lykkelig hos sin Moder, uden Sorger. Hun var fri . . . kunde elske, hvem hun vilde . . . hengive sig, om hun vilde. Hvad Ret havde jeg til at benytte mig af, at hun et Øjeblik syntes om mig, til at berøve hende Friheden for bestandig . . . til at holde hende indespærret her . . . i dette tomme Hus, i denne triste Gade . . . jeg, som ikke engang kunde pynte hendes Bur med Blomster.

HEYDE. Ja, hvorfor gifter Folk sig med hinanden?

FOGHT. I alt Fald ikke for at tage Lyset og Luften fra hinanden, som jeg gjorde det for hende. Hvad Ret vilde jeg haft til at klage, om jeg en Dag, naar jeg var kommet hjem, ikke havde fundet hende der henne ved Vinduet, men i Stedet havde fundet et Brev, to Ord paa en Lap Papir, hvor hun sagde mig, at hun var gaaet, fordi hun ikke længere vilde holde det ud. (Skænker sig et Glas.) Vil Du?

HEYDE. Nej Tak . . . Du drikker meget.

FOGHT. Jeg er nødt til at stimulere mig op . . . jeg er nervøs . . . ødelagt — (tømmer Glasset, gør et Slag over Gulvet.) . . . . Men hør en Gang: Hvis hun nu ikke havde været trofast . . . hvis hun i nogle af de mange Timer, hvor hun var overladt til sig selv, var traadt ud af sin ulidelige Ensomhed . . . ud af Buret, det stod jo aabent . . . hvis der har været en anden, hun er gaaet til i sin kummerlige Forladthed . . . og hos hvem hun selv har været en anden . . . hvis der i dette Øjeblik i en anden Stue i denne By sidder en Mand, som

i Dag skjult var til Stede i Kirken, og sørger over hende, med et rigere Minde end jeg, fordi han skænkede hende mere end jeg . . .

HEYDE. Du fantaserer.

FOGHT samler sig. Ja — naturligvis — jeg véd det jo, hun var trofast. Men alligevel, den Aften det skete, da Ulykken skete . . . det vil være mig en evig Gaade . . .

Du husker jo, Du var her . . . ganske kort før, de bragte hende hjem . . . det var jo den samme Aften, jeg havde mødt Dig her udenfor og faaet Dig til at gaa med herop. Jeg fortalte Dig, at vi havde haft en Strid, at jeg var gaaet fra hende i Vrede . . . og at hun lidt efter ogsaa var gaaet og havde sagt til Pigen, hun vilde besøge sin Moder . . . Du husker det jo altsammen.

HEYDE nikker.

FOGHT. Nu vel . . . jeg har faaet at vide, at hun ikke har besøgt sin Moder. Hun har heller ikke villet gaa der hen og er vendt om. Den Gade, hvor hun blev kørt over, ligger en hel anden Vej . . . Hvad har hun villet dér?

HEYDE. Ja, hvorfor lægger Du Vægt paa det? Det kan jo være ganske tilfældigt. Hun har slet ikke haft til Hensigt at besøge sin Moder. Hun har blot villet gaa en Tur for at komme i Ligevægt, og saa givet Pigen det Paaskud.

FOGHT. Men hun har ikke været nogen Tur . . . hun har kun været i den samme Gade, tæt herved, hele Tiden. Betjenten, som var den første, der kom til og løftede hende op, har lagt Mærke til, at hun er gaaet frem og tilbage paa en og samme Strækning, frem og tilbage i Taagen næsten en Time . . . saa pludselig saa han hende staa stille og se efter en Mand, som kom gaaende ovre paa det modsatte Fortov. Hun gik hurtigt ud paa Kørebanen — det saa ud, som hun vilde skynde sig over til ham . . . i det samme kom Vognen svingende om Hjørnet med de løbske Heste . . . Og Gaden, hvor hun gik, hvor hun blev dræbt — det var den, hvor Du bor. Hvis det nu har været Dig, hun troede at skimte i Taagen ovre paa den anden Side . . . hvis det er Dig, hun har gaaet og ventet paa . . . hvis Du er Manden, den anden . . . ham jeg talte om før . . . skal jeg saa aldrig — skal det saa evig være en Hemmelighed?

HEYDE fast. Jeg tror, det vil blive ved at være en Hemmelighed.

FOGHT. Hvad mener Du, hvorfor svarer Du saadan?

HEYDE. Hvordan vil Du, man skal svare et Menneske, som taler i Hallucinationer.

FOGHT. Jeg kan ikke se Dit Udtryk i Mørket . . . men jeg føler, der er kun en tynd Væg imellem os . . . Slaa den igennem . . . lad os staa Ansigt til Ansigt!

PIGEN aabner Døren fra Spisestuen, et stærkt Lysskær falder ind. Bordet er færdigt . . . hvis Herrerne vil spise. Ud.

De staar et Øjeblik og ser paa hinanden.

FOGHT rækker Haanden ud. Giv mig din Haand, bryd Dig ikke om, hvad jeg har sagt. Jeg har Feber, jeg har ikke sovet i seks Nætter, jeg var gal . . . Kom, lad os gaa ind. De gaar henimod Døren.

FOGHT standser, dæmpet. Kan Du huske i gamle Dage, naar Du spiste hos os, og vi skulde til Bords, saa plejede hun at komme hen og tage os hver under sin Arm. Hun holdt meget af Dig . . . hun var trofast . . . Vi vil tidt tale om hende, vi to — Enkemænd — Fører ham ind i Spisestuen.

Tæppet falder.

DEN KÆRE FAMILIE

PERSONER

FRIIS, Grosserer, Direktør for et Dampskibsselskab

ELISE
EMILY
IDA
JACOB
} Hans Børn

RANDALL, Vicekonsul, gift med Elise

CLAES af Lejonstam, Friherre, gift med Emily

VALDEMAR NYSTRØM, Prmlt. i Marinen, Friis' Søstersøn

Grev MAAGENHJELM

v. SCHILDPADDE

Grosserer LUDWIG

THOMSEN, Bogholder
ANDERSEN, Tjener
} Hos Friis

Foregaar hos Friis i Kjøbenhavn

FØRSTE AKT

Salon hos Friis, udstyret kostbart og moderne, oplyst af Lamper med farvede Skærme. I Baggrunden til *venstre* Fløjdør med Portièrer til en anden Salon, tilsvarende udstyret og oplyst. I Baggrunden til *højre* Udgang til Entré, som, naar Døren aabnes, ses rummelig og stærkt oplyst.

Ved Tæppets Opgang sidder Emily (Friherreinden) og Elise (Konsulinden) paa en Causeuse i Forgrunden til venstre; i Salonen bagved ses Friis, Lejonstam, Nystrøm, Ludwig og v. Schildpadde grupperede og konverserende. I Baggrunden Ida i flirtende Samtale med Greven.

Damerne er lyst selskabsklædte, Herrerne i *eveningdress*.

FØRSTE SCENE

EMILY ser ind paa Herrerne. Det er nogle underholdende Kavalerer.

ELISE. Du har jo selv jaget dem bort. Du sagde, Du havde Hemmeligheder med mig.

EMILY gaber. Jeg vilde bare prøve paa at faa en lille Lur. Jeg var lige ved at falde under Bordet. Det har i det hele taget været et muntert Selskab.

ELISE. Aa — hvad!

EMILY. Det er ogsaa en Idé at invitere Folk paa denne Aarstid, naar man ikke kan være i det fri. Apropos . . . jeg har endnu ikke faaet Besked paa, hvorfor I er flyttet saa tidligt ind fra Landstedet.

ELISE. Ganske simpelt, fordi Ørehøj skal ombygges, og Arkitekten maatte begynde nu for at være færdig i ordentlig Tid til Foraaret.

EMILY. Skal Familistèren udvides?

ELISE. Ja Papa vil lade tilbygge en ny Spisestue. Saa bliver der nogle flere Gæsteværelser. Det var jo lidt knapt med Pladsen nu, naar jeg er der med Børnene, og naar saa Du og Claes er paa Besøg, og Valdemar . . . Papa holder jo af at kunne samle hele Familien . . .

EMILY. Ak ja, Papa er Patriark . . . Hvorfor er vi for

Resten ikke taget et eller andet Sted hen i Aften? Vi kunde være gaaet i Tivoli. Vejret er vist dejligt.

ELISE. Nej det blæser. Her er da ogsaa meget behageligere hjemme.

EMILY gaber. Ja, nu holder jeg det imidlertid ikke ud længer. Jeg ligefrem fryser, saadan keder jeg mig. Tror Du ikke, Din Mand snart kommer med Vognen?

ELISE. Vi skal da drikke The først. Hvorfor keder Du Dig? Jeg synes, det har været en rigtig hyggelig lille Middag.

EMILY. Den kære Familie!

ELISE. Her er da ogsaa andre.

EMILY. Du mener Maagenhjelm? Han har jo ikke bestilt andet end gøre Kur til Ida. Naa, nu er det hendes Tur!

ELISE. Hvad synes Du om Greven?

EMILY. Hvad synes Du?

ELISE. I Grunden udmærket . . . jeg finder ham sjældent elskværdig og distingvert. Fuldendt gentlemanlike!

EMILY. Ja, jeg ved ikke!

ELISE. Du maa da kende ham? Det er jo Din Mand, som har præsenteret ham. Er han ikke en af Claes' Venner?

EMILY. Jeg kender ham ikke synderlig. Claes har saa mange Venner. Det er vel Meningen, Ida skal have ham.

ELISE. Jeg er nærved at antage det. Han gjorde jo Papas Bekendtskab ved Væddeløbene; den Gang hed det sig, han vilde rejse til Schweitz. Men kort efter gjorde han Visit hjemme paa Landstedet og fortalte, han havde bestemt sig om og vilde bo paa Skodsborg. Dèr blev han saa hele Sommeren lige til kort, før vi flyttede ind, og kom mindst to Gange om Ugen. Og nu da Jagterne er begyndt, har han ikke taget imod en eneste Indbydelse, men er blevet her i Kjøbenhavn.

EMILY. Ja, det er jo ganske lovende Tegn.

ELISE. Jeg kan virkelig ikke sige andet, end at jeg finder det i enhver Henseende storartet, om Ida kan gøre det Parti. Grevinde Maagenhjelm, tænk den Stilling, hun kommer til at indtage!

EMILY. Er det nu saa storartet? Han har jo intet Gods.

ELISE. Han kommer maaske til at arve. Og Formue har han da . . . eller maa han da have — kan jeg ikke tro andet . . . Og alene Navnet . . .

EMILY. Ja det ved jeg, han har.

ELISE. Jeg begriber ikke, det ikke interesserer Dig mere, som hørende til Familien.

EMILY. Ja, det er nu *Din* Kæphest, Familien . . . Men jeg skal saamænd hverken være for eller imod Greven. Det vil heller slet ikke forbavse mig, om Ida bliver Grevinde. Jeg synes oven i Købet ikke godt, det kunde være mindre, i Forhold til, hvordan det er gaaet os to. Se en Gang: da Du blev voksen, havde Fader 50,000 om Aaret. Du fik en Konsul, engelsk Blod, fint Firma, oven i Købet paa en Maade hørende til Diplomatiet. Saa kom jeg: Papa, som vi nu var begyndt at kalde ham, var steget til Hundredetusend og Ridder af Dannebrog. Til mig blev der Raad til en Adelsmand, importeret Notabene . . . Nu staar den kære Papa for 200,000 og for Tur til at blive Etatsraad . . . und jetz kommt der Graf . . . Det er peger paa Elise Trip, paa sig selv Trap, hen paa Ida Træsko.

ELISE. Du taler saa letsindigt, Emily.

EMILY. Letsindigt? Det manglede da ogsaa, jeg ikke skulde være letsindig. Gift med en svensk Friherre. Jeg havde nær sagt, det er jo det, vi lever af.

ELISE. Hold nu op, Emily, hører Du!

EMILY. Bliver Du misundelig?

ELISE. Du ved godt, jeg har aldeles ingen Grund til at være misundelig. William og jeg er fuldkommen tilfredse. Vi har vort hyggelige Hjem.

EMILY. Sankt Annaplads, 11 Værelser.

ELISE. Vort rigelige Udkomme —

EMILY. Staar for 30000, har mindst 45.

ELISE. Randall nyder alles Agtelse.

EMILY. Med Højagtelse, ærbødigst . . . hedder det ikke saadan i Handelssproget?

ELISE. Nu er Du ondskabsfuld.

EMILY. Sødeste Elise, tag det for alt i Verden ikke højtideligt. Du ved godt, jeg lader bare Munden løbe. Og skulde nogen være misundelig, er det da snarere os. Vi sidder derovre paa en Gaard midt inde i Skaane i Gæld til op over Ørene.

ELISE. Som Papa stadig betaler.

EMILY. Ja, Gud ved, hvem der ellers skulde betale den!

ELISE. Er det nu galt igen?

EMILY. Naturligvis, det er jo et Aar siden, det var galt sidst!

ELISE. Men kan Du da slet ikke holde igen paa Din Mand?

EMILY. Du tror da ikke, det er ham alene, der bruger Pengene? Det er virkelig lige saa godt mig.

ELISE. Ja, jeg begriber Dig ikke. Jeg ved blot, at jeg ikke vilde kunne holde ud at leve paa den Maade. Jeg vilde ikke have en eneste glad Time.

EMILY. Naar man bruger 40000 om Aaret? Aa jo Du, man kan saamænd have mange glade Timer. Det er kun ubehageligt, hver Gang vi maa over og bekende for Papa. Vi skiftes til det. Denne Gang er det Claes Tur, saa min Puls er ganske rolig. Naar det nu vel er overstaaet, rejser vi et lille Svip til Paris ... Ah, der er Theen!

ANDEN SCENE

Andersen med The, byder Damerne. Ludwig kommer drivende inde fra de andre, stiller sig hen ved et Bord til højre og blader i et Album.

ANDERSEN hen til ham. Ønsker Grossereren The?

LUDWIG. Tak vender sig Dem Andersen! Naa, forsyner sig hvad synes De saa om Pladsen her i Huset?

ANDERSEN. Hvis Grossereren spørger mig — ikke saa godt som hos Grossereren.

LUDWIG. Jeg troede dog, jeg havde skaffet Dem en fin Plads.

ANDERSEN. Jeg er ogsaa Grossereren meget forbunden. Jeg klager ikke paa Opholdet. Men man er lige godt mere optaget.

LUDWIG. Forstaar sig. Hos mig bestilte De slet ingen Ting. Men er Herskabet ellers ikke behageligt?

ANDERSEN. Den gamle Herre er meget fredsommelig ... den unge Herre er der heller ikke meget Besvær med. Det er kun sommetider Frøkenen —

LUDWIG. Den lille Frøken Ida! Er hun slem at gøre tilpas?

ANDERSEN. Det er nærmest paa den senere Tid, siden Hr. Greven er begyndt at komme. Saa skal al Ting strabadseres. Men nu fører det vel ogsaa til en Forandring.

LUDWIG. De vil da ikke sige op?

ANDERSEN. Nej, jeg mener her. Der tales jo om, at Frøkenen skal giftes.

LUDWIG. Med hvem?

ANDERSEN. Med ham, Greven! Det antog jeg, Grossereren selv havde faaet Nys om?

LUDWIG. Ja, jeg har naturligvis nok hørt ... saa man taler virkelig om det?

ANDERSEN. Ja, og saa bliver der jo kun Herreopvart-

ning. Jeg egner mig nu engang ikke for at opvarte Damer ... Det vil sige ... forstaar sig, de Damer, der kom til Grossereren.

LUDWIG affærdigende. Naa godt ... Jeg skal ikke have Fløde!

ANDERSEN fra ham.

ELISE. Aa, Andersen, kom og tag Kopperne! til Emily nu skal jeg gaa ind og høre, naar Papa tror, vi kan vente William. Gaar.

TREDIE SCENE

EMILY. Fik De Dem en Passiar med Deres gamle Tjener, Hr. Ludwig?

LUDWIG. Jeg hørte til hans Befindende.

EMILY. Er han tilfreds med Papa?

LUDWIG. Det lod til det.

EMILY. Fortryder De nu ikke, De har skilt Dem ved ham? En flink Tjener finder man ikke let.

LUDWIG. Jeg vil foreløbig ikke holde Tjener. Jeg har vænnet mig til at undvære det paa Rejsen. Og desuden, nu da jeg har afskaffet min Hest ...

EMILY. De har afskaffet Deres Ridehest? De bliver adstadig!

LUDWIG. Alvorlig, Frue!

EMILY. Er det noget, som pludselig er kommet over Dem?

LUDWIG. Nej, planmæssigt. Jeg har altid sagt til mig selv: til Du bliver 30 Aar, vil Du være Ungkarl og Levemand ... derefter —

EMILY. Alvorsmand.

LUDWIG. Og Ægtemand.

EMILY. Ogsaa Ægtemand?

LUDWIG. I Foraaret fyldte jeg 30. Min Rejse i Sommer var min sidste Ungkarleekstravagance.

EMILY. Hvor ekstravagerede De? Paris?

LUDWIG. Nej, først tog jeg til Karlsbad og fik min Mave grundig kureret —

EMILY. Og saa til Paris?

LUDWIG. Nej, saa til London og fik mine Tænder komplet gjort i Stand. Det faar man intet Sted som i London.

EMILY. Aa, lad mig se!

LUDWIG viser Tænder.

EMILY. Min Kompliment!

LUDWIG. Saa tog jeg til Paris.

EMILY. For at prøve Maven og Tænderne. Det minder mig om Papas Dampskibe, naar de har været paa Bedding hos Burmeister og saa gør Ture i Sundet for at prøve Maskinerne.

LUDWIG. Maskineriet var i Orden, Frue!

EMILY. Og De satte Kursen hjemad?

LUDWIG. For at blive en alvorlig og solid Forretningsmand.

EMILY. Til Fods!

LUDWIG. Til Fods ja. Jeg kører ikke engang i Droske. De aner ikke, hvor det styrker Krediten i vore smaa Forhold.

EMILY. Og nu vil De være Ægtemand.

LUDWIG. Snarest muligt.

EMILY. Den lykkelige Genstand er maaske allerede udvalgt.

LUDWIG. Hun er udvalgt, ja.

EMILY. De er en metodisk Mand Hr. Ludwig, De har min Agtelse. Jeg vil blot haabe for det heldige Udfald af Deres Planer, at det ikke er min lille Søster, der er indbefattet. Hun er, som De ser . . . peger paa Ida og Greven, som nu og da standsende kommer nærmere.

LUDWIG. Greven?

EMILY. Greven har i al Fald Têten. Ham slaar De næppe til Fods.

LUDWIG. Nej det bliver nok Forhindringsridt, mærker jeg. Bukker og gaar hen til de andre.

FJERDE SCENE

ELISE. Om et godt Kvarter mente Papa, William kunde være her fra Mødet.

EMILY. Det var dejligt.

ELISE. Greven har bedt Ida spille.

EMILY. Ja, jeg ser, det trækker op.

IDA fulgt af Greven og de andre. Jeg forsikrer Dem Hr. Greve, jeg er virkelig træt i Aften. Og det er ogsaa saa længe siden, jeg har spillet.

GREVEN. Blot et eneste lille Stykke Frøken. Husk paa, De har forvænt mig. I Sommer paa Landet spillede De hver Gang.

FRIIS. Spil nu, min Pige, og gør ikke saa mange Dikkedarer.

IDA. Men kun én.

GREVEN. Den, De altid spillede i Sommer — denne — nynner.

IDA sætter sig til Flygelet.

v. SCHILDPADDE. Maa jeg assistere?

IDA blader i Noderne. Aa Tak . . . jeg er vis paa, jeg kan slet ikke . . . rejser sig. Nej, den Taburet er altfor høj drejer Taburetten.

EMILY. Sikke Anstalter.

FRIIS. Hys . . .

Ida begynder at spille. Emily og Elise sidder og smaahvisker paa Causeusen til venstre. Friis, Greven, Claes og Ludwig i Forgrunden midtfor. Nystrøm for sig selv henne til højre.
De 4 Herrer lytter opmærksomt og gestikulerer beundrende.

GREVEN dæmpet. Bravo, Bravo, Frøken. Deres Datter spiller henrivende, Hr. Direktør!

FRIIS. Fornøjer mig, Greven er tilfreds.

GREVEN. Det er noget aldeles fuldendt, det Foredrag. Jeg forsikrer Dem, Frøkenen vil kunne lade sig høre for Kendere.

LUDWIG spydig. Hr. Greven er maaske Kender.

CLAES. Ja, hon speler verkligen med sentiment. Svärfar har också kostat mycket på hennes utbildning.

FRIIS. Forstaar sig, det er en Selvfølge . . . naar der blot er Talent, og jeg tror ogsaa selv, hun har musikalsk Talent.

CLAES. Kors!

GREVEN. Bevares!

IDA afslutter Spillet. Almindelig Komplimenteren. Aa, det var virkelig saa ubetydeligt . . . hvisker med v. Schildpadde og blader i Noderne.

FRIIS. Som jeg vilde sige, naar der er Talent — saa skal det plejes, opmuntres . . . Det har altid været mit Princip overfor enhver Art af Talent. Jeg tror ogsaa i saa Henseende mine Vægge . . . slaar ud med Haanden.

CLAES. Gubben har charmante taflor.

GREVEN. Ja jeg har allerede beundret Deres Malerier.

FRIIS. Jeg indrømmer, jeg forstaar mig ikke meget paa det selv. Men efter hvad Kendere har sagt mig . . .

GREVEN. Det er virkelig udsøgte Ting.

LUDWIG. Greven er ogsaa Kunstkender?

FRIIS. Jeg skal blandt andet vise Dem et nyt, jeg fik forleden. Det hænger foreløbig herinde . . . kom skal De se, mod den anden Side Elise og Emily . . . har I set det? Elise følger.

EMILY. Tak jeg har set det.

FRIIS i Døren. Schildpadde . . . kom skal De se!

v. SCHILDPADDE springer til. Gerne, Hr. Direktør.

EMILY. A la marche . . . Hr. v. Schildpadde!

FRIIS. Jeg har købt det af en ganske ung Fyr, som en Opmuntring.

EMILY dæmpet. Papa køber altid sine Billeder af ganske unge Fyre. Det er en billig Opmuntring.

FEMTE SCENE

IDA gaar hen til et Spejl i Forgrunden, nær Valdemar og glatter sit Haar.

VALDEMAR. Skal Du gøre flere Kunster?

IDA. Hvad mener Du?

VALDEMAR. Spille mere, eller synge, eller danse.

IDA. Spar Dine Vittigheder. De er ikke morsomme.

VALDEMAR. Det skulde ikke være nogen Vittighed.

IDA. Ja, saa var det maaske en af Dine sædvanlige Behageligheder. Du er blevet rigtig elskværdig i den sidste Tid, Fætter Valdemar.

VALDEMAR. Tak i lige Maade.

IDA. Før var Du en ganske anden.

VALDEMAR. Ja, den Gang Du var en ganske anden.

IDA. Aa, det er vist ikke mig, der har forandret mig. Jeg er vist den, jeg altid har været.

VALDEMAR. Ja, det tror Du maaske selv.

IDA. Du derimod, Du har rigtignok forandret Dig, mens Du har været ude at sejle i Sommer. Der var virkelig en Tid, hvor jeg syntes, vi to kom saa godt ud af det med hinanden. Jeg glædede mig, naar Du kom. Du var ridderlig og galant imod mig. Du holdt med mig, naar Papa var urimelig, eller de andre drillede mig og var overlegne. Men nu, nu er der ikke en, der behandler mig som Du. Bare Du ser, jeg er glad og fornøjet, saa skal Du straks komme med Dine Stiklerier og Ondskabsfuldheder. Som nu i Aften. Det er, ligesom Du ikke kunde taale at se mig i godt Humør.

VALDEMAR. Nej, jeg kan ikke taale at se Dig nedværdige Dig.

IDA. Nedværdige mig?

VALDEMAR. Ja, nedværdige Dig, med at gøre Dig lækker for den forlorne Abekat, den Greve, I har faaet trukket ind her i Huset. Du skulde blot se Dig selv en Gang, naar han er her, hvordan Du sejler omkring ham og bryster Dig med skinnende Øjne.

IDA. Skinnende Øjne . . . Din uforskammede! Gaar fra ham, vender straks tilbage, hæftig, med Taarer i Øjnene. Jeg vil sige Dig en Ting. Jeg taaler det ikke et Minut længere. Du tror vist, fordi Du er min Fætter, at Du kan byde mig, hvad der falder Dig ind. Men hvis Du en eneste Gang til kommer med Dine Uartigheder, saa klager jeg til Papa.

VALDEMAR. Værsgod. Klag saa meget Du vil. For Resten skal Du ikke være bange, jeg oftere skal genere Dig. Om en Uge rejser jeg.

EMILY iagttager dem i sin Lorgnet.

IDA. Ja, gid Du bare *var* rejst. Fra ham, møder Greven.'

SJETTE SCENE

GREVEN. Frøken Friis! Jeg fik ikke Lejlighed før til at takke Dem for Deres Spil.

IDA. Aa, den Ubetydelighed.

GREVEN. Det var ingen Ubetydelighed for mig, Frøken. Musik og gamle Minder, ved De nok, man siger. Det erindrede mig om vore smaa Aftener paa Landet, naar De spillede for Deres Fader og mig.

IDA. Husker De virkelig det endnu? Jeg synes allerede, det er saa længe siden.

GREVEN. De har desværre Ret. De smukke Dage, som man siger, sind jetzt vorüber. Nu er det ikke saa ofte, jeg har den Lykke at se Dem.

IDA. Jeg er allerede begyndt at glæde mig til Vinter, til Selskaberne. Men det er sandt, De holder jo ikke af at gaa paa Bal.

GREVEN. Jeg er ophørt at danse. Men til Vinter vil jeg gaa paa alle de Baller, hvor jeg kan haabe at træffe Dem.

IDA. Og saa, hvis der bliver Skøjteføre!

GREVEN. Saa haaber jeg Frøken, De husker, De har lovet at tillade mig at indføre Dem i vor private Klub. De vil blive modtaget med Begejstring.

IDA. Tror De?

GREVEN. Men det bliver dog ikke det samme. Baller og Selskab, De vil være omringet og adspredt. Kan De huske, hvad jeg bad Dem om, Frøken Ida, da jeg sagde Farvel til Dem ude paa Landet?

IDA. Bad De mig da om noget?

GREVEN. Om De vilde give mig Lov til ogsaa herinde at besøge Dem i Deres Hjem paa samme Maade som der-

ude. Komme en Gang imellem og tilbringe en Aften hos Dem og Deres Fader og tale med Dem alene. Maa jeg det?

IDA tavs.

GREVEN. Blev De vred paa mig, Frøken? Var det paatrængende?

IDA. Nej, men det maa Papa . . .

GREVEN. Men hvis jeg nu spurgte Deres Fader, maa jeg saa sige, at De ikke har derimod?

LUDWIG imellem dem. Deres Vifte, Frøken Friis! Den laa derinde.

IDA. Tak, det var dejligt.

LUDWIG. Undskyld, hvis jeg kom til Forstyrrelse.

IDA. Aldeles ikke. Fik De saa set Malerierne?

LUDWIG. Jo, jeg tror nok, vi gik dem igennem.

EMILY. Ja, Papa er ikke saadan at slippe fra, naar han begynder at vise sine Kunstskatte!

LUDWIG. Hr. Greven slap dog!

GREVEN. Til Deres Misundelse, lader det næsten!

LUDWIG. Jeg misunder enhver Frøkenens Selskab!

EMILY. Ikke saa galt. Bliv bare ved!

FRIIS i Døren. Aa, Hr. Greve!

GREVEN. Hr. Direktør!

FRIIS. Greven gik fra det bedste. Kom en Gang til, saa skal De se.

GREVEN. Med Fornøjelse! til Ludwig. Nu kan De faa Revanche. Til Ida. Jeg har Svaret til gode, Frøken! Gaar.

SYVENDE SCENE

EMILY animerende Ludwig. Nu De, Grosserer!

LUDWIG til Ida. Den Frisure klæder Dem storartet, Frøken!

IDA. Tak, det har De allerede en Gang sagt mig!

Pause.

EMILY. Ikke forknyt!

LUDWIG. De er i det hele taget kommet til at se storartet ud, mens jeg har været borte!

IDA. Aa, hold nu op. De ved, jeg hader saadan flove Komplimenter. Fortæl mig hellere, hvordan De morede Dem paa Deres Rejse?

LUDWIG. Jeg rejste mest for min Sundheds Skyld.

IDA. Saa, var De syg?

LUDWIG. Aa, ikke videre. Det var ogsaa mere for at komme ud af de gamle Folder. Og for saa at komme tilbage og tage alvorligt fat paa Forretningen. Jeg har nu i Sinde fuldstændig at ofre mig for min Forretning. Frøkenen har maaske hørt, jeg ogsaa har solgt min Hest? Jeg rider ikke mer. Rider De, Frøken?

IDA. Jeg har redet lidt i Sommer.

LUDWIG. Med Deres Fader?

IDA. Ja, eller Jakob og med Greven.

LUDWIG. Saa med Greven! Synes De godt om ham?

IDA. Rigtig godt!

LUDWIG. Saa! Jeg synes nu han er arrogant?

IDA. Maaske overfor Herrer. Mod Damer er han fin og ærbødig.

LUDWIG. Det er vi vel alle?

IDA. Ikke alle forstaar at være det som han. Man mærker øjeblikkelig, der er noget særegent ved ham. Man ser straks, han er *født!*

LUDWIG. Det ser man maaske ikke paa mig? Jeg er ogsaa kun døbt! Og det kan man maaske heller ikke se paa mig?

IDA. Ja, det har jeg virkelig ikke nogen Mening om. Undskyld, jeg skal hen til de andre! Fra ham.

EMILY. Græsrytter, Højstærede!

LUDWIG. Hvad skal man sige? Steeplechase, Deres Naade! Efter Ida.

OTTENDE SCENE

EMILY til Valdemar. Valdemar, kom lidt herhen!

VALDEMAR. Til Tjeneste. Hvad ønsker Kusine?

EMILY. Jeg synes, Du svigter mig lidt i Dag. Du kunde gerne gøre en Smule Kur til mig!

VALDEMAR. Med Fornøjelse. Tillad mig da til en Begyndelse . . .

EMILY. Stop, ingen Flovser! Sæt Dig her ved Siden af mig og snak med mig.

VALDEMAR. Hvorom?

EMILY. Find paa noget. I gamle Dage kunde vi to altid saa brillant sidde i en Krog og skumle. Lad os nu have det lidt morsomt og snakke ondt om de andre. Se der er de allesammen!

NIENDE SCENE

FRIIS ind fulgt af de fleste af Selskabet. Naa, nu fik De da overset Samlingen. Den er slet ikke saa lille, vel?

GREVEN. Jeg er ganske imponeret. Direktøren har vel ogsaa samlet i flere Aar?

FRIIS. Forstaar sig. Det har jeg. Jeg købte mit første Billede det Aar, jeg fik mit første Skib. Og siden har jeg købt saadan i Ny og Næ, ét og ét ad Gangen. Saa mærker man ikke saa meget, at det tager paa Portemonniksen. Ja gæt for Resten en Gang, hvad det Liebhaveri staar mig i. Hvad tror De Hr. Greve?

GREVEN. Det tør jeg ikke indlade mig paa at bedømme.

LUDWIG. En halvhundrede Tusinde!

FRIIS. Nej stop, saa meget ikke, men tredve Tusind godt og vel.

CLAES. För tusen! . . .

FRIIS. Nej för tre tio tusen, Din svenske Gavtyv.

CLAES. Djäfligt!

FRIIS. Ja det er nogle dyre Tapeter hvad!

EMILY. Papa er ligefrem brillant, som han staar der og planter sig. Storsnudet og tykmavet, Købmand og Reder i Kjøbenhavn Jakob Friis. Og Ludwig ved Siden af, Hr. Grossereren, altid paa Tæerne. De minder præcis om de to Figurer foran Børsen. Papa er den gamle snu og lune Neptun . . .

VALDEMAR. . . . med Østersgaffelen.

EMILY. Og Ludwig den unge fiffige Merkur . . .

VALDEMAR. . . . med Chapeaubas og Sløjfer paa Skoene.

EMILY. Det er, som man ser hele den danske Storhandel.

VALDEMAR. Nu suppleres de af Din højtidelige Søster, der paa sin Mands Vegne repræsenterer vore Forbindelser med England.

EMILY. Har Du set hendes ny Visitkort? Mrs. William Randall, og Manden kalder hende Alice! Hun drikker five-o-glock The hjemme mutters alene, og gaar til engelsk Service i Grønningen, som hun ikke forstaar et Muk af.

VALDEMAR. Der har vi Din Gemal, vor svenske Forbindelse.

EMILY. Den glade Sjæl, vor Hjærtebror.

VALDEMAR. Som lever af at tage Told af os.

EMILY. Naa, naa, ikke saa vittig. Glem heller ikke Dig selv i Familiebilledet, lille Valdemar, vores egen Marine, som sejler omkring og holder Forbindelserne vedlige.

VALDEMAR. Og gør Honnør paa Fødselsdagene.

EMILY. Ja, Du har i Grunden, naar jeg tænker paa det, altid været en elskværdig Fætter, Valdemar, mod os Kusiner. Turet rundt med os og fulgt os paa Bal og været Kavaler. Man kan saamænd godt sige, det er Dig, der har faaet os forsørgede.

VALDEMAR. Du har Ret, jeg har været en skikkelig Familiefætter.

EMILY. Ved Du, hvad jeg saa smaat havde gaaet og bildt mig ind?

VALDEMAR. Naa?

EMILY. At Du, som Lønnen for de syv Aar, Du trællede for Elise og mig, havde forbeholdt Dig Ida. Sidste Vinter, da jeg saa Jer sammen, var jeg næsten overbevist om, at I holdt af hinanden.

VALDEMAR. Det troede jeg maaske ogsaa selv. Jeg kan gerne sige Dig det. Jeg har brudt mig om Ida. Da jeg gik paa Togt i Foraaret, var hun den sødeste Pige, og jeg længtes efter hende hele Sommeren. Men nu, da jeg ser, hvordan hun har forandret sig og er blevet vigtig og københavnsk og beregnende, som alle de andre Balfinker, nu holder jeg ikke en Døjt af hende. Jeg overlader hende til Greven.

EMILY. Herre Gud, Valdemar, hvorfor vil Du saa let lade Dig slaa af Marken? Er Du ogsaa vis paa, at Greven mener det alvorligt?

VALDEMAR. Det ved jeg ikke. Lad dem selv om det, de andre, Onkel og Elise og hendes Mand, hele Familiekompagniet, som er opsat paa at smedde dem sammen. De maa vel vide, hvor alvorligt han mener det. For et Par Aftner siden mødte jeg ham paa Strandvejen med en Donna i aaben Vogn. Det skal være hende, der har ruineret ham. Og jeg tror, han er en hensynsløs Medgiftsjæger. Men jeg gider for Resten slet ikke at snakke om ham. Jeg ønsker blot saa snart som muligt at sige Farvel til det altsammen.

EMILY. Hvad mener Du?

VALDEMAR. Jeg rejser.

EMILY. Er Du udkommanderet igen?

VALDEMAR. Nej, jeg træder ud af Marinen, à la suite, et Par Aar eller tre. Det er ogsaa en Familieanstalt. Naa, jeg beklager mig langtfra. Jeg har haft det godt der, og jeg holder af min Stand. Du maa heller ikke tro, jeg ikke skønner paa det Hjem, jeg har haft her hos Jer. Men jeg vil

blot lufte mig alvorligt en Gang, ud af Hjemmevarmen. Forleden blev jeg myndig og raadig over den Smule, jeg ejer. Nu kan jeg sige Adieu. Lad saa Ida sejle med Greven, om hun har Mod. Jeg skal blot ikke være Reserveanker. Rejser sig og gaar til de andre.

TIENDE SCENE

FRIIS. Men hør nu, skal vi ikke have mere Musik? Spil lidt igen for os Ida?

IDA. Aa nej Fa'er, jeg vil saa nødig spille mer i Aften. Bed Claes om at synge.

FRIIS. Ja Claes, syng lidt for os!

CLAES tager sig til Halsen. Ja, men om jag skal sjunga . . .

FRIIS. Om Du skal sjunga, då måste Du ha' Punsch — den kender jeg. Du er s'gu altid tør i Halsen. Sørg for lidt Punsch Ida, saa tager vi andre et Glas med.

Ida gaar og kommer tilbage med Andersen, der bærer en Bakke med Glas og byder rundt.

CLAES tømmer sit Glas, sætter sig til Flygelet og synger:

Der inne klingade sången
uti den festprydda sal.
Jag smög mig ut på balkongen;
ty sommarnatten var sval.
Der kunde fritt jag få andas
och lyssna, medan jag såg
hur dagen började randas
kring insjöns glittrande våg,
hur dagen började randas
kring insjöns klara våg. — — — —

Brusande vals, kom att mig föra
Ut i din yra dansande lek.
Tjusande ton, smek du mit öra
än med ditt brus, än mild och vek,
svallande våg, brusande bölja,
skummande haf, yrande nu,
ut i din hvirfvel låt mig få följa,
låt mig få yra liksom du —
— Brusande vals, kom att mig föra
ut i din vilda yrande lek.
Brusande vals, brusande vals,
Brusande, rusande, tjusande vals.

Men plötsligt sågs vid min sida
en flicka tvekande stå, .
hon knappast vågade bida,
men dröjde, hon dröjde ändå.

Mot dörrn hon ängstligt sågs spana
och nu försvann hon så tyst,
ingen, ingen fick ana,
att hennes läppar jag kysst;
ty ingen, ingen fick ana,
att henne nu jag kysst.
— — — — — — — — — — — —

Brusande vals, kom att mig föra,
o. s. v.

Almindeligt Bifald og Komplimenteren, da Sangen er ude.

FRIIS. Bravo Claes, det var brillant. Ja synge kan han den Friherre, dæmpet men det er s'gu ogsaa det eneste ... Skaal Claes, kom og drik med mig. Jeg kan Pokkers godt lide Dig, og Din Stemme, den staar jeg ikke for ... Men det har sandt for Dyden ogsaa været mig en dyr Tenor.

CLAES. Haha — Farbror är nu alltid så treflig!

FRIIS dunker ham paa Maven. Aa Sludder, Din Tyveknægt ... Naa, der har vi Konsulen!

ELLEVTE SCENE

RANDALL ind, gnider sig i Hænderne. God Aften!

FRIIS. Naa, hvordan gik Mødet?

RANDALL. All well! hilser rundt God Aften Hr. Greve, behager De at befinde Dem vel?

GREVEN. Takker ... haaber ogsaa Konsulen?

RANDALL. Takker ærbødigst. Jeg hilste for Resten paa Greven i Formiddags.

GREVEN. Saa, hvor det?

RANDALL. Aa, det var kun i Store Kongensgade. Greven saa mig vist ikke?

GREVEN. Beder undskylde.

RANDALL. Bevares! Greven var heller ikke alene. Var det ikke en af de Herrer Diplomater, Greven stod og talte med?

GREVEN. I Store Kongensgade, nu husker jeg. Nej det var en Assuranceagent.

RANDALL. Aa — der ser man, hvor man kan tage fejl.

FRIIS. Hvordan er Vejret i Aften?

RANDALL. Stadig blæsende. Der er meldt Storm fra Østersøen.

FRIIS tager ham til Side. Hør sig mig ... ikke noget nyt om Skibet?

RANDALL. Om Ladoga? Nej!

FRIIS. Vi har ventet Depeche siden i Gaar. Kaptejnen skulde telegrafere fra Bornholm.

RANDALL. Det maa vel komme i Morgen.

FRIIS. Jeg er bange, der er noget galt.

ELISE. Er Vognen nede, William?

RANDALL. Ja, vil Du hjem nu, my darling?

ELISE. Ja, Emily kører med os.

TOLVTE SCENE

Selskabet begynder at bryde op.

FRIIS. Naa, vil De allesammen af Sted! Men De skal da have en Cigar? Vent lidt, skal jeg hente. Ud.

EMILY. Farvel, Hr. v. Schildpadde. Vi to har nok ikke faaet snakket sammen i Aften. Jeg beklager . . . jeg plejer ellers at smage paa alt, hvad der er paa Bordet.

v. SCHILDPADDE. Friherreinden er altid saa naadig.

EMILY. Men hvad er det, jeg hører, De skal jo paa Papas Kontor?

v. SCHILDPADDE. Hr. Direktøren har været saa venlig at love at vejlede mig i Handelens Mysterier.

EMILY. Blot De nu maa kunne gennemskue dem. Men sig mig blot. Hvad var det for en Historie, De fortalte ved Kaffen. Jeg kunde ikke rigtig høre.

v. SCHILDPADDE. Aa, det var blot Kammerjunker Fuchs og jeg, vi disputerede forleden om, hvorvidt en Herre kunde kaldes comme il faut, naar han var set sidde og soignere sine Negle ovenpaa en Sporvogn.

EMILY. Maa jeg takke, De er fortryllende! Der er altid et lille Guldkorn at finde hos Dem. God Nat Hr. v. Schildpadde.

v. SCHILDPADDE bukker. Deres Naade.

GREVEN til Ida. God Nat, Frøken, og min bedste Tak for i Dag.

IDA. God Nat og selv Tak.

GREVEN. Har De saa ikke det lille Svar til mig, De husker, jeg bad om før?

IDA rødmer. Jo, paa Gensyn!

GREVEN kysser hendes Haand. Tak — nu gaar jeg glad.

EMILY til Ludwig. God Nat, Hr. Merkurius, Greven har stadig Têten. Pas paa, De slaar ham ikke til Fods!

LUDWIG. Merkur har Vinger paa Fødderne, Deres Naade.

EMILY. Ja, Glück auf! Til Claes God Nat, Du Nattergal — for Du følger vel ikke med?

CLAES. Nej, jag behöfver frisk luft. Jag tänker följa med grefven og herrarne.

EMILY. Det tænkte jeg ogsaa. Hvisker Bliv nu ikke for sent ude. Husk, Du skal være klar i Morgen. Du skal paa Vigilans hos Papa.

CLAES. Ja, ja visst!

Emily, Randall og Elise mod Entréen.

FRIIS med Lys og Cigarer. En Cigar William!

RANDALL. Nej Tak, jeg skal køre.

EMILY. God Nat Papa. Vil Du ride en Tur med mig i Morgen?

FRIIS. Ja ... nej — det kan jeg ikke. Jeg har ingen Sporer. Jeg tabte den ene i Morges.

EMILY. Jeg skal forære Dig et Par ny.

FRIIS. Ja Tak, lad mig se det.

VALDEMAR. Farvel Onkel!

FRIIS. Adieu min Dreng — Cigar?

VALDEMAR. Nej Tak ... Farvel Ida.

IDA. Farvel, spydig og tusind Tak for i Aften.

VALDEMAR. Ingen Aarsag. Bukker for de andre og gaar.

Ida ud at hjælpe Søstrene i Entréen.

TRETTENDE SCENE

FRIIS. Værsgod mine Herrer, Cigarer!

Greven, Ludwig, Claes og v. Schildpadde tager Cigarer og tænder.

GREVEN snuser Røgen til sig. Det var en Cigar.

FRIIS. Det haaber jeg. Gaar ud i Entréen.

LUDWIG slaar Røgen til sig med Haanden. Er Greven Cigarkender?

GREVEN. En Smule, bilder jeg mig ind.

LUDWIG tager op af Lommen. Maa jeg saa ikke bede Greven ved Lejlighed smage paa denne her: Aarets Høst, ekspres hjemkommen. Maaske jeg tør have Æren at overlade Dem et Par Kasser? Maaske de andre Herrer ogsaa vil gøre mig den Fornøjelse at prøve? Byder rundt.

CLAES. Nå — hvar går vi hän.

GREVEN. Ved ikke, til Tjeneste.

LUDWIG. I lige Maade.

GREVEN. Hjem til mig for Eksempel — spille et Parti!

CLAES. Nej inte spela — det är så tråkigt.

v. SCHILDPADDE. Maaske nogle smaa Damer?

GREVEN. Ogsaa det.

CLAES. Nej inte fruntimmer — fi fan! Låt os gå på ett ställe, hvar vi kan dricka och ha' det roligt.

LUDWIG. Ja, det kommer vi nok ud af.

Claes, Ludwig, Greven og v. Schildpadde gaar og følges ud i Entréen af Friis, mens Ida bliver staaende og siger Farvel i Døren.

FJORTENDE SCENE

FRIIS tilbage, sætter sig og ryger. Se saa — det var det. Naa, har Du moret Dig, min Pige?

IDA kysser ham. Rigtig godt Papa, Tak for i Dag.

FRIIS. Det var jo rart. — Jeg tror ogsaa, de allesammen morede sig.

IDA. Greven er i Grunden voldsom elskværdig, synes Du ikke Papa?

FRIIS. Vist saa. Han er virkelig en rigtig flink Fyr.

IDA. Og saa ligefrem . . .

FRIIS. Ja, det er s'gu heller ikke hver Dag, han drikker saadan en Rødvin.

IDA. Uf, hvor Valdemar er blevet væmmelig.

FRIIS. Naa, kan I to nu ikke længer forliges, I plejer dog ellers at være fine Venner . . . Hør kom her, min Pige . . . den Flip plager mig. Kan Du ikke spænde Slipset op der bag i. Saadan jo . . . det var godt. Tager Flip og Slips af.

IDA. Ludwig, han er glimrende. Han gør Kur til mig. Gud ved, hvad han bilder sig ind. Og saa taler han hele Tiden om sin Forretning. Hvad er det for en Forretning Papa?

FRIIS. Han sælger Cigarer, tror jeg.

IDA. Han har ogsaa solgt sin Hest.

FRIIS. Ja, han turde nok ikke ride paa den, siger de paa Børsen.

IDA. Cigarer . . . det kan da ikke være noget. Gør han ikke andet?

FRIIS. Jo han spekulerer . . . har jeg hørt. Men det kommer han vist ikke godt fra.

IDA. Ja, nu tror jeg, jeg vil gaa i Seng. God Nat Papa.

FRIIS. God Nat min Pige. Jeg gaar ogsaa. Jeg skal bare have læst Avisen. Gaar ind i den anden Stue.

FEMTENDE SCENE

JAKOB fra Entréen, i Overtøj, med Hat i Haanden. God Aften, naa, jeg troede, I var gaaet i Seng.

IDA. Naada Jakob . . . Du kan tro, Du faar af Papa.
JAKOB. Saa . . . hvem taler Du til?
IDA. Til Dig, min lille Ven. Jeg vil bare sige Dig, jeg finder det i højeste Grad uopdragent, at Du gaar Din Vej efter Bordet, naar her er fremmede.
JAKOB. Pas Dig selv.
IDA. Nej aldeles ikke, aldeles ikke. Vil Du nu øjeblikkelig sige, hvor Du har været henne.
JAKOB. Du er nok ør i Hovedet min Pige. Er det Greven, der har gjort for meget Kur til Dig?
IDA hen imod ham. Hvad var det, Du sagde?
JAKOB. Hvad jeg sagde?
IDA. Sig det igen, om Du tør? Løfter Haanden.
JAKOB. Dy Dig nu lidt!
IDA. Nej, dy Du Dig . . . Der har Du den giver ham paa Øret naar Du er næsvis. Løber mod Døren.
JAKOB efter hende. Nej hør nu!
IDA. Prøv, om Du tør . . . Papa! Papa!
FRIIS med Avisen i Døren. Hvad er det for et Spektakel?
JAKOB. Det er hende!
IDA. Nej, det var ham! Til Jakob. Nu er Du den. God Nat . . . god Fornøjelse! Ud.

SEKSTENDE SCENE

FRIIS. Hvor har Du været?
JAKOB. Ude.
FRIIS. Det kan jeg begribe. Maa jeg faa et ordentlig Svar? Har jeg ikke en Gang for alle frabedt mig, at Du gaar Din Vej, naar her er fremmede? Sig paa Stedet, hvor Du har været.
JAKOB. Henne at læse.
FRIIS. Det er vist en god Støvle . . . Du har vel været paa Knejper.
JAKOB. Muligvis.
FRIIS. Jeg kommer nok til at tage mig af Dig. Jeg har faaet Klage fra Kursus'et . . . Du møder ikke. Og Regninger kommer der paa Kontoret. Hvad er det for en Stok, Du har der . . . lad mig se, tager Stokken fra ham. hvor har Du faaet den?
JAKOB. Købt.
FRIIS. Hvad har den kostet?
JAKOB. Ti Kroner.

FRIIS. For en Stok? Er Du gal? Du øser Penge ud.

JAKOB. Man kan vel ikke øse ti Kroner ud?

FRIIS. Ingen Vittigheder, maa jeg bede. Maa jeg være fritaget for Fremtiden for Dine bon mots, Dit „muligvis“ og Dine øvrige Slagord . . . Jeg skal dog sætte en Stopper for Din Spillen Kavaler. Foreløbig faar Du ikke en Øre mere i Lommepenge. Har Du Gæld?

JAKOB. Nej.

FRIIS. Det er vel Løgn?

JAKOB. Mul . . .

FRIIS. Tag Dig i Agt . . . naa, det taler vi om i Morgen. Gaa nu i Seng kalder ud Andersen! Tjeneren ind vil De slukke.

Gaar. Andersen følger efter med Lampeslukkeren og begynder at slukke i den bageste Salon.

SYTTENDE SCENE

JAKOB. Løgn . . . selvfølgelig. Man er s'gu nødt til at lyve for sine nærmeste. Foreløbig har han nu glemt sine fine Cigarer, det er bedst, man forsyner sig stopper i Lommen. . . . Ingen Lommepenge, det er vi dog to om, Du gamle til Tjeneren pst, Andersen!

ANDERSEN. Den unge Herre befaler?

JAKOB. Aa, Andersen, jeg skulde lidt ud i Aften. Kan De laane mig nogle Syle?

ANDERSEN. Hvor meget staar den unge Herre og skal bruge?

JAKOB. En tredive, fyrretyve Stykker.

ANDERSEN tager i Lommen. Fyrre, til Tjeneste! Ønsker Herren Guld eller Sedler?

JAKOB. Tak, hvad De har. Det var brillant, mod Entréen lad nu Døren til mit Værelse staa paa Klem, i Entrédøren det er sandt, De husker vel at føre Regnskab?

ANDERSEN. Bevares, den unge Herre er sikker nok.

JAKOB. Sikker, ja det er jeg . . . muligvis! Ud.

ANDERSEN gaar ind for at slukke færdig, idet han en passant gør et Greb i Cigarkassen.

Tæppet falder.

ANDEN AKT

Direktør Friis Privatkontor. I Baggrunden Dør til det ydre Kontor. Til højre Udgang til Trappen. Ligeledes til højre Vindu til Gaarden.
Gammeldags svære Mahognitræsmøbler. Reoler og et Pengeskab. Paa Væggene Land- og Søkort, Malerier af Skibe, samt et Par gamle Portræter i tykke, forgyldte Rammer. Telefon.
Midt i Forgrunden Direktørens store Mahogniarbejdsbord.

FØRSTE SCENE

FRIIS skrivende, det banker. Kom ind!

v. SCILDPADDE fra Baggrunden. God Dag!

FRIIS vender sig. Ah, Hr. v. Schildpadde, skal straks være til Tjeneste!

v. SCHILDPADDE nærmer sig et Par Skridt.

FRIIS. Vær saa god at tage Plads!

v. SCHILDPADDE. Tak! Sætter sig.

FRIIS rejser sig. Vel, højstærede!

v. SCHILDPADDE hurtigt op. Jeg kommer efter Aftale, med Direktørens Tilladelse . . .

FRIIS. Ja, jeg har jo lovet Deres Fru Moder, at De foreløbig, til De opnaar anden Ansættelse, kan arbejde som Volontør her paa Kontoret.

v. SCHILDPADDE. Jeg takker Direktøren meget!

FRIIS. Be'r . . . De har tidligere været ved Postvæsenet?

v. SCHILPADDE. Ja . . . det vil sige . . . oprindelig ved Landvæsenet.

FRIIS. Jeg troede, De oprindelig var Student!

v. SCHILDPADDE. Ja, nej . . . det vil sige . . . jeg fik ikke Eksamen.

FRIIS. Men gik saa til Landvæsenet?

v. SCHILDPADDE. Nej, først var jeg Soldat!

FRIIS. Forsvarsvæsenet . . . De vilde maaske være Officer?

v. SCHILDPADDE. Ja, nej . . . det vil sige . . .

FRIIS. De fik heller ikke den Eksamen?

v. SCHILDPADDE. Nej . . . og saa var det, jeg gik til Land . . . nej til Post . . . jo til . . .

FRIIS. Hvad siger De — Landpost?

v. SCHILDPADDE. Nej først til Land- og saa til Postvæsenet.

FRIIS. Men De fandt Dem ikke tilfreds noget af Stederne?

v. SCHILDPADDE. Nej . . . det vil sige . . . Mama mente ikke, det vilde føre til noget. De daarlige Tider for Landmændene . . .

FRIIS. Og de smaa Gager for Postmændene . . . naa og siden har De ikke beskæftiget Dem med noget?

v. SCHILDPADDE. Ja . . . nej . . . det vil sige, jeg har boet hjemme hos Mama . . . og saa er jeg jo kommen meget ud.

FRIIS. De har dyrket Selskabsvæsenet?

v. SCHILDPADDE. Ja, det er sandt, maa jeg takke Direktøren for i Gaar!

FRIIS. Jeg be'r!

v. SCHILDPADDE. Jeg behøver det jo strængt taget heller ikke. Men Mama vilde gerne have, jeg skulde være noget . . . ogsaa af Hensyn til Navnet. Direktøren ved maaske, jeg er den sidste?

FRIIS. Naa er De det?

v. SCHILDPADDE. Ja, naar jeg en Gang dør . . .

FRIIS. Saa er der maaske ikke mere Schildpadde?

v. SCHILDPADDE. Ja . . . det vil sige . . . hvis jeg ikke . . .

FRIIS. Forstaar sig . . . smaa ægte Schildpadder.

v. SCILDPADDE. Foreløbig søger jeg nu, som Direktøren maaske ved, at komme ind i Bankvæsenet.

FRIIS. Ja som sagt, af Hensyn til Deres højtærede Hr. Fader, hvem Selskabet skylder Tak for den Tid, han beklædte sit Embede i Indenrigsministeriet, har jeg lovet Deres Fru Moder, Kammerherreinden, at De her paa Kontoret kunde sætte Dem ind i det rent elementære . . . vænne Dem til Orden etc., til De faar den Plads, De søger. De vil blive betragtet som Volontør og som saadan ikke erholde nogen Gage.

v. SCHILDPADDE. Bevares . . . det er jeg heller ikke vant til!

FRIIS. Det er Deres Mening at begynde allerede i Dag?

v. SCHILDPADDE. Ja, saafremt det maatte konvenere.

FRIIS mod Døren til Kontoret. Saa skal jeg forestille Dem for min Fuldmægtig, der vil anvise Dem Deres Arbejde . . . Vær saa venlig at følge med . . . standser Kun én Ting maa jeg personlig lægge Dem paa Sinde, Hr. v. Schildpadde: Diskretion i alt, hvad De maatte erfare angaaende Husets Affærer . . . Diskretion er enhver Forretningsmands første Princip.

v. SCHILDPADDE. Bevares, Hr. Direktør. Diskretion, det er jeg saa vant til!

FRIIS. Naa Gudskelov . . . kom saa aabner Kontordøren Hr. Thomsen . . . det er Hr. v. Schildpadde, jeg har talt om til

Dem . . . vil De være saa venlig at tage Dem af ham . . . lukker, gaar tilbage i Stuen. Ham faar vi vist megen Fornøjelse af . . . Sikket Held, hans Mama har de Skillinger . . . ellers tror jeg nok, han kom til Fattigvæsenet . . . Aa ja, ja . . . hen til Vinduet Fint Vejr i Dag . . . Nej, se se, der har vi Mester Claes, se hvor han skinner! Nikker ned Da', Da' . . . se hvor han viser Tænder . . . ja jeg ved nok, hvad Du kommer efter . . . men Du kan tro Nej . . . Din Rævepels . . . sætter sig ved Skrivebordet.

ANDEN SCENE

CLAES fra Trappen, straalende. Da' Svärfar!

FRIIS. God Dag, Claes!

CLAES. Vackert väder i dag!

FRIIS. Saamænd, for den, der har Tid til at spadsere!

CLAES. Är svärfar mycket occuperadt? Stör jag kanske?

FRIIS. Aa nej, sid Du kun ned. Du tillader blot, jeg skriver et Brev færdigt!

CLAES. Gu'bevars! Tillåter svärfar att jag tänder en cigaret?

FRIIS. Værsaaartig!

CLAES tilbagelænet, ryger. Förbannadt trefligt arbetsrum, svärfar har. Högtidligt och stilfullt. Och så svärfar sjelf som sitter der vid pulpeten, allvarsam och öfverlägsen i bonjour, och arbeter och förtjenar pengar!

FRIIS. Ja, det maa vel være et ganske behageligt Syn for Dig, at sidde og se paa, at jeg tjener Penge!

CLAES. Svärfar skämtar alltid! Jag kommer för resten för att tala om affärer.

FRIIS. Du har maaske nogle overflødige Penge, Du vil anbringe i min Forretning?

CLAES. Åhnej! Det är minsann inte så väl, snarare tvärtom. Jag kommer tyvärr för att bekänna mina synder för svärfar!

FRIIS. Du vil laane Penge?

CLAES rømmer sig og tager sig i Begyndelsen til Halsen, senere flydende. Ja, just det. Jag hade hoppats att kunna reda mig nu til hösten. Men hösten har inte varit bra hos oss i Skåne — det kan svärfar tro! Jag har fåt dåliga underrättelser från min inspektor. Först och främst måste jag köpa hö . . . och så behöfs det nya hästar till vinterplöjningen . . . och så har jag dessutom en förbannad vexel i enskilda banken, som

förfaller en af de sista dagarna i månaden. Jag skulle derför vara svärfar mycket tacksam om svärfar ville låna mig tio tusen kronor.

FRIIS. Hvor meget?

CLAES. Tio . . . Nio tusen kronor!

FRIIS. Nej!

CLAES. Hva' sa' svärfar!

FRIIS. Jeg sagde Nej, min Perleven!

CLAES. Ja så, svärfar tycker kanske att nio tusen är väl mycket? Men om jag nöjer mig med åtta tusen? Hvad säger svärfar om det?

FRIIS. Det glæder mig naturligvis, Du kan nøjes med otte . . . men jeg kan alligevel ikke, det er altfor mange Penge.

CLAES. Ja visst är det många pengar . . . fan så många pengar — speciellt når man inte har dem sætter sig tilbage. Pause. Friis skriver. Sju?

FRIIS. Hvad behager?

CLAES. Jag sa' sju!

FRIIS. Ja Du sagde „sju". Hvad vil det sige „sju"?

CLAES. Jag menar sju tusen, svärfar. Om svärfar endast ville låta mig få sju tusen, så skulle jag kunna köpa hö och betala vexln . . . och så kunde jag vänta till nästa år med de nya hästarna . . . Sju tusen, svärfar!

FRIIS. Du spekulerer nok à la baisse!

CLAES. Jag spekulerar alls inte. Jag litar på svärfar.

FRIIS. Det er udmærket smukt af Dig, og vidner om praktisk Sans fra Dit Standpunkt. Fra mit Standpunkt stiller det sig noget anderledes. I alt, hvad der angaar Pengesager . . . det har jeg vist sagt Dig før, er jeg først og fremmest Købmand og bagefter Svigerfar!

CLAES. Ja — tyvärr.

FRIIS. Det er maaske ikke andet end gammel Vane hos mig; men Du erindrer jo, jeg var kun en simpel Købmand, før jeg blev Din Svigerfar, saa jeg haaber Du undskylder.

CLAES. Gu'bevars!

FRIIS. Se nu, jeg kan, som jeg siger saa tidt, i Grunden Pokkers godt lide Dig, Claes. Det har jeg kunnet fra første Øjeblik. Du er en køn, elskværdig Fyr og saa synger Du brillant. Du har et flot Overskæg og et flot Navn, der er i det hele taget noget flot og flinkt ved Dig, som jeg aldrig har kunnet modstaa.

CLAES. Ja ja . . . ja ja, svärfar!

FRIIS. Hvis jeg skulde følge mit Hjerte . . . det kan Du stole trygt paa min Ven . . . saa fik Du saamænd, hvad Du bad mig om, saalænge jeg havde noget . . . baade de sju og de åtta og de tio . . .

CLAES. Tack, tack, svärfar!

FRIIS. Men jeg er nu engang ogsaa Forretningsmand, og naar jeg ser efter i mine Bøger . . . Ved Du, hvor meget Du skylder mig, jeg mener, hvad Du saadan har faaet ekstra, siden I blev gift.

CLAES. Jag mins det inte precist, men jag har det antecknadt.

FRIIS. Det har jeg ogsaa — nu skal vi en Gang for Løjers Skyld se efter. Hen og aabner Vægskabet.

CLAES. Nej för allt i verlden, svärfar, låt bli det, så säger vi bara fem tusen . . .

FRIIS tager en Hovedbog ned. Her har vi det . . . det bliver med Renter 4 % . . . vent blot et Øjeblik!

CLAES. Men svärfar . . . är det inte den gamle konjak, svärfar har stående der i skåpet? Den der bouteljen?

FRIIS vender sig. Jo, det er den gamle Cognac fra Anno 36, det er saamænd den næstsidste Flaske.

CLAES. Låt mig få en konjak da, så talar vi inte mer om affären.

FRIIS. Det skal Du faa . . . en Snaps af min gamle Cognac . . . skønt det som sagt er næstsidste Flaske. Jeg har taget den herind, ser Du, fordi jeg havde Jakob, den Slubbert, mistænkt . . .

CLAES. Jag tror, ta' mig fan, att svärfar har lås på korken!

FRIIS. Ja, er det nu ikke en snild Opfindelse? Den er af mig selv! Jeg havde dem nemlig ogsaa mistænkt her paa Kontoret. Skønt ikke for det holder Flasken mod Lyset jeg er nærved at tro, de stjæler af den alligevel!

CLAES. Svärfar är förskräckligt mistänksam!

FRIIS. Mistænksom, ja . . . heldigvis! Skænker for ham.

CLAES. Skal svärfar inte sjelf?

FRIIS. Lad gaa. Jeg plejer gerne at delikatere mig med et lille Glas, naar jeg har gjort en ekstra god Forretning, eller naar jeg synes, jeg trænger til en Opstrammer.

CLAES. Ja det måtte vara bra, när man är trött af att tänka på affärer. Jag var, ta' mig fan, riktigt torr i halsen bara af att nämna alla de der siffrorna. Skål, svärfar!

FRIIS. Skaal, Svigersøn!

CLAES. Förtjusande gammal konjak. Finns inte maken, tror jag, i sjelfva kungens källare ler hör, har svärfar hört anekdoten om Bellmann? Han sökte audiens hos Gustaf den tredje för at anhålla om en subvention på två hundra riksdaler . . . och så glömde han de två hundra riksdalarne och bad endast majestätet allernådigst gifve sig en pris snus!

FRIIS. Jo, vi har den samme historie om Wessel, tror jeg, det er. Men nu maa Du for Resten forsvinde. Klokken er over et, og jeg har Breve at skrive før Børsen.

CLAES. Ja, ja. Adieu då, svärfar!

FRIIS. Farvel, min Ven, Tak for Visiten!

CLAES i Døren. Hör, sväfar — ge' mig bara fyra tusen, så att jag kan slå ihjäl den djäfla vexlen?

FRIIS lader som han ikke hører, tager Cigarfuteral frem. Vil Du ryge?

CLAES. Nej tack så mycket . . . adjö, svärfar! Gaar.

TREDJE SCENE

FRIIS. Der tjente jeg allenfals fire tusind Kroner Thomsen fra Kontoret. Er der noget, Thomsen?

THOMSEN. Hr. Lieutenant Nystrøm spørger, om han kan komme til at tale med Direktøren nu, eller om det er mere belejligt senere paa Dagen?

FRIIS. Min Søstersøn! Nej, lad ham kun komme, bed ham komme ind. Thomsen gaar mod Døren. . . . Nej, vent lidt, Thomsen! Hør, Thomsen, hvad siger De til, at vi endnu ikke har hørt fra Kaptejnen paa „Ladoga"?

THOMSEN. Jeg begynder at blive betænkelig, Hr. Direktør!

FRIIS. Ja, jeg ogsaa. De har nok haft svære Storme i Østersøen . . . Vi har jo ventet Telegram siden i Forgaars . . . ikke? Kaptejn Lund skulde telegrafere, saa snart han anløb bornholmsk Havn.

THOMSEN. Maaske han ikke er løben ind.

FRIIS. Saa maatte han have været her allerede . . . Naa, lad os haabe det bedste . . . Skulde der komme Depeche, mens jeg er paa Børsen, saa lad mig straks faa den sendt ned . . . Bed saa Lieutenanten komme. Thomsen gaar.

FRIIS ved Vinduet. Blæsten har ellers lagt sig.

FJERDE SCENE

VALDEMAR ind. God Dag, Onkel!

FRIIS vender sig. God Dag, Pokker saa Du er udhalet . . . trekantet . . . Har Du været til Begravelse?

VALDEMAR. Nej, hos Chefen.

FRIIS. Skulde Du skældes ud?

VALDEMAR. Nej, jeg har søgt Orlov. Jeg kommer for at tale med Dig om nogle Forretninger.

FRIIS. Sid ned, hvad er det for Forretninger?

VALDEMAR tager en Stol. De Penge, jeg har efter Moder, som staar her hos Dig . . .

FRIIS. Dine tredve Tusind . . .

VALDEMAR. Ja, kan jeg faa dem?

FRIIS. Vil Du have dem allesammen straks paa en Gang?

VALDEMAR. Helst, hvis det kan lade sig gøre?

FRIIS. Ja, naturligvis . . . de staar til Tjeneste . . . Du er jo nu myndig. Men tillad mig, Du bliver ikke vred, naar jeg som Din mangeaarige Onkel og Formynder . . .

VALDEMAR. Spørger om Grunden . . . Nej, det følger af sig selv, at jeg fortæller Dig mine Planer. Grunden er den, at jeg vil rejse. Jeg vil bort for længere Tid. Jeg har i Dag ansøgt om at komme til at staa udenfor Nummer i tre Aar. Saa snart det bliver bevilget, stikker jeg af.

FRIIS. Vil Du da rejse med alle tredve Tusind i Lommen?

VALDEMAR. Nej, jeg vil anbringe dem i en Bank, købe et foreløbigt Kreditiv for en Del af Beløbet, og lade Resten staa saadan, at jeg kan trække dem ud efterhaanden, som jeg kommer til at bruge dem.

FRIIS. Men hvorfor kan de saa ikke blive staaende her? Kreditivet kunde jeg jo besørge Dig . . . eller har Du ikke længer Tillid til Huset . . . jeg kan ellers forsikre Dig . . .

VALDEMAR. Nej, det er slet ikke derfor. Jeg ved ikke, om Du forstaar mig . . . kort og godt: Jeg vil have de Penge staaende saaledes, at jeg kan raade over dem, som en fri Mand. De tredve Tusind, naar jeg holder dem i min Haand og kan bruge dem som jeg vil, saa gør de mig til en fri Mand.

FRIIS. Saa længe de varer.

VALDEMAR. Saa længe i hvert Fald og maaske længere endnu. Bliv ikke vred Onkel og misforstaa mig ikke. Jeg er Dig taknemlig, baade fordi Du har bevaret min Smule Formue og for alt, hvad Du og Dine i det hele taget har været

for mig, siden mine Forældre døde. Men mine Penge, hvis de nu blev staaende her hos Dig, hvis jeg hver Gang, jeg skulde bruge af dem, maatte skrive til Dig, maaske raadføre mig ... det vilde genere mig, det vilde hindre mig i det, jeg vil.

FRIIS. Forklar mig da, hvad det er, Du vil.

VALDEMAR. Jeg vil én Gang i mit Liv have den Fornemmelse, at føle mig fuldstændig fri, komplet uafhængig. Jeg vil ryste det altsammen af mig, Familiebaand, Tjenestehensyn, jeg vil ud af hele Hjemmedunsten, væk fra det hele.

FRIIS. Er Du ked af Din Virksomhed, det er dog en smuk Stilling for en ung Mand?

VALDEMAR. Ja vist saa ... jeg holder ogsaa af min Stand ... men jeg har alligevel Lyst til at prøve, hvordan det er at trække Vejret anderledes end paa Kommando. Nu har jeg lige fra jeg var syv Aar, da jeg kom i Skole, og siden, da jeg som fjorten Aar blev Lærling og hele den Tid, jeg var Kadet, og siden som Officer ikke bestilt andet end lystre andre. Ikke, fra jeg stod op, til jeg blev tampet til Køjs, været fri et Minut for Lærere og Foresatte og Pligter og Fanden og hans Oldemo'er. Jeg kan blive ganske rasende, naar jeg tænker paa, hvordan jeg er bleven kommanderet. Nu vil jeg pinedød en Gang have Lov at rette Ryggen.

FRIIS. Ja, det kan vist være baade sundt og meget tiltalende, men jeg synes for Resten, at Du nu maa have overstaaet det værste. Nu kan Du jo selv begynde at kommandere og ... tampe — foruden de andre Behageligheder, Din Stilling frembyder. De interessante Rejser for Eksempel. —

VALDEMAR op og ned ad Gulvet. Jeg har gjort mine Rejser. Jeg har været baade Middelhavstogtet og med Fregatten til Vestindien og paa Opmaaling under Island. Og hvad der nu venter mig, til Turen igen kommer til mig, det er Kommissioner og Skoler og Hønsebroen og Flaadens Leje. Nej, jeg har mere Lyst til at føle mig som et Menneske, som fri Beboer af den Verden, jeg er sat i ... til at staa mutters alene paa Toppen af et Bjerg eller i Mærset af et Skib og se ud over det altsammen. Og jeg vil først og fremmest væk fra hele den Familiesuppedas, vi lumrer rundt i herhjemme i Kjøbenhavn, hvor vi allesammen fra øverst til nederst er i Familie med hinanden og render hinanden paa Albuerne, saa den ene ikke tør spytte for den anden.

FRIIS. Der staar for Resten Spyttebakken.

VALDEMAR. Du maa ikke tro, det er for at drive den af, jeg vil ud. Tværtimod, jeg vil netop se at faa noget at bestille. Det er min Plan at søge over alt, hvor jeg kommer hen, om der ikke tilbyder sig en Chance. Maaske gaar jeg til Koffardis, maaske bliver det Handelsvæsen eller Industri — maaske en Ekspedition — never mind! Jeg har faaet en god Uddannelse, og mine Kundskaber er friske. Skulde der for Alvor blive Brug for mig, kommer jeg hjem. Ellers er der nok til at besørge, hvad jeg udretter.

FRIIS. Men hvis Du nu ikke finder noget af det, Du venter derude, Industri eller Ekspeditioner?

VALDEMAR. Ja, gaar Lykken mig imod, eller jeg mister Kuragen eller lider Havari . . . saa kan det være tidsnok at vende hjem til Island og Færøerne og Flaadens Leje.

FRIIS. Hm, Du taler som en temmelig ung Mand, det Du jo ogsaa er. Blot ét Spørgsmaal endnu . . . Du har altsaa heller ikke tænkt paa for Eksempel at gifte Dig?

VALDEMAR. Hvor falder Du paa det?

FRIIS. Aa, I Søofficerer plejer jo undertiden at benytte Jeres Landlov til at gøre saadanne smaa private Priser.

VALDEMAR. Ja, Kammeraterne er saamænd ogsaa begyndt. Den ene efter den anden fortøjer sin Prise ude i Rosenvænget eller paa Gammelholm. Men mig er der nu ikke noget, der binder.

FRIIS. Jeg havde i Grunden saa smaat troet, der var noget, der bandt.

VALDEMAR. Jeg maaske ogsaa Onkel, men jeg har opdaget, jeg tog fejl.

FEMTE SCENE

THOMSEN med et Telegram. Undskyld Hr. Direktør!

FRIIS. Er det Telegram?

THOMSEN. Ja.

VALDEMAR. Saa gaar jeg Onkel.

FRIIS. Nej vist ej . . . vi blev jo ikke færdige. Kom herhen Thomsen. De gaar til Side.

THOMSEN rækker Telegrammet. Fra vor Korrespondent paa Bornholm.

FRIIS læser. Orkanagtige Storme de sidste Dage. Flere Forlis. En større Damper ses drivende i Søen $1^1/_2$ Mil østlig Retning, tilsyneladende forladt af Mandskabet. Formodes at være „Ladoga“ af Dampskibsselskabet „Østen“ i Kjøben-

havn, som har været ventet siden i Forgaars. Bjærgningsassistance hidkaldt. Nærmere. Kofod.

Det er naturligvis den. Det bliver et Smæk for Selskabet.

THOMSEN. Dækker Assurancen ikke?

FRIIS. Nej det er Ulykken . . . vi har holdt assureret lavt i Sommer . . . Aktierne vil synke . . . nu var de netop kommet lidt til Vejrs.

THOMSEN. Skal jeg sende Telegrammet til Børsen?

FRIIS betænker sig. Nej, det er bedst at afvente nærmere. Jeg kan i al Fald selv tage det med. Det er godt, Thomsen.

Thomsen gaar.

SJETTE SCENE

FRIIS et Øjeblik i Tanker hen mod Vinduet. Vender sig saa til Valdemar. Naa, ja, det var Dine Penge. Er det tidsnok i Overmorgen, saa skal jeg have det hele parat?

VALDEMAR. Mer end tidsnok. Jeg tænker ikke at rejse før i det tidligste om en Uge.

FRIIS. Ja, saa har jeg jo Tid til at skrabe dem sammen. Jeg holder i Grunden slet ikke af det. Det kreperer mig altid saadan at skulle rykke ud med Penge, selv om det kun er andres Penge . . . jeg mener naturligvis . . . Naa, Du forstaar vel Spøg? Pil saa af, Du kan gaa den Vej. Peger paa Døren til Trappen.

VALDEMAR. Farvel og Tak Onkel.

FRIIS. Ingenting at takke for. Den højtidelige Afsked opsætter vi, til Du rejser. Adieu saa længe.

VALDEMAR. Adieu! Ud.

SYVENDE SCENE

FRIIS gaar hen til Vægskabet, tager en Regnskabsbog ud, blader, sætter den tilbage. Bare man vel var af med de Østaktier. Jeg har efterhaanden faaet for mange af dem. Fandens Historie.

THOMSEN med et Visitkort. Grev Maagenhjelm spørger, om Direktøren tager imod?

FRIIS læser Kortet. Grev Alexander Maagenhjelm. Ja . . . bed ham træde ind . . . Thomsen ud. Mon han ogsaa vil have Penge?

OTTENDE SCENE

GREVEN. God Dag Hr. Direktør!

FRIIS. Hr. Greve.

GREVEN. Maa jeg takke for den yderst behagelige Dag hos Direktøren i Gaar.

FRIIS. En Ære Hr. Greve!

GREVEN. Jeg kommer til Dem i en Sag, som ligger mig paa Hjærte.

FRIIS. Haaber at kunne være til Tjeneste. Vil Greven tage Plads? De sætter sig. Er det en Forretningssag, Hr. Greve?

GREVEN. Nej det er et personligt Anliggende lille Pause ... Jeg kommer, Hr. Direktør Friis, for at anholde om Deres Datter, Frøken Idas Haand — standser, afventende Friis.

FRIIS. Jeg har hørt — behag at blive ved. De vilde sige mere?

GREVEN. Jeg vilde blot sige, ... min Person og mine Familieforhold er jo Direktøren bekendte.

FRIIS. Før vi gaar videre, har De talt med min Datter?

GREVEN. Nogen afgørende Samtale ikke.

FRIIS. Men De har naturligvis ... jeg formoder ... jeg mener, det man plejer at kalde Haab.

GREVEN. Jeg har ikke formaaet ganske at lægge Skjul paa mine Følelser overfor Frøken Friis, og jeg tror ogsaa ...

FRIIS. Vel ... det maa i alt Fald blive en Sag, som hun og De afgør med hinanden. Hvad mig angaar, saa, hvis min Datter vil have Dem til Mand, skal jeg ikke have noget derimod, principielt.

GREVEN. Takker, Hr. Direktør.

FRIIS. Jeg sagde udtrykkelig *principielt,* og jeg er Dem derfor forbunden, fordi De først er kommet til mig ... Jeg har ikke blandet mig i mine to ældste Døtres Hjærteanliggender ... de var voksne, da min Kone, deres Moder, døde ... deres Opdragelse havde hun fuldendt. Overfor min yngste Datter maa jeg føle et større Ansvar. Hun har k'ın haft mig, sin Fa'r, at holde sig til ... en uoverlagt Forbindelse ... jeg haaber ikke, De misforstaar?

GREVEN. Paa ingen Maade, Hr. Direktør.

FRIIS. Min Datter er jo meget ung. Hun er vist knap ... ja hvor gammel kan hun nu være ... det ved De maaske bedre end jeg?

GREVEN. Frøken Ida har fortalt mig, at hun i Marts Maaned fylder tyve Aar.

FRIIS. Saa gammel allerede! ... Bi lidt, hun var ti Aar, da min Kone døde ... Jakob var den Gang otte ... ti og ni ... jo rigtigt, det passer ... Hun er køn, den lille, ikke sandt ... ja det ved De formodentlig ogsaa bedre end jeg ... Talenter har hun ogsaa ... synger, spiller, maler ... og noget

daarligt Parti kan man heller ikke være bekendt at kalde hende . . . efter vore Forhold . . . hvilket jeg iøvrigt tillader mig at formode, De ved næsten lige saa godt som jeg.

GREVEN. Jeg indrømmer, Hr. Direktør, at alle Fordele vil være paa min Side.

FRIIS. Det tror jeg i Grunden med Deres Højvelbaarenhed . . . Naa, lad mig nu høre, kan De ernære min Datter?

GREVEN. Standsmæssigt ikke, Hr. Direktør.

FRIIS. Hm, det forbavser mig . . . De var jo, har De selv fortalt mig, Deres Forældres eneste Barn. Jeg ved nok, der ikke blev efterladt Dem nogen Landejendom, men var der ikke en anselig Formue?

GREVEN. Ikke saa anselig, som det blev troet. Min Fader havde anbragt en Del af Formuen uheldigt og mistede de sidste Aar, han levede, betydelige Kapitaler. Med Undtagelse af, hvad der staar fast for mig, har jeg, paa en Smule nær, brugt, hvad jeg arvede.

FRIIS. De har ingen Udsigt til yderligere Arv fra Deres Familie?

GREVEN. Nej, jeg har næsten ingen Familie, og den, jeg har, er fattig.

FRIIS. Hvor meget udgør Renten af den Kapital, der staar fast?

GREVEN. Mellem fem og seks Tusind.

FRIIS. Nej, det kan De ikke leve af med Grevinde . . . det giver jeg Dem Ret i. De lever heller ikke selv for seks Tusind . . . saadan som De lever.

GREVEN. Det er ogsaa min Hensigt at indskrænke mig, saafremt —

FRIIS. Hvis De ikke gifter Dem Penge til . . . jeg finder ikke noget urimeligt i Deres Ræsonnement . . . Deres Titel og Forbindelser berettiger Dem til at søge en Medgift, og det kan selvfølgelig kun smigre mig, at De gør mig den Ære, at søge den hos mig . . . Men, bedste Greve, der er en anden Ting, som De maa tillade mig, at forundre mig over: har De aldrig tænkt Dem Muligheden af, at tage Dem noget til? Med andre Ord . . . for det Tilfælde, at De bliver min Svigersøn, vil jeg naturligvis give min Datter den samme Medgift, som hendes Søstre har faaet, maaske endog efter Omstændighederne, en noget større . . . Men til Gengæld vilde jeg rigtignok sætte særlig Pris paa, ja rent ud stille det som en Betingelse, at De samtidig søgte Dem en passende Virksomhed.

GREVEN. Jeg er ganske enig med Direktøren, men det er jo kun et meget begrænset Antal Virksomheder, der for mit Vedkommende kan være Tale om. Jeg har i sin Tid tænkt paa at blive Landmand og lærte Landvæsenet et Par Aar. Hvis der derfor kunde være Udsigt til for Eksempel at erhverve et mindre Gods?

FRIIS. Nej, den Udsigt, vil jeg ikke sige, tiltaler mig. Jeg har, mellem os sagt, tilstrækkeligt i mine svenske Godser ... Men skulde der ikke være andet, der kunde være passende ... Den Medgift, der er Tale om, vil desuden ikke komme til at bestaa i øjeblikkelig disponibel Kapital ... det kan jeg som Forretningsmand ikke indlade mig paa. Foruden et standsmæssigt Udstyr og Midler til en Bryllupsrejse vil jeg kun kunne tilsige Dem et aarligt Tilskud efter nærmere Aftale ... Men hvad mener De om Diplomatiet?

GREVEN. Jeg har desværre ikke nogen Eksamen!

FRIIS. Aa, hvad, det er vist heller ikke nødvendigt ... med Deres Navn og Protektion ... en Attachépost, blot til at begynde med, mere forlanger jeg ikke.

GREVEN. Jeg skal gøre mit mulige, for at tilfredsstille min tilkommende Svigerfaders Ønske.

FRIIS. Ret saa, min kære Maagenhjelm, lov mig det. De skal se, det vil ogsaa tilfredsstille Dem selv. Det duer ikke for en Mand, allermindst for en gift Mand, slet ikke at have nogen Beskæftigelse ler saadan udelukkende at give Greven.

GREVEN. De har vist fuldkommen Ret, Hr. Direktør rejser sig ... Jeg tør maaske saa efter denne Samtale, med Deres Tilladelse ...

FRIIS rejser sig. Ja, ja ... forsøg De kun ... det gaar ogsaa nok, skal De ... De er vist sikker Mand for at behage en ung Dame; i det samme alvorlig der er dog én Ting endnu, jeg kommer til at huske ..., som jeg bliver nødt til at spørge Dem om ... Værsaagod at sætte Dem et Øjeblik igen de tager Plads. Det er et Spørgsmaal af en lidt delikat Natur, men efter det Punkt, vi er naaet til overfor hinanden, vil De ikke finde det besynderligt, at jeg stiller det, og som Fader er det ligefrem min Pligt ...

GREVEN. Jeg beder Dem kun tale, Hr. Direktør.

FRIIS. De har jo, hvad der er ganske naturligt, hidtil levet som, lad os sige, som Verdensmand, og Deres uafhængige Stilling har fritaget Dem for adskillige Hensyn, saa Deres Liv i flere Henseender strængt taget ikke har været nogen

Hemmelighed. Kort og godt, De er næppe uvidende om, at Deres Navn i nogle Aar, ogsaa paa den Tid, vi gjorde hinandens nærmere Bekendtskab, har været nævnt i Forbindelse med en vis meget bekendt Dame, hvem Forholdet til Dem ikke har gjort mindre bekendt. Jeg skal ikke indlade mig paa Detaljer i den Omtale, dette Forhold har vakt ... jeg har selv levet med i min Tid, jeg har set en Del og ved, hvor meget og hvor lidt man saadan skal tro. Men jeg ved ogsaa, hvilken Fare og Ubehagelighed saadanne langvarige Forbindelser han indeholde, selv efter at de egentlig er forbi. De tager mig derfor ikke ilde op, at jeg spørger Dem, om dette Forhold ...

GREVEN. Det Forhold, De sigter til, Hr. Direktør, er og har allerede i længere Tid været fuldstændig afbrudt.

FRIIS. Og De staar uden nogen som helst Forbindelse med vedkommende?

GREVEN. Ja, fuldstændig.

FRIIS. Deres Svar fornøjer mig og jeg tror Dem som Kavaler. Rejser sig. Ja, saa har jeg intet mere at spørge Dem om. De har mit Samtykke til det Svar, De haaber at opnaa hos min Datter.

GREVEN op. Min bedste Tak Hr. Friis. Laver sig til at gaa.

FRIIS. Lad mig lukke Dem ud denne Vej ... Ja saa ses vi forhaabentlig igen med det første. Afsked. Lukker ham ud af Døren til Trappen. Gaar hen til Vinduet og ser efter ham.

NIENDE SCENE

FRIIS. Køn Knægt ... kan ikke nytte at nægte det ... fin og fræk. Pokker til Sikkerhed de Folk har, blot der sidder en Smule Hoved paa dem fra Vinduet. Gud ved, hvad han ellers er for en Lurendrejer? ... Var den Fyr kommen og havde bedt mig om at laane sig tusind Kroner, saa havde jeg formodentlig svaret Nej ... nu kom han og bad mig om at give sig min Datter ... Naa han er vel ikke værre end de fleste, og synes hun om ham, hvad hun naturligvis gør ... saa kunde det jo heller ikke nytte, hvad jeg vilde sige. Desuden er han unægtelig Greve ... Jeg indrømmer, det taler mig, saaledes at blive Svigerfader til en Greve ... Og nu bliver han oven i Købet Diplomat ... det kan ogsaa give sine Fordele ... jeg er selv Diplomat ... Ak ja sætter sig til Skrivebordet man er Fader og man er Købmand skriver lidt — det banker. Kom ind!

TIENDE SCENE

LUDWIG fra Kontordøren. Er Direktøren at faa i Tale?

FRIIS. Er det Dem Ludwig? Vær saa artig.

LUDWIG. God Dag Hr. Direktør!

FRIIS. God Dag Hr. Matador . . . hvordan staar det til?

LUDWIG. Tak, klager ikke . . . tillader De? Sætter sig.

FRIIS. Millionen kommer?

LUDWIG. Den kommer, bare rolig.

FRIIS. Naa, hvad har De saa paa Deres sjældne Samvittighed? Vil De sælge Cigarer?

LUDWIG. Det var ikke min Hensigt . . . men til Direktørens Tjeneste. Jeg har en billig.

FRIIS ler af ham. Ikke i Dag, bedste Ludwig.

LUDWIG. Saa en anden Dag maaske . . . altid til Tjeneste. Pause. Jeg mødte Greven hernede, Deres Greve.

FRIIS. Ja saa.

LUDWIG. Han kom vel fra Dem?

FRIIS. Det kunde jo tænkes.

LUDWIG. Han saa ud til at være i godt Humør. Han smilede over hele Ansigtet.

FRIIS. Gjorde det ondt paa Dem, Ludwig?

LUDWIG. Er det sandt, han skal være Deres Svigersøn?

FRIIS. Siger man det?

LUDWIG. Der er nogen, der siger det. De siger ogsaa, han ikke længer kan betale. Han har nok brugt Rub og Stub paa hende, Engstrøm . . . Komtessen, som de kalder hende. Saa maa han vel til at se sig om efter noget andet . . . Ja, jeg siger kun, hvad de siger, fordi jeg troede, det muligen kunde interessere Dem?

FRIIS. Hjærtelig forbunden.

LUDWIG. Ingen Aarsag. Husker De for Resten en Samtale, vi havde her i Foraaret, nogen Tid før jeg rejste?

FRIIS. Jeg ved ikke, hvad De sigter til.

LUDWIG. Det var kort efter, at jeg havde købt de Dampskibsaktier til Dem.

FRIIS. Naa, dem i „Østen"?

LUDWIG. Ja, Østaktierne . . . Som Direktør i Selskabet var De nok afskaaret fra selv at spekulere aabenlyst . . . saa benyttede De Dem af mig . . . det blev en god Forretning — for Dem! De købte til halvfems, nu staar „Østen" i Hundrede og fire. Jeg kunde have beholdt de Aktier for min

egen Mund, uden at De kunde have gjort mig det mindste, men jeg var skikkelig og lod Dem tage Kagen.

FRIIS. De glemmer vist, højstærede, at det var mig, som løb Risikoen.

LUDWIG. Aa, *den* Risiko . . . naar De vilde købe, kunde jeg vel nok regne ud, der ikke var noget at risikere.

FRIIS. Men De fik jo ogsaa Deres Provision.

LUDWIG. Selvfølgelig . . . fordi den tilkom mig . . . fordi De ikke kunde være andet bekendt . . . Jeg husker ogsaa, De kaldte mig Deres kære, unge Ven, og inviterede mig til Middag, og til at komme, naar jeg vilde, af mig selv. Det var alt sammen Provision.

FRIIS. Ja, hvad beklager De Dem saa over? Har jeg ikke modtaget Dem gæstfrit?

LUDWIG. Bevares, jeg klager heller ikke. De har ogsaa gjort mere end det. Kan De huske, da jeg saa i nogen Tid var kommet i Deres Hus, efter den Historie med Aktierne, og efter at jeg havde gjort Dem flere andre Tjenester, saa gik jeg en Dag til Dem og bad Dem om Deres Datter. Kan De huske, hvad De svarede: — De er en dygtig, ung Mand, kære Ludwig, og en hæderlig ung Mand —

FRIIS. Hm!

LUDWIG. De har en velhavende Fader . . . der er ikke nogen, jeg kunde sætte større Pris paa at faa til Svigersøn . . . men min Datter er endnu saa ung, sagde De videre, rejs den Tur, De har bestemt, og kom tilbage og fortsæt i det Spor, De har begyndt, saa kan vi tales ved. Alt det sagde De.

FRIIS. Det tror jeg ikke, jeg kan huske!

LUDWIG. Nej, jeg tænkte nok, De havde glemt det. Det har jeg ogsaa kunnet mærke. Se, den Gang narrede De mig, Hr. Direktør. Rejser sig.

FRIIS. Hvad Fanden mener De med, at jeg narrede Dem?

LUDWIG. De beholdt Aktierne. Men De narrer mig ikke en anden Gang.

FRIIS. Jeg tænker saamænd ikke paa at narre Dem, lille Ludwig!

LUDWIG. Jeg er heller ikke bange for Dem, store Direktør. Jeg tier kun stille, saa længe det passer mig.

FRIIS. Hør nu, bedste Hr. Ludwig, denne Samtale, jeg synes ikke, den er rigtig passende mellem os to. De er en ung Mand, jeg sætter Pris paa. De har gjort mig en Tjeneste,

jeg vil ikke være utaknemlig. Jeg gør Dem et Forslag ... jeg vil dele med Dem.

LUDWIG. Hvad mener De med at dele?

FRIIS. Har De Lyst til de Østaktier, saa kan De faa dem. Vi dividerer Kurserne. De købte til Halvfems, nu staar „Østen" i Hundrede og fire. Jeg overlader Dem Partiet til syv og halvfems. Jeg vil have den Sag ud af Verden.

LUDWIG. De vil være kvit med mig?

FRIIS. Jeg vil ikke have, De skal sige, jeg har narret Dem. Tager De imod, ja eller nej.

LUDWIG efter en kort Betænkning. All right, jeg tager imod.

FRIIS. Godt ... behag saa at tage Plads et Øjeblik, saa skal jeg sætter sig til Skrivebordet og skriver. Vær saa artig, her er en Ordre til Møller & Meyer, som ligger med Aktierne, rækker hvis De vil se!

LUDWIG. Tak! Læser.

FRIIS. De kan gaa lige over og faa Aktierne udleveret mod Anvisning eller Veksel, ganske som det konvenerer.

LUDWIG. All right. Stikker Anvisningen til sig.

FRIIS. Er vi saa kvit? Har jeg været kulant?

LUDWIG. Jeg takker, Hr. Direktør. Farvel!

FRIIS. Farvel, bedste Ludwig. De finder jo selv ud.

LUDWIG ved Døren. Skal jeg ikke sende Dem en Kasse af mine ny Cigarer, Aarets Høst, ekspres hjemkommen. Jeg har selv høstet dem —

FRIIS. Det var som Fanden!

LUDWIG flov. Nej, jeg mener hentet dem, i Hamborg. Greven prøvede en i Gaar, han syntes særdeles godt om den.

FRIIS. De kan sende mig to Kasser.

LUDWIG. De skal blive sendt endnu i Eftermiddag. Gaar.

ELLEVTE SCENE

FRIIS skriver endnu lidt, rejser sig, og gaar op og ned ad Gulvet. Naa, saa jeg narrede Dem ikke anden Gang, lille Ludwig ... atter hen til Skrivebordet. Andersen ind fra Baggrunden. Hvem der?

ANDERSEN. Jeg skulde hilse fra Frøkenen, og spørge, om Direktøren vilde køre en Tur før Middag? Frøkenen havde saadan Lyst til at komme ud at køre i det smukke Vejr.

FRIIS. Det kan jeg ikke ... ikke før efter Børsen ... jo, stop alligevel ... jeg trænger i Grunden til at komme i Luften.

ANDERSEN. Saa vilde Frøkenen komme med Vognen og hente Direktøren her fra Kontoret . . .

FRIIS. Ja, lad hende det. Hvornaar kan Jens Peter være her?

ANDERSEN. Vi spænder for, saa snart jeg kommer tilbage . . . Saa . . . om et Kvarters Tid.

FRIIS. Det er godt.

ANDERSEN. Vel, Hr. Direktør! Ud.

TOLVTE SCENE

FRIIS. Saa kan Thomsen gaa paa Børsen gaar hen og ringer paa Telefonen. Er der nogen . . . maa jeg faa 1042, Vekselmæglere Møller & Meyer . . . Pause, det ringer igen. Hallo! Taler jeg med Møller og Meyer . . . det er Direktør Friis . . . Har Grosserer Ludwig været hos Dem? . . . Han er der . . . godt . . . De har vel forstaaet Ordren . . . godt . . . Anvisning . . . godt . . . Ja, det er godt . . . Farvel. Ringer af, gaar hen og kalder paa Thomsen; denne ind. . . . Jeg kommer ikke selv paa Børsen i Dag. Vil De gaa derop og besørge det løbende?

THOMSEN. Saa skal jeg vel have Telegrammet med?

FRIIS. Nej, jeg tror ikke . . . det siger jo ikke noget afgørende . . . Jeg har besluttet at afvente nærmere.

THOMSEN. Vel, som Direktøren synes!

FRIIS. Saa lad der blive lukket, naar De gaar. Jeg tager selv ud. Thomsen gaar.

TRETTENDE SCENE

EMILY i straalende Spadseretoilet med en lille Taske i Haanden, fra Trappen. God Dag, Papa!

FRIIS. God Dag, min smukke Datter . . . Naa, det kan nok være, Du tager Dig ud!

EMILY. Synes Du, glæder mig. Er Du alene — jeg mener, har Du Tid? Tager Plads.

FRIIS. Tid har jeg, men ingen Penge!

EMILY. Jeg vilde gerne tale med Dig et Øjeblik.

FRIIS. Sig frem, hvad Du har paa Hjærte.

EMILY. Claes har jo været her?

FRIIS. Ja han har saamænd.

EMILY. Du har afslaaet at hjælpe ham?

FRIIS. Det har jeg, det kan ikke blive ved at gaa saadan, hvert eneste Aar, det maa Du ogsaa kunne forstaa, min Pige.

EMILY. Nej, jeg forstaar oprigtig talt ikke, at Du ikke kunde undvære de Par Tusind.

FRIIS. Hm, det forekommer mig, det snarere var ham, der ikke kunde undvære dem.

EMILY. Jeg forstaar heller ikke, hvad Du vil med alle de Penge, Du bliver ved at puge sammen. Hvad Fornøjelse har Du af dem?

FRIIS. Hvad Fornøjelse vilde jeg have af at give Jer dem?

EMILY. Jeg begriber heller ikke, hvordan Du faar dem.

FRIIS. Jeg tjener dem, min Engel.

EMILY. Paa Børsen?

FRIIS. Blandt andet paa Børsen.

EMILY. Hvad bestiller I i Grunden paa Børsen?

FRIIS. Køber og sælger.

EMILY. Og spekulerer!

FRIIS. Det kommer ud paa det samme.

EMILY. Men jeg forstaar ikke . . . forklar mig, hvordan kan det i Grunden være, at nogle tjener og andre taber? Naar Du nu tjener, saa maa jo en anden tabe. Hvorfor sælger han da for mindre, ved man da ikke altid, hvad en Ting er værd?

FRIIS. Nogle ved det bedre end andre.

EMILY. I gaar altsaa omkring og narrer hinanden?

FRIIS. Saamænd. De mere kloge narrer de mindre kloge.

EMILY. Du hører nok til de mere kloge. Tager en lille Lommebog op og noterer.

FRIIS. Heldigvis. Hvad er det, Du skriver?

EMILY. Jeg noterer den Sætning: De mere kloge narrer de mindre — se saa, Du ved maaske ikke, jeg i den senere Tid har faaet den Vane at skrive saadanne smaa Leveregler op, som jeg tænker mig at kunne faa Anvendelse for. Lister Kortet ned i Tasken.

FRIIS. Du har maaske i Sinde at spekulere paa Børsen?

EMILY. Nej, ikke foreløbig. Men sig mig saa en anden Ting. Hvor laaner man Penge?

FRIIS. Det kan man f. Eks. i Bankerne.

EMILY. Men kun mod Sikkerhed, ikke sandt . . . Veksler?

FRIIS. Ja, eller Kaution, eller Papirer —

EMILY. — eller anden god Sikkerhed, som der staar i Bladene. Kan man ogsaa laane paa Værdigenstande?

FRIIS. Paa Pant, mener Du, jo, men det er almindeligvis hos private.

EMILY. Gør Du det?

FRIIS. Om jeg . . . nej, min Pige . . . jeg laaner ikke paa Pant.

EMILY. Ja, ja, saa maa jeg gaa til en anden.

FRIIS. Hør nu, lille Emily . . . det har naturligvis været mig en Fornøjelse at give Dig dette Øjeblikskursus i Økonomi — men et Spøg — hvad er Meningen?

EMILY. Meningen er ganske simpelt den, at Claes og jeg *maa* have Penge. Vi *skal* bruge Penge . . . Og da Du ikke vil hjælpe ham, saa maa jeg skaffe dem.

FRIIS. Hvordan vil Du bære Dig ad med det?

EMILY. Laane dem.

FRIIS. Men hvordan, spørger jeg?

EMILY. Mod Pant, ganske simpelt, jeg vil pantsætte mine Smykker.

FRIIS. Du . . . er Du rigtig klog?

EMILY. Jeg har ingen anden Udvej, og Smykkerne er mine.

FRIIS. Men Du maa jo være fra Forstanden. Vil Du, Friherreinde af Lejonstam, min Datter, pantsætte Dine Smykker?

EMILY. Ja, naar Du, Millionær Friis, min Fader, nægter at hjælpe mig. For Du vil jo ikke, vel? . . . Friis gaar op og ned ad Gulvet. Du har jo sagt Nej, der ser Du selv, der er altsaa ingen anden Udvej. Jeg har dem allesammen her i min Taske . . . Der er baade det store Perlehalsbaand med Rubinerne, som jeg arvede efter Moder, og Brillantbesætningen, Du gav mig til Brylluppet, og Smaragderne, Claes forærede mig, da vi vare forlovede — Gud ved, hvor han fik Pengene fra, det Skind — og saa Broscher og Armbaand og Ringe, og hvad jeg ellers har. Du ser, jeg har heller ikke mine Øreperler — de er der ogsaa. . . . Jeg har lige været henne og ladet det altsammen vurdere . . . der er for nitten Tusind . . . tror Du, jeg kan laane ti Tusind?

FRIIS. Der er jo ikke Mening skabt i dette her!

EMILY. Synes Du, der er Mening skabt i, at Du nægter os Pengene? Du har to hundrede Tusind om Aaret, mindst; deraf bruger Du, vil jeg antage, Tredjedelen. Resten maa Du altsaa grave ned. For Du har vel ingen hemmelige Udgifter, Papa?

FRIIS. Der er slet ikke Tale om, hvorvidt jeg *kan*. Naturligvis *kan* jeg og . . . og . . . *vil* jeg, naar det kommer til Stykket.

EMILY. Ho-ho!

FRIIS sætter sig til Skrivebordet. Men det er Maaden — den aldeles uforsvarlige Maade, hvorpaa Du og Din . . . Din . . .

EMILY. Min Mand.

FRIIS. . . . og saa bagefter kommer til mig. Det er *sidste* Gang, forstaar Du?

EMILY ligegyldig. Ja—a.

FRIIS i forbitret Diskant. Uigenkaldelig sidste Gang.

EMILY. Skrig ikke som en Gris, der bliver slagtet.

FRIIS mat. Der er Anvisningen.

EMILY. Tak Papa . . . Læser og vil stikke den i Tasken.

FRIIS peger paa Tasken. Smykkerne bliver her.

EMILY. Hvad for noget?

FRIIS. De bliver her, siger jeg. Jeg vil dog have nogen Sikkerhed. Claes skal komme her og staa mig til Regnskab. Han skal skrive under . . . I skal begge to skrive under paa, hvad I efterhaanden har faaet . . . saa længe beholder jeg Smykkerne, som Pant.

EMILY. Du laaner altsaa paa Pant, Papa . . . ja, ja, som Du vil . . . værs'god, rækker ham Tasken, som Friis letter paa og sætter paa sit Skrivebord — gaar mod Entrédøren. Farvel Pantelaaner Friis.

FRIIS. Farvel, Fru Baronesse. Emily aabner Døren.

FJORTENDE SCENE

IDA med en Buket. Her er jeg, er Du færdig Papa? Vognen er nede. God Dag, Emily. Kører Du med?

EMILY. Nej Tak. jeg har Forretninger. Storartede Roser. Fra hvem?

IDA. Gæt!

EMILY. Har ikke Tid. Farvel og god Fornøjelse. Ud.

IDA. Se en Gang, er de ikke smukke?

FRIIS. Jo nysselige.

IDA. Fra Greven, de kom for et Øjeblik siden.

FRIIS. Fra Greven. Har Du talt med ham?

IDA. Nej, han var der ikke selv.

FRIIS. Han har været hos mig i Dag.

IDA sagte. Saa?

FRIIS. Kom herhen til mig, mit Barn . . . saadan . . . stiller hende foran sig mellem sine Knæ hvad tror Du, Greven vilde mig?

IDA spændt anende. Jeg ved ikke, Papa.

FRIIS. Kan Du ikke gætte? Hvad vilde Du sige til at blive Grevinde Maagenhjelm?

IDA forskrækket glad. Har han spurgt om det Papa?

FRIIS. Greven har anholdt om Din Haand hos mig. Jeg svarede ham naturligvis, at det i et og alt kom an paa Dig.

IDA. Synes Du det, Papa?

FRIIS. Jeg kan kun dømme om de ydre Sider af Sagen. De Oplysninger og Tilsagn, Greven har givet mig, har ... de har forekommet mig tilfredsstillende. Jeg har ikke noget imod, at han bliver min Svigersøn.

IDA. Elise og hendes Mand har vist heller ikke noget imod det.

FRIIS. Ja, men Du maa betænke min lille Pige, at det er noget, Du først og fremmest selv maa afgøre. Jeg vilde ønske, Din Moder havde levet, saa kunde Du have raadført Dig med hende. Jeg ved kun, hvad man saadan skal sige ved den Slags Lejligheder ... Du maa tænke alvorligt over det, min Pige.

IDA. Behøver jeg vel lige straks at svare Ja?

FRIIS. Nej slet ikke ... hvis Greven nu taler med Dig, saa kan Du jo svare, at Du vil betænke Dig.

IDA. Ja, saa vil jeg det, og saa vil jeg tænke rigtig alvorligt over det.

FRIIS kysser hende. Ja, lov mig det min Pige.

FEMTENDE SCENE

JAKOB fra Trappen. Naa, kommer I ikke?

FRIIS. Hvad, er Du der?

IDA. Ja, Jakob skal med. Gaa og tag Faders Tøj, Jakob.

JAKOB ud efter Tøjet i det ydre Kontor.

IDA. Du maa ikke skænde paa ham. Han er alligevel saa rar. Og hør Papa, Du skulde give ham lidt Penge. Han fortalte mig før, han ikke havde en eneste Øre. Og det *er* sandt.

FRIIS. Ja, det vil jeg nok tro.

IDA. Saa giv ham lidt. I Dag skal Du gøre alt, hvad jeg beder Dig om.

JAKOB med Friis' Frakke og Hat, hjælper ham i Frakken, ser paa Hatten: Hamber Bør. Du skulde se at faa Dig en ordentlig Hat, Gamle!

FRIIS. Synes Du; jeg kan maaske faa en af Dine aflagte, Din Vindspiller? Hvordan gaar det ellers ... klarer Du Dig?

JAKOB. Saa smaat.

FRIIS. Din Søster siger, Du har ingen Penge . . . Se der Slubbert! Rækker ham en Seddel.

JAKOB. Tak ser paa den en grøn! Hvad gaar der af ham?

FRIIS knappende sine Handsker henimod Skrivebordet, hvor Emilys Taske staar. Det er s'gu sandt.

IDA ved Vinduet. Hvor Vejret dog er storartet. Det var i Grunden en Skam, vi ikke kom ud at ride i Stedet for at køre.

FRIIS. Jeg kan jo ikke ride, min Pige, før jeg faar mig et Par ny Sporer.

JAKOB. Har Du da ikke faaet et Par af Emily? Jeg var med hende i Formiddag og købte dem . . . Der har Du dem jo, i Tasken, Du staar med!

FRIIS. I Tasken. Sporer! Aabner Tasken, trækker et Par Sporer op. . . . Ja min Sal . . . den Tyvetøs!

JAKOB. Der faldt et Papir paa Gulvet. Tager det op.

FRIIS. Kom her med det læser De mere kloge narrer . . . Den Satan!

IDA. Synes Du ikke om dem Papa?

JAKOB. De har været morderlig dyre.

FRIIS. Jo Tak, jeg ved nok, hvad de har kostet . . . kaster dem paa Bordet . . . Ja lad os nu komme af Sted aabner for Ida Fru Grevinde! Ud.

JAKOB sidst. Naa saaledes dæmpet ja muligvis. Ud.

Tæppet falder.

TREDIE AKT

Dekoration som første, Eftermiddagsbelysning.
Friis og Ida gaar op og ned ad Gulvet, han med Armen om hendes Liv, hun i Graad lænende Hovedet til hans Skulder. Jakob sidder paa en Stol med Albuerne paa Knæene. De er lige kommet hjem fra Køreturen. Idas Hat og Overtøj ligger henkastet paa en Sofa.

FØRSTE SCENE

FRIIS. Saa, saa, saa, min lille Pige, tag nu ikke saadan paa Veje.

IDA. Aa Papa, jeg er saa fortvivlet. Har jeg da fortjent at blive saadan behandlet?

FRIIS. Ja det var ogsaa skandaløst . . . en rigtig infam Historie.

JAKOB. Bare den ikke kommer i Bladene.

FRIIS. Hvorfor skulde den komme i Bladene? Hvad er det for Nonsens? Gaa hellere Din Vej, naar Du kun kan sidde og komme med dumme Bemærkninger.

JAKOB rejser sig, mod Døren til højre.

FRIIS. Hvor skal Du hen?

JAKOB. Du sagde selv, jeg skulde gaa — saa gaar jeg ... selvfølgelig ... jeg gaar op og sover ... her er ikke morsomt. Ud.

FRIIS truer. Ja vent ... til Ida Hør nu min Tøs, hold op at græde og lad os to snakke fornuftigt sammen. Det kan jo være, det ikke er saa slemt. Maaske kan han sige noget til sin Undskyldning.

IDA. Nej jeg vil aldrig mere se ham. Du heller ikke Papa. Lov mig det, hvis han kommer for at tale med Dig, at Du ikke vil tage imod ham. Du skulde straks skrive til ham.

FRIIS. Ja, lad os nu alligevel sunde os paa, hvad vi gør, man skal heller ikke handle overilet.

IDA. Det er stygt af Dig Papa, at Du ikke vil love mig det. Kan Du da slet ikke forstaa, hvad jeg føler?

ANDEN SCENE

EMILY fra Entréen. Hvad er her i Vejen? Hvorfor græder Ida?

FRIIS. Hun har haft en ubehagelig Oplevelse i Dag, da vi var ude at køre.

EMILY. Hvad vil det sige?

FRIIS. Højst ubehagelig ... for os med ... for hele Familien.

EMILY. Men fortæl mig da, hvad det er.

FRIIS. Lad Ida selv fortælle Dig det, og tal Du med hende. Du kan maaske bedre trøste hende end jeg .... Jeg maa desuden nødvendigvis et Øjeblik hen paa Kontoret ... for sig der har man formodentlig ogsaa Ubehageligheder. Betro Dig til Din Søster, Ida, og hør, hvad hun siger! Til Emily. Se at faa hende til at tage sig i det. Mod Døren. Farvel saalænge ... Du bliver vel til Middag! Ud.

TREDIE SCENE

EMILY. Hvad er der, lille Ida ... hvorfor er Du saa bedrøvet?

IDA. Fordi jeg er saa ulykkelig.

EMILY. Men Du maa fortælle mig Grunden, ellers kan jeg jo ikke hjælpe Dig.

IDA. Det kan Du alligevel ikke. Hvad bryder Du Dig desuden om mig? Det er der jo ingen af Jer allesammen, der rigtig gør.

EMILY. Det har Du ikke Lov til at sige. Det mener Du heller ikke, vel! Har jeg ikke altid været Dig en god Søster?

IDA. Aa ja, saamænd. Du har aldrig gjort mig Fortræd; men jeg har heller aldrig mærket, Du holdt videre af mig.

EMILY. Det gør jeg alligevel. Det skal Du nok faa at mærke, hvis det gælder kysser hende. Fortæl mig saa, hvad der er sket, da I var ude at køre.

IDA. Ja, jeg kan gerne fortælle Dig det; men jeg vil ikke have, Du siger det igen, hverken til Claes eller til nogen af de andre. Jeg vil ikke mere have talt om det, naar jeg har sagt det til Dig.

EMILY. Jeg skal nok tie stille.

IDA. Hør saa da . . . Greven.

EMILY. Er det Greven, der har gjort Dig Sorg?

IDA. Nej, Du maa ikke spørge . . . Greven har jo hele Sommeren gjort Kur til mig . . . det ved Du vel nok . . . Han har paa alle Maader søgt at lade mig forstaa, at han var indtaget i mig, og i Gaar ved Selskabet — jeg havde ikke truffet ham, siden vi flyttede ind — sagde han det omtrent saa tydeligt, som han kunde, uden ligefrem at fri til mig. Saa i Formiddag fik jeg den Buket sendende fra ham, Du saa paa Kontoret hos Papa, og da Du var gaaet, fortalte Papa mig, at han havde været hos ham og bedt om Papas Samtykke. Papa havde svaret, at han ikke havde noget imod det, men det maatte komme an paa mig selv. Og jeg sagde til Papa, at jeg først vilde betænke mig alvorligt, inden jeg sagde ja. Men jeg vil ærlig sige Dig, at det vist kun var noget, jeg bildte mig ind, for hvis han var kommen i det samme og havde spurgt mig, saa tror jeg, jeg havde sagt ja, uden at betænke mig.

EMILY. Synes Du da virkelig om ham?

IDA. Det er svært for mig at svare paa, efter hvad der er sket siden. Men den Gang gjorde jeg det, i al Fald, naar jeg saa ham og talte med ham . . . saa syntes jeg, han var fin og smuk og elskværdig. Men naar jeg var alene og tænkte paa ham, saa syntes jeg tidt, jeg slet ikke kendte ham, at han

i Grunden var et ganske fremmed Menneske. Det tænkte jeg ogsaa paa, mens vi kørte, og jeg sad og ønskede, jeg havde et eneste Menneske, som oprigtig vilde raade mig, hvad jeg skulde gøre. Jeg kom til at føle mig saa forfærdelig alene . . . jeg mærkede, hvad det vilde sige, at jeg ikke havde nogen Moder. Jeg syntes, I allesammen stod mig saa fjernt, baade Papa og Elise og Du, at I hver havde sit, og at det ikke kunde nytte, jeg vilde betro mig til nogen af Jer. Jeg begyndte at spørge Papa om Mo'er, om han og hun havde holdt meget af hinanden og om de havde kendt hinanden længe, før de blev forlovede . . . Men Papa forstod vist ikke, hvad jeg mente, for han svarede ganske ligegyldigt, og til sidst blev jeg nervøs og bedrøvet af at sidde og tænke.

EMILY. Stakkels lille Pus!

IDA med Graad i Stemmen. Jeg maatte ligefrem sidde og beherske mig for ikke at komme til at græde. Baade Papa og Jakob spurgte, hvad der var i Vejen med mig. Jeg havde været saa glad, da vi kørte ud. Men jeg kunde ikke sige, hvad det var, det var ligesom jeg havde en daarlig Samvittighed, jeg følte hele Tiden saadan et Tryk over mig, som om der forestod mig noget rigtig uhyggeligt . . . og saa kom vi til Charlottenlund lægger sig grædende ind til Søsteren med Hovedet i hendes Skød.

EMILY kærtegner hende. Og hvad skete saa i Charlottenlund . . . mødte I Greven?

IDA rejser Hovedet. Ja . . . nej ikke straks. Da vi drejede ind ad Leddet, gik der noget i Stykker ved den ene Skagle, og Jens Peter maatte køre op til Stalden for at faa det gjort i Stand. Jakob fulgte med Vognen, men Papa og jeg stod ud og gik ind i Restaurationshaven, den Du ved nok, lige ved Vejen. Papa vilde absolut have, jeg skulde drikke et Glas Portvin for at lives op. Ligesom vi havde sat os ved et Bord i et af Lysthusene, kom Greven ud inde fra Restaurationen. Han saa' os ikke og vilde gaa forbi, men Papa kaldte paa ham, og saa kom kom han hen. Jeg kunde straks se, det var ham ubehageligt at træffe os. Han kom til at se saa flov ud og begyndte at tale saa løjerlig sagte . . . Jeg blev ogsaa selv flov, og ærgrede mig over, at Papa havde kaldt paa ham. Han talte heller ikke til mig, men snakkede bare om Vejret og fortalte, at han var taget ud med et Par Venner for at bade, og at de spiste Frokost inde i Restaurationen. Jeg ønskede bare, han vilde gaa ind til sine Venner igen, eller

at Papa vilde sige Farvel, saa vi kunde gaa, men saa fandt Papa pludselig paa at gaa hen for at kalde paa Jakob, og lod mig være alene med ham. Synes Du nu ikke, det var frygtelig hensynsløst af Papa?

EMILY. Ja temmelig tankeløst i hvert Fald, men hvad saa?

IDA. Jeg blev i den Grad uhyggelig til Mode, da Papa var borte, at jeg var lige ved at raabe efter ham. Kald paa ham, kald paa ham, blev det ved at sige inden i mig. Men jeg kunde ikke. Saa begyndte Greven at tale til mig. Han takkede mig, fordi jeg havde villet modtage hans Blomster, og sagde, at det glædede ham at se, jeg havde dem med . . . og det blev han ved at gentage den ene Gang efter den anden, aldeles meningsløst. Saa var der pludselig noget, der fik mig til at slaa Øjnene op, og jeg saa en staa henne i Døren til Restaurationen og se paa os.

EMILY. Hvilken en?

IDA. En . . . et Kvindemenneske!

EMILY. En Sangerinde?

IDA. Nej . . . det ved jeg ikke, hun saa for Resten temmelig flot ud, ikke egentlig simpel, men saadan . . .

EMILY. Tvivlsom?

IDA. Ja . . . hun havde en ganske lille Hat med lange Baand og lyst Haar og nogle ækle stikkende Øjne. Hun stod med sin Parasol under Armen og trak sine Handsker paa. Handskeknapperen holdt hun mellem Tænderne. Jeg tror ikke, hun straks havde set mig, for jeg sad lidt tilbage i Lysthuset og Greven stod op med Ryggen til hende og skjulte mig. Men pludselig tog hun Handskeknapperen ud af Munden og sagde højt: Alex, jeg venter, kom nu! Greven drejede rundt som en Top og blev ganske gul i Ansigtet, og i det samme gik hun hurtig ned ad Trappen og lige hen til os. Da hun saa' mig, stillede hun sig op og stirrede mig et Øjeblik ind i Ansigtet. Saa vendte hun sig til Greven og sagde med optrukken Mund: Undskyld, jeg vidste ikke, Du holdt Stævnemøde! maalte mig fra øverst til nederst, og drejede sig om paa Hælen med en modbydelig fræk Latter. Det hele varede kun et Nu, forstaar Du, men Du aner ikke, hvad jeg udstod. Du maa slet ikke tro, jeg var bange . . . jeg kunde have slaaet hende, hvis hun var kommet mig et Skridt nærmere. Men i det samme hun havde vendt sig om, og jeg saa' Grevens fordrejede Smil hen paa mig, saa løb jeg

lige saa hurtig jeg kunde, uden om Bordet og ud gennem Laagen og lige i Armene paa Papa. Men saa var det forbi med mig. Jeg kom voldsomt til at græde, og de kunde naturligvis ikke forstaa, hvad der var i Vejen. Jeg forlangte bare at komme hjem. Vognen blev slaaet op, og jeg græd hele Vejen og fortalte først lidt efter lidt Papa, hvad der var sket. Aa, jeg synes det hele er saa modbydeligt at tænke paa, jeg ønsker kun, det aldrig mere maa blive nævnt.

EMILY. Holdt Du af ham Ida?

IDA heftig. Nej, jeg har ikke et Øjeblik holdt virkelig af ham; det føler jeg altfor godt nu. Men jeg har faaet saadan en Angst over mig . . . jeg skammer mig over mig selv. Jeg synes, det er saadan en Ydmygelse for mig, det lave og lumpne, jeg har været lige ved at kaste mig hen til. Og saa synes jeg ogsaa, jeg har gaaet saa forladt og forraadt omkring i al denne Tid. Ikke én af Jer har tænkt paa at sige mig, den yngste og den lille, et kærligt eller fornuftigt Ord. I har snarere allesammen været opsat paa at støde mig ud i det. Ja, selv nu tror jeg i Grunden, Papa helst saa', jeg skulde lade som ingenting. Han vilde ikke love mig at nægte at tage imod Greven og talte om at sunde sig paa det.

EMILY. Det skal der ikke blive noget af.

IDA. Ja, kommer han her, gaar jeg øjeblikkelig ud af Huset.

EMILY. Du kan være rolig, jeg skal hjælpe Dig. Og glem saa, jeg ikke altid har været imod Dig, som en stor Søster skulde. Fra nu skal det nok blive anderledes.

IDA. Du er sød Emily, og jeg tror ogsaa, Du holder af mig . . . Ved Du, hvad jeg havde saadan Lyst til? . . . Til at komme nogen Tid bort herfra . . . lidt over til Dig, eller ud at rejse.

EMILY. Det sad jeg netop og tænkte paa. Maaske rejser Claes og jeg nu en lille Tur til Paris . . . Havde Du Lyst til det?

IDA. Ja, tror Du, Du kan skaffe mig Lov?

EMILY. Vi skal se ad. Gaa nu ind og bad Dine Øjne og hvil Dig lidt, saa skal jeg imens tale med Papa.

IDA mod Døren. Tak Emily!

FJERDE SCENE

VALDEMAR fra Entréen, alvorlig. God Dag!

EMILY. God Dag, Valdemar!

IDA. God Dag, Valdemar!

VALDEMAR. Hvor Du ser forgrædt ud. Jeg kender for Resten Din Sorg. Jakob har fortalt mig, hvad der er passeret. Det gør mig ondt for Dig.

IDA. Det er smukt af Dig at skænke mig Din Medlidenhed.

VALDEMAR. Den er maaske overflødig ... Du har maaske taget Dit Parti alligevel. Det er vist ogsaa det fornuftigste. Jeg ser heller ikke, at den Historie gør noget fra eller til.

IDA. Du skulde ikke haane mig Valdemar ... Du skulde være den sidste. Brister i Graad og gaar ud.

FEMTE SCENE

EMILY. Skam Dig, Valdemar, hvor kan Du nænne det?

VALDEMAR. Nænne ... jeg siger, hvad jeg føler. Det kender jeg vel Ida nok til at have Lov til, og hun er vel stor nok til at høre det. Det var bittert sagt, men jeg føler ogsaa bittert overfor hele den Komedie, der er blevet opført her med Ida, og som i Dag har faaet saa værdig en Afslutning, eller Begyndelsen bliver det vel snarere ... Er Onkel hjemme ... jeg er kommen for at træffe ham?

EMILY. Du træffer ham paa Kontoret ... han er lige gaaet derhen.

VALDEMAR. Jeg har en Nyhed at bringe ... men nu har han vel sagtens faaet den at vide.

EMILY. Hvad er det for en Nyhed?

VALDEMAR. Ikke nogen behagelig. Ladoga, Selskabets ny Damper, er nok forlist under Bornholm paa Vejen hertil fra Rusland. Jeg hørte det i dette Øjeblik af en Kammerat, som kom fra Toldboden. Besætningen er reddet, men Skib og Ladning tabt.

EMILY. Tror Du, det har noget at betyde for Papa?

VALDEMAR. Nej. Kun for saa vidt, at det naturligvis betyder et Tab for Selskabet. Aktierne vil rimeligvis gaa en Del ned. Jeg tror dog, jeg vil gaa hen og høre, om Onkel ved det. Mod Døren.

EMILY. Et Ord først Valdemar. Kommer Du her til Middag?

VALDEMAR. Jeg tænker det.

EMILY. Saa skal Du love mig at være god imod Ida ... hun er skræmt og bedrøvet.

VALDEMAR. Det er svært, saa Du pludselig tager Dig af Ida.

EMILY. Synes Du ikke, hun trænger til det. Hvorfor vil Du gøre Dig saa haard? Husk hun er en lille Pige.

VALDEMAR. Som græder i Dag og ler i Morgen, naar Greven kommer og trøster hende. Hun trænger vist ikke til min Trøst.

EMILY. Du maa ikke blive ved at tale saadan. Maagenhjelm sætter ikke sin Fod her mere, og Ida har ikke et Øjeblik for Alvor brudt sig om ham. Det har været af Forfængelighed og Tankeløshed, at hun har taget imod hans Kur, og saa fordi ingen talte fornuftigt med hende. Vi har allesammen vor Skyld i, hvad der er sket. Du har ogsaa Din Part af Skylden. Den skulde Du oprette.

VALDEMAR. Min Part — saa?

EMILY. Du har selv sagt mig, Du holdt af hende . . . Den man holder af, lader man ikke gaa i Fare og i Blinde. Man værner og leder hende lægger Hænderne paa hans Skulder se mig i Øjnene! Du holder jo af hende, Du holder jo af hende, Valdemar . . . hvorfor siger Du hende ikke, hvad Du føler?

VALDEMAR. Fordi . . . jeg nu har besluttet at rejse.

EMILY. Uden at give hende et Ord? . . . Ja, jeg trænger mig ind paa Dig . . . Vil Du virkelig rejse uden at tale ud med Ida?

VALDEMAR. Du synes maaske, Øjeblikket er særlig passende?

EMILY. Ethvert Øjeblik er passende til at vise, at man har Hjærte . . . kysser ham paa Panden og skyder ham ud. Gaa nu, hvor Du skal, og kom igen som en god Dreng.

VALDEMAR bevæget. Jeg skal prøve ad. — Ud.

SJETTE SCENE

EMILY. Det lader nok til, at jeg i Dag maa spille den gamle for Ungerne samler Idas Tøj og ringer paa Pigen og lader hende bære det ud. . . . De to stridige og ufornuftige Uger.

SYVENDE SCENE

ELISE fra Entréen. God Dag — er Papa hjemme?

EMILY. Nej, han er paa Kontoret.

ELISE. Naa, saa træffer da William ham. Vi gik hver sit Sted for at være sikre til Pigen, rækker hende sin Hat og Overstykke hæng ogsaa mit ud, Marie . . . Hvor er Ida?

EMILY. Paa sit Værelse. Hun er ikke rigtig vel.

ELISE. Nej, jeg kan tænke det, stakkels Barn. Du ved vel, hvad der er passeret i Formiddag?

EMILY. Jo Tak, det er en smuk Historie.

ELISE. Rasende pinlig . . . netop som al Ting tegnede saa lykkeligt for vor kære Ida.

EMILY. Aa, i den Henseende finder jeg nu ikke Ulykken saa forfærdelig.

ELISE. Nej, det vil jeg da heller ikke haabe.

EMILY. Men hvor ved Du det egentlig fra?

ELISE. Fra Greven. Han kom hjem til os lige efter . . . efter Optrinet og fortalte os det hele. Vi har jo ogsaa hele Tiden været hans fortrolige.

EMILY. Til hvilken af Siderne.

ELISE. Hvad mener Du, jeg forstaar ikke?

EMILY. Aa ingenting, bliv ved med, hvad Du vilde sige.

ELISE. Han var aldeles sønderknust, som ramt af et Slag, forsikrer jeg Dig. Taarerne sitrede ham bogstavelig i Øjnene . . . I saadan et Øjeblik ser man i Grunden rigtig, hvad et Menneske indeholder . . . Han har Hjærte.

EMILY. Det lader til det . . . ret rummeligt oven i Købet.

ELISE. Jeg mærker, Du er som sædvanlig ikke til at tale med, saa snart det drejer sig om noget alvorligt. Jeg havde dog troet, at naar det gjaldt en Søsters Fremtid.

EMILY. Jeg er meget alvorlig . . . lad mig kun høre videre om Grevens Fortvivlelse.

ELISE. Han bad os da saa indstændigt, om vi straks vilde gaa til Papa og forklare, hvordan det hele er gaaet til. Han har virkelig ikke megen Skyld, naar man vil se Sagen retfærdigt. Vedkommende Person . . .

EMILY. Hans gamle Kæreste.

ELISE. Han nægter aldeles ikke, der har bestaaet en Forbindelse.

EMILY. Dog ikke.

ELISE. Men han har for flere Maaneder siden, straks da han begyndte at komme her i Huset, trukket sig tilbage.

EMILY. Han er imidlertid blevet set sammen med hende i Vogn paa Strandvejen forleden Aften.

ELISE. Det tror jeg ikke, det maa være en Fejltagelse.

EMILY. Ja, det har maaske været en anden.

ELISE. Emily, Du har ikke Lov til at tale saadan om Greven. Han har givet mig sit Æresord.

EMILY. Bevares, pas endelig godt paa det. Naa, det er heller ikke værd at fortabe sig i Enkeltheder. Lad os gaa videre i den pikante lille Historie. Du slap ved vedkommende Person.

ELISE. Hun har i den senere Tid uafbrudt paa den mest paatrængende Maade forfulgt ham . . . passet ham op og skrevet Breve, og nu skrev hun sidst og truede med grande scandale, hvis hun ikke kom til at tale med ham . . . Ja hvad skulde han saa gøre?

EMILY. Nej, stakkels Fyr . . . han var jo nødt til at tage i Skoven med hende.

ELISE. Han havde med Vilje valgt det Mødested udenfor Byen . . . og saa skulde det netop træffe saa rasende uheldigt Emily trækker paa Skuldren . . . Jeg haaber da ogsaa at Papa, naar han faar Sagen forklaret fornuftigt . . . og Ida . . .

EMILY. Hvad Papa gør, ved jeg ikke. Men Ida vil hverken eje eller have ham.

ELISE. Aa, naar man taler med hende, og hun faar tænkt sig om.

EMILY. Hun skal heller ikke faa ham. Det svarer jeg for.

ELISE. Saa Du vil paavirke hende . . . det er Dig, der vil forstyrre Partiet. Ja, jeg har nok hele Tiden mærket, Du har været imod Greven. Jeg begynder ogsaa at forstaa det. Skulde det mon ikke være, fordi han er finere end Din Mand . . . Du vil helst være den eneste adelige . . . det er derfor, Du ikke vil have ham ind i Familien.

EMILY. Du ræsonnerer med fuldendt Noblesse . . . Skade, Du ikke selv kan faa Greven . . . Kan for Resten ikke Du og William blive enige om at lade Jer skille, siden I er lige opsatte paa at faa ham ind i Familien?

ELISE. Nu gaar Din Uforskammethed over Grænsen.

EMILY. Du kunde lade være at tirre mig. Du ved, jeg er hensynsløs.

ELISE. At man skal lade sig fornærme saa groft . . . af en af sine allernærmeste. Græder.

EMILY. Bliv bare ikke hysterisk min Pige, Du ved nok, jeg kender Dig, og med mig kommer Du ingen Vegne.

ELISE rasende. Nej, det skal sandelig fatter sig . . . der kommer Papa og William, saa faar Piben en anden Lyd . . .

EMILY. Muligvis, som Jakob siger — men det bliver ikke mig, som kommer til at danse.

OTTENDE SCENE

FRIIS med Randall fra Entréen. Her sidder I . . . hvor er Ida?

EMILY. Paa sit Værelse. Hun vilde være lidt i Ro.

FRIIS. Talte Du saa med hende?

EMILY. Ja, hun fortalte mig det hele.

FRIIS. Blev saa Humøret bedre?

EMILY. Nej, hun er meget bedrøvet.

FRIIS. Det kan man naturligvis nok forstaa . . . det har ogsaa forstemt mig. Jeg har selv været meget forstemt over den Historie . . . Men alligevel, ved roligere Eftertanke . . . efter den Forklaring, William har bragt mig fra Greven, saa finder jeg dog, det for en stor Del lader sig undskylde.

ELISE. Det finder jeg virkelig ogsaa . . . fuldstændigt.

WILLIAM. Greven er en galant Mand. At han har haft sine smaa Svagheder, har vi jo vidst alle. Men som Mand af Ære, har han i Dag givet Idas Fader sit Ord paa, at alt af den Slags var forbi . . .

FRIIS. Ja, det har han.

EMILY. Og det Ord synes I, han har holdt?

ELISE. Hvad der er sket i Dag kan man slet ikke regne.

WILLIAM. Nej, det var jo netop for . . .

EMILY. For at holde sit Ord . . .

WILLIAM. Undskyld . . . for definitivt at afbryde det meget omtalte Forhold, at han havde denne Sammenkomst med vedkommende. At den skulde faa saa ubehagelige Følger, kunde han dog ikke ane. Det var alene et Spil af Tilfældet, af Skæbnen, om man vil, som man dog virkelig ikke med Rette kan bebrejde Greven.

ELISE. Paa ingen Maade!

EMILY. Ja, jeg troer nu, I kan spare Jer alt Forsvar og Forklaring. Ida har bestemt erklæret, at hun ikke mere vil høre Tale om ham.

ELISE. Det siger hun nu.

WILLIAM. Det forstaar sig, at en ung Pige, som er ubekendt med Livet, at en Scene, som den stedfundne, maa have gjort et pinligt Indtryk paa hendes Følelse . . . men naar man forestiller hende Sagen fornuftigt . . .

ELISE. Det er blot det, det kommer an paa. Hun maa bringes til at indse, at det først og fremmest gælder om, straks at slaa al Sladder ned.

WILLIAM. Det kan desværre næppe forhindres, at Historien kommer ud; men det kan forhindres, at den faar de

ubehageligste Følger. Det har allerede i længere Tid været omtalt som en given Sag, at der forestod et Parti. Skulde nu dette Parti, paa Grund af denne Historie, ikke komme i Stand, saa vil Ida let komme til at staa som den, der uforsigtig har modtaget en Kur, der ikke var hende værdig, og det vil falde tilbage paa hele Familien, som den, der ikke har raadet hende bedre.

ELISE. Fuldstændig korrekt, hvad William siger. Det vil falde tilbage paa os alle. Det eneste rigtige vil derfor være komplet at ignorere det forefaldne og snarest muligt deklarere Forlovelsen.

FRIIS. Ja, det troer jeg s'gu ogsaa vil være det rigtigste.

EMILY. I vil altsaa ligefrem tvinge hende?

ELISE. Hvem taler om at tvinge!

FRIIS. Hvem taler om at tvinge!

WILLIAM. Nej, naturligvis, der skal blot tales fornuftigt med Ida, saa vil hun selv indse det bedste. Det er der slet ikke Spørgsmaal om.

EMILY. Ja, jeg tvivler aldeles ikke om, at det kunde lykkes Jer at paavirke hende paa en eller anden Maade. Men hun skal hverken trues eller lokkes, saalænge jeg har et Ord at sige. Hun har betroet sig til mig . . . hun har aldrig for Alvor brudt sig om Greven, og han skal aldrig faa hende.

ELISE. Du tiltager Dig en besynderlig Myndighed i denne Sag.

WILLIAM. Du glemmer, kære Svigerinde, at det til syvende og sidst hverken er Dig eller os, det kommer an paa. Det er udelukkende en Sag mellem Greven og Ida selv . . . Jeg siger, lad Greven komme til at tale med hende, saa vil alting klare sig.

FRIIS. Det siger jeg ogsaa. Lad dem selv afgøre det med hinanden . . . Det kommer aldeles ikke os andre ved.

EMILY vil afbryde. Ja . . .

NIENDE SCENE

ANDERSEN med et Kort. Grev Maagenhjelm spørger, om Herskabet tager imod?

FRIIS forbløffet. Greven!

EMILY. Er han fræk nok til at komme her?

WILLIAM. Ja, undskyld, det er nærmest paa min Foranledning. Da Greven før var hjemme hos os for at søge

Raad, blev vi enige om, at det baade var det fornuftigste og det mest gentlemanlike, at han selv kom og talte sin Sag. Alice og jeg gik da først for at forklare det fornødne og spare begge Parter for en ubehagelig Indledning ... Det er derfor, Greven nu kommer.

FRIIS. Ja saa, til Tjeneren ja, bed saa Greven ...

EMILY højt. Nej, holdt ... vil De bringe Greven ...

WILLIAM. Hys ... tal dog ikke saa højt!

EMILY. Lad ham kun høre ... det bryder jeg mig ikke om ... Vil De bringe Greven hans Kort tilbage, og sige fra mig, at der tages ikke imod.

ELISE. Nej, det er for galt!

EMILY. Har De forstaaet ... gør som jeg siger. Tjeneren gaar.

TIENDE SCENE

ELISE. Taaler Du det, Papa!

WILLIAM. En utrolig Anmasselse, maa jeg sige.

EMILY. Men er I da ravruskende gale, alle tre? Hvem handler I om her? Er det Ida? Du blander nok Dine Døtre og Dine Spekulationer sammen, Papa!

FRIIS. Hvad gør jeg ... hvadbehager?

WILLIAM. Nej, fy dog, hvor kan man tale saadan til sin egen Fader!

ELISE. Hun mener vist omvendt for sit eget Vedkommende ...

EMILY. Aa, I to Træpinde! Jer ved jeg godt, det ikke nytter at tale til. For Jer er der ingen Skade sket. I passer til hinanden og til Jeres Liv, I har hverken for meget Hjærte eller Forstand. Kom man til Jer eller Jeres Lige og sagde: Se her er en ung Pige, som man vil give til en Mand, der samme Dag, han frier til hendes Penge, byder hende den Haan, at vise sig offentlig med sin Elskerinde, saa vilde I slaa Hænderne sammen og løfte Jeres dydige Blikke og udraabe: Sligt sker aldrig herhjemme hos os. Det kan maaske foregaa i Paris eller i de daarlige moderne Romaner ..., i Danmark gifter man sig kun af Kærlighed. Men naar det er Jeres egen Søster, der er Tale om, og naar Partiet, det gælder, kan kaste Glans over Jeres snobbede Forfængelighed, saa hedder det sig: Bevares! Greven er en galant Mand. Han har sine smaa Svagheder, som vi alle kender. Men lad der for al Ting ikke ske Skandale, lad Familien for Guds

Skyld ikke blive kompromitteret . . . lad dem jo før jo hellere faa hinanden. — Ja, I kan være ganske glade for, at den Skandale, Jeres Familiekærlighed er saa angst for, at I ikke har faaet den at føle med mig. Hvem var det, som fik mig gift, da jeg var en uvidende og letsindig tyveaars Pige? Det var vist ikke Jeres Skyld, at jeg tilfældigvis fik en Mand, som med alle sine Fejl dog har Gemyt og som i hvert Fald har været ærlig imod mig. Derfor har jeg ogsaa været ærlig mod ham. Jeg har taget mit Parti, ogsaa fordi jeg i visse Henseender maaske er af et temmeligt fordringsløst Temperament. Jeg troer ikke, jeg nogensinde bryder ud. — Til Gengæld lever jeg ogsaa, som jeg gør, bruger Penge, som jeg gør, og siger min Mening saa hensynsløst, som jeg gør. Men Ida skal der ikke blive spillet Hazard med, som der er blevet med mig. Ud til venstre.

Kort Taushed.

ELLEVTE SCENE

ELISE rejser sig. Ja, saa lad os gaa . . . kom, William!

WILLIAM rejser sig. Farvel Svigerfader!

FRIIS op. Hvad, vil I af Sted!

ELISE. Skulde jeg maaske blive her, naar Du rolig sidder og hører paa, at Emily overøser min Mand og mig med Forhaanelser?

FRIIS. Der var jo ingen andre, der hørte det . . .

ELISE. Der er dog Grænser for, hvad man lader sig byde, ogsaa af sin Familie.

FRIIS. Hvad vil Du ha' jeg skulde sige . . . Det var jo ikke mulig at komme til Orde. Og saa klædte det hende saa brillant, da hun blev rigtig gal i Kardusen. Jeg nænnede s'gu ikke at afbryde hende. Det kom ligefrem glimrende en Gang imellem . . . ikke William? Pokker til Fruentimmer, ren Fornøjelse at sidde og lade hende give sig en Overhaling.

ELISE. Ja, der har vi det. Altid har det været saadan her i Hjemmet. Lige fra hun var lille, har Emily kunnet tillade sig at sige og gøre, hvad hun fandt for godt. Altid fik hun Ret og blev beundret og smigret, mens jeg derimod, som kun stræbte at gøre min Pligt . . .

FRIIS. Ja, ja, min Pige, Du ved nok, det er nu engang saaledes, at Dyden maa søge sin Løn hos sig selv.

WILLIAM. Du har Din gode Samvittighed, min Ven.

ELISE. Det ved jeg, jeg har . . . og min gode, kærlige

Mand, tager hans Haand som forstaar mig og holder af mig. Vi lever ikke paa Zigeunermanér . . . vi skylder ingen noget, vi gør kun, hvad alle hæderlige Folk synes er Ret og rigtigt, og søger at vinde alle ordentlige Menneskers Agtelse. Og skal vi kaldes Snobber for det, saa er vi stolte af at være det . . .

WILLIAM. Ja, det er vi.

ELISE. Det kan Du hilse Emily og sige hende fra mig.

FRIIS. Tak, det skal jeg.

ELISE. Men Du, Papa, Du er i Grunden en Pjalt!

FRIIS. Naa, skal Du nu ogsaa skælde mig ud!

ELISE. Du har ingen rigtig Karakter. Du bryder Dig aldrig om at holde noget fast Standpunkt. Blot Du kan faa Lejlighed til at vise Dig overlegen, er Du lige glad, om Du hvert Øjeblik skal skifte Mening.

FRIIS. Ja saadan er vi nu engang, vi Københavnere. Men lad os bare sige hinanden Sandheden.

ELISE. Og lad os saa gaa, William. Jeg længes efter mit eget, hyggelige Hjem, og mine søde Børn. De, ved jeg, holder af mig.

FRIIS. Saa længe det varer . . .

ELISE. Hvad mener Du, Papa?

FRIIS. Ingenting . . . jeg mener bare, at I hellere skulde blive her til Middag . . . saa sender vi Bud efter de søde Børn til Desserten. Lad os blive sammen allesammen og ende Dagen i Fred. I véd, jeg hader saadan Splid i Familien. Lad Ida betænke sig og bestemme sig, som hun synes . . . men lad os fremfor alt faa Fred det ringer . . . Saa, hvem er nu det?

TOLVTE SCENE

ANDERSEN. Grosserer Ludwig ønsker at tale med Direktøren.

FRIIS. Ludwig, ham vil jeg ikke tale med nu. Sig ham, han kan søge mig paa Kontoret i Morgen.

ANDERSEN ud — højrøstet Tale i Entréen — ind igen. Grossereren beder sige, han *har* søgt Direktøren paa Kontoret. Der var blevet svaret, at Direktøren var hjemme. Han maatte nødvendigvis tale med Direktøren.

FRIIS. Vil De sige, som før, at jeg ikke træffes før i Morgen.

ANDERSEN. Jeg tror ikke, jeg faar Grossereren til at gaa. Grossereren var meget indtrængende.

FRIIS. Jeg tror, Fanden plager ham til de andre aa, gaa et Øjeblik ind og vent saa længe . . . følger dem hen til venstre. Jeg skal dog vise den Fyr lukker Portièren efter dem bed ham saa komme.

Andersen ud.

TRETTENDE SCENE

LUDWIG. God Dag, Hr. Direktør. Jeg kommer nok til Ulejlighed!

FRIIS. Hvorfor kommer De saa, naar De vidste det?

LUDWIG. Fordi jeg har en Nyhed at bringe Dem.

FRIIS. Ja saa.

LUDWIG. Dampskibet Ladoga er forlist.

FRIIS. Tak, det ved jeg.

LUDWIG. Ja, De vidste det nok allerede i Formiddags.

FRIIS. Hvad skal det sige?

LUDWIG. Den Gang De solgte mig Østaktierne.

FRIIS. Og hvoraf tillader De Dem at formode det?

LUDWIG. Det er ikke nogen Formodning, det er Vished. Der kom Bureautelegram ved Børsens Slutning. Aktierne faldt øjeblikkelig. Men De havde faaet Privattelegram en Time forinden, lige forinden De solgte til mig.

FRIIS. De lader til at være fint underrettet.

LUDWIG. Jeg er ogsaa underrettet fra Deres eget fine Kontor. Det er Deres ny Volontør, Hr. v. Schildpadde, som har været meddelsom. Han har ikke kunnet modstaa at gøre sig interessant med sine første Handelserfaringer.

FRIIS. Der stod ikke noget afgørende i det Telegram.

LUDWIG. Nok for Dem til at sælge. Men den gaar ikke med mig, Hr. Direktør, forstaar De, den gaar ikke med mig!

FRIIS. Maa jeg bede Dem ikke raabe saadan op.

LUDWIG. Nu er det mig, der sidder med Kortene.

FRIIS. De mener Aktierne.

LUDWIG. Vil De nu give mig Deres Datter?

FRIIS. Er De blevet forrykt?

LUDWIG. Saa vil jeg have mine Penge tilbage. Her er Deres Aktier! kaster en Pakke Papirer paa Bordet. Vil De give mig mine Penge tilbage, ja eller nej?

FRIIS. Nej!

LUDWIG. Saa kalder jeg Dem en Kæltring, Direktør Friis!

FRIIS. Hvad siger De! Vil De nu øjeblikkelig se, De kommer af Sted. Øjeblikkelig . . . herut . . . imod ham.

LUDWIG. Jeg skal gøre Skandale. Jeg skal gøre Dem umulig paa Børsen.

FRIIS trænger ham mod Døren. Herut med Dem, herut, herut!

LUDWIG baglænds. Kæltring . . . hører De, Kæltring!

FJORTENDE SCENE

CLAES fra Entréen. Hvad står på?

LUDWIG. De kommer belejlig til at høre, at jeg kalder Deres Svigerfader en Kæltring.

CLAES. Nej, det skall ni akta er för at säga, Hr. Ludwig. Det kan bli mycket obehageligt för er til Friis. Skal jag kasta den der figuren genom dörren eller genom fönstret, svärfar?

FRIIS. Aa, lad ham gaa Pokker i Vold . . . Tag Deres Papirer med, De!

LUDWIG. Nej, jeg tager ikke Aktierne, Hr. Friis, jeg har sagt Dem, den gaar ikke med mig.

CLAES. Aktier? Hvad är det för aktier?

LUDWIG. Det er 100 Aktier i Dampskibsselskabet „Østen“, som Hr. Friis solgte mig i Middags, efter at han privat havde faaet Underretning om, at Selskabets bedste Skib var forlist.

CLAES. Det var bra, det.

LUDWIG. Saa Friherren synes, det var en nobel Forretning?

CLAES. Ja, jag förstår mig inte på affärer. Men ni vill således sälja de här aktierna?

LUDWIG. Jeg vil have mine Penge tilbage.

CLAES. Ni vill således sälja dem? Hur mycket kosta de?

LUDWIG. Titusind Kroner.

FRIIS. Nej, det er for galt. Han vil oven i Købet tjene!

CLAES. Förlåt, svärfar, jag har lust på att köpa dehär aktierna. Se nu här, Hr. Ludwig . . . tager sin Tegnebog op här är anvisning på tio tusen kronor utställd af min svärfar. Nu äro aktierna mina?

LUDWIG læser Anvisningen. All right. Ja, saa siger jeg Tak. Jeg mente naturligvis ikke . . .

CLAES. Adjö med er! Ludwig ud.

FEMTENDE SCENE

CLAES. Se så, svärfar, nu har jag blifvit aktie-ägare.

FRIIS. Ja, det var en fed Handel.

CLAES. Det hoppas jag. Jag tror att dehär aktierna komma att stiga, och då säljer jag dem till dig, svärfar . . .

EMILY i Døren. Naa, er Du kommen, Claes ... Var det Ludwig, der raabte saa højt før? Hvad var paa Færde?

FRIIS. Aa, han var gal.

EMILY. Han havde maaske været mellem de mindre kloge?

FRIIS. Maaske ... maa jeg for Resten takke Dig for Sporerne. Men jeg tror, jeg overlader dem til Claes. Han er blevet Aktierytter.

EMILY ler. Kom nu ind til os andre. Vi drikker Eftermiddagsthe. Det er for at berolige Elise.

FRIIS. Ja, vi trænger vist allesammen til at beroliges.

De gaar.

SEKSTENDE SCENE

IDA fra højre, gaar hen til Portièren og kigger ind, derfra til Spejlet og betragter sit Ansigt; trykker Lommetørklædet mod Øjnene.

VALDEMAR fra Entréen. Er der ingen hjemme?

IDA mod den anden Salon. De er vist herinde. Videre.

VALDEMAR. Ida!

IDA standser. Ja ....

VALDEMAR. Aa, Ida, jeg kan ikke taale at se Dine bedrøvede Øjne. Vil Du glemme, at jeg var ond mod Dig før?

IDA. Jeg ved godt, jeg har fortjent, at Du foragter mig.

VALDEMAR. Nej, nej, der er ingen, som foragter Dig. Vi vil allesammen gerne have Dig glad igen.

IDA. Du skal jo rejse?

VALDEMAR. Jamen først om nogle Dage — en Ugestid. Og i den Tid har jeg fri fra Morgen til Aften. Vi skal rigtig more os, Du og Emily og jeg.

IDA. Som i gamle Dage?

VALDEMAR. Ja, naar jeg havde Ferie fra Akademiet, og vi tre slog os sammen.

IDA. Det er underligt, Du skal rejse, Valdemar. Er det sandt, Du vil blive borte i flere Aar?

VALDEMAR. Jeg ved ingenting bestemt. Maaske ikke saa længe. Du skal skrive til mig Ida, som Du har gjort før.

IDA. Hvis Du bryder Dig om det?

VALDEMAR. Jeg har hvert eneste af Dine Breve ... Det allerførste, Du var kun ti Aar, jeg var femten ... med Korvetten som Lærling, vi laa Julen over i Athen. Det var Aaret efter, at Fader og Moder var døde. Jeg var ikke saa lidt forknyt, da Posten skulde komme, og de andre glædede sig.

Saa kom Dit lille Brev med Julekvisten og Hilsner fra Jer allesammen.

IDA. Jeg kan huske, jeg syntes, det var saa forfærdelig Synd for Dig.

VALDEMAR. Og senere var det altid Dig, der skrev, naar jeg var ude. Det var Dine smaa Breve, der fortalte saa trofast om al Ting, som bandt mig til Hjemmet her . . . aa, Du ved ikke, hvor meget jeg har holdt af Dig, hvor tidt jeg har længtes, og hvor bitter og bedrøvet jeg blev . . .

IDA. Valdemar!

VALDEMAR. Nej, jeg skal ikke tale om det. Jeg skal heller ikke tænke paa det, hvis Du vil holde af mig og vente paa mig . . .

IDA. Holder Du da af mig endnu?

VALDEMAR. Tror Du det ikke?

IDA sagte. Hvorfor skal vi saa vente?

VALDEMAR. Skulde jeg opgive at rejse?

IDA afgørende. Du skulde tage mig nu og beholde mig!

SYTTENDE SCENE

EMILY i Døren. Naa I to, jeg hørte I var herinde. Er I saa blevet gode Venner?

IDA. Ja vi er.

EMILY. Rigtig?

IDA. Er vi ikke? Tager hans Haand.

VALDEMAR nikker. Jo.

EMILY. I smiler til hinanden. I straaler som af en stor Hemmelighed ser fra den ene til den anden. Er det sandt?

IDA. Ja kære, søde Emily, det er sandt. Omfavner hende.

EMILY. Det var dejligt . . . til Lykke! Rækker Dem hver en Haand.

FRIIS indefra. Hvad staar I tre der og giver hinanden Haanden paa?

IDA. Skal vi fortælle Papa det?

EMILY nikker. Ja —

FRIIS nærmer sig. Hvad tisker I om?

IDA. Sig ham det, Valdemar!

FRIIS. Hvad er det, Valdemar skal sige? Kan Du ikke sige det selv? Du har nok faaet klare Øjne igen, Du lille . . . Men saa sig det for Pokker en af Jer, og staa ikke der og le mig op i Ansigtet.

ELISE ved Williams Arm. . . . Tør man nærme sig og være nysgerrig?

CLAES stikker sin Arm under Emilys. Familjen ser helt högtidlig ut. Det tycks arta sig till en familjhögtid.

FRIIS. . . . Naa, faar vi det saa at vide?

EMILY. Kan I da ikke begribe, I skal gratulere!

ELISE lidt stram. Nej, er det virkelig . . .

FRIIS. Men Herregud Børn, hvorfor kunde I ikke være blevet enige om det for længe siden . . . saa . . .

IDA. Ingen saa, Papa. Nu maa Du hverken spørge eller sige mere.

FRIIS. Men tie og samtykke . . . ja ja da . . . min Velsignelse.

EMILY til Elise og William. Var det nu ikke det bedste . . . skal saa vi tre gamle ved Synet af Børnenes Lykke . . . de række hinanden Haanden.

FRIIS. Og saa skal vi straks have Bud efter Smaafolkene. I Dag vil jeg have hele Redeligheden om mig. Mod Døren.

ELISE. Nu skal jeg besørge det Papa . . . Ud til venstre, ind igen kort efter.

ATTENDE SCENE

ANDERSEN fra Entréen. Hr. v. Schildpadde.

FRIIS. Hvad vil han?

ANDERSEN. Gerne tale et Øjeblik med Direktøren.

FRIIS. Ja, bed ham komme. Jeg skulde give ham en Overhaling . . . Tjeneren ud.

v. SCHILDPADDE bukker og hilser. Jeg haaber ikke, Direktøren tager mig ilde op, at jeg har tilladt mig at søge Dem her. Jeg vilde blot personlig meddele Dem, at jeg ikke længer behøver at lægge Beslag paa Deres Velvilje . . .

FRIIS. Det glæder mig.

v. SCHILDPADDE. Jeg er nemlig kommet ind i noget.

FRIIS. Saa . . . i Bankvæsenet?

v. SCHILDPADDE. Nej . . . i Forsikringsvæsenet . . .

FRIIS. Jeg formoder, det er Kvægforsikring?

v. SCHILDPADDE. Ja, nej . . . det vil sige, det er Livsforsikring . . .

EMILY. Saa vil vi haabe, De maa forblive der Hr. v. Schildpadde.

v. SCHILDPADDE. Tak Deres Naade . . . tager nogle Smaahæfter frem . . . Jeg ved ikke, om jeg straks tør benytte Lejligheden til at overrække . . . vi tilbyder, som De vil behage at se, de størst mulige Fordele . . .

EMILY. Ja Tak, Hr. v. Schildpadde, men jeg tror næsten, vi allesammen her er privat assurerede.

CLAES slaar Friis paa Skuldren. Ja, här är bolaget.

v. SCILDPADDE. Saa tillader jeg mig, at trække mig tilbage. Bukker og hilser. Ud.

NITTENDE SCENE

JAKOB fra højre. God Dag . . .

FRIIS. Der har vi pludselig Jakob.

IDA. Har Du sovet Mester Jakob?

JAKOB. Vel har jeg sovet. Skal vi ikke snart spise? Hvorfor stirrer I saadan paa mig? I staar opstillet, som I skulde fotograferes. Er der sket noget?

IDA. Gæt en Gang.

JAKOB. Jeg gætter aldrig.

IDA rapt. Valdemar og jeg er blevet forlovede. Hvad siger Du?

JAKOB. Hvad jeg siger? Jeg blander mig aldrig i Familieanliggender. For Resten siger jeg selvfølgelig: Gratulerer . . . Saa blev Du dog i Familien, Valdemar!

EMILY. Det har han Ret i . . . det gjorde Du nok.

VALDEMAR. Jeg tror, man ender for det meste med at blive i Familien. Jeg har nu haft *mine* Flyvegriller.

EMILY. Du har siddet paa Pinden og lettet paa Vingerne, men har pænt vendt Næbet om og er hoppet ind i Dueslaget for at bygge Rede.

JAKOB. Ja . . . Herregud, man er jo alle Mennesker.

IDA. Men vi vil ud at flyve alligevel, ikke sandt! Vi rejser, naar vi er blevet gift . . .

FRIIS. I kommer saamænd nok hjem igen, naar I bliver sultne.

JAKOB. Muligvis . . .

FRIIS. Hvad sagde Du . . . har jeg ikke, hvad . . . hvad . . . efter ham, Jakob retirerer.

IDA. Nej Papa, Du maa ikke!

CLAES. Låt honom få slippa.

FRIIS. Saa slip da . . . der har vi de smaa . . .

TYVENDE SCENE

EN LILLE DRENG og EN LILLE PIGE kommer løbende ind gennem Entrédøren, i hvilken en elegant pyntet Bonne bliver staaende. God Dag Bedstefar! God Dag Bedstefar!

FRIIS. Da' Miss ... Da' Bobbemand! Tager den lille Pige paa Armen.

DRENGEN. Tante Emily! Klynger sig til hende.

EMILY. Hvad er det Bob, vil Du straks ride Fedtelam ... hjælp ham, Claes!

CLAES løfter ham op paa Emilys Ryg. Upp med Cupido!

ANDERSEN fra venstre. Der er rettet an.

FRIIS. Det var brillant. Lad os saa komme til Bords.

EMILY slaar op med Haanden. Fred i den kære Familie.

Tæppet falder.

MAGDALENE

PERSONER

JENSEN, Formand
MADAM JENSEN
CAMILLA, VALBORG, JOHAN } deres Børn
VOLDBY, Mekaniker, Camillas Mand
ANNETTE, deres Datter
MARTHA BANG, Læge
FINCK, Grosserer
ROSEN, KJELLERUP, HAMANN } hans Venner
JENNY POULSEN
MADAM BLOMKVIST
PETERSEN, JØRGENSEN } Betjente i Opdagelsespolitiet
SCHULZ, Overkelner
En Opvarter
To unge Piger
To gamle Damer
Tivoligæster
En Ven

Foregaar i Kjøbenhavn. Første Akt hos Jensen. Anden og fjerde hos Valborg. Tredie paa Tivoli.

FØRSTE AKT

Stue hos Jensen, smaaborgerligt møbleret. I Baggrunden Dør ud til Trappen. Til venstre til Køkken, til højre til Sovekammer.

FØRSTE SCENE

Dækket Bord i Forgrunden til venstre, ved hvilket Madam Jensen er beskæftiget. Jensen ind.

JENSEN. God Aften! hænger sit Tøj fra sig.

MADAM JENSEN. God Aften, Jensen!

JENSEN. Hvad har Du til Aftens?

MADAM JENSEN. Plukfisk Jensen!

JENSEN. Jeg er sulten. Lad os faa Maden ind. Kald paa Børnene.

MADAM JENSEN. Drengen er ikke kommet fra Skole.

JENSEN. Og Valborg?

MADAM JENSEN usikker. Ja, hun gik til Byen i Formiddag.

JENSEN. Og nu er Klokken syv. Hvad skal det sige, hun ikke er her tilbage?

MADAM JENSEN. Hun talte om, hun vilde gaa til Camilla; saa jeg tænker, hun er bleven der. Det kan vist ikke nytte at vente paa hende mellem Replikkerne frem og tilbage fra Køkkenet. Sætter Maden paa Bordet. Værs' god Jensen!

JENSEN til Bords. Den Renden til Camilla om Aftenen skal vi for Resten snart have sat en Stopper for.

MADAM JENSEN. Herregud, Jensen, der er da ikke noget ondt i, at hun gaar til sin Søster.

JENSEN. Det er heller ikke det . . . men hun skal være hjemme i ordentlig Tid. Denne Føjten paa Gaden om Aftenen, naar Gassen er tændt, vil jeg ikke vide af. Man ved nok, hvad det kan føre til.

MADAM JENSEN. Du tror da ikke om Valborg, at hun ikke vil føre sig op som en anstændig Pige, Jensen!

JENSEN. Jeg skulde vel ikke tro det, siden hun er min egen Datter. Men der er noget aparte ved Pigebarnet i den sidste Tid, som jeg ikke synes om. . . .

Hun skulde været ude og bestille noget ligesom Camilla. Saa havde hun maaske været gift nu ogsaa. Hun har haft for megen Frihed, det er Fejlen.

MADAM JENSEN. Jamen, Jensen, det er dog bedre at have hende hjemme end at sende hende ud mellem fremmede Folk, naar vi ikke behøver det.

JENSEN. Ja, naar vi holdt hende mere til Hjemmet; hun faar Lov til at rende for meget om paa egen Haand. Nu er det snart, som hun slet ikke hørte til her. Hun kommer bare for at sove og spise; og saa prikker hun endda til Maden, som den ikke var god nok til hende. Er hun endelig en Gang hjemme, er det ligesom hun sad paa Spring hele Tiden til at fare af Sted igen.

Og alt det med den Lærerinde, der forærer hende Stads og Pjank hvert Øjeblik, det tror jeg heller ikke paa længer. Der er noget fordægtigt ved det hele.

MADAM JENSEN. Du er nu ogsaa altfor mistænkelig mod det stakkels Pigebarn, Jensen. For noget bestemt ved Du da ikke.

JENSEN. Ja, Du ser nu ingenting, men kan Du huske forleden, da hun kom hjem og lugtede af denne her Eau de Cologne, eller hvad det var, saa hele Stuen stank. Hun havde ogsaa Cigarlugt i Haaret. Tror Du ogsaa den Gang, hun havde været hos Camilla? Madam Jensen tager ud. Taushed. Jensen stopper og tænder sin Pibe.

ANDEN SCENE

JOHAN med et Tørklæde for Kinden. God Aften, Moer!

MADAM JENSEN. God Aften min Dreng. Hvorfor kommer Du saa sent? vender sig mod ham. Men Jøsses, hvordan er det, han ser ud!

JENSEN. Hvad er der i Vejen med Drengen? Kom her hen Johan.

JOHAN bliver staaende. Der er ikke noget.

JENSEN. Kom hid, siger jeg. Væk med Tørklædet. Hvad er der?

JOHAN forknyt. Jeg har været oppe at slaas.

MADAM JENSEN. Du har jo revet Hul paa Ærmet.

JENSEN. Hvem kommer Du op at slaas med?

JOHAN. Det var . . . .
JENSEN. Naa . . . .
JOHAN. Det var med to Drenge.
JENSEN. Hvad for Drenge?
JOHAN. To fra fjerde . . . .
JENSEN. Hvorfor sloges I? Ud med Sproget.
JOHAN. Jo, for de havde sagt noget om Valborg . . . .
JENSEN. Hvad havde De sagt om Valborg?
JOHAN. . . . . og saa slog jeg den ene lige i Synet, og og saa kom den anden bagfra og rev i mit Ærme og saa . . . .
JENSEN tordner. Hvad havde de sagt om Valborg?
JOHAN. Det vil jeg ikke sige.
JENSEN ser paa sin Kone, griber fat i Drengen. Vil Du se, Du kan svare, naar jeg spørger. Naa, hvad sagde de saa om Din Søster?
JOHAN. De sagde, at Valborg var en rigtig Rendetøs og . . . og . . .
JENSEN. Og hvad?
JOHAN. . . . og at hun løb hver Aften paa Østergade efter Lapsefyrene sammen med Jenny Poulsen.
JENSEN slaar Knoerne i Bordet; til Konen. Hvad siger du til den Forklaring?
Og det skal Drengen høre om sin Søster!
JOHAN. ivrig. De skal ikke sige det mere Fa'er. Lad dem bare komme en for en. det banker.
MADAM JENSEN. Tys Johan, der er nogen ved Døren. Gaa ud i Køkkenet og vask Dig. Din Mad staar paa Komfuren. Johan gaar.
Du tager det da ikke for Alvor, Jensen? Enhver ved jo, hvad saadanne Fyre kan finde paa at sige. De tænker ikke. Og Jenny Poulsen har hun sværget paa, hun aldrig saa mere, siden jeg kostede hende herfra.
JENSEN. Skal Du ikke se, hvem der banker?
MADAM JENSEN lukker op.

TREDIE SCENE

CAMILLA i Døren. God Aften!
MADAM JENSEN. Nej er det Dig Camilla? kom indenfor min Pige.
CAMILLA. God Aften, Fa'er.
JENSEN. God Aften, sid ned.

MADAM JENSEN. Skal Du ikke have Tøjet af?

CAMILLA. Nej, jeg kommer for at faa Jer to med, med det samme. Voldby vil gerne høre Jeres Mening. I ved, han længe har søgt et Sted, hvor vi kunde have Lejlighed og Værksted sammen, og nu har han fundet i Pilestræde.

JENSEN. Hvor paa Lav er det?

CAMILLA. Nummeret husker jeg ikke. Det er saadan midt i Gaden. Der er et rigtigt godt Værksted og tre rare Værelser, altsammen i Stuen til Gaarden.

JENSEN. Er det en ordenlig Gaard?

CAMILLA. Ja, den er jo ikke saa stor. Det er de jo sjælden inde i den gamle By. Men Rummene er riæle.... Voldby vilde nu gærne, I skulde komme hen og se paa det, og saa høre Jeres Mening. Men han har det kun paa Haanden til i Morgen Middag, saa derfor skulde jeg bede Jer om at følge med, med det samme.

MADAM JENSEN. Ja, det kan vi jo godt, Jensen.

JENSEN. Saa er Valborg vel derhenne med Voldby?

CAMILLA. Valborg?

MADAM JENSEN. Ja, har hun ikke været hos Jer i Dag?

CAMILLA. Jeg skulde lige til at spørge, om hun ikke var hjemme. Vi har slet ikke set hende paa de sidste Uger.

MADAM JENSEN. De sidste Uger siger Du ....? Var hun heller ikke hjemme hos Jer i Søndags?

CAMILLA. Nej, vi har talt saa tidt om, hvor det kunde være, hun ikke kom mere, som hun plejede. Men vi har jo ikke haft Tid til at høre herind.

JENSEN. Hvad siger Du saa, Hanne?

MADAM JENSEN forknyt. Ja, jeg ved saamænd hverken, hvad jeg skal sige eller svare. Det er bare saa tungt, synes jeg, at hun gaar og narrer os.

CAMILLA. Hvad er der i Vejen med Valborg?

JENSEN. Aa, der er nok det i Vejen, at hun er ved at gaa i Vasken.

MADAM JENSEN. Aa nej da, Jensen!

JENSEN. Hvor tror Du ellers, hun flyder? Nu hører Du jo selv, det er Løgn alle de Gange, hun har sagt, hun var hos Camilla. Men nu skal Sandheden frem, og vil hun ikke bekende med det gode, ... saa skal jeg nok ...

MADAM JENSEN. Aa nej, Jensen, vær ikke for haard ved hende .... lad os tale med hende om det. Med det onde faar vi hende ingen Vegne. Jeg kender hende bedre

end Du, Jensen; lad mig tale med hende. Jeg vil ogsaa bede Frøkenen om at snakke til hende.

Hende retter Valborg sig mest efter i alle Ting.

CAMILLA. Bor Frøkenen endnu hos Jer? Jeg mente, der var Tale om, hun nu skulde flytte ud og være paa et af Hospitalerne.

MADAM JENSEN. Ja, det bliver nok desværre med det første, vi skal af med hende. Hun er saamænd lige saa ked af det som vi andre. Vi faar vist aldrig nogen Logerende igen, der vil være mod os som hun.

JENSEN. Saadan en Datter skulde man have.

MADAM JENSEN. Det var nok ikke at tænke paa for os, Jensen.

JENSEN. Hun er kun fattige Folks Barn. Hun har selv bragt sig saa vidt, som hun er. Ved Julen tog hun sin Kandidateksamen. Nu er hun rigtig Doktor ligesom et Mandfolk. Der er Kraft i det Kvindemenneske. Som hun har arbejdet og slidt i de tre Aar, hun har boet her. Tidligt oppe om Morgenen, før jeg sommetider, og i Bøgerne til sent om Natten. Og endda har hun haft Tid til at være med baade paa Møder og i Foreninger, alle Vegne, hvor det gælder om at hjælpe de smaa og forurettede i Samfundet.

MADAM JENSEN. Ja, hun har Hjærte for andre, hun vil ogsaa nok være god imod Valborg.

JENSEN. God imod hende. Har vi, hendes Forældre, maaske ikke været gode imod hende? Det Pigebarn har været min Øjesten, fra hun blev født, og den jeg har holdt mest af, af Jer allesammen. Men nu siger jeg, hellere lade hende sejle sin Sø straks, end jeg vil gaa her og pines over hende og holdes for Nar. Jeg har set for meget af den Slags, jeg kender Vejen, det ta'er .... Jeg siger Jer, det sidder allerede som en Feber i Kroppen paa hende, og hun helmer ikke, før hun ligger i Rendestenen, om saa baade Du og jeg og Frøkenen taler med hende. Taushed.

FJERDE SCENE

JOHAN i Køkkendøren sagte. Mo'er!

MADAM JENSEN. Hvad er der?

JOHAN. Kom lidt.

MADAM JENSEN rejser sig. Er det Theen, Du fløjter for?

JOHAN. God Aften Camilla!

CAMILLA. God Aften Johan. Lad mig se, hvordan Du har det. Gaar med Moderen ud til ham i Køkkenet.

FEMTE SCENE

Jensen læser Aviserne.

VALBORG rask ind. God Aften!

JENSEN. Hvor kommer Du fra?

VALBORG. Fra Camilla. Jeg skulde hilse.

JENSEN. Ja, saa!

VALBORG. Jeg skal for Resten straks tilbage igen. Der er noget, jeg skal hjælpe Camilla med. Jeg løb bare hjem for at sige Besked og hente Gadedørsnøglen. Hvor er Mo'er? vil ud i Køkkenet.

JENSEN standser hende. Bliv her!

VALBORG. Naa, hvad er der?

JENSEN. Du lyver!

VALBORG dæmpet. Det gør jeg vel ikke.

JENSEN. Du lyver jo, Tøs!

VALBORG forskrækket. Du slaar mig ikke, Fa'er! Lad være at ta' saa haardt! vil rive sig løs.

JENSEN. Du har ikke været hos din Søster. Camilla er her slænger hende fra sig. Tøjte! De andre fra Køkkenet.

MADAM JENSEN. Nej, Jensen, Jensen!

VALBORG hen i en Krog af Stuen.

JENSEN. Ja se paa hende. Der har Du hende, Din pæne Datter. Hun gør os Ære allesammen.

CAMILLA. Du skulde skamme Dig, Valborg, at bære Dig saadan ad. Du, som gaar og har det saa godt herhjemme. Jeg havde det ikke nær saa godt.

VALBORG. Pas Dig selv! tager en Pose Konfekt op af Lommen; begynder febrilsk at spise.

JENSEN tilbagetrængt rolig. Vil Du nu behage at fortælle, hvad det er for Kunster, Du har for. Hvor er Du henne, naar Du gaar ud og kommer sent hjem om Aftenen? Jeg vil vide det, om jeg saa skal gaa til Politiet.

MADAM JENSEN. Aa Jensen!

JENSEN. Naa svar!

VALBORG. Du kan jo gaa til Politiet.

JENSEN. Tag Dig i Agt. Hvor har Du faaet det der fra? slaar til Kræmmerhuset, saa Indholdet ryger hen ad Gulvet. Hvor har Du været henne?

VALBORG. Maa jeg saa være fri! Er det Meningen, at

jeg skal gøre Regnskab for hver Gang, jeg er uden for Døren? Jeg har ikke været i Selskab med andre, end jeg kan være bekendt.

MADAM JENSEN. Aa, Valborg, hvad Forstand har Du paa det . . . det er vist ikke noget godt Selskab, min Pige, naar Du ikke tør fortælle os det, men gaar og narrer os med, at Du har været andre Steder.

VALBORG. De taler i al Fald ikke til mig som I. Der er man sammen med dannede Mennesker, som behandler mig som en Dame. Men I bare skælder mig ud og er ikke langt fra at prygle mig, saa snart I ser mig. Men jeg vil sige Jer en Ting: Jeg finder mig ikke i det. Jeg taaler det ikke længere.

JENSEN. Nej nu . . . nu kan det være nok. Er Du forrykt? Tror Du saadan en . . .

VALBORG. Spar Dine Simpelheder, jeg forstaar dem ikke.

MADAM JENSEN. Skal Du kaste Skarn paa Din Fa'er . . . saa skal jeg tage ved Dig!

CAMILLA hen til hende. Men, Valborg, hvad gaar der dog af Dig . . . hvordan er Du bleven saadan?

VALBORG grædefærdig og rasende. Jeg lader mig ikke længer mishandle. Jeg gør det ikke. Saa kan jeg gaa. Jeg skal nok sørge for mig selv.

JENSEN. Saa rejs med dig. Du hører ikke længer til i et ordentligt Hjem.

VALBORG. Ja, det kan jeg. mod Døren.

CAMILLA OG MODEREN holder hende tilbage. Nej Valborg, nej Du bliver!

CAMILLA. Hjælp mig og tag Tøjet af hende.

VALBORG. Lad være, siger jeg! Lad mig komme ud! De tager Hat og Kaabe af hende. Madam Jensen bringer det ud i Køkkenet. Camilla faar hende til at sætte sig paa en Stol.

MADAM JENSEN tilbage. Nu har jeg gemt det og lukket af hen og taler sagte med Jensen.

VALBORG grædende. Giv mig mit Tøj!

CAMILLA. Vær nu fornuftig, Valborg, jeg skal nok tale med Fa'er.

VALBORG. Saa? Du skal ingen Ulejlighed gøre Dig. De smaasnakker.

CAMILLA til Forældrene. Klokken er bleven mange. Gaar I nu ikke med? Voldby kan ikke godt vente længere.

JENSEN. Ja, lad os komme af Sted og faa andet at tænke

paa tager sin Hat og Frakke. . . . Kom saa . . . mod Døren med Camilla, vender sig mod Valborg.

MADAM JENSEN. Nej, Jensen, Du maa ikke. Lad hende nu i Fred. Skyder ham ud. Camilla og Jensen gaar.

MADAM JENSEN. Saa, min Pige, se nu at gaa i Dig selv, til vi kommer igen. Jeg skal nok snakke godt for Dig, vi mener Dig det jo det bedste allesammen. Farvel, min Pige.

VALBORG drejer Hovedet bort uden at svare.

MADAM JENSEN møder i Døren Frøken Bang.

SJETTE SCENE

MARTHA. Skal De ud, Madam Jensen?

MADAM JENSEN. Ja, jeg skulde lige . . . Jensen er gaaet i Forvejen. Var der noget at observere?

MARTHA. Jeg vilde bare bede Dem om at kalde paa mig i Morgen tidlig Kl. 7 . . . Men hvad er der med Jomfru Valborg? Hun sidder jo og græder.

MADAM JENSEN. Ja, blot Frøkenen vilde være saa rar at sige hende et Ord. Hendes Fader og mig vil hun ikke længere høre. Og vi kan dog ikke gaa og med Ligegyldighed se paa, saadan som hun handler med sig selv.

MARTHA. Jeg skal gerne tale med hende.

MADAM JENSEN. Inderlig Tak, hvis de vilde, Frøken. De har altid været os en Støtte, fra De kom til at bo hos os, og Valborg har De rigtig været god imod. Dem tager hun maaske efter. Men jeg maa ned til Jensen. Farvel, Frøken, og Tak. Tal nu med Frøkenen, lille Valborg. gaar.

MARTHA. Hvorfor græder De, Valborg?

VALBORG. Det er ikke noget.

MARTHA. Sig mig kun, hvad det er. De ved jo, jeg gerne hjælper Dem.

VALBORG. Aa, det er de gamle, der er saa urimelige. Man ved knapt, om man har Lov til at gaa paa Gaden.

MARTHA. Er De bleven for sent ude?

VALBORG. Aa, blot man kommer hjem en halv Time, efter at det er blevet mørkt, skal man straks have et Vrøvl. Jeg holder det snart ikke ud længer; det gør jeg ikke.

MARTHA. De kan tro, Deres Forældre siger ikke andet, end hvad de mener er rigtigt.

VALBORG mut. Jeg har heller ikke gjort noget galt.

MARTHA. Sig mig, Valborg, er De forlovet?

VALBORG hurtigt. Nej, hvorfor det?

MARTHA. Jeg saa Dem forleden Aften i Bredgade staa og tale med en ung Herre.

VALBORG. Med Guldlorgnetter og lyst Overskæg?

MARTHA. Det er nok muligt. Han var meget pyntet.

VALBORG. Ja, synes De ikke, han ser, aa saa fin ud?

MARTHA. Er det ham, De er sammen med, naar De kommer saa sent hjem om Aftenen?

VALBORG. Jeg er da aldrig ude efter 12.

MARTHA. Ja ja, Valborg, men De skulde dog tænke lidt over, hvad De gør. Jeg forstaar meget godt . . . at . . .

VALBORG afbryder. Aa, De skulde vide, Frøken, hvordan han er. Han er den fineste unge Herre i hele Byen. Der er ikke en af de unge Herrer, der er saa køn eller saa flot som han, hverken af Officererne eller de adelige. Han er som en Konge imellem dem. Og saa er han saa rig, saa rig. Han gaar aldrig med andet end Guldstykker i sin Portemonnæ og splinterny Sedler i sin Tegnebog. En Aften kastede han sin Pung i Rendestenen, fordi der var kommet to Femører i den.

MARTHA. Synes De egentlig, det var saa fint?

VALBORG. Jeg synes alt, hvad han gør, er fint og storartet. Der var ikke den Ting, han ikke kunde faa mig til. Jeg bliver ligesom helt vild, saa snart jeg ser paa ham.

MARTHA. Men tror De nu egentlig, han vil Dem noget godt? Var det dog ikke meget fornuftigere, om De helt slog ham og hans Lige ud af Tankerne og blev gift med en pæn og brav Mand af Deres egen Stand? De er jo en køn og flink Pige. De finder nok en, der vil holde af Dem paa en hæderlig Maade.

VALBORG. Jeg kan ikke undvære ham, Frøken. Og naar man er blevet vant til at omgaas ham og hans Venner, det er allesammen fine og noble Herrer, og har været sammen med dem og saa kommer hjem her og bliver skældt ud med simple Ord og hugget til . . . nej, jeg tror slet ikke, jeg passer mellem simple Mennesker. Aa, bare jeg tænker paa, saadan han kan tale til En.

MARTHA. Hvordan har De egentlig truffet ham?

VALBORG. Første Gang jeg saa ham, det var i Sommer, en Søndag, vi havde været i Skoven allesammen, Fader og Moder og min Søster og Johan og jeg. Vi sejlede hjem med Dampskibet om Aftenen. Der var en forfærdelig Mængde med, og vi maatte blive staaende op henne ved Kanten, lige

der, hvor vi var kommet om Bord. Det var det dejligste Vejr; aa, jeg husker saa tydeligt det altsammen. Sundet var ganske blikstille og rødt ligesom Roser eller Vin. Jeg stod og saa ud paa Vandet og op paa Stjærnerne, som begyndte at komme frem, lige til jeg fik Taarer i Øjnene. Jeg syntes, al Ting var saa smukt, og jeg selv saa forladt og fattig og ulykkelig ... Jeg har nu aldrig, lige siden jeg blev konfirmeret, kunnet fordrage disse Ture til Skoven eller Frederiksberg om Søndagen sammen med de andre. Jeg syntes, vi var saa simple og usle, naar vi saadan maatte staa sammenpressede i Timevis for at komme med Toget paa 3die Klasse ... og Opvarterne var uforskammede mod os, fordi vi selv havde Maden med og bestilte saa lidt ... og vi traskede der omkring i Støvet og blev snavset til af Vognene med fine Damer og Herrer i og gik udenfor paa Vejen og saa ind paa de riges Landsteder og Haver. Jeg syntes, vi skulde være for stolte og hellere blive hjemme, og jeg var altid træt og ubehagelig hele Dagen, mens de andre morede sig. Alt det stod jeg og tænkte den Aften, da vi sejlede hjem, og jeg var glad over, at det var forbi. Saa kom jeg til at se lidt til Siden, og der stod han lige tæt ved mig. Jeg syntes, han saa fornem og stolt ud der mellem alle de simple Mennesker. Man kunde straks se, han ikke hørte hjemme mellem dem, og han stod ogsaa der og ragede op i sin lange, fine, lyse Frakke, som om vi andre slet ikke kom ham ved. Da jeg saa paa ham, saa han igen og blev saa ved at betragte mig hele Tiden. Og jeg kunde heller ikke lade være at vende mig om til ham, og til sidst, da det næsten var blevet helt mørkt, og jeg kun kunde se Guldet om hans Lorgnetter og Ilden i hans Cigar, havde vi slet ikke Hovederne fra hinanden. Og jeg syntes, han maatte forstaa alt, hvad jeg tænkte, og ønskede, han vilde tage mig og løfte mig bort fra det altsammen.

MARTHA. Og talte han saa til Dem?

VALBORG. Nej, ikke den Aften; men han hilste, da han gik i Land, og jeg maatte nikke igen. Og saa mødte jeg ham nogle Dage efter paa Gaden, og han kom straks hen til mig, og vi talte sammen. Han sagde, at Skæbnen havde vist bestemt os to for hinanden, fordi jeg hed Valborg og han Axel. Siden har jeg saa mødt ham, naar han blot har bedt mig; og naar han lod for lang Tid gaa hen, har jeg grædt og passet ham op. Han siger, han holder lidt af mig, og jeg elsker ham over hele Verden.

MARTHA. Stakkels lille Valborg, hvor længe tror De, den Herlighed varer? En skøn Dag, naar han bliver ked af Dem eller synes bedre om en anden, hvad bliver der saa af Dem?

VALBORG. Det har jeg ogsaa selv tænkt, at det maaske gaar saadan, men jeg kan nu ikke andet . . . græder.

MARTHA. Det er, fordi De ikke har andet i Deres lille Hoved. Hvis De vilde tage Dem noget for, hvis De havde en eneste alvorlig Tanke, en Gerning, der kunde fylde Dem helt . . . der er mangt og meget, en ung Kvinde, som De, kunde udrette her i Livet i Stedet for at kaste sig hen til den første den bedste Mand, der smigrer og lokker. Tror De ikke det selv?

VALBORG. Hvad skulde det være, jeg kunde udrette; jeg har jo ikke lært saadant noget ordentligt.

MARTHA. De har jo gaaet i en meget pæn Skole . . . De skriver jo godt, ikke sandt?

VALBORG. De roser alle min Skrift. Axel siger, jeg skriver engelsk.

MARTHA. Der kan De se, og regne har De ogsaa lært.

VALBORG. Ja, og Tysk, men det har jeg vist glemt.

MARTHA. Det kunde De snart komme efter igen. Kom op til mig hver Formiddag, naar jeg kommer fra Kliniken, saa skal vi arbejde sammen. Lidt Bogføring kan jeg ogsaa lære Dem. Saa kunde De maaske blive til Kassererske eller komme til at ekspedere i en pæn Forretning og selv tjene, saa De kunde klæde Dem smukt for Deres egne Penge. Havde De ikke Lyst til det?

VALBORG. Jo, det vilde jeg rigtignok forfærdelig gerne. Men tror Frøkenen virkelig, jeg kunde faa saadan en Plads?

MARTHA. Det skal jeg sørge for, naar De vil love mig at være en god Pige. Og saa skal jeg melde Dem ind i vor Kvinde-Forening. Der kommer De ogsaa i Selskab med fine og dannede Mennesker.

VALBORG. Og tror De ikke, Frøken, at naar jeg blev rigtig pæn og fornuftig, saa vilde Axel synes meget bedre om mig, saa han maaske vilde rigtig forlove sig med mig?

MARTHA. Nej, lille Valborg, det tror jeg ikke. Jeg tror aldrig, han vil Dem noget godt. Slaa De ham ud af Hovedet og alle de daarlige Venner og Veninder med det samme.

VALBORG. Men, naar jeg nu møder ham, og han kommer hen og taler til mig?

MARTHA. Saa bed ham om at gaa . . . eller skriv til ham, at De har besluttet at trække Dem tilbage og blive en fornuftig og anstændig Pige. Hvis han har Hjærte for Dem, vil han nok lade Dem i Fred rejser sig. Men kom nu op til mig i Morgen, saa taler vi mere sammen. De skal betragte mig ganske som en Veninde og rigtig betro Dem til mig . . . Det er altsaa en Aftale?

VALBORG. nikker. Ja!

MARTHA. Godnat da og paa Gensyn i Morgen. ud.

VALBORG. Godnat!

SYVENDE SCENE

JOHAN i Døren med en Bog, sagte. Valborg!

VALBORG. Hvad vil Du?

JOHAN. Tag og hør mig i Bibel, Valborg!

VALBORG. Nej, jeg har ikke Tid!

JOHAN. Du er blevet saa gnaven og væmmelig i den sidste Tid, Valborg. Det banker sagte.

VALBORG lytter. Gaa ud med Dig, Dreng! Johan ud.

OTTENDE SCENE

VALBORG lukker op. Dig . . . Jenny!

JENNY i Døren. Jeg saa Dine gamle kradse om Hjørnet. Er Du alene?

VALBORG. Ja!

JENNY ind. Saa er her vel fri Entre? Finck staar og venter.

VALBORG. Axel! Her nede?

JENNY. Ja jeg skulde spørge, hvor Du blev af. Hvorfor kom Du ikke straks?

VALBORG. Nej . . .

JENNY. Kom nu; vi har en Droske.

VALBORG. Nej, jeg tager ikke med.

JENNY. Hvad skal det sige?

VALBORG. Jeg gør det ikke, jeg har ikke Lyst.

JENNY. Sikke noget Vrøvl! Du kommer til at fortryde det . . . Finck tilgiver Dig det aldrig!

VALBORG. Det kan ogsaa være det samme. Jeg har nu sagt, jeg ikke vil gaa.

JENNY. Finck væddede tre Flasker Champagne med Ha-

mann paa, at han kom tilbage med Dig. Kom nu, det bliver voldsomt Styr!

VALBORG. Det nytter ikke, Jenny. Jeg gaar ikke ud mere, aldrig mere.

JENNY. Det manglede bare! Har Du haft Ballade med de gamle?

VALBORG. Det er slet ikke derfor . . .

JENNY. Hvad da?

VALBORG. Fordi jeg ikke bryder mig om det mere, det fører dog bare til . . . til . . .

JENNY. Aa, skab Dig ikke, min Unge! Tror Du, Du kan bilde mig ind, Du er blevet dydig paa en halv Time? . . . Hold nu op med de Barnestreger og kom med. Finck staar og faar kolde Fødder. Han bliver rasende. Trin paa Trappen.

VALBORG lytter. Der kommer nogen. Gaa, Jenny, hører Du? Jeg tager ikke med. Sagte Fløjtesignal udenfor Døren.

JENNY. Det er ham. Han er blevet ked af det . . . aabner. paa Klem. Er det Dig?

FINCK udenfor. Ja, for Pokker! Er I alene?

VALBORG. Tys! Er du gal? Kom saa hellere ind.

FINCK. Fordømte Trapper. 'Aften Smaapiger hen til Valborg, kniber hende i Øret. Naa, hvordan har Basse det?

VALBORG stille. Jo Tak!

FINCK. Ser lidt surmulende ud, hvad . . . har Papa og Mama skændt? Meget slemt? Skal vi trøste den lille? Skal Basse have Lov at høre Uret dikke? slaar over. Naa, kom saa, lille Valborg, Nummer nitten venter.

VALBORG. Nej, jeg gaar ikke med.

FINCK ser forbavset paa Jenny. Hva' ba'?

JENNY. Ja, vil Du bare tænke Dig, hun siger, hun aldrig mere vil tage ud.

FINCK ser paa Valborg, fløjter sagte. Ho — ho! Blæser Vinden fra den Kant! Ja saa Farvel, lille Frøken. Det gør mig ondt, hvis jeg har forstyrret.

VALBORG. Axel!

FINCK aabner. Aa, hvis Frøkenen vilde være saa venlig at lyse mig lidt med en Svovlstik, der ruger Mørke paa Paladsets Trapper.

VALBORG. Axel, Du gaar ikke saadan!

FINCK. Du vil da ikke have, at jeg skal blive her, min Pige. Og naar Du ikke vil med . . . saa . . . Du ved, jeg overtaler aldrig nogen . . . Kom, Frøken Jenny, hvis De vil med mig.

JENNY. Ja naturligvis hvisker til Valborg. Du er fra Forstanden. Du ser ham aldrig mere.

FINCK. Ja, nu gaar jeg.

VALBORG. Axel! . . . jeg gaar med. Men jeg kan jo ikke. De har gemt mit Tøj.

JENNY. Var det derfor? Men hvad saa, vi skal jo køre. Og Du kan laane min Hat. Jeg tager Boaen om Hovedet.

FINCK slaar Pelsen til Side. Og min Kaabe.

VALBORG. Aa nej, I ved jo ikke . . . Axel, maa jeg tale med Dig?

FINCK. Saa gerne! Skal det være paa Æresord? Afsides med hende.

VALBORG. Vær nu alvorlig . . . Axel, hvis jeg gaar med Dig i Aften, faar jeg ikke mere Lov til at være hjemme. Fader har sagt det, og han truer ikke for Spøg. Jeg har haft en rædsom Scene før, da jeg kom hjem. Det værste endnu. De har opdaget, at jeg ikke har været hos min Søster, at jeg har løjet . . . al Ting. Hvis de nu, naar jeg kommer hjem i Nat, ikke vil lukke mig ind, hvad saa?

FINCK. Det har vi jo talt om saa tidt, lille Ven. Du ved, hvad jeg har lovet. Et lille Dukkehjem, møbleret og i Stand; Din egen Herre og min med.

VALBORG. Og Du vil holde af mig, ikke sandt?

FINCK alvorlig. Jeg lover ikke at gifte mig med Dig.

VALBORG. Nej, nej, det forlanger jeg heller ikke. Blot Du ikke forlader mig, lader mig gaa til Grunde.

FINCK. Skal vi saa betragte den Sag som afgjort?

JENNY. Er i enige?

VALBORG. Ja, nu er det afgjort . . . Aa Du . . . Omfavner og kysser ham.

FINCK. Lad os nu komme af Sted. Her, tag min Pels paa. Ellers fryser Du. Luk op, Jenny.

VALBORG skyder Pelsen til Side. Nej, lad det vente, til vi kommer ned. Gaa I i Forvejen. Skyder dem ud. Kaster et Blik rundt i Stuen. Gaar hen til Komoden, tager et Fotografi og stikker det til sig. Mod Døren.

JOHAN i Køkkendøren. Gaar Du, Valborg?

VALBORG. Aa, Johan! hen til ham og kysser ham. Farvel, Johan, glem ikke Din Søster Valborg.

JOHAN. Kommer Du da ikke mere hjem igen?

VALBORG. Jo . . . nej . . . det ved jeg ikke. Jeg maa gaa nu . . . det forstaar Du ikke. Farvel! Ud.

JOHAN ser forbavset efter hende. Gaar lidt frem paa Gulvet. Træder paa et Stykke Konfekt, tager det op, begynder at spise, mens

Tæppet falder.

ANDEN AKT

Valborgs Lejlighed. Dagligstue møbleret med simpel Elegance. Rundt Bord i Midten med polstrede Stole omkring. Fortepiano. Skrivebord. Chaiselongue, Hængelampe. Nips og Væggeprydelser af banal Smag.
I Baggrunden lidt til højre Dør førende til Entréen, dækket af Portiérer.
I Baggrundshjørnet til venstre Indgang, lukket med Portiérer til Sovekammeret.
I Forgrunden til højre Vindu til Gaden.
I Mellemgrunden til venstre Udgang til Køkken og til Madam Blomkvists Lejlighed.

FØRSTE SCENE

Valborg sidder i en Gyngestol ved Bordet. Madam Blomkvist skruer paa Hængelampen, som hun lige har tændt, og gaar derefter hen til Vinduet og ruller Gardinet ned. Valborg tænder en Cigaret og tager en Avis fra Bordet.

BLOMKVIST. Skal jeg ogsaa tænde i Sovekammeret, Frøken?

VALBORG nikker. Ja Tak.

BLOMKVIST ind i Sovekammeret og tænder en kulørt Ampel, hvis Skær ses gennem Portiérerne — ind igen. Er der mere, Frøkenen ønsker, jeg skal gøre?

VALBORG. Nej Tak Madam Blomkvist . . . jo forklar mig, hvad det er, jeg her læser.

BLOMKVIST. Hvad læser Frøkenen?

VALBORG. Jo her staar: *Bevæget Optrin*. I Aftes ved 9 Tiden lød høje Skrig paa Kongens Nytorv i Nærheden af Hesten. De hidrørte fra et yngre dameklædt Fruentimmer, som af to af Sædelighedspolitiets civile Betjente blev anholdt og puttet i en Droske for at transporteres til Raad- og Domhuset. Det bevægede Optrin samlede et større Opløb.

BLOMKVIST. Den er da ellers tydelig nok. Det er nok en, som er blevet taget af Opdagerne.

VALBORG. Hvad for Opdagere?

BLOMKVIST. Sædelighedens, som der staar, lille Frøken.

VALBORG. Men hvad har hun da gjort?

BLOMKVIST. Ja, det er ikke godt at vide. Kanske har hun gaaet for meget ud og moret sig.

VALBORG. Kan Politiet da anholde en ung Pige, blot fordi hun gaar ud og morer sig?

BLOMKVIST. Ja, naar de har Mistanke til hende . . . naar de opserverer hende til Stadighed paa Varietéerne og Nattekældrene, og hun ikke kommer i Følge med nogen bestemt . . . og naar hun saa ikke kan opgive nogen, hun har at holde sig til . . . saa tager de hende, saa har hun ingen Ret.

VALBORG. Kunde Politiet ogsaa tage mig?

BLOMKVIST. Bevares, en stille og ordentlig Dame som Frøkenen . . . det tænker de vist ikke paa. Frøkenen gaar jo

heller aldrig saadan ud alene ... og saa længe Frøkenen kender Hr. Finck, og Hr. Finck svarer for Frøkenen, gør de saamænd ikke Frøkenen noget. Jeg tænkte ellers, Frøkenen vidste Besked med de Dele fra Frøken Poulsen.

VALBORG. Fra Jenny, tror De hun, Madam Blomkvist...

BLOMKVIST. At hun kender til de Dele, det skulde jeg nok tro ... men kanske ikke hun omtaler det. Det er nu heller ingen tilsvarende Omgang for Frøkenen, er Frøken Poulsen ikke.

VALBORG. Jeg tror, jeg vil spørge Axel om, hvordan alt det med Politiet forholder sig.

BLOMKVIST. Ja, Hr. Finck han kan ogsaa nok forklare det for Frøkenen ... Jeg synes ellers, naar jeg skal tale om det, at det er lidt længe siden, Hr. Finck har været og set til Frøkenen.

VALBORG. Han har haft saa travlt med sine Forretninger i den sidste Tid.

BLOMKVIST. Saa, har han det ... men han maa skam heller ikke forsømme vores lille Frøken.

VALBORG. Det skal De ikke være bekymret for Madam Blomkvist, jeg har faaet Brev ... han kommer i Aften.

BLOMKVIST. Nej, gør han det? nej, kommer han virkelig, den søde unge Herre? Hør, ved Frøkenen hvad, skal jeg saa ikke besørge noget til Aften? Han vil jo sommetider spise herhjemme, vores Prins.

VALBORG. Jo Tak, vil De Madam Blomkvist.

BLOMKVIST. Jeg skal købe Kyllingesteg og nykogte Rejer ... og fint Smør ... jeg er saamænd lige saa glad, som jeg kunde være Frøkenen ... Skal jeg lægge ud, eller vil Frøkenen give mig Penge selv?

VALBORG. Tak, hvis De vil, Madam Blomkvist ... De maa ogsaa undskylde, De endnu ikke har faaet for Deres sidste Udlæg ... men jeg skal nok huske i Aften, at det bliver afgjort.

BLOMKVIST. Det maa Frøkenen slet ikke tænke paa, jeg faar nok mit, det jager ikke ... men for Frøkenens egen Skyld maa Frøkenen heller ikke blive ved at være saa beskeden. Det er ikke fornuftigt i Frøkenens Stilling. Jeg ved nok dem, der gerne vilde vise sig galante mod Frøkenen ... Hr. Hamann —

VALBORG. Den gamle Haltefanden.

BLOMKVIST. Aa nej, sig ikke det Frøken, saadan en fin ældre Herre og altid saa opmærksom, ogsaa mod mig.

VALBORG. Jeg kan ikke taale ham. Jeg forstaar ikke, Finck vil omgaas ham.

BLOMKVIST. Hr. Hamann er styrtende rig.

VALBORG. Axel trænger vist ikke til hans Penge.

BLOMKVIST. Og saa er det saa sikkert, hvad han har. Han vover ikke en Skilling . . . han behøver det ikke. Det er farligt, naar man altid maa spekulere og risikere som Hr. Finck. Det kan gaa godt i Dag, og i Morgen saa er det va-blank, som Herrerne siger, naar de spiller Kort og en anden ta'er Bunken . . . Og saa en Ting, som Frøkenen heller ikke maa glemme: Hr. Finck er en ung Herre . . . han tænker først og fremmest paa sig selv . . . men se, Hr. Hamann, han vilde nu tænke først og sidst paa Frøkenen. Har under Replikken med Standsninger bevæget sig mod Udgangen til Køkkenet. — Det ringer.

VALBORG. Jeg tror, det ringede, Blomkvist. Vil De se ud i Entréen.

BLOMKVIST. Skal jeg lukke op?

VALBORG. Se først paa Skyggen, hvem det er.

BLOMKVIST i Entrédøren. Hvis det nu er Hr. Hamann!

VALBORG. Saa er jeg ikke hjemme.

BLOMKVIST. Aa nej, sig ikke det Frøken. ud, straks efter ind igen. Frøken, det er en Dame.

VALBORG. Det er vel Frøken Poulsen.

BLOMKVIST. Nej, hende kender jeg paa Fjeren. Det er en anden, jeg ikke kender.

VALBORG. Ja luk kun op.

BLOMKVIST ud, lukker Martha ind.

ANDEN SCENE

VALBORG rejser sig. Frøken Bang —

MARTHA. God Aften Valborg, maa jeg have Lov at besøge Dem?

VALBORG. Inderlig gerne . . . det var . . . værs'god, vil De ikke . . . byder Stol.

BLOMKVIST træder til. Skal jeg maaske skille den Dame ved sit Tøj?

VALBORG. Tak, det skal jeg selv . . . De kan saa godt gaa Madam Blomkvist . . . her er ikke mere for Øjeblikket.

BLOMKVIST nølende. Ja, ja da . . . Farvel. ud til venstre, maalende Martha.

TREDIE SCENE

MARTHA. Bor De hos den Kone?

VALBORG. Ja, jeg har disse Værelser peger mod Sovekammeret. og saa varter hun op og gaar Ærinder.

MARTHA ser sig om i Stuen. Kæreste Barn, hvad har De dog indladt Dem paa?

VALBORG. Hvad skulde jeg gøre?

MARTHA. Og samme Aften, De saa sikkert havde lovet mig at blive fornuftig.

VALBORG. Da jeg kom hjem den Aften, det var for Resten slet ikke saa sent, var Døren laaset af, og der var længe ingen, som svarede, da jeg bankede paa . . . Saa hørte jeg Moder græde derinde og sige, hun vilde lukke mig op . . . men Fa'er forbød det og raabte ud, at jeg kunde pakke mig derhen, hvor jeg kom fra, jeg blev ikke mere lukket ind.

MARTHA. Hvorfor kom De ikke og bankede paa hos mig?

VALBORG. Jeg satte mig paa Trappen udenfor Døren med en stor Pose Æbler og Appelsiner i Favnen, som jeg havde med fra Selskabet; og jeg græd og faldt i Søvn og vaagnede ved, at Posen var gaaet itu og Æblerne og Appelsinerne trillede om Kaps ned ad alle Trapperne. Jeg kunde se, at det var ved at blive Morgen, og jeg var ganske stiv af Kulde . . . jeg bankede igen, men nu kunde jeg høre dem snorke derinde. Jeg vilde ikke blive siddende der til Spot og Skam, naar Folkene i Huset begyndte at gaa paa Arbejde, og saa rejste jeg mig lige paa en Gang og skyndte mig bort. Jeg gik hen og blev lukket ind hos min Veninde, og der blev jeg saa et Par Dage. Siden har jeg boet her.

MARTHA. Er De tilfreds med at leve saadan?

VALBORG. Jeg har det meget godt, jeg er i al Fald min egen Herre.

MARTHA. Og længes ikke hjem?

VALBORG. Det nytter jo ikke . . . bor De derhjemme endnu?

MARTHA. Nej, jeg er jo flyttet ud paa Hospitalet.

VALBORG. Saa ser De dem maaske ikke mere?

MARTHA. Deres Moder mødte jeg forleden Dag paa Gaden.

VALBORG sagte, hurtigt. Talte hun om mig?

MARTHA. Det var det første, hun spurgte om, om jeg

ikke vidste, hvor De var flyttet hen. Dengang vidste jeg det endnu ikke. Saa fortalte hun mig, at hun selv var gaaet ud for at søge om Dem. Hun anede ikke engang, i hvilken Kant af Byen, hun skulde søge; hun havde kun det Haab, at hun en Dag tilfældigt maatte møde Dem, og derfor vandrede hun ud paa Maa og Faa, hver Gang hun kunde liste sig hjemmefra. Hun maatte stjæle sig til det, sagde hun. Deres Fader har forbudt at nævne Deres Navn derhjemme, og han vilde ikke taale, at der blev foretaget det mindste for at opspore Dem.

VALBORG lavt. Det vidste jeg, Fader vilde gøre. Han er haard.

MARTHA. Men Deres Moder, Valborg, hun sagde, hun vilde blive ved saa længe, til hun fandt Dem.

VALBORG. Hvordan fandt De mig i Grunden selv?

MARTHA. Det var tilfældigt rejser sig. Jeg har en Patient her i Nærheden. Da jeg i Gaar kom gennem Gaden, saa jeg Dem staa ud af en Drosche og gaa ind her i Stedet. Jeg var ikke sikker paa, at jeg havde set rigtigt. Det var temmelig mørkt. Men da jeg havde staaet et Øjeblik og set op ad Huset, kom der Lys i et Par Vinduer, og De kom selv hen og stod og tog Deres Hat af . . . saa mærkede jeg mig Nummeret. Er under Slutningen af Replikken gaaet hen til Vinduet og ruller Gardinet op.

VALBORG vender sig om efter hende. Hvad ser De efter? hen til hende.

MARTHA. Jeg vilde blot se, hvor jeg stod i Gaar. Det var derovre under Lygten. ruller ned.

VALBORG. Der stod jo ogsaa én nu. Hvem var det?

MARTHA tilbage i Stuen. Jeg tror, det var en gammel Kone — Sig mig, Valborg, hvis jeg nu bad Dem om at flytte bort herfra . . .

VALBORG. Hjem til mine Forældre —

MARTHA. Det mente jeg just ikke . . . blot væk fra dette Sted, fra hende — Konen, De bor hos . . . helt bort fra Kjøbenhavn . . . Hvis jeg kunde skaffe Dem et Hjem ude paa Landet eller i en mindre By hos flinke Folk, som hverken vilde plage Dem eller præke for Dem, men hvor De kunde glemme Fortiden og blive den sorgløse og nøjsomme unge Pige, De var, da jeg lærte Dem at kende . . . vilde De det?

VALBORG. Nej, jeg er lykkelig, jeg bryder mig ikke om at glemme.

MARTHA. Holder De endnu fast ved ham, De har fortalt mig om?

VALBORG. Jeg har ingen anden.

MARTHA. Tror De ogsaa endnu, han mener Dem det godt?

VALBORG. Han har ikke lovet mig det bedre.

MARTHA. Valborg, mig skylder De intet, De behøver hverken at høre paa mig eller gøre, hvad jeg beder Dem om. Men hvis jeg nu bad Dem i en andens Navn, én, De skylder baade Kærlighed og Hensyn —

VALBORG. Hvem mener De?

MARTHA. For Deres Moders Skyld, Valborg, hun er fortvivlet over Dem.

VALBORG. Ved Mo'er da . . . lytter. det ringede Martha mod Entredøren . . . Nej, vent, vi lukker ikke op —

MARTHA. Jo, lad mig kun lukke op. Jeg tror, jeg ved, hvem det er. Ud, fører Madam Jensen ind.

FJERDE SCENE

MADAM JENSEN. Saa, det var dog her . . . rigtig Tak, Frøken . . . ser Valborg, sagte. der staar hun jo.

VALBORG sagte. Mo'er!

MADAM JENSEN et Skridt frem, ser paa Valborg, brister i Graad. Aa, nej . . . det er saa tungt! Martha fører hende til en Stol.

VALBORG. Mo'er, hvorfor er Du kommen her?

MADAM JENSEN. Jeg maatte da vide, hvad der var blevet af Dig . . . kaster et Blik i Stuen. Saa her er det, Du har været . . . Ja, ja, mit Barn, tag saa paa Dig og lad os komme herfra.

VALBORG. Hvad mener Du, Mo'er, hvor skal vi hen?

MADAM JENSEN. Hjem, der hvor Du hører til. Du kan da tænke, jeg ikke vil lade Dig blive et Øjeblik her, nu, da jeg endelig har fundet Dig —

VALBORG. Men Fa'er —!

MADAM JENSEN. Du skal ikke være bange . . . det sker, som jeg vil . . . gør Du Dig kun trøstig i Stand, min Pige. Sig mig blot, skylder Du noget her? Det kan vel ikke være stort for den korte Tid . . . mer end mine Skillinger kan klare rækker hende sin Pung. Tag der, hvad Du skal bruge!

VALBORG. Nej, Mo'er, behold Pungen. Jeg kan ikke gaa med. Jeg hører ikke mere til hjemme hos Jer.

MADAM JENSEN. Hvad mener Du med det . . . hvad mener hun, Frøken?

MARTHA. Det bliver vist ikke saa let, som vi to troede, Madam Jensen.

VALBORG. Jeg er kommen over paa den anden Side, Mo'er.

MADAM JENSEN. Du mener nok, at Du er kommet paa den gale Side. Jeg begynder at forstaa. Hvad hedder han, som har forlokket Dig?

VALBORG trækker paa Skuldrene.

MADAM JENSEN. Ja, jeg bryder mig heller ikke om at faa det at vide. Vil han gifte sig med Dig?

VALBORG. Nej.

MADAM JENSEN. Det er vel en af disse rige Fyre, som kun lever for at stifte Fortræd?

MARTHA. Og det Menneske bliver De ved at tro paa, Valborg? Han bliver ved at staa for Dem i den samme Glans!

VALBORG. Ja, ja, det gør han, højt over alle andre. Kald det kun en Ulykke, sig om ham, hvad I vil . . . jeg holder af ham alligevel, han er det eneste paa hele Jorden, jeg bryder mig om. Han har aldrig lovet mig noget. Han har kun sagt, at han holdt af mig, og spurgt, om jeg vilde holde af ham. Og det gør jeg, saa længe han giver mig Lov dertil. Han er min Herre, jeg gør kun, hvad han vil. Hvis jeg fulgte med i Aften, saa vilde jeg i Morgen vende tilbage, og hvis De fik mig ud paa Landet, Frøken, saa vilde jeg, den første Nat jeg kom til at længes, gaa paa mine Fødder til Kjøbenhavn. De forstaar mig vist ikke. De kommer maaske aldrig til at føle saadan. De er jo en lærd og bleg Dame, som altid har haft travlt med at læse, og som kan tænke paa mange andre Ting. Jeg er kun en simpel Pige. Jeg har intet lært af alt det, De ved. Jeg forstaar kun at give mig selv til den, jeg holder af. Og jeg har ingen anden Undskyldning, Mo'er, for det, jeg har gjort.

MADAM JENSEN. At Du kan nænne at lade mig høre paa, at Du taler saadan, Valborg, at Du er blevet saadan en . . .

VALBORG tonløst. Du skulde ikke være kommet, Mo'er, varmere. Du skal ikke bryde Dig saa meget om mig.

MADAM JENSEN. Nej, det skulde jeg vist ikke, det mærker jeg nok. Men jeg synes alligevel ikke, jeg har fortjent det af Dig. Da jeg stod før dernede paa Gaden og ventede i Angst og Spænding, saa tænkte jeg paa Dig, da Du var Barn. Jeg saa Dig som en Stump halvvoksen Tøs, saa

stille og taalmodig Du kunde sidde ved Vinduet og sy eller gaa ud at spadsere med din lille Broder Johan ved Haanden. Og jeg saa Dig, de første Aar efter at Du var blevet konfirmeret, hvor god og troskyldig Du blev ved at være og aldrig gjorde os Sorg og var nøjsom og glad for den mindste Smule. Og da saa Gardinet blev rullet op, og jeg vidste, at Frøkenen havde fundet Dig, saa faldt det mig ikke ind andet, end at jeg kunde gaa op og tage mit Barn ved Haanden og bringe Dig hjem, saa alt kunde blive som i gamle Dage. Det var først, da jeg rakte Dig min fattige Pung, og Du ikke vilde tage imod den, at jeg ligesom følte, hvor langt Du er kommet bort fra mig og fra Dit Hjem. Den havde jo altid før kunnet jævne Dine smaa Sorger og hjælpe, naar Du havde et lille Ønske ... Nu ser jeg ogsaa, hvor fint Du bor, og at Du har en Kjole paa, som jeg ikke kender ... mod Døren.

VALBORG efter hende. Mo'er, kys mig, før du gaar.

MADAM JENSEN i Døren. Nej, min Pige. Ud.

Pause.

FEMTE SCENE

MARTHA hen til Valborg, som har sat sig paa en Stol med Hænderne for Ansigtet. Valborg, lad mig blot sige Dem et Ord endnu, inden jeg gaar. Kender De den Fare, Deres Liv for Fremtiden vil komme til at indeholde?

VALBORG rejser Hovedet. Nej, hvilken Fare?

MARTHA. Ved De, at der findes en Lov, som forbyder Kvinden at leve, som De nu gør, og hvis hun synder imod den, giver den hende til Pris for en nedværdigende Behandling? Det er en uretfærdig, en oprørende Lov, den lader Kvinden alene undgælde, men frikender hendes medskyldige — men den eksisterer nu engang. De er i Færd med at komme indenfor den Lov. Hvad Dag det skal være, kan De blive angivet, eftersporet og straffet som en Forbryderske. Har De vidst det før?

VALBORG angst, dæmpet. Jeg troede ikke, det gjaldt, naar man kun kendte en.

MARTHA. Der vil maaske blive set gennem Fingre med Dem, men De kan aldrig være sikker. Hvert Øjeblik kan Politiet banke paa Deres Dør, og fra det Øjeblik hører De til blandt de elendigste af alle Kvinder. Hvis han, som nu beskytter Dem, en Dag ikke længer er i Stand dertil, eller

hvis han forlod Dem, eller De selv . . . lov mig, Valborg, lov mig det alvorligt, at De vil komme til mig, naar Ulykken truer . . . at De ikke letsindig eller fortvivlet vil lade Dem rive med af Strømmen. Se her . . . er et Kort med min Adresse lægger det paa Bordet. Gem det godt. Jeg vil altid hjælpe Dem, og hvordan det saa gaar, er jeg Deres Veninde . . . Mod Døren.

VALBORG kaster sig efter hende. Tak, Frøken! griber og kysser hendes Haand.

MARTHA. Farvel, Valborg! Ud.

VALBORG bliver staaende ved Entredøren og læner Hovedet mod Væggen.

SJETTE SCENE

JENNY fra venstre. Valborg, er her nogen?

VALBORG vender sig. Nej, hvad er der! Hvor er Du kommet fra?

JENNY. Ad Køkkenvejen. Døren stod aaben.

VALBORG. Du ser saa forstyrret ud!

JENNY. Valborg, Du maa hjælpe mig. Lad mig skjule mig her hos Dig.

VALBORG. Hvorfor maa Du skjule Dig?

JENNY. De er efter mig!

VALBORG. Hvem?

JENNY. Opdagerne! Jeg skal tages!

VALBORG. Politiet?

JENNY. Ja, Opdagerne, siger jeg jo! Sætter sig.

VALBORG. Hvordan ved Du det, Jenny?

JENNY. De har været efter mig siden i Gaar. I Nat kom de ind paa Kaféen og satte sig lige indenfor Døren. Der blev straks Uro. Opvarterne satte alvorlige Ansigter op og Herrerne sad og mumlede. Et af Pigebørnene stak øjeblikkelig i at tude, da hun saa Betjentene, og to af de andre, som havde noget i Hovedet, lo fjollet og gav sig til at raabe op: God Aften, Petersen, Skaal! Skaal, Jørgensen, Tak for sidst! Saadan blev de ved.

VALBORG. Men hvad sagde Betjentene?

JENNY. Ikke noget — de sad bare og drak deres Bajer og lod Øjnene løbe rundt i Lokalet. Første Gang, de saa paa paa mig, var der ikke noget at mærke, men lidt efter gav den tykke Petersen sig til at stirre, og saa hviskede de til hinanden. Saa, nu ved jeg, jeg skal tages, sagde jeg til det Selskab, jeg var sammen med . . . det er bedst, jeg drikker mit Glas ud . . . en Gang skal jo være den første . . . sagde

– jeg ... Vi havde siddet og drukket en Masse, og det var ligesom, der ikke var noget, der rørte mig. Men i det samme kom Franziska, Du ved nok, og hendes lille Søster ind ad Døren og dem tog de straks. De var sammen med Franziskas Ven og en anden Herre og der blev en farlig Historie, for Franziskas Ven gjorde Vrøvl og vilde ikke slippe hende ... og hele Kaféen strømmede til ... og det benyttede jeg mig af og smuttede bagom ud i Porten og gemte mig paa Trappen. Der stod jeg saa og hørte de andre blive slæbt ud i Droschen ... aa, Du skulde hørt Franziskas lille Søster, ved Gud, det var Synd, hun bad for sig og græd, som hun var pisket ... hun er lige fyldt seksten ... naa, en Gang skal jo være den første.

VALBORG. Men hvordan gik det saa Dig?

JENNY. Jo da de var kørt med Droschen, gik jeg naturligvis tilbage i Kaféen til de andre; der blev raabt Hurra for mig, da de saa mig, saa var der jo Humør over det hele, kan Du tro ... nu, da Katten var borte, var der en der sagde ... Men da jeg kom hjem i Formiddags, fortalte Folkene, at de havde været der Kl. 7 for at hente mig, og Tilsigelsen laa der ogsaa ... Saa forsvandt jeg jo lige med det samme igen.

VALBORG. Hvor har Du da været henne hele Dagen?

JENNY. Aa, jeg har været saa mange Steder, mest ude paa Kirkegaarden for Resten, paa Assistens, der kommer de da ikke og tager En. Da det saa begyndte at blive mørkt, tog jeg ind med Sporvognen og sendte et Bybud hjem efter min Muffe. Han havde Besked til mig, at de havde været der igen Kl. 3. Saa faldt jeg paa at gaa herhen. Paa Strøget og paa Varietéerne tør jeg ikke komme. Maa jeg ligge paa Din Sofa i Nat?

VALBORG. Ja, værsgod; men tror Du ikke, de kan komme og søge Dig her? De ved vel, vi kender hinanden.

JENNY nikker. Nej, jeg tror ikke, de kommer her ... og ... Du har jo aldrig haft Vrøvl, vel?

VALBORG. Nej, men tror Du ikke, de godt ved, at jeg bor her?

JENNY. Det er nok muligt ... de har for Resten ogsaa været her i Gaden for at passe mig op i Aften.

VALBORG. Her i Gaden? ... har Du da set dem?

JENNY Ja, jeg kan gerne sige Dig det ... de gik her udenfor Huset, da jeg kom første Gang og vilde op ...

VALBORG. Hvor længe er det siden?

JENNY. Godt en halv Timestid. Men de saa mig ikke... for jeg vendte straks om og gik tilbage.

VALBORG. Men da Du kom anden Gang, nu før?

JENNY. Da var de der ikke. Jeg gik heller ikke op ad Gadedøren. Jeg kom fra Stedet ved Siden af, ad Gennemgangen over Gaarden.

VALBORG. Hvad skal vi gøre, hvis de kommer og ringer? Jeg er vel nødt til at lukke op?

JENNY. Har Du ikke et Sted, Du kan gemme mig? Paa Loftet eller i Spisekammeret . . . det er jo heller ikke sagt, de kommer . . . Det er ogsaa modbydeligt, man skal jages saadan . . . jeg vil saa nødig tages i Aften, saa skal jeg sidde i Arresten hele Natten . . . jeg vil meget heller selv melde mig i Morgen . . . det kan jo ikke nytte at stride imod . . . Aa, jeg ved for Resten ikke, hvad jeg vil gøre, jeg er saa træt . . . Har Du noget at give mig at spise, Valborg . . . jeg har næsten ingenting faaet hele Dagen.

VALBORG. Ja, men jeg tror ikke, jeg har andet end Smørrebrød. Konen er lige gaaet for at købe ind.

JENNY. Det er lige meget, giv mig blot et Stykke Brød . . . og en Bajer . . . Du har vel Øl?

VALBORG. Nu skal jeg gaa ud og se ad.

JENNY rejser sig. Saa vil jeg lægge Kaaben . . . man ser vist farlig ud. Hen ved Spejlet, tager Hat og Kaabe af og retter paa sit Haar.

VALBORG med Bakke og Glas. Se, her er, hvad jeg har.

JENNY hen til Bordet. Tak, det var dejligt skænker . . . storartet tømmer Glasset. nej, hvor det smagte sætter sig og spiser.

VALBORG. Du var nok ordentlig forsulten . . .

JENNY. Jeg har kun faaet et Glas Mælk . . . i en Bagerbutik . . . ude paa Nørrebro . . . før jeg gik paa Kirkegaarden Pause. . . . Sig mig, Valborg, tror Du paa Religionen?

VALBORG. Jeg ved ikke.

JENNY. Jeg kom til at tænke over det, da jeg gik derude mellem Gravene. Hver Gang jeg kom til en Grav, hvor der laa en ung Pige, blev jeg staaende lidt . . . Gerda Josefine Jacobsen, 22 Aar gammel, elsket og savnet!

Mon hun har været en ligesom Du, tænkte jeg, og hvor vilde Du selv komme til at ligge, hvis Du nu døde . . . mon nogen vilde skrive savnet over Dig? . . . Hun har det vist godt nu, tusind Gange bedre end Du. Hun bliver ikke forfulgt og fordærvet . . . Hvorfor skal vi ogsaa behandles saa-

dan? Hvad har vi i Grunden gjort? Jages som Dyr og spærres inde, saa vi bare bliver værre og værre . . .

VALBORG. Aa, Jenny . . .

Kort Pause.

JENNY. Jeg var ogsaa i Frelsens Hær forleden Aften . . . Vi var gaaet derind for at holde Grin . . . men det gjorde mig alvorlig . . . Pigerne sang og saa saa glade ud . . . jeg fik Lyst til at blive en Frelserpige . . . de har ogsaa Fred, og de holder vist sammen og holder af hinanden . . . hvem bryder sig om nogen som os?

VALBORG. Tror Du ikke, de derhjemme alligevel bryder sig om Dig, Jenny? Din Mo'er!

JENNY. Mo'er . . . hun græd over mig i Begyndelsen . . . nu ser hun til den anden Side, naar vi mødes . . . det gik snart over. Ved Du, hvad der hændtes mig i Vinter for en Maanedstid siden? Jeg kom gaaende i Vimmelskaftet en Eftermiddag . . . det tøsneede og var glat paa Fortovet . . . saa faldt jeg lige under en Lygte og blev liggende. Der kom straks en Herre for at hjælpe mig, men da han havde løftet mig halvt op, kom han til at se mig ind i Ansigtet, og saa lod han mig falde tilbage i Sjappet og gik videre . . . Det var min eneste Broder . . . vi er vokset op sammen . . . jeg var hans Kæledægge . . . nu regner han mig ikke bedre end det Snavs, han træder paa . . . Nej, de rejser os saamænd heller ikke.

VALBORG. Ja, maaske Du har Ret.

JENNY. Det har jeg . . . det vil gaa Dig paa samme Maade.

Det ringer stærkt og længe.

VALBORG farer sammen. Hvem kan det være, der ringer saadan?

JENNY op. Det er dem . . . de ringer paa den Maade . . . saa har de alligevel set mig gaa herop. Det ringer igen.

SYVENDE SCENE

BLOMKVIST fra venstre. Det ringer jo, Frøken, skal jeg inte lukke op?

VALBORG. Vent, lad mig se først aabner sagte Entredøren og kigger ud, lukker igen. Der er to med runde Hatte, den ene er meget tyk.

JENNY. Det er den tykke Petersen.

VALBORG. Hvad gør vi?

BLOMKVIST. Jøsses, hvem er det? ... Det er da inte Politierne! Det ringer.

JENNY. Du er nødt til at lukke op ... men lad mig først komme af Sted griber Kaabe og Hat. Jeg løber denne Vej ... Mod venstre.

BLOMKVIST i Vejen. Nej, inte igennem hos mig. Jeg skal ingen Vrøvl ha'. Gadebetjenten staar naturligvis nedenfor.

VALBORG. Saa gaa ind i mit Sovekammer, Jenny, og bliv der ganske rolig. Med det gode skal de ikke faa Dig. Ud i Entreen — Jenny ind i Sovekammeret.

BLOMKVIST. De skulde meget før gi'e Dem straks, Frøken.

OTTENDE SCENE

VALBORG ind fulgt af Betjentene.

PETERSEN. Hvorfor lukker De ikke op straks?

VALBORG. Jeg vidste ikke, hvem det var.

PETERSEN slaar Frakken til Side og viser Skilt. Vi er Politiet ... er Jenny Poulsen her?

VALBORG. Nej!

JØRGENSEN. Det er jo Deres Veninde?

VALBORG. Ja!

PETERSEN. Har hun heller ikke været her i Dag?

VALBORG. Nej!

JØRGENSEN. Er De nu ogsaa vis paa det, lille De?

BLOMKVIST. Ja, det kan De være sikker paa, Hr. Betjent. Naar Frøkenen siger det ...

PETERSEN. Pas Dem selv, Madam.

JØRGENSEN. Lad Pigebarnet selv svare.

PETERSEN. Deres Navn?

VALBORG. Valborg Jensen.

PETERSEN. Fulde Navn!

VALBORG. Valborg Thyra Jensen. Jørgensen noterer.

PETERSEN. Hvem er De Datter af?

VALBORG. Formand Jensen.

PETERSEN. Bor?

VALBORG. Hauserplads 41. Jørgensen noterer.

PETERSEN. Hvorfor bor De ikke hjemme?

BLOMKVIST. Frøkenen ...

PETERSEN. Hold Mund, Madam!

VALBORG. Skal jeg gøre Regnskab for det?

PETERSEN. De skal gøre Regnskab for alt, naar Politiet spørger Dem. Hvor længe har De boet her?

VALBORG. En Maaned.

PETERSEN. De kender Grosserer Finck?

VALBORG. Ja?

JØRGENSEN lukker Notitsbogen. Var det saa ikke paa Tide, at vi saa' os lidt om i Lejligheden? Imod Portieren til Sovekammeret.

VALBORG i Vejen. Nej, der er mit Sovekammer. De faar ikke Lov at gaa derind.

JØRGENSEN. Ja saa, vi faar ikke Lov?

VALBORG. De har ingen Ret til at trænge Dem ind hos mig.

PETERSEN. Vi har Politiets Ret, lille Ven.

VALBORG. Jeg staar ikke under Politiets Opsigt.

JØRGENSEN. Nej, endnu ikke.

PETERSEN. Det er Jenny Poulsen vi søger . . . hun har unddraget sig Politiets Tilsyn . . . det er vor Pligt . . .

JØRGENSEN. Vi ved, hun er her . . . gaa nu til Side der . . . mod hende.

VALBORG. Rør mig, om De tør . . . De kommer ikke ind . . .

JØRGENSEN. Hvad siger De?

BLOMKVIST. Nej, nej . . . hold nu inde, Frøken. Rykker Valborg i Kjolen.

NIENDE SCENE

JENNY træder frem. Du skal ikke bringe Dig selv i Fortræd for min Skyld, Valborg til Betjentene. Værs'god her er jeg, tag mig saa.

PETERSEN til Valborg. Hvad var saa det for Narrestreger . . . hvad skulde de Ophævelser til?

JENNY. Hvorfor skulde jeg ogsaa tages i Aften? Jeg var kommen af mig selv i Morgen.

PETERSEN. De kunde være mødt efter Tilsigelsen.

JØRGENSEN. Lad os komme af Sted . . .

JENNY ydmygt. Lad mig være fri i Aften . . . hører De . . . jeg vil saa nødig sidde i Arresten i Nat . . . skaan mig i Aften, i Morgen skal jeg komme af mig selv, det lover jeg —

JØRGENSEN. Den Snak kender vi.

PETERSEN. De maa følge med nu.

JENNY. Har I da slet ikke Hjærte i Livet? Hvorfor skal jeg ødelægges mere end jeg er? Jeg bliver aldrig Menneske mer, hører I, det er jer, der har Ansvaret.

PETERSEN. Loven har Ansvaret. Vi gør kun vor Pligt.

VALBORG bryder frem, idet Blomkvist søger at holde hende tilbage. Ja, det er ogsaa en smuk Pligt . . . at jage unge Piger for at tvinge dem til Elendighed . . . Det er en smuk Pligt for Mænd.

JØRGENSEN. Pas nu paa, hvad De siger . . . De har villet føre Politiet bag Lyset . . . De kan være glad, De slipper selv . . . Men nu er De advaret — husk det.

PETERSEN til Jenny. Kom saa.

JENNY. Farvel Valborg. Betjentene fører Jenny ud.

TIENDE SCENE

VALBORG. Aa, det er skammeligt . . . det er modbydeligt, at der skal handles saadan med hende . . . Jeg kan ikke taale at tænke paa det . . . hulker højt.

BLOMKVIST. Ja, hvad sagde jeg Frøken, hun kom lige godt til at gi'e sig . . . Politiet nytter det ikke at stritte imod . . .

Det var lige godt en gal Historie for os med . . . nu er vi paa den sorte Tavle.

VALBORG. Aa, jeg bryder mig ikke længere om nogenting . . . de maatte lige saa gerne have taget mig med med det samme . . .

BLOMKVIST. Nej, sig ikke det Frøken Entrédøren smælder. . . . Der skal De se, der har vi nok Hr. Finck.

ELLEVTE SCENE

FINCK. God Aften . . .

VALBORG til ham. Axel . . .

FINCK. Hvad er der i Vejen? Du har grædt . . .

VALBORG. Det er saa forfærdeligt Du, Politiet har været her.

FINCK. Politiet?

VALBORG. Ja, og taget Jenny . . . hun havde søgt Tilflugt her hos mig.

BLOMKVIST. Ja, de kom skam og nappede hende lige for Næsen af os.

FINCK. Det er ogsaa for galt . . .

VALBORG. De truede ogsaa mig.

FINCK. Truede Dig . . . aa . . . det er vi vel flere om . . . jeg skal gaa til Inspektøren i Morgen og ordne den Sag . . .

BLOMKVIST. Ja, det var rigtignok rart, om Grossereren kunde . . . det kan ogsaa blive ubehageligt for mig . . .

FINCK op og ned ad Gulvet. Naa, nu kan det ikke hjælpe at tænke mere paa det. tager Valborg om Skulderen. God Aften min Unge . . . lad mig se paa Dig . . . hvordan lever Du ellers . . . det er nok længe siden, hvad . . . Du har vel længtes . . . forstaar sig . . . I Aften skal vi ogsaa have Humøret højt til Vejrs oven paa alle Sorger og Forskrækkelser.

VALBORG. Nej — Axel, jeg bliver aldrig rigtig glad mere —

FINCK kysser hende. Vist saa, Du lille Krysantemumsblomst vender sig. hvad er det med Dem, Blomkvist, gamle Fandens Mælkebøtte, staa ikke der og se saa vallesur ud.

BLOMKVIST. Gud, det gør jeg da heller ikke . . . sig ikke det Hr. Grosserer.

FINCK. Har De sørget for noget til Aften . . . jeg er saa sulten som en Ulv.

BLOMKVIST. Om jeg har . . . jeg har lige været i Byen og købe ind.

FINCK. Saa gør Bordet i Stand i en Fart . . . der ligger en Flaske der i min Pels — lad os faa den paa Is . . . griber i Lommen. det er sandt, De har vist lidt til Gode hos mig . . . se der, det slaar til. rækker hende en Seddel.

BLOMKVIST snapper den, henrykt. Aa nej, saa mange Tusind Tak da . . . aa, faar jeg Lov at kysse den lille Grevehaand . . . aa nej . . . se dog de smaa Prinsefødder.

FINCK river Haanden til sig, slaar Knips med Fingrene. Hej, hop, spring saa gamle Helhest.

BLOMKVIST. Jeg hopper, jeg springer, alt hvad jeg kan galloperer ud.

TOLVTE SCENE

FINCK. Og Du . . . se der . . . tag dem. rækker hende en Haand fuld Sedler.

VALBORG. Nej, Axel, saa mange Penge . . . det vil jeg ikke.

FINCK. Vist saa, tag dem kun, der er fler, hvor de kom fra . . . brug dem . . . pynt Dig for dem — køb nye Møbler til Dine Stuer, lev som den flotteste Prinsesse i Kjøbenhavn . . . Jeg har haft Held med mig, ser Du . . . glimrende Held. Nu kan jeg knalde med Pisken igen, saa de danser for mig allesammen.

VALBORG. Axel, sammen med Dig er der ikke noget i Verden, jeg er bange for. Du er stærk.

FINCK. Du er ogsaa den eneste, jeg rigtig bryder mig om. Ved Du hvorfor? Fordi jeg føler, Du ligner mig . . . Du har den samme Lyst til at trodse det altsammen som jeg.

VALBORG. Ja, vi vil trodse dem — Politiet og de andre, vi vil leve, Du!

FINCK. Nyde Lykken sammen, saa længe den er med. Og hvis den gaar os imod . . .

VALBORG. Saa vil vi dø sammen . . . lov mig det.

FINCK bøjer hendes Hoved tilbage og kysser hende. Ja, Du lille . . .

HAMANN staar i Døren til Entréen og skiller Portièrerne. Han har Pelskraven op om Ørene, Hatten dybt i Panden og i Munden en Cigar, hvis Glød lyser i Halvmørket. Han ler sagte spottende. Godaften! De farer fra hinanden, Valborg med et lille angst Udraab.

FINCK uvillig. Hamann!

HAMANN ind, nikker. Kun mig . . . til Finck. Døren stod aaben fra den ene til den anden. I talte om Lykken til Valborg. . . . usikkert Papir! fæster Blikket paa hende, mens Tæppet falder.

TREDIE AKT

Tivoli. Udenfor Taarnpavillonen. Spadserende og siddende i skiftende Mængde. Illumination. Musik høres dæmpet i Begyndelsen af Akten, hører derefter op og lyder igen lige mod Slutningen.

FØRSTE SCENE

FINCK fra venstre, hen til et Bord foran Pavillonen og banker i det med Stokken. Hej, der!

OPVARTER springer til. Hr. Grosserer!

FINCK. Er Schulz derinde — sig, jeg vil tale med ham.

OPVARTER. Skal straks komme Hr. Grosserer. løber ind.

ANDEN SCENE

SCHULZ indefra. Godaften, Hr. Grosserer.

FINCK. Har der været nogen og spurgt efter mig?

SCHULZ. Ja, Hr. Hamann og Hr. Rosen var her for et Øjeblik siden.

FINCK. Hvis de Herrer kommer igen, vil De saa bede Dem undskylde, at jeg først kan være her Kl. 10. Jeg skal besørge et Par Telegrammer. Vi faar vel Taarnværelset?

SCHULZ. Jo, jeg har reserveret — hvormange Kuvert, Hr. Grosserer.

FINCK. Som sædvanlig.

SCHULZ. Skal ske, Hr. Grosserer.

FINCK. Og med det samme . . . tager en Cigaret frem. . . . jeg betaler ikke Regningen i Aften, at De ved det.

SCHULZ. Vel Hr. Grosserer . . . aa, maa jeg rækker Tændstik. . . . saa skriver vi den tilsammen med det øvrige.

FINCK. Derimod kan de sende mig hele Klatten ind paa Kontoret i Morgen Formiddag . . . lad os sige mellem 1 og 2.

SCHULZ. Tak — det haster ellers ikke; men, undskyld, jeg tillader mig at være næsvis . . . er det sandt, at Grossereren skal rejse?

FINCK skarpt. Hvem siger det?

SCHULZ. Jeg har hørt Fuglene synge om det.

FINCK. Fuglene?

SCHULZ. Ja, undskyld . . . det var min Vaskekone . . . Jeg har den Ære at faa Mansketvask samme Sted som Grossereren . . . haaber ikke, Grossereren tager mig det ilde op . . . jo hun fortalte saamænd . . . vi taler saa ofte om Grossereren . . . at Grossereren havde forlangt alle sine Skjorter parat, fordi Grossereren skulde rejse.

FINCK. Aa, det Fæhoved . . . det har jeg sagt, for at hun skulde skynde sig.

SCHULZ ler. Ja, jeg forstod naturligvis . . . vilde ogsaa meget beklage —

FINCK kort. Altsaa Klokken 10. mod venstre.

SCHULZ bukker. Skal være i Orden, Hr. Grosserer . . . ser efter ham, rynker Næse, slaar Smæld med Servietten. Vindhas! mod Pavillonen.

EN GAMMEL DAME der med en anden gammel Dame sidder ved et Bord. Opvarter . . . aa, lille Opvarter.

SCHULZ over Skulderen. Øjeblikkelig. gaar rolig ind.

TREDIE SCENE

To unge Piger Arm i Arm over Scenen fra højre. Rosen i Hælene paa dem. De gør en Drejning, han op paa Siden af den ene, letter paa Hatten. God Aften, Frøken! De drejer fra ham og gaar videre. Han om paa Siden af den anden, letter paa Hatten. God Aften, Frøken! De standser.

FØRSTE. Maaske De vil lade os gaa i Fred?

ANDEN. Vi er aldeles ikke dem, de antager os for. ud.

HAMANN der sammen med Kjellerup har fulgt Scenen. Mislykket Spørgespil!

KJELLERUP. To Bêter!

ROSEN ler. Ingen Høns.

HAMANN. Nej, Hønsene holder nok ikke i Aften . . . der er for mange Jægere paa Terrænet . . . Mon vores ærede Vært ikke snart skulde indfinde sig . . . Jeg synes, han sagde halv ti ser paa Uhret. . . . den er over.

ROSEN. Jeg skal gaa ind og høre, om der er kommet Besked. ind.

HAMANN. Han er i det hele taget blevet mindre paalidelig i den sidste Tid, vor fælles Ven.

KJELLERUP. Hvordan mener De?

HAMANN. Aa, det kan være det samme Rosen kommer. — Naa —?

ROSEN. Klokken ti ventede han os. Han lod bede om Undskyldning. Han er gaaet for at afsende nogle Telegrammer.

KJELLERUP. Paa denne Tid?

HAMANN. Han spekulerer stærkt i disse Dage.

ROSEN. Tror De?

HAMANN. Jeg har det paa Fornemmelsen. Har De ikke lagt Mærke til, hvor han brænder? Føl en Gang, naar han tager Dem i Haanden.

KJELLERUP. Jeg synes for Resten ikke, der er noget særligt at mærke paa ham. Han solder hver Nat til den lyse Morgen.

HAMANN. Det er netop det særlige . . . han er aldrig saa vild, som naar han spiller stort Spil . . . han maa bedøve sig.

ROSEN. Men han er dog hver Dag paa Pletten paa sit Kontor.

HAMANN. Ja, jeg tror ikke, han sover to Timer i Døgnet . . . oppe før Fanden og udhalet til Fingerspidserne . . . fiks, stram, elegant og sammenbidt . . . Pokkers Fyr.

KJELLERUP. Han maa have Nerver.

HAMANN. Jo, han har netop de rigtige Nerver. Jeg har set ham betale sin Frokost med sin sidste Tikroneseddel — bogstavelig den sidste —, tømme sit Likørglas og gaa paa Børsen med Tandstikkeren vippende under Overskægget. To Timer efter strøg han en Difference paa sytten Tusind.

KJELLERUP. Saa De Pengene?

HAMANN. Ja.

ROSEN ler. Han er vist i Grunden for stor for vore Forhold.

HAMANN. For Øjeblikket tror jeg nok, hans Papirer er stærkt svævende. Jeg vilde ikke give mange Lapper for hans Aktiver.

ROSEN. Han ejer dog ét Aktiv, De gerne vilde overtage.

KJELLERUP. Ja, Valborg.

HAMANN. Det har De Ret i — der vilde jeg skam nok have en Prioritet. Men hun er nu ogsaa blevet uforskammet dejlig i den senere Tid.

ROSEN. Ja hende har han Ære af.

KJELLERUP. Hun er Fandens brillant klædt paa. Det har han lært hende.

HAMANN. Aa, det er ikke alene det, men der er kommet noget aldeles uimodstaaeligt pikant over hende . . . dette — raffineret forklarede, som ene Kærligheden, notabene den syndige, giver en . . . forholdsvis uskyldig ung Pige . . .

KJELLERUP. Og tro er hun ham.

HAMANN. Det er nu det mindst pikante ved hende.

FJERDE SCENE

SCHULZ. Undskyld, jeg saa de Herrer stod og ventede. Vil de Herrer ikke foretrække at at træde ind. Kabinettet er reserveret. Hr. Finck kommer vist straks.

HAMANN. Tak . . . men *ser paa Uhret; til de andre.* Skal vi ikke hellere slaa et lille Slag saa længe?

SCHULZ *bukker.* Som de Herrer behager. *De gaar til højre.*

DEN GAMLE DAME. Aa, Opvarter . . . lille Opvarter.

SCHULZ *som før.* Øjeblikkelig. *ind. Damerne rejser sig fornærmede og gaar.*

FEMTE SCENE

Jensen, Madam Jensen, Voldby, Camilla, Johan og Annette.

JENSEN. Hør lad os sætte os her. Jeg er s'gu træt af at traske rundt. Sæt jer ned Børn. *De tager Plads.*

MADAM JENSEN. Ja her kan vi sidde og se paa Folk komme forbi . . . det er et rart Sted.

CAMILLA. Og saa kan man høre Musikken baade fra Hornorkestret og Koncertsalen.

Opvarter *kommer og tørrer Bordet af.* Herskabet ønsker?

JENSEN. Ja, vi maa vel bestille noget *til Madam Jensen og Camilla.* hvad vil I have?

MADAM JENSEN. Jeg ved saamænd ikke —

CAMILLA. Ja, hvad skal det være —
JENSEN. Naa, I kan ikke bestemme Jer... Du da Herman.
VOLDBY. Tak, jeg drikker gerne en Bajer.
JENSEN. Ikke heller en Toddy ... vi har drukket Øl en Gang ... lad os faa to Caminader til os to, Opvarter.
OPVARTER. To Caminader — og Damerne?
JENSEN. Nu maa I s'gu komme paa det rene.
CAMILLA. Tak, jeg vil helst have Sherry-Cobbel.
MADAM JENSEN. Og jeg tror alligevel, jeg vil tage en Kop Kaffe ... man faar den vel frisklavet?
OPVARTER. Bevares ... altsaa Sherry-Cobbel og Kaffe ... ikke videre?
JENSEN. Jo, Annette, Fødselsdagsbarnet, hende maa vi ikke glemme ... hvad vil Du helst ha' Slikmund, hva'?
CAMILLA. Svar Bedsteſa'r Annette ... hun vil vist helst have Chokolade.
ANNETTE. Jeg vil helst se Pjerrot.
JENSEN ler. Hun vil helst se Pjerrot ... det skal Du nok komme til, men det begynder først om lidt. til Opvarteren. Har De nu det hele?
OPVARTER. Jo, jeg tror nok ... Toddy, Sherry-Cobbel, Kaffe og Chokolade.
VOLDBY. Kan De nu ogsaa taale at have saa meget i Hovedet paa en Gang?
OPVARTER. Det haaber jeg ... skal straks komme. ind.
JENSEN. Ja, de Opvartere, de maa s'gu ha' det baade i Hovedet og i Benene ... Men hvad ... vi glemte jo Johan! Hvorfor melder Du Dig ikke, Dreng?
JOHAN. Jeg vil hellere have Pengene.
JENSEN. Han er god, han vil have Pengene.
JOHAN. Ja, hvis jeg maa faa 25 Øre i Stedet ... saa kan jeg stikke ned og faa en Tur med Ballongyngen og se det kulørte Springvand.
JENSEN. Ja, saa stik da ... se dér ... men bliv nu ikke for længe.
MADAM JENSEN. Og vær endelig forsigtig ...
JOHAN. Ja, jeg skal nok — ud.
OPVARTER. Værs'artig. serverer.
JENSEN blander sin Toddy. Aa, ja — saa kom man da en Gang igen i Tivoli ... det er saamænd længe siden.
CAMILLA. Jeg synes ogsaa, Tivoli er blevet kedelig de sidste Aar.

JENSEN. Det har Du Ret i min Pige — det ved Gud, det er — men det var da ellers Dig selv, der foreslog at gaa herind.

CAMILLA. Ja, for jeg synes, her er ganske rart alligevel . . . og saa har jeg moret mig saa dejligt herinde, da jeg var lille Pige . . . derfor har jeg altid Lyst til at komme her én Gang hver Sommer og se det igen . . . Kan Du huske, hvor vi har moret os sammen herinde Fa'r?

JENSEN. Om jeg kan . . . da Du var en lille bitte Tøs . . . kan Du ikke huske det Mutter?

MADAM JENSEN. Jo, at vi kom her saa tidt med Camilla . . . vi var jo unge den Gang, og Camilla var længe den eneste.

CAMILLA. Jeg var ogsaa tidt med Dig i Skoven om Søndagen. Der var Mo'er ikke med, hun taalte ikke at gaa.

JENSEN. Ja, sikken vi travede omkring og plukkede Blomster hjem til Mutter . . . Det var den Gang, saa kom de andre til, og Arbejdet blev strængere, det gik ikke an saadan at tage sin Søndag fri. Jeg tror saamænd ikke, jeg har været i Skoven rigtig paa den Maade siden.

Ja, hvor Tiden er gaaet, hvor den er gaaet, naar man tænker paa det.

Der henne ved Paafuglen, der har min Fader holdt mig paa Armen, da jeg var en lille Knold . . . og der har jeg staaet og løftet Dig op Camilla . . . Du var vist ikke mer end tre Aar gammel, da Du første Gang saa Pjerrot. Jeg glemmer aldrig, hvor Du skreg af Henrykkelse og sparkede mig paa Brystet med Dine smaa Pusselanker . . . og nu skal jeg hen og staa der om lidt med Annette . . .

Og her under Træerne har jeg slaaet mine Folder som ung nybagt Svend . . . og da vi var Kærestefolk, Mutter, kan Du huske, saa gik vi herind om Lørdagaften og hørte paa den fine Concert . . . Nej, man kan saamænd skælde det ud, saa meget man vil . . . der er alligevel noget ved Tivoli, der gør En blød om Hjærtet som gammel Københavner . . . Skaal, Du gamle Anstalt.

VOLDBY. Skaal, Skaal — De skaaler alle.

CAMILLA til Voldby. Fatter er i godt Humør i Aften.

VOLDBY nikker. Han er saa glad for Annette.

JENSEN. Naa, hvad er det Mutter, jeg synes Du hænger med Næbet . . . Smager Kaffen ikke?

MADAM JENSEN. Jo . . . Kaffen.

JENSEN. Hvad er der saa at være tungsindig for?

MADAM JENSEN. Aa, man kan vel nok have det at tænke paa, som kan gøre En tungsindig.

JENSEN. Hver Ting til sin Tid, Du. Livet giver Glæder og det giver Sorger . . . man maa bruge de første til at trøste sig over de sidste . . . og i Aften er vi jo kommet ud for at more os, ikke sandt Camilla og Voldby nikker. . . . Kom Du her, Du lille Annette, kom til mig og sid paa Bedstefaders Skød faar hende paa Skødet. . . . se, hun er nu min Glæde, hun her . . . Bedstefa'ers egen Tøs, som skal trøste ham for, hvad han har mistet . . . Tak for hende, Camilla og Herman, kom lad os klinke med hinanden paa hendes Fødselsdag drikker. og Gud naade Jer to, hvis I ikke passer paa hende. Ophold. Martha fra venstre.

VOLDBY. Der gaar Jeres Frøken.

MADAM JENSEN. Frøken Bang —

JENSEN. Hvor!

CAMILLA. Jo, der —

JENSEN. Ja, nu ser jeg hende . . . nu ser hun ogsaa herhen hilser. God Aften, Frøken Bang!

MARTHA hen til dem, de rejser sig. Nej — Godaften . . . jeg havde saamænd ikke ventet at møde bekendte.

JENSEN. Er Frøkenen kommen herind alene?

MARTHA. Ja, ganske mutters . . . jeg kom forbi og kunde ikke modstaa Musikken og det dejlige Vejr . . . En Gang imellem trænger man ogsaa til at føle sig mellem raske Mennesker.

MADAM JENSEN. Ja, Frøkenen kan vist nok trænge til at forfriske sig ovenpaa den Hospitalsluft, Frøkenen hele Dagen gaar i.

JENSEN. Vi er nu kommen herind, fordi det er vores lille Annettes Fødselsdag.

MARTHA. Nej, maa jeg gratulere — hvor gammel bliver Du Annette?

CAMILLA. Hun vil nok ikke svare . . . hun fylder fem Aar.

JENSEN. Vil Frøkenen ikke gøre os den Fornøjelse at sidde ned hos os?

MARTHA. Tak . . . men et Par Koncertnumre vilde jeg gerne høre . . . men bliver De siddende her, saa kan jeg komme tilbage?

CAMILLA. Vi skulde jo hen til Pantominen, Fa'er.

JENSEN. Ja, det skulde vi skam . . . den lille skal se Pjerrot.

MARTHA. Men saa kan vi maaske mødes bagefter . . . her igen, hvis De vil, saa kan vi sidde lidt og snakke sammen.

JENSEN. Ja, det var brillant, vi mødes her igen . . . kom, saa gaar vi ogsaa med det samme.

MARTHA. Farvel saa længe til Jensen, Camilla og Voldby. Farvel Stump, mor Dig godt . . . klapper Annette . . .

VOLDBY fjerner sig med Camilla og Annette. Prægtig Dame, den Frøken.

JENSEN kalder paa Opvarter. Maa jeg betale . . .

MARTHA til Madam Jensen, der spørgende har nærmet sig hende . . . ryster paa Hovedet. Hverken set hende eller hørt fra hende . . . vi maa haabe paa Fremtiden, Madam Jensen.

MADAM JENSEN. Ja, det maa vi nøjes med Frøken. nikker Farvel — Martha ud.

JENSEN. Men Johan, den Fandens Dreng, hvor bliver han af?

MADAM JENSEN ser ud mod højre. Der kommer han Jensen, nu skal jeg vente paa ham, gaa Du kun med de andre. vinker med Parasollen . . : Jensen mod venstre, tænder Cigar.

JOHAN løbende. Mo'er —

MADAM JENSEN. Skynd Dig Johan, vi skal hen til Teatret . . . efter Jensen.

JOHAN. Nej hør lidt, Mo'er.

MADAM JENSEN. Hvad er det?

JOHAN. Jeg har set Valborg herinde.

MADAM JENSEN. Valborg — hvor?

JOHAN. Nede ved Springvandet.

MADAM JENSEN. Saa hun Dig?

JOHAN. Nej, hun spadserede med en Herre . . . hun var blevet saa fin . . . i Fløjl og Atlask . . .

MADAM JENSEN. Aa Gud dog —

JENSEN. Naa, hvor bliver I af . . .

MADAM JENSEN. Tys, lad Fa'er ikke . . . Nu kommer vi Jensen. alle ud.

SJETTE SCENE

Valborg og Finck fra højre.

FINCK. Hold nu op med at græde, Folk lægger Mærke.

VALBORG. Aa, hvad tror Du, jeg bryder mig om det.

FINCK. Bare jeg ikke havde fortalt Dig det. Jeg troede, Du vilde være fornuftig.

VALBORG fatter sig. Jeg skal ogsaa nok være fornuftig, jeg lover det . . . sig mig blot hvorfor . . .

FINCK. Du gør mig gal med Dine hvorfor . . . hvad kan det nytte jeg bliver ved at gentage . . . jeg er nødt til at rejse bort . . . i det mindste for en Tid . . . tvunget af hendes Blik. kort og godt . . . det er gaaet galt med mine Forretninger, forstaar Du saa?

VALBORG. Det har jeg straks forstaaet, men Du sagde jo selv før . . .

FINCK. utaalmodig. Hvilket?

VALBORG. At det ikke var sikkert, Du maatte.

FINCK. Det er det heller ikke . . . jeg venter et Telegram i Aften, maaske forandrer det min Beslutning . . . jeg har før spillet paa ét Kort og vundet. Men jeg vil være forberedt paa alt, min Kuffert staar pakket, og hvis Telegrammet er ugunstigt, rejser jeg med første Tog i Morgen tidlig . . . Valborg græder.

Nej, græd nu ikke igen . . . Du skal ikke være altfor bedrøvet . . . Saa snart jeg kommer i Orden i Udlandet, skriver jeg efter Dig . . . saa længe kan Du nok klare Dig alene . . . de 300 Du fik, kan vel vare en Stund . . . senere maa Du pantsætte af Dine Sager . . . Blomkvist vil være Dig til Nytte . . . det gælder blot at holde ud . . .

VALBORG. Det skal jeg nok . . . sig saa blot, Du vil blive ved at holde af mig . . . ikke glemme mig . . .

FINCK. Det ved Du jo.

VALBORG. Jeg er saa bange . . . Du maa ikke blive vred . . . men der er jo ikke noget, som de kan gøre Dig Fortræd for, vel?

FINCK. Tror Du, jeg er dum? Jeg vil blot ikke gaa herhjemme og være Genstand for Rakkets Medlidenhed . . . Der er nok, der hader mig . . . jeg gider ikke se deres modbydelige Fjæs triumfere, naar jeg ikke længer kan blæse dem et Stykke, det morer mig mere at forsvinde lige for Næsen af dem . . .

VALBORG. Og Axel, jeg faar Lov at være hos Dig til det sidste?

FINCK. kysser hende flygtig. Du er den eneste, jeg siger Farvel til . . . saa, lad Dig nu ikke mærke med noget, dér er de andre.

SYVENDE SCENE

Hamann og Kjellerup fra venstre, hilser

KJELLERUP. De elskende i øm Forening . . . Godaften skøn Valborg!

HAMANN. Eller maaske en lille Forsoningsscene . . . Madame ser højtidelig ud.

FINCK. Nej, vi har ventet, og vi er sultne . . . nu vil jeg ogsaa haabe vinker ad Opvarter. Gaa og hør, om vi kan spise . . . Opvarter ind.

HAMANN. Ak ja, vi kommer saamænd fra Pjerrot, det gamle Liv.

FINCK. Hvor er Rosen?

KJELLERUP. Han kunde ikke løsrive sig fra Pantominen.

HAMANN. Det vil sige fra Pigebørnene — pardon madame!

SCHULZ fra Restavranten. Hr. Grosserer!

FINCK. Er Bordet færdigt?

SCHULZ. Øjeblikkelig, Hr. Grosserer.

FINCK. Det vil sige hvornaar!

SCHULZ. Om allerhøjst fem Minutter.

FINCK. Saa bring Absinth og Sodavand herud. til de andre. De Herrer drikker et Glas? Lad os sætte os saa længe. Schulz bukker og gaar. De tager Plads. Opvarter bringer det forlangte.

HAMANN. Har I for Resten hørt den sørgelige Nyhed?

FINCK. Nej —

HAMANN. Løngaard er blevet nappet i London.

FINCK. Ernst Løngaard, vores gamle . . .

HAMANN. Vores gamle Ven, det kan man godt kalde ham . . . som rømte for tre Uger siden, for Vekselfalsk og Bedrageri . . . jo han er bleven nappet.

KJELLERUP. Men der stod jo i alle Bladene, at det var lykkedes ham at slippe til Amerika.

HAMANN. Det er vist noget, Politiet har ladet udsprede for at gøre ham tryg . . . det er jo et almindeligt Fif . . . de har naturligvis godt vidst, han ikke var kommet saa langt.

VALBORG. Stakkels Løngaard, han var saa munter og elskværdig.

HAMANN. Medlidenhed er Kvindens skønneste Dyd . . . à la vôtre madame. løfter Glas mod Valborg.

KJELLERUP. Jeg har s'gu ogsaa Medlidenhed med ham . . . han var alligevel . . .

HAMANN. Ja, han var alligevel en flink Fyr . . . var det ikke det, De vilde sige? Pokkers flink til at bruge Penge . . . altfor flink til at skaffe sig dem . . . Nu faar han Løn for sin Flinkhed . . . Nej, han skulde saamænd være blevet herhjemme.

VALBORG. Men saa var han jo blevet straffet.

HAMANN. Det var han — han var kommet en lille Tur

paa Vridsløse . . . men saa kunde han ogsaa været rejst bagefter i Fred og Ro . . . med sine Papirer i Orden . . . skænker Vand i sit Glas. . . . Ja, hvad siger De Finck, som er et koldt Hoved? Giver De mig ikke Ret i, at der er noget ynkeligt i disse mer eller mindre kluntede Forsøg paa at slippe væk fra Konsekvenserne? . . . Dèr stikker saadan en Tosse af og bilder sig ind, at han har været en Fandens Karl til at narre dem allesammen. Han aner ikke, at han flyver af Sted med en lang Snor om Benet . . . en Dag, før eller senere faar Politiet fat i den anden Ende og haler Mester Lurifaks tilbage . . . Og selv om det lykkes dem at slippe til Amerika eller Australien, hvad Fornøjelse har de saa i Reglen af det? . . . Se nu Løngaard! Han havde ingen videre Penge med . . . det har de jo næsten aldrig, vores smaa Tyveknægte . . . og han var en forvænt Fyr, som aldrig har kendt til at nægte sig det bitterste . . . tænk blot, hvordan han har sneget sig omkring i London som en sulten Hund, og hvis han var naaet længere, saa havde han maattet leve som en Sjover eller tigge eller stjæle igen og var sunket dybere og dybere . . . Saadan en ellers pæn Mand burde dog have den Forstand, at naar det er forbi, saa er det forbi — og det eneste fornuftige er at gaa ud af Spillet paa en regulær Maade.

VALBORG. Men kunde hans Venner da ikke have hjulpet ham?

HAMANN. Ja, hvem var hans Venner?

FINCK irriteret. De for Eksempel, det vil De dog ikke nægte. Hvis han nu var kommet til Dem og havde bedt om Hjælp eller Raad?

HAMANN. Saa vilde jeg have været hans Ven akkurat saa meget, at jeg havde sagt til ham: Kære Løngaard, meld Dem selv, saa slipper De billigere eller — køb Dem en Revolver.

VALBORG. Aa, De er en Djævel!

HAMANN. Lige saa meget som De er en Engel . . . les extrêmes se touchent . . . Skaal. støder sit Glas mod hendes.

KJELLERUP. Hamann har Ret . . . man skal skyde sig en Kugle for Panden, naar man ikke kan skyde sine Kreditorer . . . de to unge Piger fra før kommer forbi. . . . herinde kan man for Resten ogsaa skyde . . . smaa Fugle sigter med Stokken ad Pigebørnene.

VALBORG. Skam Dem Kjellerup.

HAMANN. Folk, der lever som vi . . . som de, salig Løngaard hørte til . . . vi lever, hver for sin Regning. Det er som

i Billard, naar der spilles à la guerre . . . Faar man for mange Huller, er man død og de andre spiller videre. 'A la guerre, comme à la guerre.

SCHULZ. Der er serveret, Hr. Grosserer —

FINCK. Op da — de rejser sig. gaa Du i Forvejen, Valborg — hun fjerner sig mod Restavranten.

KJELLERUP. Jeg vil gaa hen og faa fat i Rosen.

FINCK. Et Ord, Hamann!

HAMANN. Til Tjeneste de træder til Side . . . De vilde sige?

FINCK. Kun takke for Deres Raad peger paa sin Brystlomme. — jeg har købt Revolveren!

HAMANN. Glæder mig . . . det vilde ogsaa gøre mig ondt, at se Dem med Snoren om Benet . . . ser paa ham. er det for Resten Deres Alvor?

FINCK slaar ham paa Skulderen. Nej . . . ædle Ven — endnu ikke — jeg vilde blot skræmme Deres Deltagelse . . . à la guerre, comme à la guerre . . . lad os saa gaa op og drikke begge mod Indgangen, Finck standser. Aa, hør Schulz, jeg venter et Telegram om lidt . . . Vil De give Besked hernede, at det bliver bragt op. forbi Hamann.

SCHULZ bukker. Øjeblikkelig, Hr. Grosserer. følger.

HAMANN til Schulz. Den bliver vist høj i Aften.

SCHULZ. Uha, uha!

OTTENDE SCENE

Petersen og Jørgensen fra venstre, ser efter Hamann, Finck og Valborg.

PETERSEN. Det er Folk, der har Raad til det.

JØRGENSEN. Det var Finck, ham med Pigebarnet. ud.

NIENDE SCENE

Rosen og Kjellerup hurtigt fra venstre — fulgt af Voldby.

VOLDBY. Nej, stop de Herrer!

ROSEN vender sig. Hvad behager!

KJELLERUP. Er det os, De taler til?

VOLDBY. Det er den Herre der peger paa Rosen. . . . hvor tør De understaa Dem i at fornærme min Kone!

ROSEN. Har jeg fornærmet Deres Kone?

VOLDBY. Ingen Udflugter . . . De har vovet at tiltale den Dame —

CAMILLA tager hans Arm Gør dog ikke Skandale, Hermann!

VOLDBY frigør sig. Lad mig om det . . . Nu gør De paa Stedet en Undskyldning . . . eller løfter Stokken. . . . Naa, Hatten af!

ROSEN letter paa Hatten. Tilgiv Frue . . . at jeg var saa dristig.

VOLDBY. Pil saa af!

KJELLERUP trækker Rosen med. Den kom Du mindre godt fra.

ROSEN. Ja, fy for Pokker. De gaar ind i Restavranten.

TIENDE SCENE

VOLDBY. Jeg skal dog lære saadan en Flab.

JENSEN med Annette, Johan og Madam Jensen. Hvad var paa Færde?

VOLDBY. Aa, det var en Laban, som havde været nærgaaende mod Camilla.

CAMILLA. Jeg var kommet til at gaa et Øjeblik alene i Trængselen, saa kom han hen og spurgte, om jeg vilde spise til Aften.

JENSEN. Han skulde s'gu haft Aftensmad.

VOLDBY. Han maatte nydelig bede om Forladelse.

JOHAN. Ja, sikken han luskede af.

JENSEN. Nu var det jo, vi skulde træffe Frøkenen . . . lad os saa sætte os ned igen . . . det er vist akkurat det samme Bord, vi sad ved før. De tager Plads. Naa Annette, hvad syntes Du saa om den hvide Mand? . . . Hørte I, hvor hun lo? . . . Folk, der stod omkring, morede sig lige saa meget over at se paa Barnet, som paa Forestillingen . . . men Du vejer ellers godt, Din lille Rad strækker Armen. . . . Du lever nok ikke af Luftsteg, vel Du . . . ja, vi skulde nok tænke paa at faa et eller andet . . . siden vi sidder her.

MADAM JENSEN. Nej Tak, jeg skal ingenting have.

CAMILLA. Jeg heller ikke, Fa'er.

JENSEN. Saa tager vi os en Øl, Herman . . . hej Opvarter . . . Opvarter!

VOLDBY. Ham faar Du saamænd ikke fat paa. Jensen rejser sig.

CAMILLA. Vent hellere, Fa'er.

JENSEN. Ja, ja — saa venter vi, til Frøkenen kommer.

Der høres Støj og Latter oppe fra Altanværelset, hvor Fincks Selskab befinder sig.

VOLDBY peger. Der er nok lystigt Selskab oppe.

JENSEN. Ja, de sidder vist ikke med tørre Munde . . .

Valborg træder baglænds frem i Døraabningen ud til Altanen. Død og Salte,

der er Damer ogsaa . . . sikken en flot én. De ser alle derop Valborg vender sig pludselig og staar med Ansigtet imod dem belyst af Skæret fra Illuminationen. Bag hende ses Rosen og Kjellerup.

ANNETTE peger . . . højt. Dér staar Tante Valborg! kort Ophold.

JENSEN. Hvad siger Barnet?

MADAM JENSEN. Aa Gud, ja . . . det er hende.

VOLDBY. Og sammen med de Flabe, som fornærmede Camilla. De rejser sig alle. Valborg og Herrerne ind igen.

JENSEN. Saa skulde hun da ogsaa ødelægge denne Aften for os, som saa mange andre . . . kom lad os gaa herfra . . . tag Barnet, Herman . . . kom Hanne.

JOHAN. Der er Frøkenen!

ELLEVTE SCENE

Martha fra højre. Et Telegrafbud kommer lidt efter over Scenen og begiver sig ind i Restavranten.

MARTHA. Her har De mig . . . Men jeg synes, De er ved at gaa . . . Undskyld jeg har ladet Dem vente.

JENSEN. Lad os hellere gaa et andet Sted hen, Frøken.

MARTHA. De siger det saa alvorligt.

MADAM JENSEN. Aa, De ved ikke, Frøken . . .

MARTHA. Men hvad er der, Madam Jensen?

MADAM JENSEN. Vi har set Valborg.

MARTHA. Valborg!

JENSEN. Vores Datter, Frøken . . . hun svirer deroppe med nogle fine Lapse, mens vi . . . Det er haardt, Frøken, at faa sin Skam slynget i Ansigtet, naar man mindst venter det . . . Aa, jeg kunde have Lyst — knytter Haanden op mod Altanen.

MADAM JENSEN. Nej, nej Jensen — lad os gaa. De vender sig.

FINCK ud paa Altanen med et Glas og et Telegram i Haanden. Gennemløber Telegrammet og knuger det sammen — tømmer Glasset og raaber højt ind . . . Se saa I andre, spil videre! . . . slynger Glasset, river en Revolver frem og sætter den for Panden Nu døde Finck! trykker af og styrter over Ende ind i Kabinettet. Skrig oppe fra. Raab blandt Publikum: Hvem skød . . . Hvor er Politiet? Madam Jensen og Camilla skriger. De andre staa forfærdede. Stimmel og Mumlen, alle ser derop.

ROSEN ud paa Altanen, skriger. En Læge — er der ikke en Læge dernede?

MARTHA til Jensen. Jeg gaar derop . . .

MADAM JENSEN. Aa, lad mig gaa med.

JENSEN. Du bliver her.

MARTHA. Stol paa mig. ind.

JENSEN. Gaa med Barnet, Voldby, og Camilla . . . Johan, følg med Din Søster . . . til Konen. Du bliver sammen med mig.

PETERSEN OG JØRGENSEN bryder sig Vej. Til Side her . . . passér . . . Plads for Politiet! Petersen vises af en Opvarter ind i Restavranten. Jørgensen bliver og trænger Publikum tilbage — Støj og Ophidselse blandt Skaren, som vokser . . . Champagnegaloppen høres dæmpet. Martha ud . . . Stemmer: Lægen!

MADAM JENSEN. Der er Frøkenen tilbage.

MARTHA. Han var død straks . . . der var intet at gøre.

MADAM JENSEN. Og Valborg?

MARTHA. Hun kommer nu med de andre. Lysene slukkes oppe i Kabinettet.

PETERSEN fører den halvt afmægtige Valborg — Hamann, Rosen og Kjellerup. Passér . . . til Jørgensen. Jeg har de Herrers Navne . . . de kan gaa de forsvinder. . . . hende her, er det bedst vi tager med . . .

VALBORG til sig selv. Jeg . . . nej, lad mig gaa . . . aa, slip mig foran Forældrene. . . . Mo'er . . . Fa'er . . . frels mig . . . tag mig med Jer . . .

PETERSEN. Hvad siger De til Jensen. er det Deres Datter?

JENSEN lavt. Hun der — Stemmer omkring . . . Hendes Fa'er . . . stakkels Mand . . . bryder ud. Det er Løgn . . . hun er ikke min Datter . . . jeg kender hende ikke. ud, fører Konen med sig.

MARTHA til, griber Valborgs Haand. Jeg skal bringe den unge Pige til hendes Hjem. vil føre hende bort.

PETERSEN fat i Valborg. Nej, holdt . . . hun skal afgive Forklaring.

MARTHA. Slip hende —

JØRGENSEN. Hvad skal det sige . . . hvem er De?

MARTHA. Hendes Søster — Fører Valborg bort . . . dæmpede Bravo fra Publikum — Hatte løftes. Tæppet falder. Champagnegaloppen høres endnu.

FJERDE AKT

Valborgs Lejlighed, flottere og smagfuldere udstyret end i anden Akt. Nye Møbler og Portièrer. Det er sent paa Eftermiddagen. Sidst i Akten falder Aftensolen ind.

FØRSTE SCENE

BLOMKVIST lukker Hamann ind fra Entréen.

HAMANN dæmpet. Hun er hjemme?

BLOMKVIST nikker imod Portièren. Hun sover —

HAMANN. Hm — jeg kan jo vente lidt.

BLOMKVIST. Det er da en forskrækkelig Begivenhed.

HAMANN. Ja — trist Historie —

BLOMKVIST. Den søde, unge Herre ... jeg har saamænd grædt mine salte Taarer.

HAMANN. Hvordan har hun haft det ... formodentlig med Anfald?

BLOMKVIST. Aa ... nej ... det kan man ikke sige. Hun sagde ikke ret meget, og da vi havde faaet hende i Seng, laa hun stille hen og stirrede.

HAMANN. Vi maatte vriste Revolveren fra hende.

BLOMKVIST. Saa ... ja mig har hun for Resten ikke villet taale, at jeg bare saa meget som kom hen til hende.

HAMANN. Hvem har da været hos hende?

BLOMKVIST. Det har jo hun, Professoren, som kom hjem med hende i Aftes. Hun blev her hele Natten ... det gjaldt jo om at faa hende til at sove, for at hun ikke skulde ligge og spekulere. Jeg maatte to Gange paa Apoteket, først efter Pulver og saa efter Draaber. Det var en farlig Redelighed.

HAMANN. Men saa faldt hun til Ro?

BLOMKVIST. Jamen først langt hen paa Morningen ... før kom jeg ikke af Klæderne ... og saa gik Professoren ... jeg havde endda lavet Kaffe — men den afslog hun.

HAMANN. Har hun været her siden, den Dame?

BLOMKVIST. Ja — hun var her igen i Middags og saa til hende — hun sagde, jeg skulde bare lade hende sove i én Køre. Hun vilde nok vaagne henad Aften, og saa vilde hun komme igen. Gud véd, hvad det kan være, hun har tyllet i hende ... for jeg har da aldrig set et Menneske sove saadan —

HAMANN. Hm — formodentlig Morfin — men sig mig en anden Ting, bedste Madam. Hvad tror De, Frøken Valborg vil gøre efter dette? Tror De, hun bliver boende?

BLOMKVIST. Hun kan da ikke rende lige fra det altsammen.

HAMANN. Men har hun nu noget i Baghaanden ... jeg mener, har hun sikret sig nogenlunde? Det maa De vel vide Besked om.

BLOMKVIST. Jeg har saamænd sagt det tidt nok til hende ... Pas nu paa, lille Frøken, har jeg sagt, vær fornuftig ... tænk paa Fremtiden ... Men i den Retning — ork nej! ryster paa Hovedet.

HAMANN. Hvad skal hun da leve af?

BLOMKVIST. Af hvad gode Mennesker vil give hende, Hr. Hamann.

HAMANN. Hm . . . det er jo ogsaa derfor, jeg er kommen — for at tilbyde min Hjælp efter Evne.

BLOMKVIST. Naar jeg skal sige det, saa er De jo ogsaa nu den nærmeste, Hr. Hamann.

HAMANN. Men tror De, hun vil — tage imod Hjælpen?

BLOMKVIST. Bare ikke hun, Professoren, faar for meget Tag i hende — hun er vist af dem, der gaar rundt og præker for vildfarne. Hun ser mig saa sentimental ud.

HAMANN rejser sig. Hm — det gør De egentlig ikke, Blomkvist . . . Naa, men det gælder altsaa om at faa den smaa til at se praktisk paa Tingene.

BLOMKVIST. Hvis Hr. Hamann kunde —

HAMANN. Kunde De ikke bedre?

BLOMKVIST. Der var maaske andre, som kunde endnu bedre.

HAMANN. Hvem mener De?

BLOMKVIST. Aa . . . det kan vist Hr. Hamann nok selv tænke sig.

HAMANN. Nej, jeg forstaar ikke Deres Kruseduller — ud med Sproget.

BLOMKVIST lister sig hen og kigger gennem Portièren — tilbage. Se, herfra kommer hun nu ikke, før hun har betalt, hvad hun skylder mig.

HAMANN. Det er vel næppe nogen Formue!

BLOMKVIST. Aa, det er slet ikke saa lidt, det er løbet op til . . . og saa er der Gæld paa Møblerne og Regninger baade her og der, som Hr. Finck altsammen stod inde for . . . hvis nu Hr. Hamann kunde komme til at klare Butikken —

HAMANN. Ja, hvad saa?

BLOMKVIST betydningsfuldt. Og der saa kom nogen og forlangte at se Regnskabet . . . saa maatte hun nok pænt blive her . . . og være glad til. slaar om. Det vilde sandelig gaa mig til Hjærte, om jeg skulde af med hende . . . jeg har nu vænnet mig til at gaa og pusle omkring hende, det lille Ansigt. Og Hr. Hamann, véd jeg da, vilde ogsaa gærne beholde hende.

HAMANN. Ja, som sagt . . . jeg er med Fornøjelse til Tjeneste, hvis jeg blot kan faa Lov at hjælpe hende.

BLOMKVIST slaar ham paa Skulderen. Prøv paa det — saa skal jeg nok hjælpe, Hr. Hamann. Det ringer — Blomkvist mod Entrécn.

HAMANN. Har De i Sinde at lukke op?

BLOMKVIST. Vi sér først . . . ud — fører Schulz ind. Ja, jeg tror skam ikke, De kan komme til at tale med Frøkenen, Hr. Schulz . . . for Øjeblikket sover hun.

ANDEN SCENE

SCHULZ. Bevares — kan saa godt opholde mig — bukker for Hamann. med Deres Velbaarenheds Tilladelse.

HAMANN. Kommer De for at kondolere, Schulz?

SCHULZ. Det var en meget sørgelig Tildragelse.

HAMANN. Næppe hændt før i Deres Praksis.

SCHULZ. Aldrig . . . i de 23 Aar jeg har serveret . . . At Hr. Finck ogsaa kunde være saa uforsigtig med den Revolver —

HAMANN sér forbavset paa ham.

SCHULZ. Hr. Finck har formodentlig ikke vidst, at den var ladt.

HAMANN. Naa — nej — maaske ikke.

BLOMKVIST. Saa De Skuddet, Schulz?

SCHULZ. Jeg kommer lige ind ad Døren med to Chateaubriand . . . saa hører jeg et Knald og sér Grossereren segne om.

BLOMKVIST. Jøsses — og død med det samme.

SCHULZ. Øjeblikkelig. — Jeg maa dybt beklage Frøkenen . . . hun mister en god Ven . . . tager op af Lommen. . . . jeg har her et Par af Frøkenens Smaating, som blev efterladt . . . et Par Handsker og Frøkenens Lommetørklæde. rækker Blomkvist Sagerne.

BLOMKVIST. Det er et af hendes Kammerdugs . . . Tak . . . jeg skal sige, De har været her . . . mange Tak.

HAMANN rejser sig. Der er Frøken Valborg selv. hilser.

BLOMKVIST. Ja, der er hun skam.

TREDIE SCENE

VALBORG iført lang, hvid Toiletkaabe og med løst Haar. Hun er meget bleg og angreben. Blikket feberagtigt. Stemmen i Begyndelsen tilsløret. Jeg hørte nogen tale — hvem er kommen?

HAMANN bukker igen. Mig, Frøken . . . jeg er kommen for at høre, hvorledes De havde det.

VALBORG. Tak . . . vender sig mod Schulz.

SCHULZ. Schulz, Frøken, fra Tivoli —

VALBORG skygger for sig — dæmpet. Mine Øjne gør ondt — det blænder mig — klart. hvad er Klokken?

HAMANN sér paa Uhret. Halv syv —

SCHULZ ligeledes. Lige bestemt —

VALBORG. Det er Aften —

BLOMKVIST. Ja, Frøkenen har saamænd sovet hele Dagen. Vil Frøkenen nu ikke have lidt at spise?

VALBORG afslaar. Nej Tak — til Schulz. hvad ønsker De?

BLOMKVIST. Schulz har bragt Frøkenens Handsker og Lommetørklæde, som var blevet glemt.

SCHULZ rømmer sig. Ja — der var rigtignok ogsaa en anden Ting. Hvis det var belejligt.

VALBORG. Ja —

SCHULZ. Det gør maaske ikke noget, at Hr. Hamann hører det?

HAMANN. Aa, jeg kan jo trække mig tilbage saa længe. i Baggrunden med Blomkvist.

SCHULZ i Forgrunden med Valborg. Jeg maa virkelig bede Frøkenen undskylde, at jeg kommer allerede i Dag saa hovedkulds, men det er udelukkende, fordi jeg er sat i den største Forlegenhed og ikke véd andre Steder, hvor jeg kunde henvende mig end til Frøkenen . . . Som Frøkenen maaske nok véd, har Hr. Finck de sidste Par Gange faaet alting skrevet paa Regning . . . og endnu i Aftes saa sagde Grossereren til mig, at det skulde altsammen blive betalt i Dag . . . men saa var det jo, at Hr. Finck i Gaar kom saa galt af Sted — det var rigtignok sørgeligt, at det skulde gaa saaledes — jeg maa udtrykke min dybe Deltagelse overfor Frøkenen — men nu staar jeg arme Menneske og véd ikke mine Raad, hvad jeg skal gøre . . . for Pengene de maa jo betales, og det er paa mit Ansvar . . . og jeg aner ikke, hvor jeg skal tage dem fra. Paa Hr. Fincks Kontor har jeg været, men der var ikke noget og bliver nok heller ikke . . . og Familje havde Grossereren jo ikke . . . saa var det eneste jeg kunde tænke mig, at Frøkenen, hvis Hr. Finck havde efterladt sig noget . . . eller Frøkenen selv vilde være af den Godhed . . . eller maaske kunde formaa Hr. Fincks Venner . . . Ja, blot Frøkenen vilde give mig et Løfte . . .

VALBORG. De skal faa de Penge jeg har gaar hen til sit Chatol og tager nogle Sedler frem.

SCHULZ. Det er saamænd overordentlig nobelt af Frøkenen.

VALBORG. Se . . . er det nok . . . tre Hundrede.

SCHULZ. Det er akkurat, hvad det bliver ... der er endda elleve Kroner over ... vil give tilbage.

VALBORG. Nej behold — det behøves ikke.

SCHULZ. Ja saa lægger jeg Regningerne. — Jeg siger saa overordentlig mange Tak — Farvel! Haaber Omstændighederne snart maa bedre sig for Frøkenen bukker for Hamann. Det gør de ogsaa nok. hurtigt ud.

BLOMKVIST ilter. Maa jeg spørge, fik han alle Frøkenens Penge?

VALBORG. Ja han fik, hvad jeg havde.

HAMANN. Men hvorfor henviste De ham ikke til mig? — Han har naturligvis snydt Dem tager Regningerne.

BLOMKVIST. Det var ikke rigtig vel betænkt, Frøken.

VALBORG. Jeg har jo ingen Brug for Pengene ... jeg flytter snart herfra.

BLOMKVIST. Saa ... gør Frøkenen det ... men saa haaber jeg, De erindrer ogsaa at betale mig.

VALBORG. De kan beholde Møblerne, Madam Blomkvist ... alt hvad jeg har — jeg tager intet med.

BLOMKVIST. Ja, Møblerne, de er nu heller ikke betalte ... saa dem kan Frøkenen ikke saadan give bort.

VALBORG. Er de ikke betalte?

BLOMKVIST. Nej. Regningen var her saamænd i Forgaars ... Den har Hr. Finck nok ogsaa glemt.

VALBORG. Saa tag mine Kjoler, mine Ringe.

BLOMKVIST. Pyt — ja hvad er det vel værd, Stads og Krimskrans, naar det skal gøres i Penge ... Der er ogsaa flere end mig, der har til Gode. Urtekræmmeren og Vaskeriet Valborg sætter sig og græder. Græde hjælper sandelig ikke. Frøkenen maa sé at klare ordentlig for sig.

HAMANN. Nej, lad nu mig tale med Valborg ... Gaa De og lad os være alene.

BLOMKVIST. Ja snak De med Hr. Hamann, Frøken. Det er vist det klogeste. ud med opmuntrende Minespil til Hamann.

HAMANN sætter sig hos Valborg. Vil De høre et Øjeblik paa mig — jeg er kommen for at hjælpe Dem.

VALBORG. Jeg vil ikke have Deres Hjælp.

HAMANN. Er det nu fornuftigt? De hørte jo, hvordan Kællingen truede Dem. Hun er i Stand til at gøre Dem Fortræd. Hvor vil De flytte hen herfra?

VALBORG. Frøken Bang skaffer mig et Sted at bo.

HAMANN. Den Dame, som var hos Dem i Nat?

VALBORG. Ja.

HAMANN. Kan hun da sørge for Dem?

VALBORG. Jeg skal sørge for mig selv. Hun har lovet at skaffe mig Arbejde.

HAMANN. De fantaserer, lille Valborg. Hvad tror De egentlig, De kan bestille? Tjene 35 Øre om Dagen ved at sy Skjorter.

VALBORG. Hvor De er ond! Hvorfor piner De mig? Gaa Deres Vej, jeg er ulykkelig nok.

HAMANN. Lad os være alvorlige . . . jeg er kommen, fordi jeg er Deres Ven, og fordi jeg var en Ven af Finck.

VALBORG. De har aldrig været hans Ven. De hidsede ham og gjorde ham fortvivlet, som De nu vil gøre med mig. — Det var Deres Skyld, at han ikke holdt Ord, at han ikke var ærlig imod mig . . . saa havde vi døet sammen, som han havde lovet . . .

HAMANN. Saadan noget lover man kun . . .

VALBORG. Saa havde alting nu været forbi.

HAMANN. Før der er gaaet en Maaned, vil De være glad igen. Man bliver ikke saa let ked af Livet, naar man er en smuk Pige paa tyve Aar. De bliver lykkelig endnu og gør andre lykkelige. — Faar jeg saa Lov at hjælpe Dem?

VALBORG. Nej — jeg tror Dem ikke.

HAMANN. Jeg forlanger intet til Gengæld. Maaske har De Ret i, at jeg har noget at bebrejde mig overfor Finck . . . lad mig saa gøre det godt igen mod Dem . . . lad mig fri Dem ud af dette her. De véd ikke, hvad De risikerer, hvis De ikke betaler den Heks — hun er i Stand til at angive Dem,

VALBORG angst. Det kan hun ikke.

HAMANN. Der behøves kun et Paaskud, en Anledning . . . saa er De fortabt. Der er kun én Ting, der kan sikre Dem: Penge tager sin Tegnebog frem. Se her, tag disse — lægger Sedlerne paa Bordet. og tro mig, jeg er Deres Ven. Tager hende om Livet og kysser hende. Hun skyder ham med et Udraab tilbage.

BLOMKVIST i det samme. Aa, om Forladelse . . . undskyld . . . jeg vilde blot bringe Frøkenen en Kop Bouillon . . . Drik den, lille Frøken, det styrkner.

HAMANN tager sin Hat. Jeg gaar med det samme. Farvel, Valborg! indtrængende og stol paa mig. ud.

VALBORG bliver staaende ubevægelig.

BLOMKVIST. Fik De saa talt rigtigt med Hr. Hamann?

Er det nu ikke en velsignet Herre? Nej, se der . . . det kan nok være . . . tager Pengene. dem er det nok bedst, vi gemmer . . .

VALBORG. Nej . . . jeg vil ikke have dem . . . hvor er han? . . . giv ham Pengene tilbage . . . jeg vil intet have med ham at gøre.

BLOMKVIST. Sig ikke det, Frøken . . . nu lægger vi foreløbig Pengene her i Skabet.

VALBORG sætter sig træt. Ja . . . gør for Resten hvad De vil. Jeg flytter i Aften.

BLOMKVIST. Aa, det kan vist aldrig være Frøkenens Mening. Nu gaar jeg og besørger et Par Smaaærinder . . . betænk De Dem saa imens. Farvel saalænge. Lad nu ikke Bouillonen staa og blive kold, Frøken. ud.

VALBORG sidder en Stund ene med Haanden under Kinden. Martha ind. Frøken!

FJERDE SCENE

MARTHA. Bliv ikke bange! Jeg lukkede mig selv ind, jeg havde beholdt Nøglen . . . Hvordan har De det nu?

VALBORG. Aa jo.

MARTHA. Sovet?

VALBORG. Ikke rigtig . . . jeg har ligget i en Døs med lukkede Øjne.

MARTHA. Hvornaar stod De op?

VALBORG. For lidt siden.

MARTHA stryger hende over Panden. Ondt i Hovedet?

VALBORG. Aa nej . . . blot lidt træt, jeg har tænkt saa meget.

MARTHA. Hør nu, hvad jeg har besluttet. Jeg tror ikke, jeg kan skaffe Dem noget passende Sted at bo i de nærmeste Dage og mener derfor, det er bedst, De i Aften flytter hjem til Deres Forældre.

VALBORG sér paa hende med forbavset Uvilje.

MARTHA. Jeg har talt med Deres Mo'er — jeg kommer fra hende . . . Alt er glemt, Valborg, hvis De vil vende tilbage. Deres Fader har fortrudt sin Haardhed . . . naar han kommer fra Fabrikken vil Deres Moder fortælle ham, at De kommer hjem. Saa staar Deres gamle Kammer parat til at tage imod Dem og alting bliver som før.

VALBORG ryster paa Hovedet. Det kan ikke blive som før.

MARTHA. Hvorfor ryster De paa Hovedet? Tror De ikke paa det?

VALBORG. Jeg tror ikke, jeg vil kunne holde ud at leve derhjemme.

MARTHA. Men hvorfor dog, Valborg?

VALBORG. Det vil ikke blive godt, hverken for dem eller mig.

MARTHA. Tror De ikke, de vil være gode imod Dem?

VALBORG. Straks maaske nok, men naar der er gaaet nogen Tid, vil de begynde at lade mig høre for, hvad jeg har gjort, og de vil altid mistænke mig. Naboerne og de, som bor i Huset, vil snakke om mig, og det vil forbitre Fader. Og Voldby og Camilla vil skamme sig over mig. Saa bliver jeg maaske selv trodsig, og saa gaar det galt igen. heftig. Nej, jeg kan ikke leve derhjemme.

MARTHA. Men hvad er da Deres Hensigt?

VALBORG. Jeg vil forsørge mig selv. Skaf mig Arbejde, Frøken, som De havde lovet.

MARTHA. Det kan ikke ske straks . . . vi maa finde noget, der passer. Og De maa helst ud af disse Forhold og komme rigtig til Ro . . . ikke fordre saa utaalmodigt.

VALBORG mørk. Hvis De ikke holder, hvad De har lovet mig, saa er De intet for mig og saa har De ingen Magt over mig længer. — De kender mig vist alligevel ikke. Véd De, hvorfor jeg ikke sørger over ham, der er død, skønt jeg holdt saa meget af ham? Det er, fordi han brød sit Løfte til mig. Jeg stolede paa ham, hvert Ord han sagde til mig gemte jeg og troede paa, og han havde heller aldrig narret mig før nu til sidst. En Gang havde vi lovet hinanden, at hvis Lykken gik os imod, vilde vi dø sammen . . . og hvis han havde sagt mig, at nu var Timen kommen, saa havde jeg fulgt ham glad. Men han fortalte mig, at han maatte rejse, fordi det var gaaet galt for ham, og jeg skulde komme til ham senere i Udlandet. Jeg troede ham og var rolig heftig. Og saa skød han sig fejgt for mine Øjne. brister i kort Krampegraad.

MARTHA kærtegner hende. Lille Stakkel.

VALBORG. Jeg maa tro paa noget, godt eller ondt, noget jeg kan klynge mig til og bøje mig for. En jeg kan hengive mig til og stole paa. Nu har jeg ingen anden, saa maa jeg stole paa mig selv. Jeg vil gaa rundt paa Fabrikkerne og søge Arbejde. Et Sted tager de mig vel nok.

MARTHA. Men hvis De ikke kan faa Arbejde, Barn . . .

saa har De intet Hjem, intet at leve af . . . saa kommer Fristelsen — eller Politiet.

VALBORG bryder ud. Skal jeg da bestandig trues med Politiet? Jeg hører aldrig andet. Kan Politiet da forbyde et Menneske at leve!

MARTHA. Sommetider — Valborg. Det ringer — de lytter.

VALBORG. Hvem mon det er.

MARTHA. Jeg skal se — ud — tilbage. Det er en ung Pige, som siger, hun er Deres Veninde.

VALBORG. Hvem —

FEMTE SCENE

JENNY ind. Kender Du mig ikke igen, Valborg?

VALBORG, Nej, jeg kendte Dig ikke, Jenny — hvor Du ogsaa er forandret.

JENNY hen og giver hende Haanden. Stakkels Valborg —

VALBORG. Det var kønt af Dig, Jenny.

JENNY. Er Du meget bedrøvet?

VALBORG. Hvem har fortalt Dig —?

JENNY. Det har Blomkvist — hun standsede mig paa Gaden . . . Jeg kommer ogsaa for at sige Dig, Valborg, at jeg tror, hun har ondt i Sinde imod Dig.

VALBORG. Har Blomkvist?

JENNY nikker. Det har hun vist.

MARTHA. Hvad er det, De fortæller? Hvad tror De, hun vil gøre Valborg?

JENNY. Melde hende til Politiet.

VALBORG. Det kan hun ikke . . . jeg har jo intet gjort.

JENNY. Saa lyver hun Dig noget paa.

MARTHA. Sagde hun ligefrem, at hun vilde angive Valborg?

JENNY. Nej, ikke ligefrem. Jeg spurgte, om Valborg nu blev boende. „Nej, hun vil nok flytte“, sagde hun og lo saa ondskabsfuldt. „Men De kan hilse hende fra mig og sige, at nu gaar jeg hen og bestiller Flyttefolkene.“

MARTHA. Tror De da, hun ménte noget med det?

JENNY. Jeg fulgte efter hende og saa hende gaa over til Politikammeret.

MARTHA. Saa er der ingen Tid at spilde. Nu skal De hjem til Deres Forældre i Aften. Jeg vil straks se at finde

Deres Fader. Klæd Dem paa imens. til Jenny. De bliver jo hos hende saa længe.

JENNY. Det skal jeg nok —

VALBORG sidder udeltagende med Hovedet støttet i Hænderne.

MARTHA til Jenny. Sørg for, at hun bliver færdig. ud.

JENNY. Vil Du saa ikke klæde Dig paa, Valborg?

VALBORG svarer først efter en Stund. Hvorfor har jeg ikke sét Dig saa længe, Jenny?

JENNY. Jeg kommer ikke mere sammen med nogen af dem fra den Gang.

VALBORG. Hvad tager Du Dig for?

JENNY. Nu ruller jeg Cigarer.

VALBORG. Hvorhenne bor Du?

JENNY. Hos en Kone, jeg er sammen med paa Fabrikken.

VALBORG. Tror Du ogsaa, jeg kunde faa Arbejde paa den Fabrik?

JENNY. Jo . . . men behøver Du det, naar Du skal bo hjemme?

VALBORG. Sig mig Jenny, hvordan er det gaaet til, at Du har forandret Dig saadan? Du er slet ikke den samme. Du taler saa roligt og med en hel anden Stemme.

JENNY. Der er En, som har frelst mig!

VALBORG. Som har frelst Dig . . . er det en Præst?

JENNY. Nej, han er ikke Præst . . . ikke som de andre. Han taler omkring i Gaardene om Aftenen, naar Arbejderne kommer fra Værkstedet eller Fabrikken.

VALBORG. Hvor har Du mødt ham?

JENNY. Jeg mødte ham den Dag, jeg har været mest fortvivlet i mit Liv. Jeg var sunket saa dybt, som Du vist knap kan tænke Dig det, Valborg. Jeg boede ikke mere noget Sted . . . jeg sov paa Trappegange eller paa Fælleden . . . jeg kunde ikke udholde det længere . . . . . Jeg gik frem og tilbage paa Stien langs Aaen, der ved Sygehjemmets Have. Naar det var blevet mørkt, vilde jeg liste mig ud over Markerne, et langt Stykke ind i Landet, hvor Vandet var friskt og rént, og der vilde jeg kaste mig ud. Men Solen var ikke gaaet ned, og der var mange, som spadserede. Saa saa' jeg ham pludselig komme mig i Møde. Det var ligesom alle de røde Solstraaler kom fra ham alene, og hans Øjne skinnede langt borte. Han voksede saa hurtigt frem af Lyset, i et Nu var han forbi mig, men hans Blik havde sét paa mig saa

stort, saa kærligt og alvorligt, som han vilde sige: Du skal ikke være saa bedrøvet. — Og jeg vendte mig og fulgte efter ham, og alle de, der gik i samme Retning, saa' ud, som de fulgte ham. Men nu, da jeg gik bagved ham, syntes jeg ikke længer, han var saa høj . . . han gik der som en almindelig sort Skikkelse — og nu var det kun Vejen foran ham, som straalede. Da han drejede ind i de første Gader, var der flere og flere, som fulgte. Børnene holdt op at lege og løb med, og Mænd og Kvinder strømmede til. Til sidst var der en stor Skare baade foran og bag ham, og saa gik han ind i en Gaard og talte til os.

VALBORG. Hvad talte han om, Jenny?

JENNY. Han talte om ikke at fortvivle . . . Jeg havde aldrig troet, at et Menneske kunde tale saa kærligt til andre Mennesker med sine egne Ord. Han var staaet op paa en lille Jordbunke, som Drengene havde lavet i Gaarden, og de sidste Aftenstraaler skinnede paa hans Haar. Vi stod alle saa stille omkring ham, Børnene med deres Legetøj i Haanden — og Koner med Kurve, og ude fra Gaden kom Betjenten slentrende ind med Hænderne paa Ryggen og stillede sig op og hørte efter. Hans Øjne tog alle vore Øjne op i sig, og hans Stemme sænkede sig ned over os alle. Han talte kun ganske kort og til sidst ønskede han os Fred og saa var det, som vi alle var kommet til at holde af hinanden . . . Den Kone, jeg havde staaet ved Siden af, fulgtes jeg med hen ad Gaden. Jeg kom til at betro mig til hende, og hun tog mig hjem til sig, og næste Dag skaffede hun mig Arbejde. Det er hende, jeg er hos nu.

VALBORG. Men han, som havde talt, hvor gik han hen?

JENNY. Han gik bort, som han var kommen, stille og alene.

VALBORG. Talte han ikke til nogen af jer?

JENNY. Det gør han sjælden.

VALBORG. Har du da hørt ham siden?

JENNY. Ja mange Gange.

VALBORG? Men hvem er han da? Véd du ikke det?

JENNY. Ingen ved det . . . heller ikke hvor han bor. Han kommer og gaar til ubestemte Tider . . . De siger ogsaa, han har en forunderlig Magt til at helbrede syge, sagte og nogle tror, at han er Vorherre selv, som er kommet tilbage.

VALBORG. Jenny, ham vil jeg til, ham vil jeg tro paa. Han skal ogsaa frelse mig.

JENNY. Ja, Valborg, Du skal ogsaa komme til ham.

VALBORG. Tror Du, jeg faar ham at sé i Aften?
JENNY. Ja — jeg føler det, at han kommer.
VALBORG. Lad os skynde os bort — inden de andre —
JENNY peger paa hendes Dragt. Men Du kan ikke gaa saadan . . . Du maa . . .
VALBORG. Ja, saa hjælp mig . . . hurtigt . . . begynder at tage Toiletkaaben af tag i Skabet den Kjole, som hænger længst inde. afører sig Toiletkaaben.
JENNY tilbage med Kjolen. Det er jo den gamle sorte Kjole hjemmefra, Valborg. hjælper hende.
VALBORG. Andet vil jeg ikke tage med — knapper Kjolen Kom saa — griber Jennys Haand — de gaar mod Døren og møder Martha fulgt af Jensen.

SJETTE SCENE

MARTHA. Er De færdig, Valborg? Her er Deres Fader.
JENSEN. Valborg! . . . vil Du komme hjem til Mo'er og mig og blive vores Datter igen? Ophold.
VALBORG. Nej, Fa'er . . . ikke nu.
JENSEN. Er det, fordi jeg var saa haard imod Dig i Gaar . . . glem det . . . jeg har ogsaa glemt.
VALBORG. Nej, Du havde Ret, da Du sagde, at jeg ikke var Din Datter. Lad mig gaa mine egne Veje.
JENSEN heftig. Er Du trodsig?
VALBORG. Der sér Du, Du har ikke glemt . . . og saadan vilde det gaa bestandig . . . I vilde synes, I havde været bedre imod mig, end jeg fortjente, og jeg vilde føle mig som én, der var taget til Naade. Der vilde ikke blive Fred imellem os.
JENSEN. Vil Du da begynde igen? til Martha Hvad skulde jeg saa her, Frøken!
VALBORG. Lad mig kun gaa, Fa'er. Jeg skal ikke gøre Dig Skam. Hils Mo'er fra mig . . . Naar jeg er bleven en anden, vil jeg komme tilbage. Forbi ham med Jenny; løber i Armene paa Betjentene.
JENNY viger tilbage. Politiet . . . hun er fortabt!

SYVENDE SCENE

PETERSEN. Se se . . . ikke saa hastig.
JØRGENSEN. Fuglen skulde nok lige til at flyve.
BLOMKVIST fra Køkkenet med Hat og Overtøj paa. Kors — hvor her er Forsamling. Det er ligesom nede i Gaarden, der er en, der staar og præker.

JENNY. Det er ham! ud.

PETERSEN. Valborg Jensen — nu kan vi ikke skaane Dem længere.

VALBORG. Nu — hvad har jeg da forbrudt? Ham jeg kendte, véd De jo, er død.

JØRGENSEN. Ja men De har nok allerede faaet Dem en ny Kæreste.

VALBORG. Hvem siger det?

JØRGENSEN. Madamen der, som har meldt Dem.

VALBORG. Den Kone lyver.

BLOMKVIST. Aa, lille Frøken, staa nu ikke der og benægt. De véd jo godt, at jeg saa' med mine egne Øjne, at Hr. Hamann kyssede Dem og gav Dem Pengene.

VALBORG. Pengene!

BLOMKVIST. Ja, de ligger vist der i Skabet. Betjenten kan selv sé efter Jørgensen gaar derhen Saadan noget skal ikke finde Sted i mit Hus. Jeg er selv en ordentlig Kone, og naar jeg taalte Hr. Finck, saa var det, fordi jeg troede, at Hr. Finck var Frøkenens Forlovede, — men da jeg saa opdagede . . .

PETERSEN. Ja det er godt, Madam . . .

JØRGENSEN. Pengene er her . . .

BLOMKVIST. Der kan Hr. Betjenten . . .

PETERSEN. Gaa Deres Vej.

BLOMKVIST. Ja ja . . . saa gerne ud.

JØRGENSEN. Der er 500 Kroner.

PETERSEN. Valborg Jensen, De maa følge med.

JØRGENSEN. Kom saa.

VALBORG. Fa'er . . . frels mig, hvis Du kan.

JENSEN. Med Forlov . . . Hr. Betjent — det Pigebarn er min Datter. Fra Gaarden høres Salmesang dæmpet stigende i Styrke.

PETERSEN. I Gaar sagde De, hun ikke var det.

JENSEN. Det er rigtigt . . . det sagde jeg . . . fordi jeg var blind af Sorg og Skam . . . men hun er alligevel min Datter, mit Kød og Blod, og jeg faar vel Lov at tage hende med mig, naar jeg svarer for hende.

PETERSEN. Det skulde De have gjort før — nu er det for silde.

JENSEN. Vil I ikke give mig min Datter?

PETERSEN. Vi kan det ikke. Loven forbyder det.

JENSEN. Jeg troede, Loven var givet for at forbedre.

PETERSEN. Loven er givet for at efterkommes.

JENSEN. Saa — hvis det er Loven, at en Fader ikke maa

fri sin Datter fra Skændsel — hvis det er Loven, at den, som endnu ikke er fordærvet, paa Lovens Bud skal fordærves for hele sit Liv, saa siger jeg: saa er Loven slet — eller ogsaa bruger I den slet.

PETERSEN. Vogt Dem! De taler til Politiet.

JENSEN. Ja, Politiet — andet hører vi Fattigfolk aldrig, vi som ikke har Raad eller Tid til at passe og opdrage vore Børn . . . Gaar det dem saa galt, saa er det al den Trøst og Hjælp Samfundet har til os: Politiet!

PETERSEN. Nu kan det være nok — kom!

JENSEN. Nej — aldrig!

VALBORG standser ham. Fa'er . . . lad mig saa lide, hvad jeg har forskyldt.

JENNY kommer fra venstre. Nej, Valborg. Gennem Portiéren for Døren til Entréen træder i det samme en høj Mand ind. Han er klædt i en sid dunkelgraa Kappe, aaben for Brystet, der dækkes af en ubleget Skjorte, hvorover Skægget bølger. Hans Øjne straaler med stærk Glans, idet Aftensolen falder paa ham og spiller om hans Haar. En Skare Arbejdere, Børn og Kvinder følger efter ham, fylder Trappegangen og presser sig sammen bag ham i Døraabningen. Sangen ophører. Til højre for ham (venstre for Tilskuerne) staar da Valborg — lidt fremme mellem de to Betjente. Til venstre Martha og Jensen, i Forgrunden Jenny. Alle vender Blikket imod ham, da han udstrækker sine Hænder mod Valborg:

Værer barmhjærtige mod dette Barn! lægger sin Haand paa hendes Hoved Du skal ikke fortabes. Slip hende, hun tilhører ikke Eders Lov! Valborg synker ned for hans Fødder I vilde dræbe hendes Sjæl, men her taler Folkets Hjærte og dømmer Loven død. rejser hende.

Vær tryg og følg mig. Blandt dem, der arbejder, skænker jeg dig Fred! Slaar Armene beskyttende om hende og fører hende ind i Skaren, der lukker sig om dem. Sangen lyder paany.

Tæppet falder.

INDHOLD AF ANDET BIND

	Side
I STIFTELSEN	5
PEBERSVENDE	25
I PROVINSEN	37
SKUESPIL	
Før Brylluppet	126
Enkemænd	155
DEN KÆRE FAMILIE	167
MAGDALENE	233

ENHVER SUBSKRIBENT

paa nærværende Værk har Ret til at erholde nedennævnte store Standard-Værk til de *kun for Subskribenter gældende Priser.*

PRAGTVÆRKET

DANMARKS LAND

et Pragtværk i stort Kvartformat paa 54 Ark med over 400 større og mindre Illustrationer efter moderne Fotografier — og 80 Bilagsbilleder i Kvartformat med Afbildninger efter danske Kunstneres ypperste danske Billeder, trykt paa tykt engelsk Kunsttrykpapir —

erholder enhver Subskribent:

i Omslag à 4 Kr. 50 Øre,
indb. i alm. Shirtingsbind à 6 Kroner,
indb. i comp. Pragtbind med marmoreret Snit og Forsats à 7 Kr. 50 Øre.

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af *Gustav Esmann*

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

11. HEFTE
PRIS 30 ØRE

Man kan ikke

Rejse i Danmark

uden at have et godt Kort i Lommen.

Husk, at til hvilken Plet De end rejser i Danmarks Rige, bør Kortet over Egnen være Dem ved Haanden. En Udflugt uden et godt Kort, der angiver Baner, Veje, Stier, Kirker, Kroer, Aaer og Vandløb, Skove og Højdepunkter, er et Intet for den Rejsende.

GYLDENDALS TURIST-KORT OVER DANMARKS AMTER

opfylder alle Betingelser for at være let haandterlige og nøjagtige Rejse-Kort. — Faas i Blade som nedenstaaende anført.

Hvert Kort er trykt paa Lærredspapir og indbunden i solidt Bind i Lommeformat.

Nr. I og II. Frederiksborg og Københavns Amt (Dbl.-Bl.) Kr. 1,50
- III. Holbæk Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- IV. Sorø Amt ..... - 1,00
- V. Præstø Amt ..... - 1,00
- VI. Bornholms Amt ..... - 1,00
- VII og VIII. Fyen (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- IX. Lolland-Falster ..... - 1,00
- X og XII. Hjørring Amt (Dbl.-Bl.) og Aalborg Amt (Dbl.-Bl.) paa ét Blad - 3,00
- XI. Thisted Amt ..... - 1,00
- XIII. Viborg Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XIV. Randers Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XV og XVI. Aarhus Amt og gl. Skanderborg Amt (Dbl.-Bl.) - 1,50
- XVII. Vejle Amt ..... - 1,00
- XVIII. Ringkøbing Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XIX. Ribe Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50

Enhver Boghandler har disse Kort paa Lager

DE BILLIGSTE! **DE BEDSTE!**

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

12. HEFTE
PRIS 30 ØRE

Man kan ikke

Rejse i Danmark

uden at have et godt Kort i Lommen.

Husk, at til hvilken Plet De end rejser i Danmarks Rige, bør Kortet over Egnen være Dem ved Haanden. En Udflugt uden et godt Kort, der angiver Baner, Veje, Stier, Kirker, Kroer, Aaer og Vandløb, Skove og Højdepunkter, er et Intet for den Rejsende.

GYLDENDALS TURIST-KORT OVER DANMARKS AMTER

opfylder alle Betingelser for at være let haandterlige og nøjagtige Rejse-Kort. — Faas i Blade som nedenstaaende anført.

Hvert Kort er trykt paa Lærredspapir og indbunden i solidt Bind i Lommeformat.

Nr. I og II. Frederiksborg og Københavns Amt	**(Dbl.-Bl.) Kr.**	**1,50**
- III. Holbæk Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- IV. Sorø Amt	**-**	**1,00**
- V. Præstø Amt	**-**	**1,00**
- VI. Bornholms Amt	**-**	**1,00**
- VII og VIII. Fyen (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- IX. Lolland-Falster	**-**	**1,00**
- X og XII. Hjørring Amt (Dbl.-Bl.) og Aalborg Amt (Dbl.-Bl.) paa ét Blad	**-**	**3,00**
- XI. Thisted Amt	**-**	**1,00**
- XIII. Viborg Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XIV. Randers Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XV og XVI. Aarhus Amt og gl. Skanderborg Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XVII. Vejle Amt	**-**	**1,00**
- XVIII. Ringkøbing Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XIX. Ribe Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**

Enhver Boghandler har disse Kort paa Lager

DE BILLIGSTE! **DE BEDSTE!**

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

13. HEFTE
PRIS 30 ØRE

Man kan ikke

Rejse i Danmark

uden at have et godt Kort i Lommen.

Husk, at til hvilken Plet De end rejser i Danmarks Rige, bør Kortet over Egnen være Dem ved Haanden. En Udflugt uden et godt Kort, der angiver Baner, Veje, Stier, Kirker, Kroer, Aaer og Vandløb, Skove og Højdepunkter, er et Intet for den Rejsende.

GYLDENDALS TURIST-KORT OVER DANMARKS AMTER

opfylder alle Betingelser for at være let haandterlige og nøjagtige Rejse-Kort. — Faas i Blade som nedenstaaende anført.

Hvert Kort er trykt paa Lærredspapir og indbunden i solidt Bind i Lommeformat.

Nr. I og II. Frederiksborg og Københavns Amt (Dbl.-Bl.) Kr. 1,50
- III. Holbæk Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- IV. Sorø Amt ..... - 1,00
- V. Præstø Amt ..... - 1,00
- VI. Bornholms Amt ..... - 1,00
- VII og VIII. Fyen (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- IX. Lolland-Falster ..... - 1,00
- X og XII. Hjørring Amt (Dbl.-Bl.) og Aalborg Amt (Dbl.-Bl.) paa ét Blad - 3,00
- XI. Thisted Amt ..... - 1,00
- XIII. Viborg Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XIV. Randers Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XV og XVI. Aarhus Amt og gl. Skanderborg Amt (Dbl.-Bl.) - 1,50
- XVII. Vejle Amt ..... - 1,00
- XVIII. Ringkøbing Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50
- XIX. Ribe Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50

Enhver Boghandler har disse Kort paa Lager

DE BILLIGSTE! **DE BEDSTE!**

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

14. HEFTE
PRIS 30 ØRE

Man kan ikke

Rejse i Danmark

uden at have et godt Kort i Lommen.

Husk, at til hvilken Plet De end rejser i Danmarks Rige, bør Kortet over Egnen være Dem ved Haanden. En Udflugt uden et godt Kort, der angiver Baner, Veje, Stier, Kirker, Kroer, Aaer og Vandløb, Skove og Højdepunkter, er et Intet for den Rejsende.

GYLDENDALS TURIST-KORT OVER DANMARKS AMTER

opfylder alle Betingelser for at være let haandterlige og nøjagtige Rejse-Kort. — Faas i Blade som nedenstaaende anført.

Hvert Kort er trykt paa Lærredspapir og indbunden i solidt Bind i Lommeformat.

Nr. I og II. Frederiksborg og Københavns Amt	**(Dbl.-Bl.)**	**Kr. 1,50**
- III. Holbæk Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- IV. Sorø Amt	**-**	**1,00**
- V. Præstø Amt	**-**	**1,00**
- VI. Bornholms Amt	**-**	**1,00**
- VII og VIII. Fyen (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- IX. Lolland-Falster	**-**	**1,00**
- X og XII. Hjørring Amt (Dbl.-Bl.) og Aalborg Amt (Dbl.-Bl.) paa èt Blad	**-**	**3,00**
- XI. Thisted Amt	**-**	**1,00**
- XIII. Viborg Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XIV. Randers Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XV og XVI. Aarhus Amt og gl. Skanderborg Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XVII. Vejle Amt	**-**	**1,00**
- XVIII. Ringkøbing Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**
- XIX. Ribe Amt (Dbl.-Bl.)	**-**	**1,50**

Enhver Boghandler har disse Kort paa Lager

DE BILLIGSTE! **DE BEDSTE!**

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

15. HEFTE
PRIS 30 ØRE

Man kan ikke

Rejse i Danmark

uden at have et godt Kort i Lommen.

Husk, at til hvilken Plet De end rejser i Danmarks Rige, bør Kortet over Egnen være Dem ved Haanden. En Udflugt uden et godt Kort, der angiver Baner, Veje, Stier, Kirker, Kroer, Aaer og Vandløb, Skove og Højdepunkter, er et Intet for den Rejsende.

GYLDENDALS TURIST-KORT OVER DANMARKS AMTER

opfylder alle Betingelser for at være let haandterlige og nøjagtige Rejse-Kort. — Faas i Blade som nedenstaaende anført.

Hvert Kort er trykt paa Lærredspapir og indbunden i solidt Bind i Lommeformat.

Nr. I og II. Frederiksborg og Københavns Amt (Dbl.-Bl.) Kr. 1,50
- **III. Holbæk Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**
- **IV. Sorø Amt ..... - 1,00**
- **V. Præstø Amt ..... - 1,00**
- **VI. Bornholms Amt ..... - 1,00**
- **VII og VIII. Fyen (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**
- **IX. Lolland-Falster ..... - 1,00**
- **X og XII. Hjørring Amt (Dbl.-Bl.) og Aalborg Amt (Dbl.-Bl.) paa ét Blad - 3,00**
- **XI. Thisted Amt ..... - 1,00**
- **XIII. Viborg Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**
- **XIV. Randers Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**
- **XV og XVI. Aarhus Amt og gl. Skanderborg Amt (Dbl.-Bl.) - 1,50**
- **XVII. Vejle Amt ..... - 1,00**
- **XVIII. Ringkøbing Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**
- **XIX. Ribe Amt (Dbl.-Bl.) ..... - 1,50**

Enhver Boghandler har disse Kort paa Lager

DE BILLIGSTE! **DE BEDSTE!**

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

SAMLEDE VÆRKER

Af *Gustav Esmann*

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

16. HEFTE
PRIS 30 ØRE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED: DANSEMUS

Et Satyrspil. 5 Kr. 50 Øre.

„Dansemus", der af den hjemlige Presse modtoges mindre velvilligt, omtales saaledes i Udlandets Blade:

Gustav Wied har faaet den vidunderlige Gave at kunne le af fuld Hals med en Latter, hvori der ligger en hel Livsanskuelse. Man kan kalde ham den suveræneste af alle Humorister. Han er Gentleman'en blandt Satirikerne. Elskværdige Uelskværdigheder og smagfulde Grovheder byder han os paa sit Humørs Præsenterbakke med den fuldendteste Grandezza. Han véd, at vi hellere vil se ham svinge den Elfenbens Taktstok end den grove Kølle. *(Bohemia, Prag.)*

Wied er en af dem fra Spotternes Bænk, et af disse højst ubehagelige Mennesker, der kaster Sten i den borgerlige Velanstændigheds Andedam. Naar man er saa ondskabsfuld og saa aandrig, maa man være meget selvstændig og overlegen; og det er han. Han fører sin Klinge med Sikkerhed og Elegance. Han finder med en genial Humorists usvigelige Blik sine Medmenneskers ømme Punkter. Men bag Ondskaben slaar et varmt Hjærte, der har en fin Fornemmelse af den menneskelige Sjæls sarteste Rørelser . . . Stilen i denne overmaade lystige og frække Bog minder om Malerkunstens Impressionisme . . . Stof og Form dækker fuldstændig hinanden. *(St. Petersburger Zeitung.)*

En Vredens og en Dristighedens Vælde, der krystalliserer sig og bliver Stil, fødte denne kostelige Blanding af Kynisme og Kronos-Latter, fødte dette Barn af Jehova-Harme og Nazarener-Mildhed! *(Die Woge, Wien.)*

Gustav Wied løfter ganske simpelt hen Tagene af Husene og viser os Menneskene, som de vimser rundt og lader saa uhyre flittige og vigtige — hvor det dog tilsidst kun drejer sig om en Smule Føde og en Smule Elskov. Bogen er morsom og vittig, som alt, hvad der skriver sig fra denne begavede danske Satiriker . . . Hans Spots flotte og nonchalante Tone stemmer vidunderligt med hans Anskuelsers Overlegenhed. *(Pester Lloyd, Budapest.)*

Den danske Satiriker Gustav Wied er et literært Fænomen, hvis Fremstaaen og Udvikling man følger paa det opmærksomste, fordi han er et originalt, lystigt og filosofisk Hoved, af hvem man kan vente sig alle mulige Overraskelser . . . Han vilde ikke kunne udholde Jordelivets Meningsløshed og Dumhed, hvis han ikke kunde le deraf. Latteren bliver h a n s Frelse. Og le kan han, denne Wied, snart lystigt, snart smærteligt — men altid ler han. Han ler sig frem over Liv og Død . . . Det, som griber En mest ved denne Bog og faar En opmærksomt til at lytte, det er, at den er anderledes end al den dagligdags Literatur — noget for sig, noget af en ganske anden Støbning, ganske „uliterær", drastisk, ny og kraftig . . . Paa de forskelligste Steder af Jorden dukker der i vore Dage saadanne Talenter op: Shaw i England, Wedekind i Tyskland og nu Wied i Danmark . . . *(Berliner Morgenpost.)*

De danske Forfattere er til Tider deres Hjemstavns hensynløseste Kritikere. Og det er et stolt og stærkt Karaktertræk hos dem . . . Hos Gustav Wied bliver dette ligefrem til Livsnerve. Det er en af de ubetaleligste Forfattere, man i vore Dage kan læse, denne Gustav Wied! Glitrende, straalende, lysende, uhørt respektstridig og ved Siden af fuld af det prægtigste, livsglade Humør. Det, der gør denne Satiriker saa enestaaende, er, at han ler af dette latterlige Liv og slaar det med sin Pisk, medens han samtidig elsker det. Og saaledes elsker han ogsaa sit Danmark, medens han tugter det uden Skaansel . . . Bogen er en højst ejendommelig Blanding af tilspidsede Scener og Samtaler af en saa dødbringende Livsægthed, at de virker som de ypperste og mest træfsikre Karrikaturer. Hvad de bitreste Sandhedssøgere som Ibsen og Tolstoi skriver, er dog kun en Afdæmpning af Livet. Her kommer endelig en Mand, der afdæmper saa lidt som mulig, og skønt han ikke skildrer Livets Grusomheder og Bestialiteter, kun dets Ulogik og Selvmodsigelse, gør han det dog stadig paa en vidunderlig ny og pirrende Maade i denne muntre, vittige og kaleidoskopagtige Bog. Derfor: Gaa hen og læs Gustav Wied! Vi kalder ham den danske Simplicissimus, en Hamletsjæl bag en Narrekappe. *(Neue freie Presse, Wien.)*

Den, der i vore humørløse Tider formaar at skrive en komisk Roman, maa allerede i og for sig være, hvad man kalder „en Fandens Karl". Men hvad skal man saa sige om den, der har skrevet *flere* komiske Romaner, som alle giver os et ægte og uforfalsket Billede af Livet og dets mangehaande Foreteelser? *Gustav Wied* er en saadan Mand, og vi kender allerede alle hans tidligere udmærkede Bøger, saa dem vil vi ikke tale om her, men kun om hans sidst udkomne Bog „Dansemus" . . . . Wied er en Art Mangemillionær i Ideernes Rige . . . . „Dansemus" ejer Stof nok for 12 almindelige Romanforfattere til at skrive 24 Romaner, hver paa 3 Bind. Men alt dette Stof har Gustav Wied formaaet at presse sammen i kun *et* Bind; og man har dertil anvendt saa original en Form, at en Række ypperlige, satiriske Tidsbilleder, isolerede og dog sammenknyttede til et ubrydeligt Hele, føres frem for vore Øjne . . . Men hvad der virker endnu mere forbløffende end Bogens Form, er den overvældende Fylde af Personer, hvis Livsskæbner deri bliver skitserede — men skitserede med en saa impressionistisk Kraft, at Billedet af dem staar lyslevende for vor Fantasi, og vi synes at kende hver enkelt af dem . . . Ligesom Wieds tidligere Bøger vrimler ogsaa denne af de kosteligste Paafund, og der er Steder deri, hvor Læseren maa le af fuld Hals . . . „Dansemus" er et af Gustav Wieds bedste Værker — om ikke det bedste! *(Hamburger Fremden-Blatt.)*

Forlagstrykkeriet. Klareboderne 3, København K

SAMLEDE VÆRKER

Af Gustav Esmann

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

17. HEFTE
PRIS 30 ØRE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED: DANSEMUS

Et Satyrspil. 5 Kr. 50 Øre.

„Dansemus", der af den hjemlige Presse modtoges mindre velvilligt, omtales saaledes i Udlandets Blade:

Gustav Wied har faaet den vidunderlige Gave at kunne le af fuld Hals med en Latter, hvori der ligger en hel Livsanskuelse. Man kan kalde ham den suveræneste af alle Humorister. Han er Gentleman'en blandt Satirikerne. Elskværdige Uelskværdigheder og smagfulde Grovheder byder han os paa sit Humørs Præsenterbakke med den fuldendteste Grandezza. Han véd, at vi hellere vil se ham svinge den Elfenbens Taktstok end den grove Kølle. *(Bohemia, Prag.)*

Wied er en af dem fra Spotternes Bænk, et af disse højst ubehagelige Mennesker, der kaster Sten i den borgerlige Velanstændigheds Andedam. Naar man er saa ondskabsfuld og saa aandrig, maa man være meget selvstændig og overlegen; og det er han. Han fører sin Klinge med Sikkerhed og Elegance. Han finder med en genial Humorists usvigelige Blik sine Medmenneskers ømme Punkter. Men bag Ondskaben slaar et varmt Hjærte, der har en fin Fornemmelse af den menneskelige Sjæls sarteste Rørelser . . . Stilen i denne overmaade lystige og frække Bog minder om Malerkunstens Impressionisme . . . Stof og Form dækker fuldstændig hinanden. *(St. Petersburger Zeitung.)*

En Vredens og en Dristighedens Vælde, der krystalliserer sig og bliver Stil, fødte denne kostelige Blanding af Kynisme og Kronos-Latter, fødte dette Barn af Jehova-Harme og Nazarener-Mildhed! *(Die Woge, Wien.)*

Gustav Wied løfter ganske simpelt hen Tagene af Husene og viser os Menneskene, som de vimser rundt og lader saa uhyre flittige og vigtige — hvor det dog tilsidst kun drejer sig om en Smule Føde og en Smule Elskov. Bogen er morsom og vittig, som alt, hvad der skriver sig fra denne begavede danske Satiriker . . . Hans Spots flotte og nonchalante Tone stemmer vidunderligt med hans Anskuelsers Overlegenhed. *(Pester Lloyd, Budapest.)*

Den danske Satiriker Gustav Wied er et literært Fænomen, hvis Fremstaaen og Udvikling man følger paa det opmærksomste, fordi han er et originalt, lystigt og filosofisk Hoved, af hvem man kan vente sig alle mulige Overraskelser . . . Han vilde ikke kunne udholde Jordelivets Meningsløshed og Dumhed, hvis han ikke kunde le deraf. Latteren bliver hans Frelse. Og le kan han, denne Wied, snart lystigt, snart smærteligt — men altid ler han. Han ler sig frem over Liv og Død . . . Det, som griber En mest ved denne Bog og faar En opmærksomt til at lytte, det er, at den er anderledes end al den dagligdags Literatur — noget for sig, noget af en ganske anden Støbning, ganske „uliterær", drastisk, ny og kraftig . . . Paa de forskelligste Steder af Jorden dukker der i vore Dage saadanne Talenter op: Shaw i England, Wedekind i Tyskland og nu Wied i Danmark . . . *(Berliner Morgenpost.)*

De danske Forfattere er til Tider deres Hjemstavns hensynløseste Kritikere. Og det er et stolt og stærkt Karaktertræk hos dem . . . Hos Gustav Wied bliver dette ligefrem til Livsnerve. Det er en af de ubetaleligste Forfattere, man i vore Dage kan læse, denne Gustav Wied! Glitrende, straalende, lysende, uhørt respektstridig og ved Siden af fuld af det prægtigste, livsglade Humør. Det, der gør denne Satiriker saa enestaaende, er, at han ler af dette latterlige Liv og slaar det med sin Pisk, medens han samtidig elsker det. Og saaledes elsker han ogsaa sit Danmark, medens han tugter det uden Skaansel . . . Bogen er en højst ejendommelig Blanding af tilspidsede Scener og Samtaler af en saa dødbringende Livsægthed, at de virker som de ypperste og mest træfsikre Karrikaturer. Hvad de bitreste Sandhedssøgere som Ibsen og Tolstoi skriver, er dog kun en Afdæmpning af Livet. Her kommer endelig en Mand, der afdæmper saa lidt som mulig, og skønt han ikke skildrer Livets Grusomheder og Bestialiteter, kun dets Ulogik og Selvmodsigelse, gør han det dog stadig paa en vidunderlig ny og pirrende Maade i denne muntre, vittige og kaleidoskopagtige Bog. Derfor: Gaa hen og læs Gustav Wied! Vi kalder ham den danske Simplicissimus, en Hamletsjæl bag en Narrekappe. *(Neue freie Presse, Wien.)*

Den, der i vore humørløse Tider formaar at skrive en komisk Roman, maa allerede i og for sig være, hvad man kalder „en Fandens Karl". Men hvad skal man saa sige om den, der har skrevet *flere* komiske Romaner, som alle giver os et ægte og uforfalsket Billede af Livet og dets mangehaande Foreteelser? *Gustav Wied* er en saadan Mand, og vi kender allerede alle hans tidligere udmærkede Bøger, saa dem vil vi ikke tale om her, men kun om hans sidst udkomne Bog „Dansemus" . . . . Wied er en Art Mangemillionær i Ideernes Rige . . . . „Dansemus" ejer Stof nok for 12 almindelige Romanforfattere til at skrive 24 Romaner, hver paa 3 Bind. Men alt dette Stof har Gustav Wied formaaet at presse sammen i kun *et* Bind; og man har dertil anvendt saa original en Form, at en Række ypperlige, satiriske Tidsbilleder, isolerede og dog sammenknyttede til et ubrydeligt Hele, føres frem for vore Øjne . . . Men hvad der virker endnu mere forbløffende end Bogens Form, er den overvældende Fylde af Personer, hvis Livsskæbner deri bliver skitserede — men skitserede med en saa impressionistisk Kraft, at Billedet af dem staar lyslevende for vor Fantasi, og vi synes at kende hver enkelt af dem . . . Ligesom Wieds tidligere Bøger vrimler ogsaa denne af de kosteligste Paafund, og der er Steder deri, hvor Læseren maa le af fuld Hals . . . „Dansemus" er et af Gustav Wieds bedste Værker — om ikke det bedste! *(Hamburger Fremden-Blatt.)*

Forlagstrykkeriet. Klareboderne 3, København K

SAMLEDE VÆRKER

Af *Gustav Esmann*

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

DET SCHUBOTHESKE
FORLAG

18. HEFTE
PRIS 30 ØRE

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

GUSTAV WIED: DANSEMUS

Et Satyrspil. 5 Kr. 50 Øre.

„Dansemus", der af den hjemlige Presse modtoges mindre velvilligt, omtales saaledes i Udlandets Blade:

Gustav Wied har faaet den vidunderlige Gave at kunne le af fuld Hals med en Latter, hvori der ligger en hel Livsanskuelse. Man kan kalde ham den suveræneste af alle Humorister. Han er Gentleman'en blandt Satirikerne. Elskværdige Uelskværdigheder og smagfulde Grovheder byder han os paa sit Humørs Præsenterbakke med den fuldendteste Grandezza. Han véd, at vi hellere vil se ham svinge den Elfenbens Taktstok end den grove Kølle. *(Bohemia, Prag.)*

Wied er en af dem fra Spotternes Bænk, et af disse højst ubehagelige Mennesker, der kaster Sten i den borgerlige Velanstændigheds Andedam. Naar man er saa ondskabsfuld og saa aandrig, maa man være meget selvstændig og overlegen; og det er han. Han fører sin Klinge med Sikkerhed og Elegance. Han finder med en genial Humorists usvigelige Blik sine Medmenneskers ømme Punkter. Men bag Ondskaben slaar et varmt Hjærte, der har en fin Fornemmelse af den menneskelige Sjæls sarteste Rørelser . . . Stilen i denne overmaade lystige og frække Bog minder om Malerkunstens Impressionisme . . . Stof og Form dækker fuldstændig hinanden. *(St. Petersburger Zeitung.)*

En Vredens og en Dristighedens Vælde, der krystalliserer sig og bliver Stil, fødte denne kostelige Blanding af Kynisme og Kronos-Latter, fødte dette Barn af Jehova-Harme og Nazarener-Mildhed! *(Die Woge, Wien.)*

Gustav Wied løfter ganske simpelt hen Tagene af Husene og viser os Menneskene, som de vimser rundt og lader saa uhyre flittige og vigtige — hvor det dog tilsidst kun drejer sig om en Smule Føde og en Smule Elskov. Bogen er morsom og vittig, som alt, hvad der skriver sig fra denne begavede danske Satiriker . . . Hans Spots flotte og nonchalante Tone stemmer vidunderligt med hans Anskuelsers Overlegenhed. *(Pester Lloyd, Budapest.)*

Den danske Satiriker Gustav Wied er et literært Fænomen, hvis Fremstaaen og Udvikling man følger paa det opmærksomste, fordi han er et originalt, lystigt og filosofisk Hoved, af hvem man kan vente sig alle mulige Overraskelser . . . Han vilde ikke kunne udholde Jordelivets Meningsløshed og Dumhed, hvis han ikke kunde le deraf. Latteren bliver hans Frelse. Og le kan han, denne Wied, snart lystigt, snart smærteligt — men altid ler han. Han ler sig frem over Liv og Død . . . Det, som griber En mest ved denne Bog og faar En opmærksomt til at lytte, det er, at den er anderledes end al den dagligdags Literatur — noget for sig, noget af en ganske anden Støbning, ganske „uliterær", drastisk, ny og kraftig . . . Paa de forskelligste Steder af Jorden dukker der i vore Dage saadanne Talenter op: Shaw i England, Wedekind i Tyskland og nu Wied i Danmark . . . *(Berliner Morgenpost.)*

De danske Forfattere er til Tider deres Hjemstavns hensynløseste Kritikere. Og det er et stolt og stærkt Karaktertræk hos dem . . . Hos Gustav Wied bliver dette ligefrem til Livsnerve. Det er en af de ubetaleligste Forfattere, man i vore Dage kan læse, denne Gustav Wied! Glitrende, straalende, lysende, uhørt respektstridig og ved Siden af fuld af det prægtigste, livsglade Humør. Det, der gør denne Satiriker saa enestaaende, er, at han ler af dette latterlige Liv og slaar det med sin Pisk, medens han samtidig elsker det. Og saaledes elsker han ogsaa sit Danmark, medens han tugter det uden Skaansel . . . Bogen er en højst ejendommelig Blanding af tilspidsede Scener og Samtaler af en saa dødbringende Livsægthed, at de virker som de ypperste og mest træfsikre Karrikaturer. Hvad de bitreste Sandhedssøgere som Ibsen og Tolstoi skriver, er dog kun en Afdæmpning af Livet. Her kommer endelig en Mand, der afdæmper saa lidt som mulig, og skønt han ikke skildrer Livets Grusomheder og Bestialiteter, kun dets Ulogik og Selvmodsigelse, gør han det dog stadig paa en vidunderlig ny og pirrende Maade i denne muntre, vittige og kaleidoskopagtige Bog. Derfor: Gaa hen og læs Gustav Wied! Vi kalder ham den danske Simplicissimus, en Hamletsjæl bag en Narrekappe. *(Neue freie Presse, Wien.)*

Den, der i vore humørløse Tider formaar at skrive en komisk Roman, maa allerede i og for sig være, hvad man kalder „en Fandens Karl". Men hvad skal man saa sige om den, der har skrevet *flere* komiske Romaner, som alle giver os et ægte og uforfalsket Billede af Livet og dets mangehaande Foreteelser? *Gustav Wied* er en saadan Mand, og vi kender allerede alle hans tidligere udmærkede Bøger, saa dem vil vi ikke tale om her, men kun om hans sidst udkomne Bog „Dansemus" . . . . Wied er en Art Mangemillionær i Ideernes Rige . . . . „Dansemus" ejer Stof nok for 12 almindelige Romanforfattere til at skrive 24 Romaner, hver paa 3 Bind. Men alt dette Stof har Gustav Wied formaaet at presse sammen i kun *et* Bind; og man har dertil anvendt saa original en Form, at en Række ypperlige, satiriske Tidsbilleder, isolerede og dog sammenknyttede til et ubrydeligt Hele, føres frem for vore Øjne . . . Men hvad der virker endnu mere forbløffende end Bogens Form, er den overvældende Fylde af Personer, hvis Livsskæbner deri bliver skitserede — men skitserede med en saa impressionistisk Kraft, at Billedet af dem staar lyslevende for vor Fantasi, og vi synes at kende hver enkelt af dem . . . Ligesom Wieds tidligere Bøger vrimler ogsaa denne af de kosteligste Paafund, og der er Steder deri, hvor Læseren maa le af fuld Hals . . . „Dansemus" er et af Gustav Wieds bedste Værker — om ikke det bedste! *(Hamburger Fremden-Blatt.)*

Forlagstrykkeriet. Klareboderne 3, København K

D.N. RODES
LETTER
U.S. NAVY